

ବୃକ୍ କ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପଥପ୍ରଦର୍ଶନକାରୀ ପୁସ୍ତକ

ଆପଣଙ୍କ ବୃକ୍ କର ସୁରକ୍ଷା

ବୃକ୍ କ ରୋଗର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ବିଷୟରେ ବ୍ୟାପକ ସୂଚନା

ଡାକ୍ତର ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ

ଡାକ୍ତର ସଞ୍ଜୟ ପାଣ୍ଡା

ଆପଣ ଜାଣିଛନ୍ତି କି ?

- ବୃକ୍ କ ହାନି ହେଉଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉଦ୍‌ବେଗକ୍ରମରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ।
- ଶେଷସ୍ତରରେ ଥିବା ବୃକ୍ କ ରୋଗୀଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୃଦୟର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଖର୍ଚ୍ଚଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ।
- ବୃକ୍ କ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବା ଏବଂ ବୁଝିବାଦ୍ୱାରା, ଅସୁବିଧା ଜନକ ଜଟିଳତା କିମ୍ବା ସାଧାରଣ ଅସୁସ୍ଥତାକୁ ଦକ୍ଷତାରେ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ତୁମକୁ ସମର୍ଥ କରିବ ।

ବହିର ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ

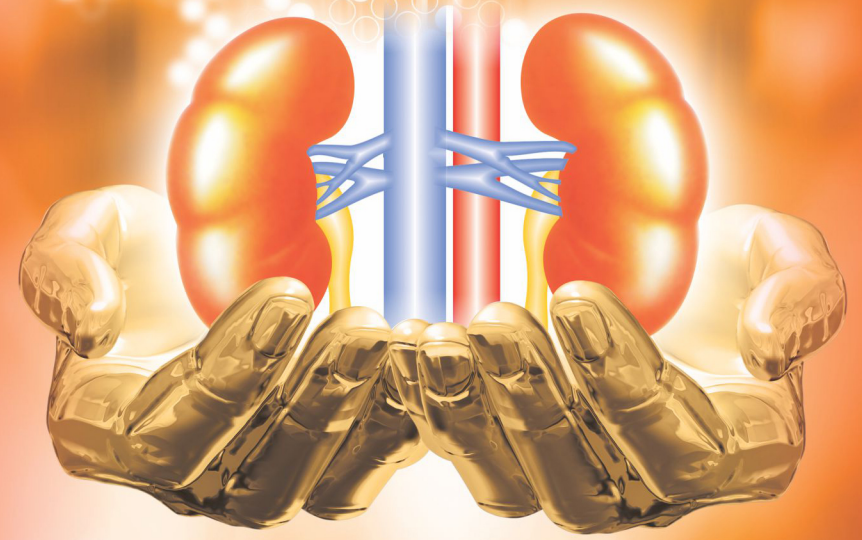
- ପଠନର ସୁବିଧା : ବହିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ବୃକ୍ କ ରୋଗର ସାଂପ୍ରତିକ ସ୍ଥିତି ଓ ଘଟଣାର ବ୍ୟବହାରିକ ସୂଚନାକୁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା ।
- ସରଳ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ନିଜ ବୃକ୍ କକୁ ସୁସ୍ଥ ରଖିବା ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇବ ।
- ବୃକ୍ କ ରୋଗର ସତର୍କ ସୂଚନା, ସାଧାରଣ ତଥ୍ୟ ଓ କିପରି ସଅଳ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବ ।
- କ୍ରମିକ ବୃକ୍ କ ରୋଗୀ କିପରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିକିତ୍ସା ପରାମର୍ଶ ପାଇବା ସହିତ ଡାକ୍ତରୀସଂସ୍ଥାକୁ ବିଲମ୍ବିତ କରିବ ଓ ଉତ୍ତମ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଏକତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ କିପରି ବ୍ୟବହାରିକ ଚିକିତ୍ସା ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇପାରିବ ।
- ବୃକ୍ କ ହାନୀ ରୋଗୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଚୟନ ଓ ଖାଦ୍ୟରେ କଟକଣା ଉଭୟର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଖ୍ୟା ।

ଆପଣଙ୍କ ବୃକ୍ କର ସୁରକ୍ଷା ଓ ପ୍ରତିକାର ନିମନ୍ତେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିକୁ ପଠନ କରନ୍ତୁ ।

ଆପଣଙ୍କ ବୃକ୍ କର ସୁରକ୍ଷା

ଡାକ୍ତର ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ

ଆପଣଙ୍କ ବୃକ୍ କର ସୁରକ୍ଷା

ବୃକ୍ କ ରୋଗୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଥପ୍ରଦର୍ଶନକାରୀ ପୁସ୍ତକ

ଡାକ୍ତର ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ

ଡାକ୍ତର ସଞ୍ଜୟ ପାଣ୍ଡା

Free!! Kidney Guide in 25+ Languages at

www.KidneyEducation.com

Free access to read, download and print

200+ paged kidney guide in following languages

International Languages

English, Arabic, Bangla, Chinese, French,
Hindi, Italian, Japanese, Portuguese,
Russian, Spanish, Swahili, Urdu,
German, Nepali

Indian Languages

Gujarati, Kannada, Kutchi, Malayalam,
Marathi, Punjabi, Sindhi, Tamil,
Telugu, Assamese, Oriya

ଡୁମ୍ପା ବୃକ୍ମକ୍ମର ସୁରକ୍ଷା

ବୃକ୍ମକ୍ମ ରୋଗର ନିବାରଣ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ସମ୍ପର୍କରେ ବିସ୍ତୃତ ସୂଚନା

ଡାକ୍ତର ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ (ଏମଡି., ଡିଏମ)
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଭାରତ

ଡାକ୍ତର ସଂଜୟ ପାଣ୍ଡ୍ୟ (ଏମଡି., ଡିଏଲସି)
ରାଜକୋଟ, ଭାରତ

ଡୁମ୍ବ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା

ପ୍ରକାଶକ

ସମର୍ପଣ କିତନୀ ପାଠଶ୍ରେୟନ୍

ସମର୍ପଣ ହସପିଟାଲ, ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ଚୌକ,
ରାଜକୋଟ ୩୨୦୦୦୨ (ଗୁଜୁରାଟ, ଭାରତ),
ଇମେଲ୍ : ସେଭିଆରକିଡନାଅସୋସି.କୋ.ଇନ୍

୧) ସମର୍ପଣ କିତନୀ ପାଠଶ୍ରେୟନ୍
ସମସ୍ତ ଡକ୍ଟରଙ୍କ ସଂରକ୍ଷଣ । ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ବିନା ଅନୁମତିରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ କିମ୍ବା ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତି,
ଯେପରିକି ସୂଚନା ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପୁନରୁତ୍ପାଦନ ଅଥବା ଏହି ବହିର କୌଣସି ଅଂଶର ପୁନରୁତ୍ପାଦନ
କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ବହି କେବଳ ଭାରତରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏବଂ ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ପୂର୍ବ ଲିଖିତ
ଅନୁମତି ବିନା ବାହାରକୁ ରିପ୍ରୋଡ୍ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କୌଣସି ବିବାଦ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ ଘଟଣା
କେବଳ ରାଜକୋଟ (ଭାରତ) ବିଚାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୨୦୧୫
ଲେଖକ

ଡାକ୍ତର ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ସାହୁ (ଏମଡି., ଡିଏମ୍)
ପ୍ରଫେସର ଏବଂ ନେଫ୍ରୋଲୋଜି ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ
ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ ଅଫ ମେଡିକାଲ ସାଇନ୍ସ ଏବଂ ସମ ହସପିଟାଲ,
କେ- ୮, କଲିଙ୍ଗ ନଗର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡିଶା, ଭାରତ ।

ଏହି ବହି ସମସ୍ତ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମର୍ପିତ

ଆସୁ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ନିବାରଣ କରିବା.....

ଏହି ବହି 'ଡୁମ୍ବ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା' ସାଧାରଣ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ନିବାରଣ କରିବା ପାଇଁ ମୌଳିକ
ବୁଝାବଣା ଏବଂ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ମାଧ୍ୟମରେ ରୋଗର ନିବାରଣ କରିବାପାଇଁ ଏକ ଉଦ୍ୟମ ।

ବିଗତ କିଛି ପ୍ରାୟତଃ ଦଶବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଏକ ନାଟକୀୟ
ଏବଂ ସଚର୍ଚ୍ଚତାର ଆହ୍ୱାନଭାବେ ବଦଳିଛି । କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଏବଂ
ଅନାରୋଗ୍ୟ ସାଧକ । ସଚେତନତା, କାରଣ, ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ନିବାରଣର ମାପକ ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ରୋଗର
ବିଶ୍ୱାସୀ ଓ ବୃକ୍ମକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାର ଏକ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉପାୟ ।

ଏହି ବହି ମାଧ୍ୟମରେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସରଳ ଶବ୍ଦରେ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା
ହେଉଛି ଆମର ବିନମ୍ର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ।

ଏହି ରୋଗର ସମ୍ପର୍କ ରୋଗ ଚିହ୍ନ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ହେଉଛି ଲାଭଦାୟକ ଯାହାକି ସମ୍ପର୍କରେ ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରୀ
ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରେ । ସଚେତନତା ଅଭାବରୁ ଅଳ୍ପ କେତେକ ଲୋକ ଲକ୍ଷଣ ଓ ସଂକେତକୁ ଦେଖି
ରୋଗର ଅନୁମାନ କରି ଚିକିତ୍ସକଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଇଥାଆନ୍ତି, ଅନ୍ୟଥା ରୋଗ ଚିହ୍ନ ବିଳମ୍ବିତ ହେବା
ଯୋଗୁଁ ଫଳାଫଳ ବିପଦଦାୟକ ସ୍ଥିତିରେ ପହଂଚାଏ । କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଅଗ୍ରଗତି ଅବସ୍ଥାର
ଚିକିତ୍ସା ଯେପରିକି ଡାୟାଲିସିସ୍ ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋଧକ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।
ଯାହାକି ଭାରତପରି ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ରୋଗୀ ସଂଖ୍ୟାର ୧୦% ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଲୋକ ଚିକିତ୍ସା
କରାଇବା ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଯାହାହେଉ ସମ୍ପର୍କ ରୋଗ ଚିହ୍ନ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ଆମ ଦେଶରେ
କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧମାନ କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ କମାଇବା ପାଇଁ ଏକ ସାଧ ବିକଳ ।

ଯେତେବେଳେ ରୋଗୀଙ୍କୁ 'ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ' ହୋଇଥିବାର ରୋଗ ଜଣାପଡେ,
ରୋଗୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗ ସାଂଘାତ ଭାବରେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇପଡ଼େ ।
ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ରୋଗ ବିଷୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥା ଜାଣିବାକୁ ଚାହାଁ । କିନ୍ତୁ
ଚିକିତ୍ସା କରୁଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଓ ବିବରଣୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା
ସମ୍ଭବପରି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମେ ଆଶାକରୁଛୁ ଏହି ପୁସ୍ତକ ରୋଗୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଏକ ହୃତ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇ ପାରିବ । ଯାହାହେଉ ଏହି ପୁସ୍ତକ ସୁବିଧା
ସମ୍ପର୍କରେ ପଠନକଲେ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଏକ ସରଳ ଏବଂ ସହଜ ଭାଷାରେ
ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ସମସ୍ତ ମୌଳିକ ସୂଚନା, ଲକ୍ଷଣ, ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରତିଶେଷକ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ଆଦି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରାଏ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ

ଆହାରର ପରାମର୍ଶ, ପୂର୍ବ ସ୍ୱରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଛିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି । ଆମେ ଗୁରୁତର ସହ ସନ୍ଦେହାତୀତଭାବେ ବର୍ତ୍ତନା କରୁଛୁ ଯେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପରାମର୍ଶ ନୁହେଁ ଏହା କେବଳ ସୂଚନା ପ୍ରଣୋଦିତ । ମନକୁମାନ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା କିମ୍ବା ଆହାରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ବିନା ଏହି ପୁସ୍ତକ ପଠନକରି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏଥିପାଇଁ ଏହି ବହିରେ କୌଣସି ସୁପାରିସ୍ କରାଯାଇନାହିଁ ।

ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବୃକ୍କ ରୋଗବୃଦ୍ଧି ଜିନିଷ ବିପଦ ଦେଖାଯାଏ ସେହି ରୋଗୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ପୁସ୍ତକ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବସ୍ତୁତଃ ଏହାର ଏକ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କଲାପରି ଶିକ୍ଷାଗତ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଡାକ୍ତରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଡାକ୍ତର, ଚିକିତ୍ସା ସହାୟକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପୁସ୍ତକ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ପୁସ୍ତକ ।

ଆମେ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛୁ .... ଯେଉଁମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ନାମ .....

ମୁଁ ଆଶାକରେ ପାଠକ ଏହି ପୁସ୍ତକ ପଠନ କରି ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ପୁସ୍ତକର ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୁସ୍ତକର ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ମତାମତକୁ ସ୍ୱାଗତ କରୁଛୁ ।

ସୁସ୍ଥ ନିରାମୟ ଜୀବନ କାମନାର ସହିତ .....

ପ୍ରଫେସର ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ସହୁ ।
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଭାରତ ।
ଡାକ୍ତର ସୟ ପାଣ୍ଡା
ଭାରତ ।

ସୂଚୀପତ୍ର ସାରଣୀ

ପ୍ରଥମ ଭାଗ : ବୃକ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୌଳିକ ତଥ୍ୟ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସୂଚନା	୧
ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ଏବଂ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ	୩
ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ	୯
ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ / ବୃକ୍କ ରୋଗ ନିରୂପଣ	୧୧
ପାଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍କ ରୋଗ	୧୮
ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ରୋଗ ବିଷୟରେ ତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ କାରଣ	୨୩
ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ରୋଗର ପୂର୍ବ ସ୍ୱରକ୍ଷା	୨୭

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ : ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଏବଂ ତା'ର ଚିକିତ୍ସା

ବୃକ୍କ ହାନି

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ହାନି କ'ଣ ?	୩୪
ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ ତୀବ୍ର ବୃକ୍କ ହାନି	୩୬
ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ : କାରଣ	୪୧
ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ :	୪୩
ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ	୪୯
ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ : ଚିକିତ୍ସା	୫୭
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଡାୟଲିସିସ୍	୭୫
ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ	୯୨

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ମ ରୋଗ

ପ ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍ମ ରୋଗ	୧୦୨
ଷୋଡଶ ଅଧ୍ୟାୟ ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗ	୧୦୭
ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ମରେ ଜୀବନ	୧୧୨
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ପରିଶ୍ରାମନୀ ସଂକ୍ରମଣ	୧୧୯
ଉନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ପଥୁରୀ ରୋଗ	୧୩୩
ଦ୍ୱିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ବେନିଙ୍ଗ ପୋଷ୍ଟାଟିକ୍ ହାଇପରୟାସିଆ (ବିପିଏଚ୍)	୧୪୬
ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍ମ ଏବଂ ଔଷଧ	୧୫୧
ଦ୍ୱାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍	୧୬୨
ତ୍ରୟୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ପିଲାମାନଙ୍କର ପରିଶ୍ରାମନୀ ଜନିତ ସଂକ୍ରମଣ	୧୭୩
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ହେଂସ ସୁତୁରା	୧୭୯

ବୃକ୍ମ ରୋଗରେ ଆହାର

ପ ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କ୍ଳିନିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗରେ ଆହାର	
ଦୁରୁହ ଶରୀର୍ / କଠିନ ଶରୀର୍	
ସାଂକେତିକ ଶରୀ	୧୯୫
ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା	୧୯୭
ଗ୍ରହସୂଚୀ	୧୯୯

ଲେଖକଙ୍କ ବିଷୟରେ

ପ୍ରଫେସର ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ ଏମ୍.ଡି, ଡିଏମ୍

ଦୟାକରି ସିଡି ଡିଆରିକରି ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲେଖ କର

ଡାକ୍ତର ସୟ ପାଣ୍ଡା

ଡାକ୍ତର ପାଣ୍ଡା ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ମୁତ୍ରରୋଗ ବିଶେଷଜ୍ଞ ରାଜକୋଟ (ଗୁଜୁରାଟ - ଭାରତରେ) ଚିକିତ୍ସା କର୍ମୀ । 'ବୃକ୍ମ ଶିକ୍ଷା ଭିତ୍ତି ସ୍ଥାପନ' ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଯତ୍ନ କିପରି ନିଆଯାଇପାରିବ ସେଥିନିମନ୍ତେ ବିପୁଳ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ସଂକଳ୍ପ ନେଇ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ବୃକ୍ମ ପୁସ୍ତକ ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ଇଂରାଜୀ, ହିନ୍ଦୀ, ଗୁଜୁରାଟୀ ଏବଂ କୁଚି ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ହୋଇ ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ହୋଇଛି । ପୃଥିବୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଥିବା ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଦଳର ସହାୟତାରେ, ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ପୁସ୍ତକ ପଦ୍ଧତିରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଭାଷାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇସାରିଛି । ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଥିବା ଜନସାଧାରଣ ଏବଂ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଡାକ୍ତର ପାଣ୍ଡା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦଳ ତରଫରୁ ଡକ୍ଟର ଡକ୍ଟର କିତନୀ ଏଡୁକେଶନ କମ୍ ନାମକ ଏକ ଡେଭେଲପ୍ମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଡେଭେଲପ୍ମେଣ୍ଟ ପଦ୍ଧତି ଭାଷାରୁ ଅଧିକ ୨୩୦ ପୃଷ୍ଠା ସମ୍ମିଳିତ ବୃକ୍ମ ପୁସ୍ତକକୁ ଦେଖିମୁକ୍ତ ତାଉନ୍ତଲୋଡ କରିବାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଏହି ବୃକ୍ମ ଡେଭେଲପ୍ମେଣ୍ଟ ପ୍ରଥମ ୫୨ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ୧୫ ମିଲିୟନ୍ରୁ ଅଧିକ ଲୋକାଦୃତ ହୋଇ ଲୋକପ୍ରିୟତା ହାସଲ କରିଛି । ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୃକ୍ମ ପୁସ୍ତକ ଦଶଟି ବିଦେଶୀ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଛି (ଜାପାନୀ, ଇଂରାଜୀ, ଚାଇନିଜ୍, ସ୍ପେନିସ୍, ପର୍ସିଆନ, ଇଟାଲିଆନ, ଆରବିକ୍, ହିନ୍ଦୀ, ବଙ୍ଗଳା, ଉର୍ଦ୍ଦୁ) ଏବଂ ନଅଟି ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ (ଗୁଜୁରାଟ, କନ୍ନଡ, କୁଚି, ମାଲୟାଲାମ, ମରାଠୀ, ପାଟୀ, ସିନ୍ଧି, ତାମିଲ୍ ଏବଂ ତେଲଗୁ) ଲିଖିତ ହୋଇଛି ।

କିପରି ପୁସ୍ତକର ବ୍ୟବହାର କରିବେ ?

ଏହି ବହି ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ।

ପ୍ରଥମ ଭାଗ : ବୃକ୍କ ଏବଂ ବୃକ୍କ ରୋଗର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ବିଷୟରେ ମୌଳିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯିବ ଯେ ଏହି ଭାଗକୁ ପଢ଼ିବାପାଇଁ । ଏଥିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଯୋଗୁଁ ଫରକ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ଜଣେ ଅଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହା ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍କ ରୋଗକୁ ରୁଟି ଚିହ୍ନ କରି ପ୍ରତିଷେଧକ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ : ଜଣେ ଜାଣିବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛୁକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ ପଢ଼ିପାରେ ।

- ଗୁରୁତର ବୃକ୍କ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ଏବଂ ଏହାର ଲକ୍ଷଣ, ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରତିଷେଧକ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।
- ରୋଗ ଯାହା ବୃକ୍କର କ୍ଷତିକରେ (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ : ମଧୁମେହ, ଉଚ୍ଚଚାପ ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ) ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ।
- ଆହାର ସଂପର୍କିତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଲୋଚନା, କ୍ରମିକ ବୃକ୍କ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ପ୍ରଥମ ଭାଗ

- ବୃକ୍କର ଗଠନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ।
- ବୃକ୍କ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ।
- ବୃକ୍କ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଉପକଥା ବା ମିଥ ଏବଂ ତାହା ଫ୍ୟାକ୍ଟ ।
- ବୃକ୍କ ରୋଗର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ମାପକ ।

ପ୍ରଥମ ଭାଗ (Part 1)

ବୃକ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ

- ବୃକ୍କର ସଂରଚନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ।
- ବୃକ୍କ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ।
- ବୃକ୍କ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ, ମିଥ ଏବଂ ସତ୍ୟତା ।
- ବୃକ୍କ ରୋଗ ରୋକିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ।

ଏହି ବହିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଭୈଷଜ୍ୟ ପରାମର୍ଶ ନୁହେଁ
ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବିନା ପରାମର୍ଶରେ ଔଷଧ ସେବନ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ।

ଅଧ୍ୟାୟ / ପରିଚ୍ଛଦ - ୧

ପରିଚୟ

ବୃକ୍‌କ ଏପରି ଏକ ଅଙ୍ଗ ଯାହାକି ଆମ ଶରୀରର ଅନାବଶ୍ୟକ ବିକାଶୀୟ, ଅତିରିକ୍ତ ବିଷାକ୍ତ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାରକୁ ବାହାର କରି ଆମ ଶରୀରକୁ ସଫା ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଯଦିଓ ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଶରୀରରୁ ବିଷାକ୍ତ ଜିନିଷ ବାହାର କରିବା, କିନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ ଗୋଟିଏମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ । ବୃକ୍‌କ / କିଡ଼ନୀ ରକ୍ତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଶରୀରରେ ତରଳ ପଦାର୍ଥର ମାତ୍ରାରେ ଅନୁପାତ କରିବାରେ, ଶରୀରରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍‌ସ୍ କରିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରେ । ଯଦିଓ ପ୍ରାୟତଃ ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଦୁଇଟି କିଡ଼ନୀ ନେଇ କିନ୍ତୁ ହୋଇଥାଏ ତଥାପି ଗୋଟିଏ ବୃକ୍‌କ/କିଡ଼ନୀ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ।

ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଅହେତୁକ ଭାବରେ ମଧୁମେହ ଓ ରକ୍ତଚାପ ରୋଗୀ ମାନଙ୍କର କ୍ରମାଗତ ବୃଦ୍ଧି ଫଳରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ରୋଗୀ କ୍ରମିକ କିଡ଼ନୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିଷେଧକ ହେଉଛି ସଚେତନତା ଏବଂ କିଡ଼ନୀ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରିବା ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ଉପଚାର କରିବା । ଏହି ବହିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ରୋଗୀକୁ ଏହାର କିଡ଼ନୀର ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ଜଣାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ଯେ କ୍ରମାଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନତା କରିବା ଓ ସାମନା କରିବା ।

ବହିର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାଗରେ ବୃକ୍‌କ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀରର ଏବଂ ଏହା ବୃକ୍‌କ ସମନ୍ୱୟ ରୋଗ ଏହାର ଲକ୍ଷଣ, କାରଣ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରତିଷେଧକ ସରୁପ ଏହା କିପରି ନ ହେବ ସେ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଯାହାହେଉ ଏ ବହିର ଅଧିକାଂଶ ସେବା ବୃକ୍‌କ ରୋଗୀ, ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତଃ ବୃକ୍‌କ ସଂପର୍କିତ ସମସ୍ତ ରୋଗୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରାଯାଇଛି । ଏହି ବହି ରୋଗର କାରଣ, ଲକ୍ଷଣ, ପରୀକ୍ଷଣ, ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଡ୍ରାଡ୍‌ଡ୍‌ ରୋଗର ପରୀକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ଆଧାରିତ ଓ ତାହାର ନିଦାନ, ଚିକିତ୍ସାର ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଉପଚାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସ୍ତରରେ କ୍ରମିକ ବୃକ୍‌କ ରୋଗୀ କିପରି ଓ କ'ଣ କ'ଣ ଉପଚାର କରିବେ, ଡ୍ରାୟଲିସିସ୍ ଏପରିକି ବୃକ୍‌କ ପ୍ରତ୍ୟାରୋପଣକୁ କିପରି ଚାଲି ଦେଇହେବ ସେ ବିଷୟରେ ଆଗୁଆ ସୂଚନା ଦେବାସହ ପ୍ରାଥମିକ ଉପଚାରର ସଠିକ୍ ସୂଚନା ବିଷୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଡ୍ରାୟଲିସିସ୍, ବୃକ୍‌କ ପ୍ରତ୍ୟାରୋପଣ ଏବଂ କାତାଭର ପ୍ରତ୍ୟାରୋପଣ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା କରି ବିଷୟ ଭାବରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ବହି ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରାସଧାନ କରି, କ୍ରମାଗତ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହେବା ବ୍ୟତୀତ, ସାଧାରଣ ଅସୁବିଧା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ସତର୍କତା ଏବଂ ଉପଚାର ପାଇଁ କାରତ ଓ ତଥ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି ଉ ମ ମାଧ୍ୟମ । ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରି ମଧ୍ୟ ଉପକୃତ ହୋଇଥାଏ ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଖାଦ୍ୟ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରେ । କୁନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖାଦ୍ୟର ପରିମାଣ, ପ୍ରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରେ । ଉପଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତର୍କତା ଦ୍ୱାରା ରୋଗୀ ଅନେକାଂଶରେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇପାରେ । ଗ୍ଲୋସାରୀ ଏବଂ ଅନେକ ଚର୍ମ ସବୁ ଦ୍ୱାରା ବହିଷ୍କରେ ଅନେକ ଜଟିଳତା କୁ ସହଜରେ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ ।

ଅଧ୍ୟାୟ / ପରିଚ୍ଛଦ - ୨ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆୟ

ବୃକ୍ମକ ଓ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ :

ବୃକ୍ମକ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଙ୍ଗ, ଏହାର ଅଚଳତା ରୋଗୀକୁ ଅସୁସ୍ଥ ଗୁରୁତର କିମ୍ବା ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପକାଇବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ଏହା ଏକ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ।

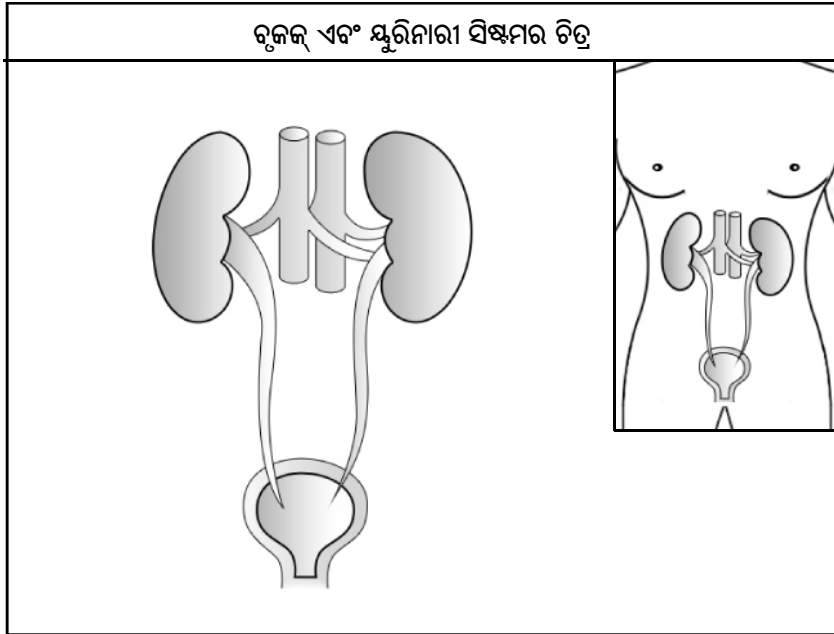
ବୃକ୍ମକର ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଶରୀରରୁ ସମସ୍ତ ବିଜାତୀୟ ଦୂଷିତ ପଦାର୍ଥକୁ ନିଷ୍କାସିତ କରିବା, ଏବଂ ଶରୀରରେ ଜଳ, ଲବଣ, ରାସାୟନିକ, ଏବଂ ମିନେରାଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପରିମାଣ ଓ ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ।

ବୃକ୍ମକ ର ସ୍ୱରୂପ

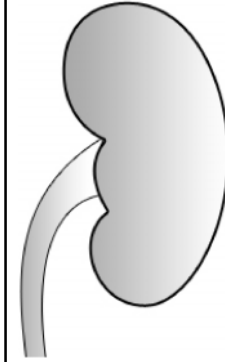
ବୃକ୍ମକ ଶରୀରରୁ ପରିଶ୍ରା ମ୍ଳମରେ ସମସ୍ତ ବିଜାତୀୟ, ବିଷାକ୍ତ ଦୂଷିତ ପଦାର୍ଥ ସହିତ ମାତ୍ରାଧିକ ଜଳକୁ ନିଷ୍କାସିତ କରିଥାଏ । ପରିଶ୍ରା ବୃକ୍ମକ ମ୍ଳରେ ସୃଷ୍ଟିହୋଇ ଯୁରେଟର ମ୍ଳରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଗ୍ଲୁଟରକୁ ପ୍ରବାହିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଛାଣି ହୋଇ ପରିଶ୍ରା ମ୍ଳରେ ନିଷ୍କାସିତ ହୁଏ ।

- ଅନେକାଂଶ (ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା) ଲୋକଙ୍କର ଦୁଇଟି ବୃକ୍ମକ ଥାଏ ।
- ବୃକ୍ମକ ଆବଡ଼ମେନର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ବା ପକ୍ଷାତ୍ ଭାଗରେ ଥାଏ କିମ୍ବା
- ମେରୁଦଣ୍ଡର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱ (ଡ୍ରାଏଗ୍ରାମ ଦେଖ) ରେ ଥାଏ । ସେମାନେ ନିମ୍ନ ରିବ୍ ଦ୍ୱାରା ନଷ୍ଟ ହେବାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥାଆନ୍ତି ।
- ଏହା ଆବଡ଼ମେନର ପଛ ପାଖରେ ଏତେ ଗଭୀରରେ ଥାଏ ଯେ କେହି ସାଧାରଣଭାବେ ଏହାକୁ ଛୁଇଁ ଅନୁଭବ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।
- ବୃକ୍ମକ ର ଯୋଡ଼ି ଦେଖିବାକୁ ବିନ୍ ମଞ୍ଜିର ଯୋଡ଼ି ଆକାରର ଅଙ୍ଗ । ପରିପକ୍ୱ ଶରୀରରେ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ୧୦ ସେ.ମି. ଲମ୍ବ ଏବଂ ୬ ସେ.ମି. ଚଉଡ଼ା ଏବଂ ୪ ସେ.ମି. ମୋଟେଇ । ସାଧାରଣଭାବେ ଏହାର ଓଜନ ୧୫୦ ରୁ ୧୭୦ ଗ୍ରାମ ମ୍ଳରେ ଥାଏ ।
- ପରିଶ୍ରା ତିଆରି ହେବା ମାତ୍ରେ ଏହା ପରିଶ୍ରା ଥଳି ମ୍ଳକୁ ଯୁରେଟର ମ୍ଳରେ ବୋହି ଚାଲି ଥାଏ । ଯୁରେଟର ପ୍ରାୟତଃ ୨୫ ସେ.ମି. ଲମ୍ବ ଗାଡୁଆ ନଳୀ ଯାହାକି ସତତ ମାଂସପେଶୀରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିବାର ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୁଏ ।
- ପରିଶ୍ରା ଥଳୀ ହେଉଛି ଏକ ଗାଡୁଆ ଅଙ୍ଗ ଯାହାକି ମାଂସପେଶୀରେ ତିଆରି ଏବଂ ଏହା ଆବଡ଼ମେନର ତଳ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଆଠ ରିଅର ଅଂଶରେ ଥାଏ । ଏହା ପରିଶ୍ରା ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାଏ ।

- ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପରିଶ୍ରା ଥଳିରେ ପାଖାପାଖି ୪୦୦ ମି.ଲି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିଶ୍ରା ଜମାହୋଇ ପରେ ଜଣାକୁ ପରିଶ୍ରା ଲାଗିଥାଏ, ଏବଂ ସେତେବେଳେ ସେ ପରିଶ୍ରା କରେ । ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ପରିଶ୍ରା ଥଳିରୁ ପରିଶ୍ରା ଦ୍ୱାର ଦେଇ ନିର୍ଗତ ହୁଏ । ଏହା ମହିଳା ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ପରିଶ୍ରା ଦ୍ୱାର ବହୁତ ବଡ଼ ହୋଇଯିବା ପରେ ହିଁ ପରିଶ୍ରା ନିର୍ଗତ ହୋଇଥାଏ ।
(ବୃକ୍କ ଶରୀର ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାହିଁକି ?)
- ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥାଉ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ଆମ ଶରୀରରେ ଜଳର ପରିମାଣ, ଲବଣ, ଅମ୍ଳର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ ।
- ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ହୋଇ ଶକ୍ତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେବା ସମୟରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କ୍ଷତି କରୁଥିବା ବିଷାକ୍ତ ଜିନିଷ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ।
- ଏହି ଘଟଣା ଶରୀରରେ ଜଳାୟୁ ଅଂଶର ପରିମାଣ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ସ ଏବଂ ସସିଡ୍ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥାଏ ।
- ବୃକ୍କ ଶରୀରରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା କ୍ଷତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ବିଷାକ୍ତ ଆସିଡ୍ରିକ୍ ଏବଂ ଚକ୍ରିକ୍ ଜିନିଷକୁ ସଂକଳିତ ବାହାରକୁ ବାହାର କରିଥାଏ । ଏହାସହିତ ବୃକ୍କ ଶରୀରର ଜଳାୟୁ ଅଂଶ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ସ ଏବଂ ସସିଡ୍ରେ ବେସ୍‌କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ସହିତ ସମାନ୍ତରା ରକ୍ଷା କରିଥାଏ ।

ବୃକ୍କ ର କାର୍ଯ୍ୟ :-

- ରକ୍ତ ପରିଷ୍କାର କରେ ।
- ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଖଣିଜ ଲବଣର ମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ।
- ଆଉ ବି ସି ଉତ୍ପାଦନ କରେ ।

ବୃକ୍କ ର କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ କ'ଣ ?

ପରିଶ୍ରା ତିଆରି କରିବା ଏବଂ ରକ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧିକରଣ ହେଉଛି ବୃକ୍କ ର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ବୃକ୍କ ଶରୀରର ଅଦରକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟ, ମାତ୍ରାଧିକ ଲବଣ, ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନାବଶ୍ୟକ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ବାହାର କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଶରୀର ପାଇଁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ । ନିମ୍ନରେ ବୃକ୍କର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

୧. ଅଦରକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟର ନିଷ୍କାସନ :

ଅଦରକାରୀ ଲବଣ ଓ ଦ୍ରବ୍ୟର ନିଷ୍କାସନ ଦ୍ୱାରା ରକ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ପୁଷ୍ଟିକାର ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଆମେ ଖାଇଥାଉ ଏବଂ ଏହି ପୁଷ୍ଟିକାର ଆମ ଶରୀରର ବିକାଶ ଓ ଶରୀରର ମରାମତି ପାଇଁ ବହୁତ ଦରକାରୀ କିନ୍ତୁ ଶରୀର ଦ୍ୱାରା ପୁଷ୍ଟିକାରର ବ୍ୟବହାର ପରେ ଏଥିରୁ ଅଦରକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ସବୁ ବାହାରିଥାଏ । ଏହି ଅଦରକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟର ଆକ୍ୟୁମୁଲେସନ ଆମ ଶରୀର ପାଇଁ ବିଷତୁଲ୍ୟ, ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚକ୍ରିକ୍ ଜାତୀୟ ଅଦରକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ପରିଶ୍ରା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଗତ ହୁଏ ।

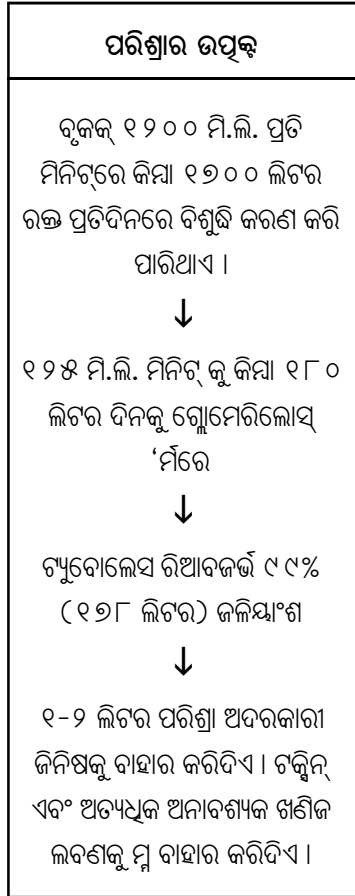
କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଯୁରିଆ ହେଉଛି ଦୁଇଟି ଅଦରକାରୀ ଉତ୍ପାଦନ ଯାହାର ପରିମାଣ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ସହଜରେ ମାପିଦେଇପାରେ । ସେମାନଙ୍କ “ଗୁରୁତ୍ୱ” ରକ୍ତରେ ଥିବା ପରିମାଣ ବୃକ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାକୁ ସୂଚିତ କରେ । ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କଲେ, ଯଦି କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ଯୁରିଆର ପରିମାଣ ମାତ୍ରାଧିକ ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ବୃକ୍କ ଠିକ୍‌ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନାହିଁ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ ।

୨. ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟର ନିଷ୍କାସନ :

ବୃକ୍କ ର ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଶରୀରରେ ଆବଶ୍ୟକ ମାତ୍ରାର ତରଳ ପଦାର୍ଥର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା । ପରିଶ୍ରାରେ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ପଦାର୍ଥର ନିଷ୍କାସନ କରିବା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ମାତ୍ରାର ଜଳାୟୁ ଅଂଶ ଶରୀରକୁ ଯୋଗାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଅଧିକ ଜଳ ଶରୀରକୁ ଛାଡ଼ି ଦିଏ ।

୩. ଖଣିଜ ଲବଣ ଓ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ମ୍ନରେ ସମାନ୍ତରା ରକ୍ଷାକରେ

ବୃକ୍କ ଆଉ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରେ ତାହା ହେଉଛି ଖଣିଜ ଲବଣ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ସୋଡ଼ିୟମ୍, ପୋଟାସିୟମ୍, କ୍ୟାଲସିୟମ୍, ‘ସ’ରସ, ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ୍, ହାଇଡ୍ରୋଜେନ ଏବଂ ଶରୀରର ଯୌଗିକ ମାତ୍ରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖେ ।

୪. ରକ୍ତ ଚାପର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
 ବୃଦ୍ଧକ ଶରୀରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହରମୋନ ଉତ୍ପାଦନ କରେ (ଯଥା - ରେନିନ୍, ଆଞ୍ଜିଓଟେନ୍‌ସିନ୍ ଆଲଡୋଷ୍ଟେରନ୍, ପ୍ରୋଷ୍ଟାଗ୍ଲୁଡିନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ) ଜଳ ଏବଂ ଲବଣର ମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖେ ।

୫. ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକାର ଉତ୍ପାଦନ :
 ବୃଦ୍ଧକରେ ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହେବାଦ୍ୱାରା ଏହା ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରେ । ବୃଦ୍ଧକ କାର୍ଯ୍ୟସାଧନ ହେଲେ ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କମିଯାଏ ଯଦ୍ୱାରା ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା ଉତ୍ପାଦନ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ ଶରୀରରେ ରକ୍ତହୀନତା ରୋଗ ଦେଖାଯାଏ । ସନ୍ଧ୍ୟା ମାତ୍ରାରେ ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ହେବା କାରଣରୁ ରୋଗୀର ରେନାଲ ଟ୍ରେନ୍ସପୋର୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ଲୌହ ଏବଂ ପୃଷ୍ଠସାର ଖାଦ୍ୟର ପରିମାଣ ଔଷଧ ମ୍ନରେ ବଢ଼ାଯାଇଥାଏ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର ନ କରିଛି ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋଗୀର ରକ୍ତ କଣିକା ପରିମାଣରେ ଉନ୍ନତି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

- ଚୂମେ ଜାଣି କି ବୃଦ୍ଧକ ମ୍ନକୁ ପ୍ରତି ମିନିଟ୍‌ରେ ୧୨୦୦ ମି.ଲି. ରକ୍ତ ପରିଷ୍କାର ହେବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରେ ଯାହାକି ହୃଦୟ ଦ୍ୱାରା ପମ୍ପ ହେଉଥିବା ପୁରା ରକ୍ତର ୨୦% ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନରେ ୧୭୦୦ ଲିଟର ରକ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧ ହୁଏ ।
- ଏହି ବିଶୁଦ୍ଧି କରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ଛୋଟ ଛଣା ମ୍ନରେ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକୁ ଆମେ “ନେଫ୍ରନ୍” କହିଥାଉ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୃଦ୍ଧକ ଏକ ଲକ୍ଷ ନେଫ୍ରନ୍ କୁ ନେଇ ଗଠିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ନେଫ୍ରନ୍ (ଗ୍ଲୋମ୍‌ ଚୂଳୟ) ଏବଂ ଟ୍ୟୁବୁଲେସକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।
- ଗ୍ଲୋମେରୁଲି ବିଶୁଦ୍ଧି କରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା, କ୍ଷୁଦ୍ର କଣା ଏବଂ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ବଛା ବଛା ବିଶୁଦ୍ଧିକରଣ ଛଣାକୁ ନେଇ କରାଯାଏ । ଜଳ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆକାରର ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ସହଜରେ ଏହା ମ୍ନରେ ଛାଣି ହୋଇଯାଏ କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଆକାରର ଶ୍ୱେତ ଏବଂ ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା, ପ୍ଲୋଟଲେଟ୍‌ସ୍ ପୃଷ୍ଠସାର କିନ୍ତୁ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର କଣା ମ୍ନରେ ଯାଇପାରିନଥାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଲୋକର ପରିଶ୍ରାରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜିନିଷ ନଥାଏ ।
- ପ୍ରଥମେ ପରିଶ୍ରା ଗ୍ଲୋମେରୁଲିରେ ବାହାରେ । ଯେଉଁଠି ୧୨୫ ମି.ଲି. ପରିଶ୍ରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମିନିଟ୍‌ରେ ପରିଷ୍କୃତ ହୁଏ । ଏହା ଆକ୍ସିଜିନ ହେବାକୁ ହୁଏ ଯେ ୨୫ ଘାରେ ୧୮୦ ଲିଟର ପରିଶ୍ରା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ଏହା କେବଳ ଅଦରକାରୀ ଉତ୍ପାଦକ, ଲବଣ, ଟକ୍ସିନ୍ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍‌ସେସ୍ କୁ ନେଇ ଗଠିତ ତା ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ପୁଣି ଗୁକୋଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଦରକାରୀ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍‌ସେସ୍ କୁ ନେଇ ଗଠିତ ।
- ବୃଦ୍ଧକ ବୃହତ୍ ବୁଦ୍ଧିମତାର ସହିତ ପ୍ରତିଶୋଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ମ୍ନ ସମ୍ପାଦନ କରେ । ୧୮୦ ଲିଟର ତରଳ ଯାହା ଚୂଳୁଲେସ୍ ମ୍ନକୁ ପ୍ରବେଶ କରେ ସେଥିରୁ ୯୯% ଭାଗ ତରଳ ଅଂଶ ପ୍ରତିଶୋଷିତ ହୁଏ ଆଉ ୧% ଭାଗ ତରଳ ପରିଶ୍ରା ଆକାରରେ ନିଷ୍କାସିତ ହୁଏ ।
- ଏହି ବୌଦ୍ଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍‌ସେସ୍ ଏବଂ ୧୭୮ ଲିଟର ତରଳ ପଦାର୍ଥ

୬. ସୁସ୍ଥ ଅସ୍ଥିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ :

ବୃଦ୍ଧକ ଖାଦ୍ୟସାର ‘ଘ’ କୁ ସଫଳ କରେ । ଯଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟରୁ କ୍ୟାଲସିୟମ କୁ ଗ୍ରହଣ କରାଇ ହାତ ଏବଂ ଦନ୍ତ ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହେବା ସହିତ ଶକ୍ତ ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ରଖିବାରେ ସହାୟକ କରେ । ବୃଦ୍ଧକ ଠିକ୍‌ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ ନକଲେ ଖାଦ୍ୟସାର ‘ଘ’ ର ଅଭାବ ଦେଖାଦିଏ । ହାତ ବୃଦ୍ଧି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ ।

କିପରି ରକ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧି ହୁଏ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ

ଏଥର ଆସ ଜାଣିବା ପରିଶ୍ରା ସୃଷ୍ଟି ହେବାର କଠିନ ଏବଂ ଆମୋଦ ଦାୟକ ପ୍ରଣାଳୀ ବିଷୟରେ ।

- ପ୍ରତିଶୋଷିତ ଚୂଳୁଲେସ୍ ମ୍ନରେ ହୁଏ, ଏବଂ ୧ ରୁ ୨ ଲିଟର ଜଳ, ଅଦରକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟ, ମାତ୍ରାଧିକ ଲବଣ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷତି କରୁଥିବା ସର୍ବସ୍ୱାନ୍‌ସେସ୍ ସବୁ ନିଷ୍କାସିତ ହୁଏ ।
- ବୃଦ୍ଧକରେ ଗଠିତ ପରିଶ୍ରା କ୍ଷୁବ୍ଧକରୁ ଗଠି ଆସେ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ବ୍ଳାଡର ଦ୍ୱାରା ଗଠିକରି ଶେଷରେ ପରିଶ୍ରା ଦ୍ୱାରା ବେଇ ନିଷ୍କାସିତ ହୁଏ ।

ସୁସ୍ଥ ବୃଦ୍ଧକଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଦେଖାଯାଇପାରେ ?

- ହଁ ପାଣି ପିଇବାର ପରିମାଣ ଏବଂ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଉପକ୍ରମେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରିଥାଏ ।

- ଯଦି କମ ପାଣି ପିଆଯାଏ ପରିଶ୍ରା ବହୁଳିଆ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ପରିମାଣ କମିଥାଏ (୫୦୦ ମି.ଲି. ମୁଁରେ) କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅତ୍ୟଧିକ ପାଣି ପିଆଯାଏ ତେବେ ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ବଢ଼ିଯାଏ ।
- ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ରେ ପରସ୍ପିରେସନ କାରଣରୁ ଉପ ପଦ୍ଧତି ଯୋଗୁଁ ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଏ । ଶୀତଦିନେ ମୁଁ ଅନ୍ୟ କାରଣ, କମ୍ ଉପ ପରସ୍ପିରେସନ ନଥିବା କାରଣରୁ ପରିଶ୍ରା ବହୁଥର ହୋଇଥାଏ ।
- ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏକି, ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ପାଣି ପିଏ, ଯଦି ତାର ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ୫୦୦ ମି.ଲି. ରୁ କମ୍ କିମ୍ବା ୩୦୦୦ ମି.ଲି. ରୁ ଅଧିକ ହୁଏ ତେବେ ଏହା ସୂଚାଇ ଦିଏ କି ବୃକ୍ମକ ର ପରୀକ୍ଷା କରିବା ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଚୂତାୟ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ

ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଏ । ଏହା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଯଦି ବା ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ଏବଂ ଭେଦ୍ ସେଥିପାଇଁ ଏହା ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ସହଜରେ ଜଣାପଡ଼େ ନାହିଁ ।

ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ :

- **ମୁହଁ ଫୁଲିବା**

କ୍ରମାଗତ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ମୁହଁ, ପାଦ, ପେଟ ଫୁଲିବା, ଚାରିତ୍ରିକ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ମୁଖରୁ ପ୍ରାୟତଃ ଆଖିପତାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ସକାଳୁ ହିଁ ଦେଖା ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ । ଫୁଲିବା ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । କିଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଫୁଲିଗଲେ ଏହା ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଏକମାତ୍ର କାରଣ ନୁହେଁ । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକ ସାଧାରଣତାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଫୁଲିବା ଦେଖା ଦେଇଥାଏ । (ଉଦାହରଣ ହେଉଛି ନେଫ୍ରୋଟିକ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍)। ସାଧାରଣତାବେ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଫୁଲିବାର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାନଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ବୃକ୍ମକ ଖରାପ ହୋଇପାରେ ।

- **ଭୋକ ନଲାଗିବା, ଦେହ ବୁଲାଇବା, ବାଁ ଲାଗିବା, ନିଦ ଲାଗିବା**

ଭୋକ ନଲାଗିବା, ଖାଦ୍ୟ ରୁଚିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନହୋଇ କମ୍ ଖାଇବା ହେଉଛି ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଯେଉଁଥିରେ ରୋଗୀ ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାଏ । ଓସେନିକ୍ ସହିତ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା, ବିଜାତୀୟ ପାଦାର୍ଥର ମାତ୍ରାବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କୁ ବାଁ ଲାଗିବା ବା ବାଁ ହେବା ଏବଂ ହିକପର ଶିକାର ହୋଇଥାଏ ।

- **ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ - ଚିଂଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି**

ଗଭୀର ଚିଂଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅତି ସାଧାରଣ କଥା । ଯଦି ଚିଂଗ୍ରସ୍ତ ଅତିକମ୍ ବୟସ ଅର୍ଥାତ୍ (୩୦ ବର୍ଷରୁ କମ୍) କିମ୍ବା ରକ୍ତଚାପ ଅଧିକ ରହେ ତେବେ ବୃକ୍ମକର ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ତାହା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ଥାଏ ।

- **ରକ୍ତହୀନତା ଏବଂ ଦୁର୍ବଳତା**

ସାଧାରଣତଃ ଫଟିଗ୍, ସାଧାରଣ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ କମ୍ ମନନିବେଶ କରିବା ଏବଂ ପାଇଲୋର ହେଉଛି ରକ୍ତହୀନ ବା କମ୍ ରକ୍ତ ଥିବା ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ । ଏହି ସମୟରେ ଏହା ମଧ୍ୟ

ଗୋଟେ ରୋଗୀର ଏକମାତ୍ର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥାଏ । ଏହା କୁନିକ୍ ଗ୍ରହଣ ନକରେ ତେବେ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟହୀନତା ହେବାର ପ୍ରକୃତ କାରଣ ନିରୂପଣ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ହୋଇପଡ଼େ ।

• ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ :-

ଅ । ତଳ ବ୍ୟଥା, ଶରୀର ଦିକ୍ଷିବା, କୁଣ୍ଡଳହେବା ଏବଂ ଗୋଡ଼ରେ ବାକୁଳା ବାହରିବା ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀର କ୍ରମାଗତ ଅଭିଯୋଗ । ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଗୋଡ଼ର ହାତ ବଙ୍କା ହୋଇଗଲେ କିମ୍ବା କ୍ରମାଗତ ବୃକ୍ମି ନହେଲେ ଏହା ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ ।

• ପରିଶ୍ରା ହେବାରେ ଅଭିଯୋଗ :

ସାଧାରଣତଃ ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- ୧. ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ବା ମାତ୍ରା କମିବା, ଏହା ଫୁଲିବାର ଏକ କାରଣ ଏବଂ ଏହା ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ହୋଇପାରେ ।
  - ୨. ପରିଶ୍ରା ପୋଡ଼ା ହେବା, ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ କିମ୍ବା ପୂଜ ପଡ଼ିବା ହେଉଛି ପରିଶ୍ରା ଦ୍ୱାର ସଂକ୍ରମଣର ଏକ ଲକ୍ଷଣ ।
  - ୩. ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଚାପ ପଡ଼େ, କଷ୍ଟ ହୁଏ ପରିଶ୍ରା ଆସିବାର ଧାରା କମି ଚୋପା ଚୋପା ପରିଶ୍ରା ହୁଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ମାତ୍ରାଧିକ ବୃକ୍ମକ ଆକ୍ରାନ୍ତର ଏକ ଖରାପ ଲକ୍ଷଣ । ପୁରାପୁରି ପରିଶ୍ରା ବନ୍ଦ ହେବା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ, ଯାହାକି ଏକ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ ।
- ଯାହାହେଉ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଏପରି ଲକ୍ଷଣ ବା ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତେମେ ମଧ୍ୟ ଏହା ବୃକ୍ମକ ରୋଗର କେବଳ ମାତ୍ର ଲକ୍ଷଣ ବା କାରଣ ନୁହେଁ ବା ଏପରି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ ତାହା ନହୋଇ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏପରି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଗଲେ ତୁରନ୍ତ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରି ରୋଗର ପ୍ରକୃତ କାରଣ ଜାଣିବା ଉଚିତ୍ ସେଥିପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମର ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ନିଶ୍ଚିତ୍ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ
ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ନିରୂପଣ

ଉଚିତ୍ ସମୟରେ ଚିକିତ୍ସା ଅନେକ ଜୀବନ ରକ୍ଷାକରିପାରେ । ଏହି ଉଚ୍ଚ ବୃକ୍ମକ ଚିକିତ୍ସା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରାପୁରି ସତ୍ୟ । କୁନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ପୁରା ମାତ୍ରାରେ ଭଲହୋଇ ନଥାଏ ଏବଂ ଶେଷ ଅବସ୍ଥାର କିଡ଼ନୀ ରୋଗ ଏକଭାବି । ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରି କିଡ଼ନୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାନଯାଇପାରେ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାନଯିବା । ଯଦି ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀକୁ ଉଚିତ୍ ସମୟ ବା ଆରମ୍ଭ ଅବସ୍ଥାରେ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ତେବେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇପାରେ । ତେଣୁ ତୁରନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।

କେଉଁମାନେ ନିଜର ବୃକ୍ମକ ଜଗିବା ଉଚିତ୍ ? କେଉଁମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ହେବାର ମାତ୍ରାଧିକ ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ।

- ବୃକ୍ମକ ରୋଗ କାହାରିକୁ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ବିପଦ ହେବ ଯଦି :-
- ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ।
- ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ମଧୁମେହ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।
- ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ର ମାନସିକ ଚାପ ବା ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ରହୁଥାଏ ।
- ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ, ମଧୁମେହ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ରହୁଥାଏ ।
- ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଧୂମପାନକାରୀ, ମୋଟା କିମ୍ବା ୬୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୟସର ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।
- ଯଦି ଯକ୍ଷ୍ମା ଉପସମକାରୀ ଔଷଧକୁ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥାଆନ୍ତି ।
- ଯଦି ଅତୀତରୁ ଯୁରିନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ଟରେ କୌଣସି ଜନ୍ମଜେନିଟାଲ ଖରାପ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ଏହିପରି ଅଧିକ ବିପଦ ରହୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଥମିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ନିରୂପଣ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

କିପରି ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ନିରୂପଣ କରିବ ? କେଉଁ ପ୍ରକାରର ନିଦାନ ସାଧାରଣତଃ କରାଯାଏ ? ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ନିରୂପଣ ପାଇଁ ଚିକିତ୍ସକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଆମ୍ବୁଲେନ୍ସ ଇତିହାସ ପଚାରି ବୁଝନ୍ତୁ ।

ରୋଗୀକୁ ପ୍ରାଣଭାବେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା, ରକ୍ତ ଚାପ ମାପିବା ତା'ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରୀକ୍ଷା ସବୁ କରିବାପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା, ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ବିକିରଣ ପରୀକ୍ଷା ।

୧. ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା :

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ରୋଗ ନିରୂପଣ କରିବାରେ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ନିୟମିତ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା :

- ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ କର୍ମ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଶିଷ୍ଟ, ଏବଂ ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ରୋଗ ନିରୂପଣ ପଦ୍ଧତିର ପରୀକ୍ଷା
- ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ବା ଅସାମସ୍ୟତା ଦେଖାଦେଲେ ତାହା ଚୂମ୍ବକ ଖରାପ ହେବାର ଏକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିପାରେ କିଁ ସାଧାରଣ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ସଠିକ୍ ଚୂମ୍ବକ ରୋଗ ନିରୂପଣ କରିପାରେ ନାହିଁ ।
- ପରିଶ୍ରାରେ ପୃଷ୍ଠସାରର ଉପସ୍ଥିତି (ପ୍ରୋଟିନୟୁରିଆ) ବିଭିନ୍ନ ଚୂମ୍ବକ ରୋଗରେ ଦେଖାଯାଏ । ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ପରିଶ୍ରାରେ ପୃଷ୍ଠସାରର ଉପସ୍ଥିତି ହେଉଛି ପ୍ରାଥମିକ, ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ (କ୍ରନିକ୍ ଚୂମ୍ବକ ରୋଗର ଏକମାତ୍ର ସତର୍କ ସୂଚନା ଏପରିକି ହୃଦରୋଗର ମଧ୍ୟ) ଉଦାହରଣ ସରୂପ (ପ୍ରୋଟେନୟୁରିଆ) ହେଉଛି ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚୂମ୍ବକ ନଷ୍ଟ ହେବାର ପ୍ରାଥମିକ ଲକ୍ଷଣ ।
- ପରିଶ୍ରାରେ ପୂଜ ପଡ଼ିବା ପରିଶ୍ରା ସଂକ୍ରମଣକୁ ସୂଚିତ କରେ ।
- ପରିଶ୍ରାରେ ପୃଷ୍ଠସାର ଏବଂ ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକାର ଉପସ୍ଥିତି ଚୂମ୍ବକ ଫୁଲିଯିବା ପରି ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ । (ଉଦାହରଣ ସରୂପ ଗ୍ଲୋମେରୁଲନେଫ୍ରାଇଟିସ୍)

ମାଇକ୍ରୋଥାଲବୁମିନୟୁରିଆ

ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ମାନେ ପରିଶ୍ରାରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ପରିମାଣର ପୃଷ୍ଠସାର ନିର୍ଗତ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ମଧୁମେହ ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ଚୂମ୍ବକ ଖରାପ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ । ଉଚିତ୍ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ସଂଗତ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ଏହି ସ୍ତରରେ ଥିବା ରୋଗ ପୁରାପୁରି ଭଲ ହୋଇଯାଇପାରେ । ଏହି ସ୍ତରରେ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରୋଟିନର ମାତ୍ରା ନଥିବାର ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ଥାଏ ।

ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା :

- ପୃଷ୍ଠସାର ପରିମାଣ ପରିଶ୍ରାରେ କେତେ ରହୁଛି ଜାଣିବା ପାଇଁ ୨୪ ଘ । ର ପରିଶ୍ରା ସଂଗ୍ରହ କରି

ସମୁଦାୟ କେତେ ପରିମାଣର ପରିଶ୍ରା ଓ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ପୃଷ୍ଠସାର ନିର୍ଗତ ହେଉଛି ତାର ଏକ ଠୋସ୍ ହିସାବ ପାଇବାପାଇଁ ଏ ପ୍ରକାରର ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଜରୁରୀ । ଏହି ପରିଶ୍ରା ମାଧ୍ୟମରେ ରୋଗୀର ପୃଷ୍ଠସାର କମିଗଲେ କିପରି ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ରୋଗୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଛି ତାହାର ଏକ ସଠିକ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅନୁଶୀଳନ (ଉଲ୍ଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ) ଏବଂ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ପରୀକ୍ଷା (Sensitivity Test):

କେଉଁ ପ୍ରକାରର ବିକାଶୁ ପରିଶ୍ରା ସଂକ୍ରମଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ, ସଂକ୍ରମଣର ମାତ୍ରାଧିକତା ଏବଂ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଆଁ ବାୟୋଟିକ୍ ଉଚିତ୍ ଫଳପ୍ରଦ ହେବ ତାହା ନିରୂପଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହା ୪୨ ରୁ ୭୨ ଘ । ସମୟ ନେଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ଏସିଡ୍ ଫାଷ୍ଟ ବ୍ୟାସିଲି ଜାଣିବାପାଇଁ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା :

ଏହିପ୍ରକାରର ପରୀକ୍ଷା ସ୍ତୁରିନାଗା ଟ୍ରାକ୍ଟର ଚ୍ୟୁବରକ୍ଲୋସିସ୍ ରୋଗ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ।

୨. ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା :

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଚୂମ୍ବକ ରୋଗର ସଠିକ୍ ନିରୂପଣ ପାଇଁ ବହୁ ପ୍ରକାରର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ।

- କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ସ୍ତୁରିଆ - କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ସ୍ତୁରିଆର ଉପସ୍ଥିତି ମାତ୍ରା ଚୂମ୍ବକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାକୁ ସୂଚିତ କରେ । କ୍ରିଏଟିନ୍ ଓ ସ୍ତୁରିଆ ହେଉଛି ଦୁଇଟି ଅନାବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ଉତ୍ପାଦ ଯାହାକି ଚୂମ୍ବକ ମାଧ୍ୟମରେ ରକ୍ତରୁ ନିଷ୍କାସିତ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଚୂମ୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାରେ ଶିଥିଳତା ଦେଖାଏ ସେତେବେଳେ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଓ ସ୍ତୁରିଆର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ସାଧାରଣ ମାତ୍ରା ସେରମ କ୍ରିଏଟିନ୍ ର ହେଉଛି ୦.୯ରୁ ୧.୪ ମି.ଗ୍ରା / ଡି.ଏଲ୍ ଏବଂ ସ୍ତୁରିଆର ମାତ୍ରା ହେଉଛି ୨୦ରୁ ୪୦ ମି.ଗ୍ରା/ ଡି.ଏଲ୍ । ତେଣୁ ଏହାର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଚୂମ୍ବକ ଅକାମୀ ହେବାର ସୂଚନା ଦିଏ । କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ହେଉଛି ଚୂମ୍ବକ ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଜାଣିବାର ଏକ ଭରସା ଯୋଗ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି । ରକ୍ତରେ ସ୍ତୁରିଆ ମାତ୍ରାଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ।
- ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ - ସୁସ୍ଥ ଚୂମ୍ବକ ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା ଉତ୍ପାଦନ କରେ । ସେଥିରେ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ କମ୍ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ରକ୍ତହୀନତାର ଶିକାର ହୁଏ । କ୍ରମାଗତ ରକ୍ତହୀନତା ଚୂମ୍ବକ ରୋଗର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା :

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଚୂମ୍ବକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର କରାଯାଏ ଯଥା : ରକ୍ତରେ

ଚିନିର ମାତ୍ରା, ସେରମ ପ୍ରୋଟିନ, କୋଲେଷ୍ଟ୍ରୋଲ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍‌ର (ଲିଟରଣ, ପୋଟାସିୟମ, କ୍ୟାଲ୍‌ସିୟମ, ଫସ୍ଫରସ୍, ବାଇକାର୍ବୋନେଟ୍, ଏ.ଏସ୍.ଓ, ଟାଇଟର କମ୍ପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ) ।

୩. ରାଡିଓଲୋଜି ପରୀକ୍ଷା (ରନ ରଶ୍ମି ପରୀକ୍ଷା) :

- ବୃକ୍ମର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ : ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଏକ ସାଧାରଣ, ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଅତିଶୀଘ୍ର ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ପରୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ମିଳିଥାଏ । ଯଥା : ବୃକ୍ମର ଆକାର, ଅର୍ବୁଦର ଉପସ୍ଥିତି, ପଥୁରୀ କିମ୍ବା ଟ୍ୟୁମର ଅଛି କି ନାହିଁ ଜଣାପଡିଯାଏ । ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ପରିଶ୍ରାବ ଧାରା କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଅବରୋଧ ହେଉଛି, ତାହା ବୃକ୍ମ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମ ଦ୍ଵାରରେ ଅଥବା ଥଳିରେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଜଣାଇ ଦେଇପାରେ । କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲେ ଉଭୟ ପଟ୍ ବୃକ୍ମ ସାଧାରଣଭାବେ ଆକାରରେ ଛୋଟ ହୋଇଯାଏ ।
- ଡକ୍ଟର ଏକ୍ସ-ରେ : ଏ ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଶ୍ରା ସିଷ୍ଟମରେ ପଥୁରିର ଉପସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ଏକ ନିଭରଯୋଗ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ।
- ଇନ୍‌ଟ୍ରାଭେନସ୍ ଇଉରୋଗ୍ରାଫି (IVU) : ଏହାମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ସେଲୋଗ୍ରାଫି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହା ଏକପ୍ରକାରର ଏକ୍ସ-ରେ ପରୀକ୍ଷା । ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ଅନୁପାତ ଓପେକ ଆୟୋଡିନ କଟେ ନିଜ୍ଞ ଡ୍ରାୟ (ଏକପ୍ରକାର ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯାହାକି ଏକ୍ସ-ରେ ଫିଲ୍ମରେ ଦେଖାଯାଏ) ଡାକ୍ତର ମୁଖ୍ୟ ଧମନୀରେ ଇନ୍‌ଜେକ୍ସନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଡ୍ରାୟ ଇନ୍‌ଜେକ୍ସନ ରକ୍ତ ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ମରେ ପ୍ରବେଶକରି ପରିଶ୍ରା ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍କାସିତ ହୁଏ । ତେଣୁ ପରିଶ୍ରା ରେଡିଓ-ଓପେକ୍‌ରେ ପରିବର୍ତିତ ହୁଏ । ଏବଂ ଏହା ପରିଶ୍ରାବ ମାଧ୍ୟମ ଗୁଡିକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ବୃକ୍ମ, ପରିଶ୍ରାବନା ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ଥଳି ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ । କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ହେଉଥିବା କେତେଗୁଡିଏ ଏକ୍ସ-ରେ ଚିତ୍ର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅବଧିରେ ନେବାଦ୍ଵାରା ସ୍ଫୁରିନାରା ସିଷ୍ଟମର ଏକ ଗଠନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ମତ ଦେଇଥାଏ । ଓଠଟ ଆଇ ଭି ସ୍କୁ ରିହେଲସ୍ ବା ପ୍ରକାଶ କରେ ବିଭିନ୍ନ ଅସୁବିଧା ସଂପର୍କରେ ଯଥା : ପଥୁରୀ, ଅବରୋଧ, ଟ୍ୟୁମର ଏବଂ ବୃକ୍ମର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅବସ୍ଥିତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନକରେ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗତିକୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଏ ।

ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହେବା ସମୟରେ ଆଇ ଭି ସ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ କାରଣ (ଇନ୍‌ଜେକ୍ସନ ଡ୍ରାଏ) ଅକ୍ଷକାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବୃକ୍ମର କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବା ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ବୃକ୍ମ ଅକ୍ଷମ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ ନିଷ୍କାସିତ ହେଉଥିବା ତାଏ ସଠିକ୍ ମାତ୍ରା ନହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ପରିଶ୍ରାବ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ମୁତ୍ରାଶୟ ଏବଂ ତତ୍ ସଲଗ୍ଣ ଅଂଶର ବିଶେଷ କ୍ଷତି

ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା । ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟରେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ବର୍ଜନୀୟ କାରଣ ଯେହେତୁ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ଏବଂ ସିଟିସ୍କାନ ପରି ପଦ୍ଧତିର ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରୁଛି ତେଣୁ ଏହା ବହୁତ କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି ।

• ଭିଏଡିଜ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ସ୍‌ରେପ୍ରୋଗ୍ରାମ (VCUG) :

ଭିଏଡିଜ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ସ୍‌ରେପ୍ରୋଗ୍ରାମ - (ଓଭଟଏ) (ଭି ସି ସ୍କୁ ଜି) ପୂର୍ବରୁ ମିକ୍‌ଟୋରେଟିଜ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ସ୍‌ରେପ୍ରୋଗ୍ରାମ (ଏସ୍.ସି.ସ୍କୁ) ପରୀକ୍ଷା ପିଲାମାନଙ୍କର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରକାରର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଏକ୍ସ-ରେ ପରୀକ୍ଷାରେ ମୂତ୍ରଥଳୀ ଜୀବାଣୁ ମୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପରେ ମଧ୍ୟ ଧରଣର କ୍ରମିକ ମାଧ୍ୟମରେ ପୂରାକରାଯାଏ । ସ୍ଵାଭାବିକ (ମୂତ୍ରଥଳୀ ପୂରାହୋଇଯିବା) ପରେ କ୍ୟାପେଟର (ମୂତ୍ର ନିଷ୍କାସିତ ପାଇଁ ସହ କୃତ୍ରିମ ଥଳୀ) କୁ ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ ଏବଂ ରୋଗୀକୁ ପରିଶ୍ରା କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ । ମୂତ୍ରଥଳୀ ବା ସ୍ଵାଭାବିକ ଏବଂ ସ୍ଵାଭାବିକ ବାହ୍ୟରେଖା ଦେଖାଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ ଏକ୍ସ-ରେ କରାଯାଏ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ପରିମାଣର ପରିଶ୍ରା ସ୍ଵାଭାବିକ ଏପରିକି ବୃକ୍ମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରିଆସୁଛି ତାହା ଜଣାପଡେ । ଏହାକୁ (ଭେକ୍ସକୋୟୁରେଗ୍ରାଫି ରିପ୍ଲେୟ୍ କୁହାଯାଏ) ଏବଂ ସ୍ଫୁରିନାରି ସ୍ଵାଭାବିକ ଏବଂ ସ୍ଵାଭାବିକ ଅସଙ୍ଗତିକୁ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

• ଅନ୍ୟ ରନ ରଶ୍ମି ପରୀକ୍ଷା :

ବୃକ୍ମର କେତେକ ଅସୁବିଧା ଗୁଡିକର ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଯଥା : ବୃକ୍ମର ସିଟିସ୍କାନ, ସ୍ଫୁରିନାରା ଟ୍ରାକ୍, ରେନାଲ ଡୋପଲର, ରେଡିଓ ନିୟୁକ୍ଲିୟର ବିଶ୍ଳେଷଣ, ରେନାଲ ଆଓଗ୍ରାଫି, ଆଓଗ୍ରାଫି ଏବଂ ରେଡିଓଗ୍ରେଡ୍ ସେଲୋଗ୍ରାଫି ପରୀକ୍ଷାମାନ ।

୪. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା :

ବୃକ୍ମ ବାୟୋପ୍ସି, ସିଷ୍ଟୋସୋପି ଏବଂ ସ୍ଵରୋଡାୟନାମିକ୍ସ୍ ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ଯାହାକି କେତେକ ବୃକ୍ମ ଅନିୟମିତତା ବା ଅସୁବିଧାର ପ୍ରକୃତ ଏବଂ ସଠିକ୍ ନିରୂପଣ ପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ।

ବୃକ୍ମ ବାୟୋପ୍ସି

କିଡନୀ ବାୟୋପ୍ସିରେ ଛୁଇଁଦ୍ଵାରା କିଡନୀ ଟିସୁରୁ ଏକ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ କଟାଯାଇ ମାଇକ୍ରୋସୋପରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଏହାଦ୍ଵାରା ରୋଗର ପ୍ରକୃତ କାରଣ ଜଣାଯାଇଥାଏ ।

କେତେବେଳେ କିଡନୀ ବାୟୋପ୍ସି କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ?

କେତେକ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ସଠିକ୍ କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାବେଳେ ତା'ର ପୂରା ଇତିହାସ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷାରୁ ଯଦି କୌଣସି ସଠିକ୍ ତଥ୍ୟ ନ ମିଳେ ବା ସଠିକ୍ କାରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ

ହୋଇନପାରେ ସେତେବେଳେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ସଠିକ୍ ରୋଗ ନିରୂପଣ କରିପାରେ । ଏହି ସ୍ୱଚ୍ଚନା ଆଧାରରେ ଡାକ୍ତର ରୋଗର ଉପଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା, ଚିକିତ୍ସାର ସ୍ତର, ରୋଗର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିବା ସହିତ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରକୁ ରୋଗର ଡାକ୍ତରୀ ଓ ରୋଗର କୋର୍ସ ବିଷୟରେ ଜଣାଇ ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା କରନ୍ତି ।

କେଉଁ ଟେକନିକ ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପ୍ସି କରାଯାଏ ?

ପରକ୍ଷୁଟାନିୟମ ଛୁଇଁ ବାୟୋପ୍ସି ହେଉଛି ଏକ ସାଧାରଣ ମାର୍ଗ । ଯେଉଁଥିରେ ହୋଲୋ ଛୁଇଁ ଚର୍ମ ମାଧ୍ୟମରେ କିଡନୀୟାସ ଫୋଡାଯାଏ । ଅନ୍ୟଏକ କ୍ୱଚିତ୍ ବ୍ୟବହୃତ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି ଅସ୍ତ୍ରପତ୍ତୀର ମାଧ୍ୟମ । ଏଥିରେ ପୁରା ଶୋଲାଯାଇ ବାୟୋପ୍ସି କରାଯାଏ ।

କିପରି କିଡନୀ ବା ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପ୍ସି କରାଯାଏ :

- ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭିତ୍ତିହେବା ପରେ ଡା'ର ସମ୍ମତି ନିଆଯାଏ ।
- ବାୟୋପ୍ସି କରିବାବେଳେ ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାନ୍ଧିବା ଏବଂ ରକ୍ତଚାପ ସବୁ ସାଧାରଣ ରହିବା ଉପରେ ପ୍ରାଥମିକତା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଯାଉଥିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଔଷଧ ଖାଉଥା' (ଉଦାହରଣ - ଆସ୍ପିରିନ୍) ତେବେ ପରୀକ୍ଷାର ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ବୃକ୍ମକର ସ୍ଥିତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାପାଇଁ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିନ୍ଦୁ ରିବ୍ ତଳେ, ଅ ାର ଉପରିସ୍ଥ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅଥବା ପଛ ମାଂସପେଶୀ ନିକଟରେ ହୋଇପାରେ ।
- ରୋଗୀକୁ ମୁହଁ ମାଡି ଶୋଇବାକୁ କୁହାଯାଏ । ଯେଟ, ଆବଡମିନ୍ ସହିତ ଏକ ଡକିଆ ବା ଡଉଲିଆ ମାଧ୍ୟମରେ ଢିରା ଦିଆଯାଏ । ରୋଗୀ ଏହି ସମୟରେ ପୁରା ସଚେତନ ଥାଏ । କିଁ ଛୁଆମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପ୍ସି କଲାବେଳେ ନିଶ୍ଚେତକ ଦିଆଯାଏ ଫଳରେ ପିଲାମାନେ ଚେତାରେ ନଥା' ।
- ଚର୍ମର ଉପରିଭାଗ ପୁରା ସଫାକରି ସାରିବାପରେ ବାୟୋପ୍ସି ସ୍ଥାନକୁ ଲୋକାଲ ନିଶ୍ଚେତକ ମାଧ୍ୟମରେ ବଧୂରା କରାଯାଏ, ଯାହାଫଳରେ ରୋଗୀକୁ କଷ୍ଟ ହେବନାହିଁ ।
- ହୋଲୋ ବାୟୋପ୍ସି ଛୁଇଁ ସାହାଯ୍ୟରେ ୨ ଚି କିମ୍ବା ୩ଚି ଛୋଟ ସୁତାପରି ଖଣ୍ଡ ବୃକ୍ମକ ରୁ କଟାଯାଏ । ସେହି ଖଣ୍ଡ ଗୁଡିକୁ ହିଷ୍ଟୋପାଥୋଲୋଜି ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପାଥୋଲୋଜିଷ୍ଟ ପାଖକୁ ପଠାଯାଏ ।
- ବାୟୋପ୍ସି ପରେ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଚାପ ଦିଆଯାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ରକ୍ତ କ୍ଷରଣକୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ପରେ ରୋଗୀକୁ ଛଅ ରୁ ବାରଘ । ପର୍ଯ୍ୟ' ଆରାମ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଡା' ପରଦିନ ରୋଗୀକୁ ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ ଛାଡିଦିଆଯାଏ ।

- ବାୟୋପ୍ସି ପରେ ରୋଗୀକୁ ଦୁଇ ରୁ ତାରି ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟ' କୌଣସି ଭାରି କାମ ଅଥବା ବ୍ୟାୟାମ, ଶାରୀରିକ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

କିଡନୀ ବା ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପ୍ସି ରେ କୌଣସି ବିପଦ ଅଛି କି ?

ଅନ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରପତ୍ତୀର ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରି କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାମାନ୍ୟ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଇପାରେ । ଅଳ୍ପ ଯକ୍ଷଣା, ନାଲି ରଂଗର ପରିଶ୍ରା ଥରେ ବା ଦୁଇଥର ହୋଇପାରେ କିଁ ଏହା ସତ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ । କିଁ କ୍ୱଚିତ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦି ରକ୍ତକ୍ଷରଣ ବନ୍ଦ ନହେଲା ବା କ୍ରମାଗତଭାବରେ ଲାଗିରହେ ତେବେ ଉକ୍ତ ଗ୍ରାନ୍ଥଫୁଜନ୍ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ । କ୍ୱଚିତ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦି ମାତ୍ରାଧିକ ରକ୍ତକ୍ଷରଣ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ହୋଇଗଲେ ତେବେ, ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବୃକ୍ମକ କୁ ଅସ୍ତ୍ରପତ୍ତୀର ମାଧ୍ୟମରେ କାଢି ଦିଆଯାଏ ।

ବେଳେବେଳେ ସଂଗୃହିତ ବୃକ୍ମକ ଚିସୁଗୁଡିକ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହେଲେ (ତେବେ ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ୨୦ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କର ହୋଇପାରେ) ତେବେ ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁଣିଥରେ ବାୟୋପ୍ସି କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ ।

ପ ମ ଅଧ୍ୟାୟ ମୂଖ୍ୟ ବୃକ୍‌କ ରୋଗ

ବୃକ୍‌କ ରୋଗକୁ ଦୁଇଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଏ ।

- **ମେଡିକାଲ ଡିଜିଜ୍ :** ମେଡିକାଲ କିଡନୀ ରୋଗ ଗୁଡିକ ହେଲା କିଡନୀ ଫେଲ୍ୟୁଅର, ସ୍କ୍ରିନିନାରି ଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ ଏବଂ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ ଯାହାକି ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ଔଷଧ ଖାଇଲେ ଭଲ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ରୋଗୀ ପୂର୍ବରୁ କିଡନୀ ଫେଲ୍ୟୁଅର ହୋଇ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆସି ତେବେ ଡାକ୍ତାରି ସିଧା ଅଥବା ବୃକ୍‌କ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡେ ।
- **ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରିକ ରୋଗ :** ସ୍କ୍ରିନୋଲୋଜିଷ୍ଟ ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରିକ ରୋଗକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିଥାଆଁ । ଯେପରିକି ବୃକ୍‌କରେ ପଥର ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍କ୍ରିନିନାରି ସିଷ୍ଟମରେ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର, ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି, ଏବଂ ଲିଥୋଟ୍ରପ୍ସି ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।
- **ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍କ୍ରିନୋଲୋଜିଷ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନତା :** ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ହେଉଛନ୍ତି ଫିଜିସିଆନ୍ ଏବଂ ସ୍କ୍ରିନୋଲୋଜିଷ୍ଟ ହେଉଛନ୍ତି ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରିକ ମୂଖ୍ୟ । କିଡନୀ ରୋଗର ଦୁଇଟି ବିଭାଗର ଦୁଇଜଣ ମୂଖ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍କ୍ରିନୋଲୋଜିଷ୍ଟ ।
- **ମାତ୍ରାଧିକ ବୃକ୍‌କ ରୋଗ**

ମେଡିକାଲ	ସର୍ଜିକାଲ
ଆକ୍ୟୁଟ୍ କିଡନୀ	ପଥୁରୀ ରୋଗ
କ୍ରନିକ କିଡନୀ ରୋଗ	ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟ ପ୍ରୋବ୍ଲେମ୍
ସ୍କ୍ରିନିନାରି ଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍	କନିଟାଲ୍ ସ୍କ୍ରିନିନାରି ଆନୋମାଲାଇଜ୍
ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍	ବୃକ୍‌କ କର୍କଟ ରୋଗ

ବୃକ୍‌କ ଅଚଳତା

ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍‌କ ଆବଶ୍ୟକ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଗୁଡିକୁ ଛାଣି ପାରନାହିଁ: ବା ଛାଣିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ କମିଯାଏ, ଏବଂ

ଇଲୋକ୍ସାଲାଇଟ୍ ବାଲାନସ୍‌ର ମାତ୍ରା ସ୍ଥିରାବସ୍ଥାରେ ଆସିବାକୁ ବୃକ୍‌କ ର ରେନାଲ୍ ଫେଲ୍ୟୁଅର ବୋଲି ଜୁହାଯାଇପାରେ । କିଡନୀ ଫେଲ୍ୟୁଅରରେ ସେରମ୍ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଏବଂ ରକ୍ତ ସ୍କ୍ରିଆର ଉପସ୍ଥିତି

ଅର୍ଥାତ୍ ରକ୍ତରେ ଏଗୁଡିକ କେତେମାତ୍ରାରେ ଅଛି ତାହା ଜାଣିବାପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବାର ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ବୃକ୍‌କର ଅଚଳାବସ୍ଥା କୁ ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍‌କ ଅଚଳ, କ୍ରନିକ ବୃକ୍‌କ ଅଚଳ ହେବା ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍‌କ ଅଚଳାବସ୍ଥା :

ହଠାତ୍ ଯଦି ବୃକ୍‌କ କାମ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ ବା କମ୍ କରିଦିଏ ତେବେ ଏହାକୁ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍‌କ (ରେନାଲ୍) ଅଚଳାବସ୍ଥା କୁହାଯାଏ । କିମ୍ବା ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍‌କ କ୍ଷଣିକ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ (ଏ କେ ଆଇ) ଅଧିକାଂଶ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍‌କ ଅଚଳ ରୋଗୀମାନଙ୍କର ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା କମିଯାଏ । ଆକ୍ୟୁଟ୍ କିଡନୀ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡିକ ହେଲା ଡାଇରିଆ, ବାଁ, ଫାଲସିପାରସ୍, ମେଲେରିଆ, ହାଇପୋଟେନ୍‌ସନ୍ ସେପ୍‌ସିସ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ ଗୁଡିକ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଉପଯୁକ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା (ଠିକ୍ ସମୟରେ ଡାକ୍ତାରିସିସ୍) ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍‌କ ପୁଣି ପୂର୍ବପରି ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଆସେ ।

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍‌କ ରୋଗ :

କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ବହୁ ମାସ ବା ବର୍ଷଧରି କିଡନୀ ଠିକ୍ ଭାବରେ କାମ ନକଲେ ବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କମିଗଲେ ଏହାକୁ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍‌କ ରୋଗ କୁହାଯାଇଥାଏ । ସି କେ ଡି ବା କ୍ରନିକ ରେନାଲ୍ ଫେଲ୍ୟୁଅରରେ ବୃକ୍‌କ ଧୀରେ ଧୀରେ କାମ କରିବା ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ ଏକଦି ଏକ ଦିନ ଆସେ ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍‌କ ପୁରାପୁରି କାମକରିବା ବନ୍ଦ କରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯାଏ । ଏପରି ଏକ ଜୀବନ ଉପରେ ଆସୁଥିବା ଭୟ ହେଉଛି ବୃକ୍‌କ ରୋଗର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (ରେନାଲ୍) ରୋଗ ବା (ଇଏସ୍ କେଡି) ଓ (ଇ ଏସ୍ ଆର ଡି) ।

କ୍ରନିକ ବୃକ୍‌କ ରୋଗ ଏକ ନୀରବ ପ୍ରାତକ ଯାହାକି ସହଜରେ ଜଣାପଡେ ନାହିଁ । (ସି କେ ଡି) ର ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରାୟତଃ କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଏ । ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡିକ ହେଲା, ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିବା, ଭୋକ ନ ଲାଗିବା, ବାଁଆ ବା ଦେବ ବୁଲାଇବା, ଫୁଲିଯିବା, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ଇତ୍ୟାଦି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୂଖ୍ୟ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ହେଉଛି ମଧୁମେହ ଓ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ସହିତ ମାନସିକ ଦୁଃଖି' ଓ ମାନସିକ ଚାପ ।

ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ମାତ୍ରାର ଉପସ୍ଥିତି, ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ଅଧିକ ଏବଂ ସୋନୋଗ୍ରାଫି ପରୀକ୍ଷାରେ ଯଦି ଛୋଟ କା ଇନ୍‌ଫେଡ୍ ବୃକ୍‌କ ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ତାହା କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍‌କ ରୋଗର

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷଣ ବା ସୂଚନା । ସେତେବେଳେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ପରିମାଣ ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ପ୍ରତିଫଳନ । ରୋଗ ହେଲେ ଏହି ପରିମାଣ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ।

କ୍ରନିକ୍ କିଡନୀ ରୋଗର ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗୀ ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଔଷଧ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଏହି ରୋଗକୁ ମୂଳୋତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସା ନାହିଁ । ଚିକିତ୍ସାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ରୋଗ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା । କମ୍ପ୍ଲିକେଶନ କମାଇଦେବା । ଯାହାଦ୍ୱାରା ରୋଗୀ ଦୀର୍ଘଦିନ ପାଇଁ ଅସୁସ୍ଥତାରୁ ମୁକ୍ତ ରହି ସାଧାରଣ ଜୀବନ ବିତାଇ ପାରେ ।

ଯେତେବେଳେ ରୋଗ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଞ୍ଚେ ଅର୍ଥାତ୍ ୯୦ ପ୍ରତିଶତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟହୀନ ହୋଇଯାଏ (ସେତେବେଳେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ୮-୧୦ ମି.ଗ୍ରା.) ରୁ ଅଧିକ ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟପନ୍ଥା ନଥାଏ । ଏହାପରେ ଅର୍ଥାତ୍ (ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଏବଂ ପେରିଟୋନିଆଲ ଡାୟଲିସିସ୍) ଶେଷରେ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗୀର ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । ବୃକ୍ମ ଅଟଳ ହେଲେ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ଫିଲଟରିଙ୍ଗ ବା ଛାଣିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହାକି ଶରୀରରୁ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁକୁ ବାହାର କରିଦିଏ , ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳକୁ ଶରୀରରୁ ନିଷ୍କାସିତ କରେ । କ୍ରନିକ୍ କିଡନୀ ରୋଗରେ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା ସୁସ୍ଥ ହେବାର ଏକମାତ୍ର ଚିକିତ୍ସା ନୁହେଁ ବୃକ୍ମ ଅଟଳହେବାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ (ଇ ଏସ୍ କେ ଡି) ରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରେ (ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ନ ହୋଇଛି) ।

ହେମୋ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା (ଏଚ୍ ଡି) : ବୃକ୍ମ ଚିକିତ୍ସାରେ ଏହା ବହୁଳ ବ୍ୟବହୃତ ମାଧ୍ୟମ । ହେମୋ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସତରଞ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଶରୀରରୁ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ଲବଣକୁ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଏ । କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲେଟୋରୀ ପେରିଟୋନିଆଲ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା (ସି ଏ ପି ଡି) ହେଉଛି ଅନ୍ୟଏକ ଡାକ୍ତରୀକ୍ରିୟା ପ୍ରକ୍ରିୟା ବା ମୋଡାଲିଟି ଯାହାକୁ ବିନା ମେସିନ୍ରେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଘରକୁ କିମ୍ବା କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯାଇହେବ । ।

ବକଳ /କିଡନୀ ପ୍ରତିରୋପଣ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ମାର୍ଗ ଏବଂ ଏକମାତ୍ର କ୍ୟୁରେଟିଭ୍ ଚିକିତ୍ସା ମୋଡାଲିଟି । ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍ମ ପୁରାପୁରା ଖରାପ ହୋଇଯାଏ (ଆଡଭାନ୍ସ୍ ଷ୍ଟେଜ ଅଫ୍ କ୍ରନିକ୍ କିଡନୀ ଡିଜିଜ୍) ସେତେବେଳେ କିଡନୀ ପ୍ରତିରୋପଣ ଏକମାତ୍ର ଜୀବନରକ୍ଷାର ଉପାୟ ହୋଇଥାଏ ।

ସ୍ଫୁରିନାରୀ ଗ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ :

ପରିଶ୍ରା ସମୟରେ ପୋଡାଜଳା ହେବା, ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ହେବା, ତଳିପେଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା ଏବଂ ଜ୍ୱର ହେବା ହେଉଛି (ସ୍ଫୁରିନାରୀ ଗ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ) ବା (ସ୍କ୍ଫୁ ଟି ଆ ଇ) ର ଏକ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ।

ଅଧିକାଂଶ ରୋଗୀମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ରୋଗ ଭଲ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଫୁଟିଆଇ ସେସାଲ କନ୍ସିଡରେସନ ଦରକାର କରେ । ବିଳମ୍ବିତ କିମ୍ବା ଅନିୟମିତ ଚିକିତ୍ସା ସ୍ଫୁଟିଆଇରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକର ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ହୋଇପାରେ ।

ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ହେବା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଫୁରିନାରୀ ଗ୍ରାକ୍ ଅବସ୍ଥକସନକୁ ବାଦ ଦେଇ ପଥୁରୀ ରୋଗ, ସ୍ଫୁରିନାରୀ ଗ୍ରାକ୍ରେ ଆବନରମାଲିଟି ଏବଂ ଜେନିଟୋ ସ୍ଫୁରିନାରୀ ଟ୍ୟୁବୋକ୍ୟୁସିସ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାକୁ ଜାଣିବା ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । କାରଣ ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାରମ୍ବାର ସ୍ଫୁଟିଆଇ ହେଉଛି ଭେଷିକରେଟେରାଲ୍ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ (୦ଟଜ) । ଏହା ଏକ କନ୍ଜେନିଟାଲ ଆବନରମାଲିଟିକ୍ ଯେଉଁଥିରେ ପରିଶ୍ରା ପଛକୁ ଫେରି ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇଟି ଯାକ ବ୍ଲାଡର ଏବଂ ବୃକ୍ମକୁ କୁ ଫେରିଥାଏ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ସ :

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ସ ଏମିତି ଏକ ରୋଗ ଯାହାକି ବଡ଼ମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଏ । ବାରମ୍ବାର ଫୁଲିଯିବା ହେଉଛି ଏହାର ଏକ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ । ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତି (୩.୫ ଗ୍ରାମ୍ ରୁ ଅଧିକ ଯଦି ଜିନ କରେ) କମ୍ ରକ୍ତ ବା ରକ୍ତରେ ଆଲବୁମିନର ମାତ୍ରା ବା ହାଇପୋ ଆଲବୁମିନେମିଆ ଉଚ୍ଚ କୋଲେଷ୍ଟେରର ମାତ୍ରା ସାଧାରଣ ରକ୍ତଚାପ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ, ଏସବୁ ଏହି ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ହୋଇପାରେ ।

କେତେକ ରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସାରେ ଅବହେଳା କଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବିପରୀତ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇ ନଥାଏ କିଁ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଭଲ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପୁଣିଥରେ ଦେଖାଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ।

ଏହି ପ୍ରକାରର ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ ହେବାଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବାର ପଥୁ ପରିଅତ ଅଫ୍ ରେମିସନ ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ରୋଲାପ୍ସ ବା ସେଲିଙ୍ଗ ବା ଫୁଲିବାର କାରଣ ହୋଇପାରେ । ବା ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ସ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ସର ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

ଯଦି ରିକଭରି ଏବଂ ରିକରେସିସ୍ ବାରମ୍ବାର ହେଉଥାଏ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଥାଏ ତେବେ ଏଥିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲା ଓ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ଉଭୟଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଟିଂର କାରଣ ହୋଇପାରେ । ଯଦି ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ସ ରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲା ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ରହେ ତେବେ ଏହା ଏକ ଉ ମ ଲକ୍ଷଣ । ସେମାନଙ୍କ ବୃକ୍ମ ସାଧାରଣ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏହି ପିଲାମାନେ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଯାପନ କରିଥାଆନ୍ତି ।

ବୃକ୍ମ ପଥୁରି :

ବୃକ୍ମକର ପଥୁରି ହେବା ଏକ ସାଧାରଣ ରୋଗ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି

କରିଥାଏ । ଏହି ପଥୁରି ରୋଗର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଛି ଅତ୍ୟଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା, ବାଁ ଲାଗିବା, ମୁଣ୍ଡବୁଲାଇବା ପରିଣାରେ ରକ୍ତ ପଡିବା ଇତ୍ୟାଦି । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଥୁରି ଥାଇ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇ ନଥାଏ ।

ଷ୍ଟୋନ ବା ପଥୁରିର ଉପସ୍ଥିତି ଏକ୍ସ-ରେ ଏବଂ ଅଲଟ୍ରାସୋନୋଗ୍ରାଫି ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାପଡେ ।

ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆକାରର ପଥୁରି ଗୁଡିକ, ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ପାଣି ପିଇବା ଦ୍ୱାରା ପରିଣାରେ ବାହାରିଯାଏ । ଯଦି ଏହା ବଡ଼ହୋଇ ବୃକ୍କ କୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରେ ତେବେ ପରିଣା କରିବାରେ ଅତ୍ୟଧିକ କଷ୍ଟ ହୁଏ । ଯଦି ତାହା ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଯାଏ ତେବେ ତାକୁ ବାହାର କରିବା ଜରୁରୀ ହୋଇପଡେ । ପଥୁରି ସାଇକ୍, ସ୍ଥାନ ଓ ପ୍ରକାରକୁ ଦେଖି ତାକୁ କିପରି ବାହାର କରାଯିବ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ । ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି, ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି (ପି ସି ଏନ ଏଲ) ଓପେନ ସର୍ଜରୀ ଏସବୁ ହେଉଛି ଅତି ସାଧାରଣ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ।

ପଥୁରିର ଆକାର ୫୦-୮୦% ପ୍ରତିଶତ ବଢ଼ିଥିଲେ ତାହା ବିପଦଜନକ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟିକରେ । ସେତେବେଳେ ବହୁମାତ୍ରାରେ ତରଳପଦାର୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ । ଖାଦ୍ୟରେ ସତର୍କତା ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ସମୟାନୁସାରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପଥୁରି ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହୋଇପଡେ ।

ପ୍ରୋକ୍ଷ୍ଟାଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆର ଆରମ୍ଭ (ବି ପି ଏଚ) :

ପ୍ରୋକ୍ଷ୍ଟାଟିକ୍ ଗୁଣ୍ଡ କେବଳ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କର ଥାଏ । ଏହା ବ୍ଲଡରର ଠିକ୍ ତଳଭାଗରେ ଯୁଥେରାର ଚତୁର୍ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଘେରିରହିଥାଏ । ଏହି ଗୁଣ୍ଡ ୫୦ ବର୍ଷପରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗେ । ଏହି ବଢ଼ିବା ଫଳରେ ଯୁରୋକୁ ଚାପିଦିଏ, ଯଦ୍ୱାରା ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଣା କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

ଆରମ୍ଭରୁ (ବି ପି ଏଚ) ପ୍ରୋକ୍ଷ୍ଟାଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡିକ ହେଲା ବାରମ୍ବାର ପରିଣା ଲାଗିବା (ବିଶେଷ କରି ରାତିରେ) ଏବଂ ପରିଣା ସରିବାବେଳକୁ ଡ୍ରବଲିଙ୍ଗ ହେବା । ଏହା ଜାଣିବାର ପଦ୍ଧତି ହେଉଛି ରେକ୍ଟମରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ମାଧ୍ୟମରେ ପରୀକ୍ଷା (ଡିଜିଟାଲ ରେକ୍ଟାଲ ପରୀକ୍ଷା) ଏବଂ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ପଦ୍ଧତି ।

ବହୁମାତ୍ରାରେ ସକ୍ଷରୁ ମାଧ୍ୟମ ଧରଣର (ବିପିଏଚ୍) ଲକ୍ଷଣ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ରୋଗୀ ବହୁତ ଦିନଧରି ଔଷଧ ସେବନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗମୁକ୍ତ ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବହୁତ ବଡ଼ ବଡ଼ ପ୍ରୋକ୍ଷ୍ଟାଟିକ୍ ହୋଇଥାଏ ସେମାନେ ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପିକ୍ ରିମୁଭାଲ ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ପ୍ରୋକ୍ଷ୍ଟାଟିକ୍ କୁ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତି । ଏହାକୁ (ବି ଯୁ ଆର ପି) କୁହାଯାଏ ।

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ବୃକ୍କ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଉପକଥା ଏବଂ କାରଣ

ଉପକଥା : ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଅସାଧ୍ୟ ବା ଅନାରୋଗ୍ୟ

କାରଣ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଅସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ରୋଗ ନିରୂପଣ କରି ଚିକିତ୍ସା କଲେ ତାହା ହୁଏତ ଭଲ ହୋଇପାରେ । ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଧିରେ ଧିରେ ଯାଇଥାଏ ଅଥବା ଖରାପ ହେବାର ଗତିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରାଯାଇପାରିଥାଏ ।

ଉପକଥା : ଗୋଟିଏ ବୃକ୍କ ଅଚଳ ହେଲେ ବୃକ୍କ ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯାଏ ବା ଅକାମୀ ହୋଇଯାଏ ।

କାରଣ : ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ବୃକ୍କ ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ବୃକ୍କ ର ଅକ୍ଷମତା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ହାନିତା ସଂଗଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ଗୋଟିଏ ପାଖ ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ନକରେ ତେବେ ରୋଗୀର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୋଇନଥାଏ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରକ୍ତରେ ସ୍କ୍ରିଆ ପରିମାଣ ଏବଂ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଉଚ୍ଚ ପରୀକ୍ଷାରେ ସାଧାରଣ ସ୍ତରରେ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ବୃକ୍କ ଖରାପ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଶରୀରରେ ଜମାହୋଇ ରହେ ଏବଂ ରକ୍ତରେ ସ୍କ୍ରିଆ ଏବଂ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଯାଏ ସେତେବେଳେ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ବୃକ୍କ ଖରାପ ହେବାର ସୂଚନା ଦିଏ ।

ଉପକଥା : ବୃକ୍କ ରୋଗରେ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ ଫୁଲ୍ଲିଯିବା ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବାର ସୂଚନା ଦିଏ ।

କାରଣ : କେତେକ ବୃକ୍କ ରୋଗରେ ଶରୀର ଫୁଲ୍ଲିଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ବୃକ୍କ ର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ସାଧାରଣ ଓ ସାଭାବିକ ଥାଏ । ଉଦାହରଣ - ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ।

ଉପକଥା : ଏଡିମା (ଫୁଲ୍ଲିଯିବା) ସମସ୍ତ ବୃକ୍କ ଅଚଳ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ ।

କାରଣ : ନା ଫୁଲ୍ଲିଯିବା ବା ଏଡିମା ଅଧିକାଂଶ ବୃକ୍କ ଅଚଳ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ନୁହେଁ । କେତେକ ରୋଗୀ ବୃକ୍କ ଖରାପ ହେବାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଡିମା ଦେଖାଯାଇନଥାଏ । ତେଣୁ ଏଡିମାର ଅନୁପସ୍ଥିତି ବା ଫୁଲ୍ଲିଯିବା ବୃକ୍କ ଖରାପ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିତ କରିପାରେ ନାହିଁ ।

ଉପକଥା : ବୃକ୍କ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ ।

କାରଣ : ବହୁ ପ୍ରକାର ବୃକ୍କ ରୋଗରେ କମ୍ ପରିଣା ହେବା ସାଧାରଣତଃ ଫୁଲ୍ଲିଯିବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ପାଣି ପିଇବାରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଶରୀରର ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ବିଶେଷକରି ବୃକ୍କ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡେ ।

ଯାହାହେଉ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ପଥୁରୀ ରୋଗ ଅଛି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଯୁରିନାରି ଟ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମୌତ୍ରାଶୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧାରଣ ଥାଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ଉପକଥା : ମୁଁ ଠିକ୍ ଅଛି ତେଣୁ ମୁଁ ଭାବୁନାହିଁ କି ମୋର କୌଣସି ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଅଛି ।

କାରଣ : କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଆରମ୍ଭରୁ ଅଧିକାଂଶ ରୋଗୀଙ୍କର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଅଧିକାଂଶ ଅସଙ୍ଗତି କେବଳ ଲାବୋରେଟୋରୀ ପରୀକ୍ଷା କରାଗଲେ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ଜଣାପଡ଼େ ।

ଉପକଥା : ମୁଁ ବହୁତ ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରୁଥିବାରୁ ମୋର କ୍ରମାଗତ ବୃକ୍ମକ ର ଚିକିତ୍ସା କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

କାରଣ : ବହୁତ କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା କରି ପୁରା ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରିଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସେମାନେ ଔଷଧ ଖାଇବାରେ ଅବହେଳା କରିଥାଆନ୍ତି, ଖାଦ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖି ନାହାଁନ୍ତି । କିଛି ଚିକିତ୍ସାରେ ଅବହେଳା କରିବା ଦ୍ୱାରା କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାରାତ୍ମକ ହୋଇପାରେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ତୁଟ ଗତିରେ ବୃକ୍ମକ ଅଟଳ ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ରୋଗୀ ତାୟଲିସିସ୍ ଅଥବା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ ପହଂ ଯାଏ ।

ଉପକଥା : ମୋର ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ସାଧାରଣ ଠାରୁ ଟିକେ ଅଧିକ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ପୁରାପୁରି ସୁସ୍ଥ ତେଣୁ ମୋର ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

କାରଣ : ସମ୍ଭାଷକ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ବୃକ୍ମକ ର ଅନୁପଯୋଗୀତାକୁ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ଯଦ୍ୱାରା ସେଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବୃକ୍ମକ ର ପ୍ରଭୃତ କ୍ଷତି କରିଥାଏ । ତେଣୁ ବିନା ବିଳମ୍ବରେ ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଜରୁରୀ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା କ'ଣ ହୋଇଥାଏ ଆସ ବୁଝିବା ।

କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଲକ୍ଷଣ ବିହୀନ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷଣ । ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ୧.୬ ମି.ଗ୍ରା/ଡି.ଏଲ୍ ମାନେ ୫୦% ଭାଗ ବୃକ୍ମକ ଅଟଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ତାହା ଅତି ଚାପୁର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗକୁ ନିରୂପଣ କରି ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଚିକିତ୍ସା ସଫଳ ହୁଏ । ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରହିବା ପାଇଁ ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ତ୍ୱାବଧାନରେ ଚିକିତ୍ସିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ଯେତେବେଳେ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ୫.୦ ମି.ଗ୍ରା/ଡିଏଲ୍ ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ ୮୦%

ଭାଗ ବୃକ୍ମକ ଅଟଳ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ବୃକ୍ମକ ର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଠିକ୍ ରଖିବାପାଇଁ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ । କିଛି ଏହା ମନେରଖିବାକୁ ହେବ କି କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଏହା ସବୁଠାରୁ ବିଳମ୍ବିତ ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ନଷ୍ଟ ହେବାପରି କ୍ଷତିରୁ ଉଚିତ୍ ସମୟରେ ସଠିକ୍ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ ସଂରକ୍ଷଣର ଅପୂର୍ବ ସୁଯୋଗ ।

ଯେତେବେଳେ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ୧୦.୦ ମି.ଗ୍ରା/ଡିଏଲ୍ ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ ବୃକ୍ମକ ୯୦% ଭାଗ ଅଟଳ ହୋଇଯାଏ । ଏହା ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଶେଷ ଅବସ୍ଥାର ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଔଷଧ ମାଧ୍ୟମରେ ଚିକିତ୍ସା ଆଉ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତାୟଲିସିସ୍ କରିବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପଡ଼େ ।

ଉପକଥା : ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅର ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥରେ ରୋଗୀର ତାୟଲିସିସ୍ କରାଯିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲେ କାଳକ୍ରମେ ଏହା ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ ।

କାରଣ : ନାହିଁ । ବୃକ୍ମକ ର ଅଟଳାବସ୍ଥାର ସ୍ତର ଉପରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ତାୟଲିସିସ୍ କରାଯିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ନିର୍ଭର କରେ । ଆକ୍ୟୁଟ ବୃକ୍ମକ ଅଟଳ ହେଉଛି ଅସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ରିଭାସିବଲ୍ ଗାଇପର ବୃକ୍ମକ ଅଟଳାବସ୍ଥାକୁ ବୁଝାଏ । ଆକ୍ୟୁଟ ବୃକ୍ମକ ଅଟଳାବସ୍ଥାରେ କେତେକ ରୋଗୀ ଖୁବ୍ କମ୍ ଥର ତାୟଲିସିସ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ କମ୍ ଥରରେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । କିଛି ଠିକ୍ ସମୟରେ ତାୟଲିସିସ୍ ନକରି ବିଳମ୍ବ କଲେ ଏହା ସ୍ଥାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେବା ସହ ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ବଢ଼ିଯାଏ । କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ହେଉଛି ପ୍ରୋଗ୍ରେସିଭ୍ ଏବଂ ଇରେଭରସିବଲ୍ ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ମକ ରୋଗ । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଥିବା କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ (ଶେଷ ସ୍ତରର ବୃକ୍ମକ ରୋଗ) କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଶେଷ ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାୟଲିସିସ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

ଉପକଥା : ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟହୀନତାକୁ ତାୟଲିସିସ୍ ପୁରା ଭଲ କରିଦିଏ ।

କାରଣ : ନା, ତାୟଲିସିସ୍ ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ ହୀନତାକୁ ପୁରା ସୁସ୍ଥ କରି ପାରିନଥାଏ । ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟହୀନ ହେଲେ ତାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଜୀବନରକ୍ଷାକାରୀ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି, ଯାହାକି ଅମ୍ଳ ଆଧାରିତ ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରିବା ସହିତ ଶରୀରକୁ ଅଦରକାରୀ ଉତ୍ପାଦ, ମାତ୍ରାଧିକ ଜଳକୁ ସିଞ୍ଚାସିତ କରେ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଅସଙ୍ଗତିକୁ ଠିକ୍ କରିଥାଏ । ବୃକ୍ମକ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି କରିବାରେ ଅକ୍ଷମ ହୁଏ ତାୟଲିସିସ୍ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ କରିଥାଏ ।

ବୃକ୍ମକ ମାତ୍ରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟହୀନ ହୋଇଗଲେ ରୋଗୀ ତାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥ ହେବା ସହିତ ଲକ୍ଷଣ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଉପକଥା : ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତ୍ୟାରୋପଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ପୁରୁଷ ବିରୋଧୀ, ଲିଙ୍ଗକୁ ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

କାରଣ : ଯେହେତୁ ବୃକ୍ମକ ର ଗଠନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ କ୍ଷର ସମାନ ତେଣୁ ସ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ପୁରୁଷ ବିରୋଧୀ ଲିଙ୍ଗକୁ ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିପାରିବେ ।

ଉପକଥା : ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଶରୀର ଏବଂ ଯୌନ କ୍ରିୟାରେ କୌଣସି ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରିନଥାଏ । ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସୁସ୍ଥ ଓ ନିରାମୟ ଜୀବନ ବିତାଇ ଥାଆଁ ଏପରିକି ବୈବାହିକ ଜୀବନ କିମ୍ବା ସଂୀନ ଜନ୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଉପକଥା : ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତ୍ୟାରୋପଣ ପାଇଁ ବୃକ୍ମକ କିଣିବା ସମ୍ଭବ ।

କାରଣ : ବୃକ୍ମକ କିଣାବିକା ହେଉଛି ଏକ ଅପରାଧ । ଏହା ମନେରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଯଦି ଜଣେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ହୋଇନଥାଏ ତେବେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମକ ଦିଆଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମକ ଗ୍ରହଣ କରିନପାରେ ।

ଉପକଥା : ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସୁସ୍ଥ, ମୋର ରକ୍ତଚାପ ସାଧାରଣ ରହୁଛି, ତେଣୁ ମୁଁ ରକ୍ତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାର ଔଷଧ ଖାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ମୁଁ ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରୁଥିବାରୁ ରକ୍ତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ଔଷଧ ତାକୁ ଖାଇନାହିଁ । ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ ଯୋଗୁଁ ମୁଁ କାହିଁକି ରକ୍ତଚାପ ଔଷଧ ଖାଇବି ?

କାରଣ : ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ରକ୍ତଚାପ ସାଧାରଣ ହୋଇଯିବା ପରେ ଔଷଧ ଖାଇବା ବନ୍ଦ କରିଦିଅଁ, ସେମାନେ ଔଷଧ ନଖାଇ ମଧ୍ୟ ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରଁ, ସେମାନଙ୍କଠାରେ ଅସୁସ୍ଥତାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ଅସମ୍ଭାଳି ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଲେ ଏହା ନୀରବ ଘାତକ ସାଜେ ଏବଂ ଏହା ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଲେ ଏହା ହାର୍ଟ ଆଟାକ୍ କିମ୍ବା ଫେଲ୍ୟୁଅର ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୋକ ପରି ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟିକରେ । ତେଣୁ ଶରୀରର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ହେଲେ ନିୟମିତ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା ସହିତ ରୋଗୀ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ଅନୁଭବ ନକଲେ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବା ନିତ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଉପକଥା : କେବଳ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ବୃକ୍ମକ ଦୁଇଗୋଡ଼ ମଝିରେ ଏକ ମୁଣାରେ ଥାଏ ।

କାରଣ : ପୁରୁଷ ତଥା ମହିଳା ଉଭୟଙ୍କ ବୃକ୍ମକ ସମାନ ମାପ, ଆକାର ଏବଂ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଏବଂ ଏହା ଉଭୟଙ୍କର ଆବତୋମିନର ଉପର ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟର ପଛପାଖରେ ଥାଏ । ପୁରୁଷମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଜନନକ୍ଷମ ଅଂଶ ବା ଅଣ୍ଡକୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ମୁଣା ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଗୋଡ଼ ମଝିରେ ରହିଥାଏ ।

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ହେଉଛି ନୀରବ ଘାତକ । ଯଦି ଆମେ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ପ୍ରତି ସତର୍କ ନରହୁ ତେବେ ତାହା ବୃକ୍ମକ ର ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷତି କରିଥାଏ, ବୃକ୍ମକ ତା'ର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ହରାଏ ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚେ ସେତେବେଳେ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ନିରାମୟ ଜୀବନ ବିତାଇବା ପାଇଁ ହେଲେ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଚିକିତ୍ସା କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପଡ଼େ । ବହୁତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ କମ୍ ଉପଲବ୍ଧତା ଯୋଗୁଁ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ, ମାତ୍ର ୫ରୁ ୧୦% ପ୍ରତିଶତ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ସୁବିଧା ପାଇ ଥାଆଁ । ଏବଂ ବଳକା ରୋଗୀମାନେ ଚିକିତ୍ସା ଅଭାବରୁ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥାଆଁ କିନ୍ତୁ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଏକ ସାର୍ବଜନିନ ରୋଗ, ଯାହା ପୁରୀ ସୁସ୍ଥ ବା ଭଲ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ କର ସତର୍କତା ଓ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ । ଆରମ୍ଭ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗ ଚିହ୍ନଟ ହେବା ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଦ୍ୱାରା ଖରାପ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବିଳମ୍ବିତ କରାଯାଇପାରେ । ଅଥବା ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିନପାରେ ।

ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ପ୍ରତିଷେଧ କିପରି ଜାଣିବା ?

ବୃକ୍ମକ କୁ କେବେ ଅଣଦେଖା କରିବା ଅନୁଚିତ୍ । ପ୍ରତିଷେଧ କରିବାର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଦିଗ ଲବଂ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଯତ୍ନ ନେବାର ଦିଗକୁ ଦୁଇ ପ୍ରକାରରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଉଛି ।

- ୧) ସୁସ୍ଥ ଲୋକ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷେଧକ ବୃବସ୍ଥା ।
- ୨) ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀର ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ସୁସ୍ଥ ଲୋକ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

ବୃକ୍ମକ କୁ ସୁସ୍ଥ ରଖିବାର ସାତଟି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଦିଗ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :

୧) ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ଚଳଚ ଲ ରହିବା :

ଜୁମାଗତ ବ୍ୟାୟାମ ଏବଂ ଦୈନନ୍ଦିନ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ରକ୍ତଚାପ ଏବଂ ରକ୍ତ ଶର୍କରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରେ । ଏହି ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧୁମେହ ରୋଗ, ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ଏବଂ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଭୟକୁ କମାଇ ଦେଇପାରେ ।

୨) ସୁଲିତ ଆହାର :

ସୁଷମ ଓ ସୁଲିତ ଆହାର ବା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ସତେଜ ଫଳ, ସବୁଜ ପନିପରିବା ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ବିଶୋଧିତ ଖାଦ୍ୟ, ଚିନି, ଚର୍ବି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ମାଂସ କମ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ୪୦ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବାପରେ ଖାଦ୍ୟରେ ଲୁଣର ମାତ୍ରା କମାଇଦେଲେ ତାହା ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ଓ ବୃକ୍ମକ ପଥର ରୋଗର ପ୍ରତିଷେଧକ ରୂପେ କାମ କରିଥାଏ ।

୩) ଶରୀରର ଓଜନ ଯା କରୁ :

ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ବ୍ୟାୟାମ ସହିତ ଶରୀର ଓଜନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁପାତରେ ରଖିବା ଦରକାର । ଏହା ମଧ୍ୟ ମଧୁମେହ ହୃଦରୋଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ପ୍ରତିଷେଧକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ଏବଂ ରୋଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।

୪) ଧୂମପାନ ଏବଂ ତମାଖୁ ବର୍ଜନ କରୁ :

ଧୂମପାନ, ଆଥ୍ରେଓକ୍ଲେରୋସିସ୍ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଯାହାକି ବୃକ୍ମକ କୁ ରକ୍ତ ପ୍ରବାହରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରେ । ତେଣୁ ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଲେ ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲରେ ଚାଲେ ।

୫) ବ୍ୟଥା ନିବାରଣ ଔଷଧ ପ୍ରତି ସତର୍କ ରୁହୁ :

କ୍ରମାଗତଭାବେ କୌଣସି ବ୍ୟଥା ନିବାରକ ଔଷଧ ଯଥା ଆଇନ୍ଫ୍ଲୁଏନ୍ସାମେଟାରି ବଟିକା, ଆଇବୁଫେନ୍ ପରି ଔଷଧ ବୃକ୍ମକ ରକ୍ଷିତ ସାଧନ କରେ । କ୍ଷୁଦ୍ରସୂକ୍ଷ୍ମ ଧୂଳି ଔଷଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟଥା ନିବାରକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ କ୍ରମାଗତଭାବେ ବ୍ୟଥା ନିବାରଣ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା ହାନିକାରକ । ତେଣୁ ଚିକିତ୍ସକଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

୬) ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ :

ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ପାଣି ପିଇବାଦ୍ୱାରା (ଦିନକୁ ୩ ଲିଟର) ପରିଶ୍ରାରେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ହୋଇ ଶରୀରର ସମସ୍ତ ବିଜାତୀୟ ଅଦରକାରୀ ଉତ୍ପାଦ ବାହାରିଥାଏ । ଯାହାକି ବୃକ୍ମକରେ ପଥର ହେବାରୁ ରକ୍ଷାକରେ ।

୭) ବାର୍ଷିକ ବୃକ୍ମକ ପରୀକ୍ଷା :

ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବହୁତ ଅଗ୍ରଗତି କରି ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନ ପହଞ୍ଚେ ପ୍ରାୟତଃ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ; ତେଣୁ ଏହା ଏକ ନୀରବ ରୋଗ କିନ୍ତୁ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ । କିନ୍ତୁ ବୃକ୍ମକ ରୋଗକୁ ଆରମ୍ଭରୁ ଜାଣିବାର ନିରାକରଣ କରିବା ହେଉଛି ନିୟମିତ ବୃକ୍ମକ

ପରୀକ୍ଷା । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମଧୁମେହ, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ମୋଟାପଣ, କିମ୍ବା ପରିବାରର ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଇତିହାସ ଥାଏ ସେମାନଙ୍କ ନିୟମିତ ବାର୍ଷିକ ବୃକ୍ମକ ପରୀକ୍ଷା ଜରୁରୀ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ଚୁମ୍ବକ ଚୁମ୍ବକ ବୃକ୍ମକ କୁ ବହୁତ ଭଲପାଅ (ନିଜକୁ ନିଜେ ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅ) ତେବେ ୪୦ ବର୍ଷ ପରେ ନିୟମିତ ବୃକ୍ମକ ର ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଭୁଲିଯାଅ ନାହିଁ । ବାର୍ଷିକ ରକ୍ତଚାପ ମାପିବା, ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା କରିବା, ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ହେଉଛି ପ୍ରାଥମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ନିରୂପଣ କରିବାର ସାଧାରଣ ଉପାୟ ।

ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା

୧. ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବିଷୟରେ ସଚେତନତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ନିରୂପଣ :

ସଚେତନ ରହି ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡିକ ହେଲା, ମୁଁହ ଫୁଲିଯିବା, ପାଦ ଫୁଲିଯିବା, ଭୋକ ନଲାଗିବା, ଅଗୁଚି ହେବା, ବାଁ ହେବା, ପାଲୋର ହେବା, ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିବା, ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ଲାଗିବା, ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡିବା, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯିବା ଇତ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷଣମାନ ଦେଖାଦେଲେ ତୁରନ୍ତ ଚିକିତ୍ସକଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ରି ବୃକ୍ମକ ର ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।

୨. ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା :

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ପ୍ରତିଷେଧକ ରୂପେ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ବହୁତ ଦରକାର କାରଣ ମଧୁମେହ କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଏବଂ ପ୍ରାୟତଃ ୪୫% ନୂଆ ରୋଗୀଙ୍କର ଶେଷ ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଦାୟୀ ହେଉଛି ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ । ଆରମ୍ଭରୁ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍ମକ ରୋଗକୁ ନିରୂପଣ କରିବାପାଇଁ ଏକ ସାଧାରଣ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି ଡିନି ମାସକୁ ଥରେ ନିୟମିତ ରକ୍ତଚାପ ମାପିବା ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା କରି ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ବନ୍ଦ କରିବା । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଡିପ୍ଟେକ୍ସ (ମାକ୍ରୋ-ଆଲ୍ବୁମିନୁରିଆ) ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରେ । ଏହା ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଏବଂ ନିଶ୍ଚଳ ପରୀକ୍ଷା । ଡାଇବେଟିକ ନେଫ୍ରୋପାଥିକୁ ଶିକ୍ଷା ନିରୂପଣ କରିବା ପାଇଁ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲ୍ବୁମିନୁରିଆର ଉପସ୍ଥିତି ପରିଶ୍ରାରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ଅଛି ତାହା ଜାଣିବା ଜରୁରୀ । ଏବଂ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହାସହିତ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଏବଂ (କେଜିଏଫଆର) ଇତ୍ୟାଦି ପରୀକ୍ଷା ବର୍ଷକୁ ଥରେ ନିତ୍ୟାଭାବେ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାଣିବାପାଇଁ ଏହି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତି, ଫୁଲିଯିବା, କ୍ରମାଗତଭାବେ ରକ୍ତ ଶର୍କରା କମିବା, ଇନ୍ସୁଲିନର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଡାଇବେଟିକ, ଆଣ୍ଟିରୋଗ, (ଡାଇବେଟିକ ରେଟିନୋପାଥି)

ଇତ୍ୟାଦିରେ ବୃକ୍ମ ସଂପୃକ୍ତ ଥିବାର ସୂଚନା ଦିଏ । ତାହାବେଳେ ବୃକ୍ମ ରୋଗକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ସରୂପ ମଧୁମେହ ରୋଗୀ ସେମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ଶର୍କରାକୁ କମାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ, ରକ୍ତଚାପ କୁ ୧୩୦/୮୦ ମିମି/ଏଚ୍‌ଜି ରୁ ନିମ୍ନରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ (ଏସିଇ ଇନହିବେଟର କିମ୍ବା ଏଆରବି କୁ ହାଇପର ସେନିଟିଭ ଔଷଧ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ) ।

୩. ହାଇପରଟେନ୍ସିଭ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା :

କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗରେ ହାଇପରଟେନ୍ସନ୍ ହେଉଛି ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଧାରଣ କାରଣ ଯାହାକି ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇପାରେ । ବହୁ ହାଇପରଟେନ୍ସିଭ ଲୋକ ଚିକିତ୍ସା କରିବାରେ ଅବହେଳା କରି, ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପର ଶିକାର ହୁଅନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ରୋଗୀଙ୍କ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇନଥାଏ । କେତେକ ରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସା ରେ ଅବହେଳା କରି ନିୟମିତ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଔଷଧ ସେବନ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ, ସେମାନେ ଅଧିକ ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରିଥାଆନ୍ତି କିଁ ଏହା ଅଧିକ ମାରାତ୍ମକ ହୋଇପାରେ । ଅଣାୟତ ଚିକିତ୍ସା ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ରହିଲେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖରାପ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ । ଏପରିକି କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗ, ହୃଦ୍‌ଘାତ, ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ପରି ମାରାତ୍ମକ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ।

ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା :

କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ପୁରାପୁରି ଭଲ ହୋଇନଥାଏ । କିଁ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗ ଚିହ୍ନଟ ହେବାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମ ରୋଗ ବଡ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ନଥାଏ ତେଣୁ ଏହା ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଉପାୟ । ରକ୍ତଚାପ ୧୩୦/୮୦ ମିମି କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ କମ୍ ରଖିବାପାଇଁ ସର୍ବଦା ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ନିୟମିତ ରକ୍ତଚାପ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ଘରେ ପ୍ରତିଦିନ ରକ୍ତଚାପ ମାପି ତାର ଏକ ସାରଣୀ ପୁସ୍ତକ କରି ରଖିବା । ଯଦ୍ୱାରା ତାହାକୁ ଔଷଧ ଲେଖିଲାବେଳେ ସାରଣୀ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭୂମିକା ହୋଇପାରିବ ।

କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକୃତ କାରଣ କ'ଣ ତାହା ଚିହ୍ନିବା ଉଚିତ୍ । କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା, ହାଇପୋଟେନ୍ସନ୍, ଡିହାଇଡ୍ରେସନ୍, ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଅବସ୍ଥାକସନ, ସେପ୍ଟିସିସ୍, ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ଡ୍ରଗ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ । ପ୍ରକୃତ ପରିଚାଳନା, ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଥିବା ବୃକ୍ମ ର ସ୍ଥିତି ଏବଂ ସିକେଡିର ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତି କରାଏ ।

୫. ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ଶିକ୍ଷା ଚିକିତ୍ସା ବା ସାଧନ ନିଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା :

ଅନୋସୋମାଲ୍ ତୋମିନା ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗ (ଏଡିପିକେଡି) ହେଉଛି ବୃକ୍ମ ରୋଗର ମାରାତ୍ମକ ବଂଶାନୁଗତ ଶାରିରୀକ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା, ସଂଖ୍ୟାଗତ ଭାବେ ୬-୮% ରୋଗୀ ତାହାଲିସିସ୍

ନେଇଥାଆନ୍ତି । ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଇତିହାସ ଥିବା ପରିବାରର ଜଣେ ପ୍ରାୟ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାପାଇଁ ଅଲଗାସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି ଅତି ଆବଶ୍ୟକ । ପିକେଡି ପୁରାପୁରି ଆରୋପ ହୋଇନପାରେ କିଁ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପକୁ ମାପିବା ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବା, ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ ହେଲେ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା କରିବାଦ୍ୱାରା ଏହାର ଲକ୍ଷଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇପାରିବ । ବୃକ୍ମ ଅକାମୀ ହେବାପୁ ତେରି ହେବ ।

୬. ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ ହେଲେ ଶିକ୍ଷା ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଚିକିତ୍ସା କରାଇବା ।

ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ (ସ୍କୁଟିଆର) । ଯେତେବେଳେ ଏକ ଶିଶୁକୁ ହଠାତ୍ କାରଣ ନଥାଇ ଲୂର ହେବ, ଭୋକ ନ ଲାଗିବ, ବୟସ ଅନୁପାତରେ ଓଜନ ନବଢିବ ତେବେ ତା'ର ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ ହୋଇଥାଇପାରେ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରାଯିବ ।

ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍କୁଟିଆଇ, ବିଶେଷଭାବରେ ଯଦି ଲୂର ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ବା ଲୂର ଲାଗିରହେ ତେବେ ବୃକ୍ମ ର କ୍ଷତି ହେବାର ଆଶଙ୍କା ବଡ଼ିଯାଏ । ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଲାଗିରହିଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ବୃକ୍ମ ବୃଦ୍ଧିପାଇବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ସହିତ ବୃକ୍ମ ଅକାମୀ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବଡ଼ିଯାଏ । ଏହି କାରଣ ଯୋଗୁଁ ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ ରେ ପାଡିତ ପିଲାମାନଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟକରି ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ବୃକ୍ମ ର ଯଦି କୌଣସି ପୂର୍ବରୁ ଅସ୍ୱାଭାବିକ କିମ୍ବା କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାର କାରଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଭେସିକୋରେଟେରାଲ୍ ରିଫ୍ଲୁକ୍ (ଭିସୁଆର) ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିସଂପୋସିଙ୍ଗ କାରଣ ଯାହାକି ୫୦% ପିଲାଙ୍କର ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ରେ ପାଡିତ ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଦିଗକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଅନିର୍ବାହ୍ୟ ।

୭. ବୟସ୍କମାନଙ୍କର ରିକରେ ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍

ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକସନ୍ରେ ପାଡିତ ସମସ୍ତ ରୋଗୀ ଯଦି ଚିକିତ୍ସାକୁ ଗ୍ରହଣ ନକଲି କିମ୍ବା ବାରମ୍ବାର ରୋଗର ପୁନଃ ଆବିର୍ଭାବ ହେଲା ତେବେ ଏହାର ତଥ୍ୟଗତ କାରଣ ଅନୁଶୀଳନ କରି ଚିହ୍ନିବା ଆବଶ୍ୟକ । କେତେକ ଅଜଣା କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା : - (ସ୍କୁରିନାରାଟ୍ରାକ୍ ଅବସ୍ଥାକସନ୍, ପଥର ରୋଗ ଇତ୍ୟାଦି) । ଯାହାକି ବୃକ୍ମ ଖରାପ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ଶିକ୍ଷା ରୋଗ ଚିହ୍ନିବା ଏବଂ ରୋଗ ପଛରେ ଥିବା ଲୁକ୍କାୟିତ କାରଣକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ।

୮. ଷ୍ଟୋଲ୍ ବା ପଥର ରୋଗ ଏବଂ ବିପିଏଚର ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ :

ପଥର ରୋଗ ବା ବୃକ୍ମ ର ଷ୍ଟୋଲ୍ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ଏଥିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇନଥାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଜାଣି ପାରିନଥାନ୍ତି ଏବଂ ଠିକ୍ ସମୟରେ

ରୋଗ ଜାଣି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଓ ଚିକିତ୍ସା କରାଇନଥାନ୍ତି । ପଛୁ ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କ ଲୋକ (ପୁରୁଷ) ଯାହାର ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆ (ବିପିଏଚ୍) ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ସେମାନେ ଲକ୍ଷଣକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଦୀର୍ଘଦିନ ବିଜାଣି ଦିଅନ୍ତି । ଚିକିତ୍ସାହୀନ ପଥୁରା ରୋଗ ଏବଂ ବିପିଏଚ୍, ଏସବୁ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ କରାଇବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦାୟୀ । ଉଚିତ୍ ଅନୁଗମନ ଏବଂ ସମୟାହନୁର୍ବି ଚିକିତ୍ସା ବୃକ୍ମକ ରକ୍ଷାକରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

୯. ଯୁବା ବୟସର ଚାପଗ୍ରସ୍ତତାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା ଅନୁଚିତ୍ :

ଯୁବା ବୟସର ଚାପଗ୍ରସ୍ତ ହେବା ଅସାଧାରଣ ଏବଂ ଏହାର ଅଂରାଳରେ ରହିଥିବା କାରଣ ଖୋଜିବା ଉଚିତ୍ । ଯୁବା ବୟସର ବୃକ୍ମକ ରୋଗ କେବଳ ମାତ୍ରାଧିକ ଚାପଗ୍ରସ୍ତ ହେବାରୁ ହୋଇଥାଏ । ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପଗ୍ରସ୍ତ ଯୁବରୋଗୀ ସେମାନଙ୍କ ବୃକ୍ମକ ର ସୁରକ୍ଷାପାଇଁ ପ୍ରକୃତ କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଯଥାଶୀଘ୍ର ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ।

୧୦. ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅତିଶୀଘ୍ର ଚିକିତ୍ସା :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହେବାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ (ହଠାତ୍ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କ୍ଷମତା ହରାଇଲେ) ହେଲା ବାନ୍ତି, ପାଲସିପାରମ ମ୍ୟାଲେରିଆ, ହାଇପୋଟେନସନ୍, ସେପ୍ଟିସିଏ ଏବଂ କେତେକ ଔଷଧ (ଏସିଇ ଇନହିବିଟର, ଏନ୍ଏସ୍ଏଆଇଡି) ଇତ୍ୟାଦି । ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଶୀଘ୍ର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ଖରାପ ହେବାରୁ ରକ୍ଷାକରାଯାଇପାରିବ ।

୧୧. ଔଷଧ ପ୍ରତି ସତର୍କତା :

ଭିଜିଲା ହୁଅ । ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧ (ବିଶେଷକରି ଆନାଲଜେସିକ ଏବଂ ପେନ୍ କିଲରସ୍) ପରି ଔଷଧ ବୃକ୍ମକ ଖରାପ କରିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ । ସେସବୁ ଔଷଧର ବହୁଳ ପ୍ରଚାର ହେଉଛି କିଁ ଏହାର କ୍ଷତି କାରକ ଦିବ ବିଷୟରେ କିଛି ଜଣାଶୁଣା ଦିଆଯାଏନାହିଁ । ଦେହ ବିକ୍ଷା ମୁଣ୍ଡବିକ୍ଷା ସମୟରେ ସବୁବେଳେ ଆନାଲଜେସିକ ବା ପେନ୍ କିଲର ନଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏପରି ଏକ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ରହିଆସିଛି ଯେ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ମେଡିସିନ୍, ଚାଇନିଜ୍ ହର୍ବସ୍ ଏବଂ ଡାଏଟାରୀ ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷତି କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧରେ ମାତ୍ରାଧିକ ଧାତୁ ବୃକ୍ମକ ଖରାପ ହେବାର କାରଣ ହୋଇପାରେ ।

୧୨. ସଲିସିଟାରୀ ଏକକ ବୃକ୍ମକର ପୂର୍ବ ସତର୍କତା :

ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ମକ ଥିବା ଲୋକ ମଧ୍ୟ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିପାରେ । ଯେହେତୁ ଡାକ୍ତର ଦ୍ୱିତୀୟ ବୃକ୍ମକ ନଥାଏ ତେଣୁ ସେମାନେ କେତେକ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ରୋଗୀ ସର୍ବଦା ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଲୁଣ କମ୍ ଖାଇବା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ କମ୍ ଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏକମାତ୍ର ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେବନାହିଁ । ନିୟମିତ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ ଠିକ୍ ରଖିବାପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ବସତର୍କତା । ଜଣେ ଅଂତଃ ବର୍ଷକୁ ଥରେ ଡାକ୍ତର ପରାମର୍ଶ କରି, ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ସଂକ୍ରାମଣରେ ଜାଣିବା, ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ମାପିବା, ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳରେ ଅଲଗ୍ରାସୋନୋଗ୍ରାଫି ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ (Part 2)

ମୁଖ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଏବଂ ତାହାର ଚିକିତ୍ସା ।

- ବୃକ୍ମକହୀନ ରୋଗୀର ରୋଗ ଚିହ୍ନଟ, ଚିକିତ୍ସା ଓ ସତର୍କତା ।
- ଡାୟାଲିସିସ୍ ବିଷୟରେ ସାଧାରଣ ସୂଚନା ।
- ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ବିଷୟରେ ସାଧାରଣ ସୂଚନା ।
- ମୁଖ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ।
- କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟର ଚୟନ ।

ଅକ୍ଷମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା କ'ଣ ?

ବୃକ୍ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ରକ୍ତ ଶୁଦ୍ଧତା, ଶରୀରରୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିଷ୍କାସିତ କରିବା, ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ପଦାର୍ଥ ଶରୀରରୁ ନିଷ୍କାସିତ କରି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଏବଂ ଏସିଡ୍ ବେଶରେ ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ହେଉଛି ଅନ୍ୟତମ । ଯଦି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବୃକ୍ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମ ହୁଏ, ତେବେ ଆମେ ସେତେବେଳେ କହୁ ବୃକ୍ ରୋଗୀ ରୋଗୀ ଫେଲ୍ୟୁର ହେଲା ।

ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ରୁ କିପରି ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ?

ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଏବଂ ଯୁରିଆର ପ୍ରତିଫଳନ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାର ସୂଚନା ଦିଏ । ଏହା ଜାଣିବା ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଯଦି ସନ୍ଧ୍ୟା ମାତ୍ରାରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ବଢ଼ିଥାଏ ତେବେ ତାହା ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ସୂଚନାର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଫଳନ ଦିଏ । ଯଦି ସେରମ୍ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମୂଲ୍ୟ ୧.୬ ମିଗ୍ରା% ଏହା ୫୦% କିତନୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ର ସୂଚନା ଦିଏ ।

ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ନକଲେ ତାହାକୁ ବୃକ୍ ର କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତା କୁହାଯାଏ ନାହିଁ । ଯଦି ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯାଏ କିମ୍ବା ବାହାର କରାଯାଏ ତେବେ ଏହା ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ନାହିଁ କାରଣ ଅନ୍ୟ ସୁସ୍ଥ ବୃକ୍ କି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଭାରକୁ ସୂଚାରୁରୂପେ ଭୁଲାଇଥାଏ ।

ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତାର ୨ଟି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକାର :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତା ଏବଂ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ ରୋଗ ବା କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ହେଉଛି ଦୁଇଟି ପ୍ରମୁଖ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତା ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା (ପୂର୍ବରୁ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ରୋଗୀ ଫେଲ୍ୟୁଅର୍ ଭାବେ ପରିଚିତ) ଇଜର ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ କ୍ଷତ ବା ଇକଠ ଭାବରେ ଜଣା । ଯଦି ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କମିଯାଏ, ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ବୈଜିନ୍ ଶାରିରୀକ ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ହୋଇଥାଏ । ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଏହା ସାଧାରଣତଃ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟ ନିମ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଉଚିତ୍ ସମୟରେ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ବହୁ ରୋଗୀ ପୁଣି ପୂର୍ବବସ୍ଥାକୁ ଫେରି ଆସି ।

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ ରୋଗ :

କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ବହୁତଦିନ, ମାସ ବା ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ବୃକ୍ ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା କମି କମି ଗଲେ ତାହାକୁ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ରୋଗ ବା ଉଜର କୁହାଯାଏ । ଏହି ରୋଗରେ ବୃକ୍ ର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଧୀରେ ଧୀରେ କମିବାକୁ ଲାଗେ । ବହୁବର୍ଷପରେ ବୃକ୍ ଏପରି ଏକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସେ ଯେଉଁଥିରେ କି ବୃକ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ଜୀବନର ଏହି ବିଘ୍ନାବସ୍ଥାକୁ ବୃକ୍ ର ଶେଷାବସ୍ଥା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତକ୍ତ କିମ୍ବା ରୋଗୀ ବୃକ୍ ରୋଗର ଶେଷାବସ୍ଥା କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଚାନ୍ଦ୍ର ବା ମାତ୍ରାଧିକ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟହୀନତା

ଚାନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟହୀନତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ମକ ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟତଃ କିଛିଦିନ, କିଛିସପ୍ତାହ ବା କିଛି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ହରାଇଥାଏ । ତେବେ ଅସ୍ତ୍ରାୟା ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ଚିକିତ୍ସା ମାଧ୍ୟମରେ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଆସିଥାଏ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ?

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାର ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ କାରଣ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- ୧) ବୃକ୍ମକ କୁ ରକ୍ତପ୍ରବାହ ମନ୍ଦୁର ହେବା - ସାଧାରଣତଃ ଝାଡା ବା ଡାଇରିଆ ଯୋଗୁ ଶରୀରରୁ ମାତ୍ରାଧିକ, କୌଣସି କାରଣରୁ ରକ୍ତକ୍ଷୟ ହେଲେ, ପୋଡ଼ିଗଲେ କିମ୍ବା କୌଣସି କାରଣରୁ ରକ୍ତବାପ କମିଗଲେ ବୃକ୍ମକକୁ ରକ୍ତପ୍ରବାହ ମନ୍ଦୁର ହୋଇଥାଏ ।
- ୨) ଅତ୍ୟଧିକ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବା, ଅତ୍ୟଧିକ ଅସୁସ୍ଥ ବା ଦୁର୍ବଳ ହେବା କିମ୍ବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ହେବାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହୋଇଥାଏ ।
- ୩) ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ହେଉଛି ମୂତ୍ରନଳୀରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଏବଂ ମୂତ୍ରନଳୀରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେବାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅକାମୀ ହୋଇଥାଏ ।
- ୪) ଫାଇସିଫାରମ୍ ମେଲେରିଆ, ଲେଫ୍ଟେରୋସିରୋସିସ୍, ସାପକାମୁଡ଼ିବା ପ୍ରସୂତିଜନିତ ଜଟିଳତା, କୋଡେକ ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଯୋଗୁ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶରୀରରୁ ମାତ୍ରାଧିକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁର ଇମମଙ୍କଙ୍କକ୍ଷବସ୍ତୁ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟର ଅର୍ଦ୍ଧନିର୍ଗତ ଯୋଗୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅତିଶୀଘ୍ର ବୃକ୍ମକ ତାହାର କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ତେବେ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାରେ ବିଭିନ୍ନ ବାଧା ଉପୁଜିବାକୁ ରୋଗୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଇଥାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଇଥାଏ :

- ୧. ରକ୍ତକ୍ଷୟ, ଜ୍ୱର ସମ୍ପର୍କିତ, ଡାଇରିଆ ଇତ୍ୟାଦି କେତେକ ଦୂରତ ଲକ୍ଷଣ ଯୋଗୁ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହୋଇଥାଏ ।

୨. ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା କମିବା, ଗଣ୍ଠିପାଦ ଫୁଲିବା ଓ ଓଜନ ବଢିବା କାରଣ ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଥାଏ ।

୩. ଭୋକ ନ ଲାଗିବା, ଦେହ ବୁଲାଇବା, ବାଁ ଲାଗିବା, ହିକାଦେବା, ରବସ୍ତ୍ରସଂଶ୍ଳେଷ, ଅଳସୁଆ ଲାଗିବା ଏବଂ ଦ୍ୱିଧା ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବା ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ର ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଥାଏ ।

୪. ମାତ୍ରାଧିକ ଏବଂ ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ଥିବା ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା - ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେବା, କଷ୍ଟ ଲାଗିବା, ବାତମାରିବା ଓ ଧରିବା ଏବଂ ହଠାତ୍ ଅଚେତନ ଅବସ୍ଥାକୁ ଚାଲିଯିବା, ରକ୍ତବୀ ହେବା, ହୃତ୍‌ସ୍ପଳନରେ ବିଭ୍ରାଟ ଦେବା ଆଦି ମାତ୍ରାଧିକ ଯୋଗ୍ୟସମ ଯୋଗୁ ହୋଇଥାଏ ।

୫. ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତା ପ୍ରଥମାବସ୍ଥାରେ କେତେଜଣଙ୍କର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏନାହିଁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟକୌଣସି କାରଣ ପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ସେତେବେଳେ ହଠାତ୍ ଏପରି ରୋଗ ହୋଇଥିବାର ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷଣ :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତାରେ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏନାହିଁ । ତେଣୁ ରୋଗୀର କୌଣସି ସାମାନ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଗଲେ ମଧ୍ୟ, ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେଲେ ଯେଉଁସବୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା କଥା ଠିକ୍ ସେହିସବୁ ପରୀକ୍ଷା ଯଥାଶୀଘ୍ର କରାଇନେବା ଉଚିତ୍ । ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ରକ୍ତରେ ସ୍ଫୁରିଆର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି, ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା ଓ ପରିଶ୍ରାବ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ଅଲ୍‌ଗ୍ରାସାଉର୍ ଇତ୍ୟାଦି ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାର ସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ । ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଇତିହାସ, ବିଭିନ୍ନ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ସହାର କାରଣ, ଜଟିଳତା ଏବଂ ରୋଗର ସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ଜାଣି ହୋଇଥାଏ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତାର ଚିକିତ୍ସା :

ଠିକ୍ ସମୟରେ ଠିକ୍ ଚିକିତ୍ସା କରିବାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାକରଣ କରାଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ବିଳମ୍ବିତ ଚିକିତ୍ସା କିମ୍ବା ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ନହୋଇପାରିଲେ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀତା ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ଆଣିଥାଏ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ପରିଚାଳନା :-

- ୧. ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାର କାରଣ ଜାଣିବା ଏବଂ ସେଥିପ୍ରତି ସତର୍କ ହୋଇ ତୁଟି ସୁଧାରିବା ଏବଂ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।
- ୨. ଔଷଧ ମାଧ୍ୟମରେ ଚିକିତ୍ସା ଓ ଆନୁସଂଗିକ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।

୩. ଖାଦ୍ୟରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଓ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ।

୪. ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ପାଇଁ ।

ବୃକ୍ମକ ଅତଳର କାରଣ ଜାଣି ତୁଟି ସୁଧାରିବା ଓ ନିରାକରଣ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

- ରୋଗ ଚିହ୍ନିବା ଓ ଚିକିତ୍ସା କରି ବୃକ୍ମକ ଅତଳାବସ୍ଥାର କାରଣକୁ ଦୂର କରିବା ହେଉଛି ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।
- ହାଇପରଟେନସନ୍, ଇନଫେକସନ୍, ଯୁରିନାରିା ଗ୍ରାକ୍ ଅବସ୍ଥାକସନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଚିକିତ୍ସା ବୃକ୍ମକ ଅତଳାବସ୍ଥାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାପାଇଁ ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଚିକିତ୍ସା ଗୁଡ଼ିକ ବୃକ୍ମକକୁ ସମୟକ୍ରମେ ସୁସ୍ଥ ଓ ସଚଳ କରାଇଥାଏ ।

ଔଷଧି ଚିକିତ୍ସା ଓ ଆନୁସଂଗିକ ଚିକିତ୍ସା :

- ଏହି ଚିକିତ୍ସାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ବୃକ୍ମକ ର ସହାୟତା କରି ବୃକ୍ମକ କୁ ରୋଗମୁକ୍ତ କରିବା ।
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସଂକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷାକରି ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ବିକାଟାୟ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ କ୍ଷତି କରୁଥିବା ପଦାର୍ଥରୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ହେଉଛି ଔଷଧି ଚିକିତ୍ସାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
- ଡିୟୁରେଟିକ୍ସ ର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଓ ପ୍ରଂସ୍ମାଲତ୍ ପରି ଔଷଧ ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ର ବତାଇବା ସହିତ, ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେବାରୁ ରକ୍ଷାକରି ଶରୀରରୁ ଫୁଲ୍ଲା ଅଂଶକୁ କମାଇଥାଏ ।
- ଆନୁସଂଗିକ ଆଧାର ଚିକିତ୍ସା :- କମ୍ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାପାଇଁ, ବୀ ଓ ଦେହ ବୁଲାଇ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ, ଥରାବାତକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବା ପାଇଁ ଓ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ କୁ କମ୍ କରିବାପାଇଁ ଔଷଧ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

୩. ଖାଦ୍ୟଜନିତ ପରାମର୍ଶ :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖାଦ୍ୟର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ, ତରଳ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣର ମାପ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବରେ ହେବା ଉଚିତ୍ । ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା ଏବଂ ଶରୀରରେ ଜଳାୟ ଅଂଶର ମାତ୍ରାର ସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ସାଧାରଣତଃ ତରଳଖାଦ୍ୟର ବାରଣ ଶରୀରରୁ ଫୁଲ୍ଲା ଏବଂ ଅନାୟାସ ଅସୁବିଧା ଯଥା ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେବା ଅବସ୍ଥାରୁ ରକ୍ଷାକରେ ।

୪. ପୋଷାକସିଦ୍ଧି ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣରେ ବାରଣ :

ପୋଷାକସିଦ୍ଧି ଭରପୁର ଖାଦ୍ୟ ଯଥା ଫଳ, ଫଳରସ, ଶୁଖିଲାଫଳ ଇତ୍ୟାଦି ଖାଇବାରୁ ଦୁରେଇ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ରକ୍ତରେ ପୋଷାକସିଦ୍ଧିର ମାତ୍ରାକୁ ହାଇପର କାଲେସିଆଁ କୁହାଯାଏ । ହାଇପରକାଲେସିଆଁ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅତଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜୀବନପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ଲୁଣ ଖାଇବାରେ ବାରଣ :

ଲୁଣର ବାରଣ ଶେଷ ଓ ଫୁଲ୍ଲା କମ୍ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ସହିତ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ଓ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହେବାରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇଥାଏ । ତେଣୁ ସୁଷମ, କମ୍ ଲୁଣଯୁକ୍ତ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

୫. ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଖରାପ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀଙ୍କର ଯଦି ସଙ୍କ୍ରମଣ ସମୟ ପାଇଁ କୃତ୍ରିମ ବୃକ୍ମକ ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ମକ ର କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲାଇ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ଖରାପ ହୋଇଥିବା ବୃକ୍ମକ ପୁଣିଥରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୁଏ, ଏହାକୁ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି କୁହାଯାଏ ।

ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି କାହାକୁ କୁହାଯାଏ :

ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଏକ କୃତ୍ରିମ ଧାରା ଯାହାକି ଅତଳ ହୋଇଯାଇଥିବା ବୃକ୍ମକକୁ ପୁଣିଥରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରାଏ । ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ମାଧ୍ୟମରେ ମାତ୍ରାଧିକ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ କିଛିଦିନ ବ୍ୟୟାପାରେ । ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ମାଧ୍ୟମରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟହେଲା ଶରୀରର ଅନାବଶ୍ୟକ ଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ବିଷମତାକୁ ଦୂରକରି ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ।

ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ସାଧାରଣତଃ ୨ ପ୍ରକାରର ଯଥା :

- ୧. ହେମୋଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି
- ୨. ପେରିଟୋନିୟଲ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେବେ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଦରକାର ହୁଏ ?

କେତେକ ମାତ୍ରାଧିକ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ରୋଗୀର ଲକ୍ଷଣ ଓ ଜଟିଳତା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ସେଠାରେ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ର ଆବଶ୍ୟକତା ବଢ଼ିଯାଏ । ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି କରିବାପାଇଁ କୋଡେକ ଲକ୍ଷଣ ଦରକାର । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳତ୍ୱର ଚାପପୂର୍ଣ୍ଣତା, ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହାଇପରକାଲେସିଆଁ ଓ ମାତ୍ରାଧିକ ଅମ୍ଳ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଧାନ । ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି କରିବାଦ୍ୱାରା ଜଣେ ରୋଗୀର ସାସ୍ଥ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଭାବରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଭଲ ରହେ ତେବେ ଯଥା ସମୟରେ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ମାତ୍ରାରେ ସଠିକ୍ ଔଷଧ ସେବନଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ବିନା ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧିରେ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ ଭଲ ହୋଇପାରେ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ହେଲେ କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଚିକିତ୍ସା କରାଯୁବପାରିବ ?

- କେତେକ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଙ୍କ୍ରମଣ ସମୟ ପାଇଁ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଠିକ୍ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୨ଟି ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଡାକ୍ତରୀସିଦ୍ଧି ଦରକାର ହୋଇଥାଏ ।

- ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମରୋଗୀ ସାଧାରଣତଃ ୧ ରୁ ୪ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ତାୟଲିସିସ୍ ସହାୟତାରେ ସୁସ୍ଥ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ।
- ରେନାଲ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାୟଲିସିସ୍ ଥରେ ମାତ୍ର କରାଯାଇଥାଏ । ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାୟଲିସିସ୍ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ଆବଶ୍ୟକତା ନୁହେଁ । ସେଥିଲାଗି ତାୟଲିସିସ୍ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ଆବଶ୍ୟକତା ନୁହେଁ । ସେଥିଲାଗି ତାୟଲିସିସ୍ ତେରି କରାଯାଏ କାଣ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ତାୟଲିସିସ୍ ମଧ୍ୟ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀଙ୍କ ଜୀବନକ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ କେତେବେଳେ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସତର୍କତା :

ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ଭାବିତ କାରଣର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଚିକିତ୍ସା ଓ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

- ହାଇପରଟେନସନ୍ ନହେବା ପାଇଁ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଓ ଏହାକୁ ସୁଧାରି ନେବା ଉଚିତ୍ ।
- ନେଫ୍ରୋଟକ୍ସିକ୍ ଔଷଧ ସେବନରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଏବଂ ପରିଶ୍ରାବ ପରିମାଣ ଶିଘ୍ର କମ୍ ହେବା ବିଷୟ ପ୍ରତି ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ
କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ : କାରଣ

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ମଧ୍ୟରୁ କ୍ରନିକ୍ କିଡନୀ ରୋଗ ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାରାତ୍ମକ ରୋଗ ଯାହାପାଇଁ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଚିକିତ୍ସାରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ନାହିଁ । କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମତା ସ୍ତ୍ରୀ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଦେଖାଦେଇଛି କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ସତର୍କତା ଗତିରେ ଏହା ଦେଖାଯାଉଛି କାରଣ ୧୦ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ରୋଗ ଦେଖାଯାଏ । ମଧୁମେହର ବୃଦ୍ଧି, ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ମୋଟାପଣ, ଧୂମପାନ ଓ ମାତ୍ରାଧିକ କୋଲେଷ୍ଟେରଲ ହେଉଛି କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ।

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ କ'ଣ ?

ଭାସ ମାସ ଓ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଯଦି କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଯଦି ବୃକ୍ମକ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଅଚଳ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାହାକୁ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ (CKD) କୁହାଯାଏ । ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରେ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନ୍ ର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ସୋନୋଗ୍ରାଫି ପରୀକ୍ଷାରେ ଯଦି ବୃକ୍ମକ ଛୋଟ ଅଥବା ସଂକ୍ଷୁଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ସ୍ଥାୟୀ ସୂଚନା ।

କ୍ରନିକ୍ ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅର ପୂର୍ବ ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଶବ୍ଦ ଯାହାର ସାମ୍ୟ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ପରି ଦେଖାଯାଏ । CKD ହେଉଛି ତା'ଠାରୁ ଉନ୍ନତ ଶବ୍ଦ କାରଣ ଅକ୍ଷମ ବୃକ୍ମକ ଏକ ଭ୍ରା' ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯେ ବୃକ୍ମକ ପୁରାପୁରି ଭାବରେ କାମ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବହୁତ ଲୋକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସକ୍ଷ ଅବା ଅଧା ଅଧ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ଥାଏ କିନ୍ତୁ ପୁରାପୁରି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିନଥାଏ ।

ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଶେଷ ପରିଣତି କ'ଣ ?

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ (୫ ସ୍ରାୟ ସିକେଡି) ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହେବାର ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଶେଷ ପରିଣତି (End Stage of Kidney Disease or ESKD) କିମ୍ବା ରେନାଲ୍ ବୃକ୍ମକ ଅକ୍ଷମତା ସ୍ତ୍ରୀର ଶେଷ ପରିଣତି ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଶେଷ ଅବସ୍ଥାରେ ବୃକ୍ମକ ପୁରାପୁରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ସାଧାରଣତଃ ଶତକଡା ୧୨ ଭାଗ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବା ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଲେ ତାହା ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହେବାର ଶେଷ ଅବସ୍ଥା ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହୋଇଥାଏ ।

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର କାରଣ କ'ଣ ?

ବୃକ୍ମକ ତାହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତା ଦେଖାଇବା ପଛରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ୨ଟି କାରଣ ରହିଛି । ତାହା ସହିତ

ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ କାରଣ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । କିଁ ୨ଟି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି - ମଧୁମେହ ଓ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ । କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ଅଚଳ ହେବାପାଇଁ ଏହି ୨ଟି କାରଣ ଦୁଇ-ତୃତୀୟାଂଶ ଦାୟୀ । ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ମଧୁମେହ : ମଧୁମେହ ରୋଗ (ଡାଇବେଟିସ୍) ହେଉଛି ବୃକ୍ କ ଅଚଳ ହେବାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଯଦି ଗଣନା କରାଯାଏ ତେବେ ୩୫ ରୁ ୪୦ ଭାଗ ଲୋକଙ୍କୁ ମଧୁମେହ କାରଣରୁ କ୍ରନିକ୍ ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । ମଧୁମେହରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୩ୟ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗ ପ୍ରତି ସତର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ : ଅଚିକିତ୍ସିତ କିମ୍ବା ଅଳ୍ପ ଚିକିତ୍ସିତ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ମଧ୍ୟ ସିକେଡି (CKD) ର ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାରଣ । ଗଣନାନୁସାରେ ୩୦% ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ରୋଗୀ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗ ଦ୍ୱାରା ଶିକାର ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ଗ୍ଲୋମେରୁଲୋନେଫ୍ରାଇଟିସ୍ : ଅଧିକାଂଶ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କରୋଗୀ ଗ୍ଲୋମେରୁଲୋନେଫ୍ରାଇଟିସ୍ ରୋଗର ପ୍ରାର୍ତ୍ତ୍ୱଭାବରୁ ହୋଇଥାଏ ।

ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗ : ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ଓ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ରୋଗ ଯାହାଙ୍କ (CKD) ସିକେଡି ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିରେ ଉଭୟ ବୃକ୍ କ ର ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଅର୍ବୁଦ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ରୋଗୀ ସିକେଡି (ଉଚ୍ଚ) ରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ : ବୃକ୍ କ ର ପରିପକ୍ୱତା, ରେନାଲ୍ ଧମନୀରେ ସଂକୋଚନତା, ପଥୁରୀ ଯୋଗୁ ପରିଶ୍ରାବ ଧାରାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେବା, ପୋଟେଷ୍ଟ ଗ୍ଲୁକୋସ୍ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିବା, ମାତ୍ରାଧିକ ଔଷଧ ସେବନ, ବିଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥର ମାତ୍ରାଧିକ କ୍ଷରଣ, ବାରମ୍ବାର ସଂକ୍ରମଣର ଶୀକାର ହେବା ଏବଂ ବିଷେଷ କରି ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଫ୍ଲକ୍ସ ନେଫ୍ରୋପାଥି ଯୋଗୁ ମଧ୍ୟ ସିକେଡି (CKD) ହୋଇଥାଏ ।

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗ : ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗରେ ବୃକ୍ କର କ୍ଷତିକୁ କମ୍ କରି ପୁନଃ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବାକୁ ବହୁତ ଦିନ ଅଥବା ମାସ ଲାଗିଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଶରୀର କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗରେ ସମସ୍ତ ଖରାପ ଅବସ୍ଥାକୁ ସହିଯାଏ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ କରିତାଲିଥାଏ । ଏହି କାରଣରୁ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ କର ବହୁତ ଖରାପ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇ ନଥାଏ ।

ବୃକ୍ କ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରେ । ବୃକ୍ କର କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଶରୀରରୁ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁର ଅପସାରଣ, ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳର ନିଷ୍କାସନ, ରକ୍ତଚାପର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟର ସମତାରଣ, ଲୋହିତ ରକ୍ତକଣିକାର ଉତ୍ପାଦନ ଇତ୍ୟାଦି । ସେଥିପାଇଁ ସିକେଡି ରୋଗରେ ଜଣେ ରୋଗୀଠାରୁ ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କର ବୃକ୍ କର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଭିନ୍ନତା ଦେଖାଦିଏ ଅଥବା ଚିକିତ୍ସାଗତ ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଦିଏ ।

କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ କ'ଣ ?

ରୋଗର ମାତ୍ରାଧିକତା ଅନୁସାରେ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ କ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣରେ ଭିନ୍ନତା ପ୍ରକାଶ ଥାଏ । ଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଉନ୍ନତ ପରିଚାଳନାଗତ କୌଶଳ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାପାଇଁ ଗ୍ଲୋମେରୁଲାରର ଛାଣିବା ଅନୁପାତକୁ ଆଧାର କରି ସିକେଡିକୁ ପାଞ୍ଚ ସ୍ତରରେ ବିଭାଜିତ କରାଯାଇଛି । ଗ୍ଲୋମେରୁଲାର (ଜିଏଫ୍ଆର) ରକ୍ତରେ ଥିବା ବର୍ଜ୍ୟ ବସ୍ତୁକୁ ବୃକ୍ କ କେତେ ପରିମାଣରେ ଛାଣି ପାରୁଛି ତାକୁ ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ, ଏବଂ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା କେତେ ରହିଛି ତାହା ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଥାଏ । 'ଜିଏଫ୍ଆର' ନିର୍ଭୁଲ ମାପକ ଏବଂ ଏହାର ସାଧାରଣ ମାତ୍ରା ୯୦ ମି:ଲି ପ୍ରତି ମିନିଟ୍ ଠାରୁ ଅଧିକ ।

ସ୍ତର	ସ୍ତର-୧	ସ୍ତର-୨	ସ୍ତର-୩	ସ୍ତର-୪	ସ୍ତର-୫
	ସାଧାରଣ ଜିଏଫ୍ଆର	ସଙ୍କ୍ରମାତ୍ତ ସିକେଡି	ନିମ୍ନମାତ୍ରା ସିକେଡି	ମାତ୍ରାଧିକ ସିକେଡି	ଶେଷଥର ସିକେଡି
ଜିଏଫ୍ଆର	> ୯୦ ମି.ଲି/ ମିନିଟ୍	୬୦-୯୦	୩୦-୫୯	୧୫-୨୯	< ୧୫

ସିକେଡି ସ୍ତର - ୧ (ବୃକ୍ତ ୯୦-୧୦୦% କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ)

ପ୍ରାଥମିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଲକ୍ଷଣ ବିହୀନ ସିକେଡି ସ୍ତରରେ କୌଣସି ବୃକ୍ତ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇନଥାଏ । (ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ସାଧାରଣ ସ୍ତରରେ ଥାଏ) ନିୟମିତ ଲାବୋରେଟୋରି ଟେଷ୍ଟ ବା ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଅଥବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ରୋଗ ପାଇଁ ଜରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ସ୍ତର-୧ ସିକେଡି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣାପଡିଥାଏ । ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତିରୁ ସ୍ତର-୧ ସିକେଡିର ସୂଚକ ଜଣାପଡେ । ଏକ୍ସ-ରେ ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ତର ଗଠନଗତ କ୍ଷତିର ଆକଳନ କରାଯାଏ, ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ, ଏମ୍.ଆର୍.ଆଇ କିମ୍ବା ସିଟି ସ୍କାନ କିମ୍ବା ପାରିବାରିକ ଇତିହାସରୁ ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ବୃକ୍ତ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଜଣାପଡେ ।

ସିକେଡି ସ୍ତର - ୨ (ବୃକ୍ତ ୬୦-୮୯% କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ)

ସନ୍ଧ୍ୟା ମାତ୍ରା ସିକେଡିରେ ରୋଗୀର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରର ସିକେଡିକୁ ସୂଚିତ କରିଥାଏ । ହୋଇପାରେ ନକ୍ଲୋରିଆ ଯୋଗୁଁ, ରକ୍ତଚାପରେ ବଦଳିଯିବା, ପରିଶ୍ରାରେ ବ୍ୟତୀକ୍ରମ ଦେଖାଦେବା ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ସନ୍ଧ୍ୟାମାତ୍ରାରେ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ଅଧିକ ରହିବା ଯୋଗୁଁ ବୃକ୍ତ ଅକାମୀ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ ସିକେଡିର ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରକୁ ସୂଚାଇଥାଏ ।

ସିକେଡି ସ୍ତର - ୩ (ବୃକ୍ତ ୩୦-୫୯% କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ)

ସନ୍ଧ୍ୟା ମାତ୍ରାକୁ ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକ ମାତ୍ରା ସିକେଡି ରୋଗୀର ତୃତୀୟ ସ୍ତରରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ଅଥବା ଲକ୍ଷଣ ବିହୀନ ହୋଇପାରେ । ହୁଏତ ଏହା ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ପରିଶ୍ରାରେ ବ୍ୟତୀକ୍ରମ ଯୋଗୁଁ, ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ସିକେଡିର ତୃତୀୟ ସ୍ତରର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ସିକେଡି ସ୍ତର - ୪ (ବୃକ୍ତ ୧୫-୩୦% କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ)

ସିକେଡିର ମାତ୍ରା ଅଧିକ । ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତରର ସିକେଡିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଲକ୍ଷଣ, ଅତି ଅଳ୍ପ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇନଥିବା ଲକ୍ଷଣ ଠାରୁ ମାତ୍ରାଧିକ ଲକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ଯଦିଓ ତାହା ବୃକ୍ତ ଅଚଳ ଏବଂ ଅସୁସ୍ଥତା ସହ ଜଡିତ ହେବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।

ସିକେଡି ସ୍ତର - ୫ (ବୃକ୍ତ ୧୫% କିମ୍ବା ତାଠାରୁ କମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ)

ଅତିମାତ୍ରାରେ ଅଚଳ ହୋଇଯିବା ବା ବୃକ୍ତ ଅକାମୀ ହେବାର ଶେଷ ଅବସ୍ଥା । ସିକେଡିର ପ ମ ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବିଭିନ୍ନ ମାତ୍ରାର, ସାଧାରଣ ସ୍ତରରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତିମାତ୍ରାରେ ଖରାପ ଲକ୍ଷଣ ଯାହାକି ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ଥିବା ପରି ଲକ୍ଷଣମାନ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ଏହି ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବାର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ତେଣୁ ଅଧିକାଂଶ ରୋଗୀଙ୍କର ତାୟଲିସିସ୍ କିମ୍ବା ବୃକ୍ତ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ପଡିଥାଏ ।

ବୃକ୍ତ ରୋଗର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଛି :-

- ଭୋକ ନ ଲାଗିବା, ଅରୁଚିହେବା, ବାଁ ଲାଗିବା ।
- ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିବା, କ୍ଳାନ୍ତ ଅନୁଭବ କରିବା ଏବଂ ଓଜନ କମିଯିବା ।
- ଝାଳବାହାରିବା, ପାଦଫୁଲିବା, ହାତ କିମ୍ବା ଆଖିତଳ ଓ ମୁହଁ ଫୁଲିଯିବା ।
- ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ବିଶେଷକରି ଯୁବାବସ୍ଥାରେ କିମ୍ବା ମାତ୍ରାଧିକ ଅନିୟମିତ ରକ୍ତଚାପ ଦେଖାଯିବା ।
- ବୃକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଏରିଥ୍ରୋପ୍ରୋଟିନ୍ ମାତ୍ରା ହ୍ରାସ ପାଇବାଯୋଗୁଁ ରକ୍ତହୀନତା ହେବା ଯଦି ପାଲୋରର କାରଣ ହୋଇଥାଏ ।
- ଅନିଦ୍ରା, ଦୃଢ଼ ମନୋବଳର ଅଭାବ ଏବଂ ଅଳ୍ପସ୍ୱାପି ।
- କୁଣ୍ଠେଇ ହେବା, ମାଂସପେଶୀର ଘୂଲ ମାରିବା, ବ୍ୟସ୍ତ ଲାଗିବା ଏବଂ ଦୃଢ଼ ମନୋବଳର ଅଭାବ ଦେଖାଯିବା ।
- ପଛପାଖରେ ଥିବା ରିଡ୍ ହାତ ତଳେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା ।
- ସାଧାରଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ପରିଶ୍ରାରେ ବ୍ୟତୀକ୍ରମ ଦେଖାଯିବା ବିଶେଷ କରି ରାତ୍ରିରେ (ନକ୍ଲୋରିଆ) ।
- ହାତରେ କଷ୍ଟହେବା ଏପରିକି ପ୍ରାୟ ବ୍ୟସ୍ତକ୍ଷେତ୍ରରେ ହାତ ଭାଙ୍ଗିବା ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହାତ ବୁଦ୍ଧି ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଏସବୁର କାରଣ ହେଉଛି ବୃକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ଆକ୍ଟିଭ୍ ଫର୍ମର ଭିଟାମିନ୍-ଡି ର ଅଭାବ ।
- ଯୌନ ଆବେଗ କମିଯିବା ଏବଂ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲଲେକ୍ୱାଲ ଡାଇଫଙ୍କସନ୍ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାସିକ ରତ୍ନରେ ଅନିୟମିତତା ।
- ବୃକ୍ତ ରୋଗ ପୁରାପୁରି ଭାବରେ କାର୍ଡିଓଭାସ୍କୁଲାର ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁକୁ ଅମୀକ୍ଷା କରେ ।

ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କେତେବେଳେ ସିକେଡିର ଅନୁମାନ କରାଯିବ ?

ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସିକେଡି ହେବାର ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯଦି :

- ତିନିବର୍ଷ ରୁ କମ୍ କିମ୍ବା ୫୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବାର ଜଣାପଡେ ।
- ରୋଗ ଚିହ୍ନିତ ହେବା ସମୟରେ ଯଦି ରକ୍ତଚାପ ବହୁତ ଅଧିକ ଥାଏ (ଉଦାହରଣ:- ୨୦୦/୧୨୦ ମି.ମି. ରୁ ଅଧିକ) ଥାଏ ତେବେ ।

- ନିୟମିତ ଚିକିତ୍ସା ପରେ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ନ ହୋଇ ମାତ୍ରାଧିକ ରହେ ।
- ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ଯୋଗୁଁ ଯଦି ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତିରେ ଅସୁବିଧା ହୁଏ ।
- ପରିଶ୍ରାମରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ନିଷ୍କାସିତ ହେଉଥିଲେ ।
- ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ସିକେଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :- ଫୁଲିଯିବା, ଭୋକ ନ ଲାଗିବା, ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।

ମାତ୍ରାଧିକ କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗରେ କେଉଁପ୍ରକାର ଅସୁବିଧା ଦେଖାଯିବ ?

କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ :-

କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । କେବଳ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ କୌଣସି ବଢୁଥିବା ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଜାଣିହୁଏ । ଯଦି କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ସନ୍ଦେହ ହୁଏ, ତେବେ କ୍ରମିକାଲ ଷ୍ଟାଟସ୍ କିମ୍ବା ନିୟମିତ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣର ଆଧାରରେ କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଲ୍ୟାବ୍ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଏ । କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ତିନୋଟି ପରୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା - ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା କରି ପରିଶ୍ରାରେ କେତେ ପରିମାଣ ଆଲବୁମିନ୍ ନିଷ୍କାସିତ ହେଉଛି ତାହା ଜାଣିବା ଏବଂ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ସେରମ୍ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରାରୁ କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଠିକ୍ ତଥ୍ୟ ଜାଣିହୁଏ ।

୧. ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍

ସିକେଡି ରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କଲେ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ ମାତ୍ରା ସାଧାରଣ ଠାରୁ କମ୍ ଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ବୃକ୍ମକ୍ମରେ ଏରିଥ୍ରୋ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ ହେବାଯୋଗୁଁ (ରକ୍ତହୀନତା) ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ କମ୍ ହେବାର ଦେଖାଯାଏ ।

୨. ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା :

ପରିଶ୍ରାରେ ଆଲବୁମିନ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରୋଟିନ୍ ନିଷ୍କାସିତ ହେଲେ ତାକୁ (ଆଲବୁମିନୁରିଆ) କିମ୍ବା ପ୍ରୋଟେନୁରିଆ କୁହାଯାଏ) ଏବଂ ଏହା କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏପରିକି ପରିଶ୍ରାରେ ଅତି କମ୍ ମାତ୍ରାର ଆଲବୁମିନ୍ ନିଷ୍କାସିତ ହେଲେ ତାକୁ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୁରିଆ କୁହାଯାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ମଧୁମେହରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶେତ୍ରରେ କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଆଗୁଆ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଜ୍ୱର ହେବା କାରଣରୁ କିମ୍ବା ମାତ୍ରାଧିକ ବ୍ୟାୟାମ କରିବା ଯୋଗୁଁ ମଧ୍ୟ ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ନିଷ୍କାସିତ ହୋଇପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ କାରଣକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରେ ।

୩. ସେରମ୍ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ରକ୍ତରେ ସ୍ତୁରିଆ ନାଇଟ୍ରୋଜେନ୍ ଏବଂ ଇଜି ଏଫ ଆର :

ବୃକ୍ମ ଅଚଳ ହେବାର ସଂକେତ ଉପରୋକ୍ତ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ । ବୃକ୍ମ ଅଚଳ ହୋଇ ଖରାପ ସ୍ଥିତିକୁ ଗତିକଲେ ରକ୍ତର କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ସ୍ତୁରିଆ ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଯାଇଥାଏ । କ୍ରମାଗତ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଫଳରେ ସିକେଡିକୁ ଦୂର କରିବାପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ଚିକିତ୍ସାର ସୁଫଳତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତାକୁ ଜାଣିବାପାଇଁ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଉଚିତ୍ କିନ୍ତୁ ସ୍ଥିରକୃତ ଜିଏଫଆର (ଇଜିଏଫଆର) ହେଉଛି ଅଧିକ ନିର୍ଭୁଲ ମାପକ । କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ପରୀକ୍ଷାଠାରୁ ଇଜି ଏଫ ଆର ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମ ରୋଗ ଆରମ୍ଭ ଅବସ୍ଥାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଅଧିକ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ବୟସ, ଲିଙ୍ଗ ଏବଂ ରକ୍ତ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରାରୁ ଇଜି ଏଫ ଆର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ । ସିକେଡିର କ୍ରମୋନୁତି ଏବଂ ଗମ୍ଭୀରକୁ ଇଜି ଏଫ ଆର (ଇଜିଏଫଆର) ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଜାଣିହୁଏ । ଇଜିଏଫ ଆର ଆଧାରରେ ସିକେଡି ପା ଟି ସ୍ତରରେ ବିଭାଜିତ । ଏହି ସ୍ତରରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁତ ଦରକାରୀ ପରୀକ୍ଷା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ବା ଉପଦେଶ ଦେଇହେବ ।

୪. ବୃକ୍ମର ଅଲଗ୍ରାସାଉଣ୍ଡ :

କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଲଗ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ହେଉଛି ଏକ ସରଳ ଏବଂ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପରୀକ୍ଷା । ଶୁନକେନ୍ ବୃକ୍ମ ହେଉଛି କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀ ପଥ । ବୟସ୍କ ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ବୃକ୍ମ, ଡାଇବେଟିକ୍ ନେଫ୍ରୋପାଥି ଏବଂ ଆମାଇଲୋଇଡୋସିସ୍ ଯୋଗୁଁ ଯଦି ସିକେଡି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ଯାହାହେଉ; ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ବଡ଼ ବୃକ୍ମର ଆକାର ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସ୍ତୁରିନାରୀ ଅବସ୍ଥାକସନ୍ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମ ପଥୁରୀ ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ସିକେଡି ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଅଲଗ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

୫. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା :

ସିକେଡି, ବୃକ୍ମର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଭ୍ରାଟ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଏସବୁ ବିଭ୍ରାଟକୁ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଯଥା :- ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଏବଂ ଏସିଡ୍-ବେସ୍ ସମତା (ସୋଡିୟମ୍ ପୋଟାସିୟମ୍, ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ୍, ବାଇକାର୍ବୋନେଟ୍) ଇତ୍ୟାଦି । ରକ୍ତହୀନତା ପାଇଁ (ହେମାଟୋକ୍ରିଟ୍, ଫେରିଟିନ୍, ଟ୍ରାନ୍ସଫେରିନ୍, ସାତ୍ୟୁରେସନ୍ ପେରିଫେରାଲ୍ ସ୍ପ୍ଲୁର) ଇତ୍ୟାଦି ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ହାତରୋଗ ପାଇଁ (କ୍ୟାଲସିୟମ୍ ଫସଫରସ୍ ଆଲକାଲାଇନ୍ ଫସଫେଟ୍ ପାରା ଥାଇରଏଡ ହରମୋନ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧାରଣ ପରୀକ୍ଷା (ସେରମ୍ ଆଲବୁମିନ୍,

କୋଲେଷ୍ଟୋରଲ, ଟ୍ରାଉଗ୍ଲିପେରାଇଡ୍, ରକ୍ତ ଗ୍ଲୁକୋଜ ଏବଂ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ ଏ/ସି, ଇସିଜି ଏବଂ ଇକୋ କୋର୍ଡିଓଗ୍ରାଫି ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ।

ସିକେଡିରେ ଆକ୍ରା' ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କେତେବେଳେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରିବ ?

ସିକେଡିରେ ଆକ୍ରା' ପୁରୁଷ ବା ମହିଳା ଯଥାଶିଳ୍ପ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେତେବେଳେ :-

- ଅବର୍ଷନାୟ ବା ଅତିମାତ୍ରାର ଓଜନ ଅତିଶୀଘ୍ର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବ, ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା ବହୁତ କମିଯିବ, ଫୁଲିଯିବ, ନିଶ୍ୱାସ ନେବାରେ କଷ୍ଟ, ଶୋଇଲାବେଳେ ବେଶୀ ଅନୁଭବ ହେବ ।
- ଛାତିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା, ଅତି ଧିର କିମ୍ବା ଅତି ପ୍ରଖର ନିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଛାତିରେ କମ୍ପନ ଅନୁଭବ ହେବ ।
- ଜ୍ୱର ହେବ, ଅତିମାତ୍ରାରେ ଝାଡ଼ା ହେବ, ଭୋକ ନଲାଗିବ, ମାତ୍ରାଧିକ ବା' ହେବ । ବା'ରେ ରକ୍ତ ପଡିଲେ ଏବଂ ଆଶାତୀତ ଭାବେ ଓଜନ କମିଥିଲେ ।
- ମାତ୍ରାଧିକ ମାଂସପେଶୀ ଜନିତ ଦୁର୍ବଳତା ହଠାତ୍ ଦେଖାଦେଲେ ।
- ଅସ୍ଥିରତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ, ଅଳ୍ପସୁଆ ଲାଗିଲେ କିମ୍ବା ବାତ ମାରିଲେ ।
- ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣାଧିନ ଥିବା ରକ୍ତଚାପ ହଠାତ୍ ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଗଲେ ।
- ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡିଲେ କିମ୍ବା ଅତିମାତ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପରିଶ୍ରାରେ ନିର୍ଗତ ହେଲେ ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ

କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗ ଓ ତା'ର ଚିକିତ୍ସା :

କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗର ତିନିପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା - ୧) ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନା, ୨) ଡାୟଲିସିସ୍, ୩) ବୃକକ ପ୍ରତିରୋପଣ ।

- ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗୀ ପ୍ରଥମେ ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତିରେ ଚିକିତ୍ସିତ ହୁଅନ୍ତି । ଔଷଧ, ଖାଦ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ଦେଖାଗଣା ହେଉଛି ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତିର ଅ'ଭୁକ୍ତ ।
- କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗରେ ମାତ୍ରାଧିକ କ୍ଷତି ହୋଇଯାଇଥିଲେ (ବୃକକ ରୋଗର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ, ଡାୟଲିସିସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକକ ସ୍ଥାନା'ରିତ କରାଯାଏ କିମ୍ବା ବୃକକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଏ ।

ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନା :

ସିକେଡି ପାଇଁ କାହିଁକି ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ?

କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗରେ ସାଧାରଣତଃ ପୁରାପୁରି ସୁସ୍ଥତା ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । Advance ସିକେଡି ସର୍ବଦା ଡାୟଲିସିସ୍ କିମ୍ବା ବୃକକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରି ଜୀବନ ବାଢିଥାଏ । ଅତ୍ୟ' ବ୍ୟୟବହୁଳ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ବୃକକ ଉପଲକ୍ଷରେ ଅସୁଚିତା କାରଣରୁ ଭାରତରେ ୫-୧୦% ବୃକକ ରୋଗୀ ଡାୟଲିସିସ୍ ଏବଂ ବୃକକ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରି ଚିକିତ୍ସା କରିପାରନ୍ତି, ବା ସମସ୍ତେ କୌଣସି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ନପାଇ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନା ହେଉଛି ଏକ ସଙ୍କ୍ଷ ଖର୍ଚ୍ଚର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହାକି ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସିକେଡିକୁ ଚିକିତ୍ସା କରି ଡାୟଲିସିସ୍ ଓ ବୃକକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବାର ସମୟକୁ ବିଳମ୍ବିତ କରାଇଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ସିକେଡି ଆକ୍ରା' ବ୍ୟକ୍ତି ସିକେଡି ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନାରେ ସୁଯୋଗ ନେବାରୁ କାହିଁକି ବ'ତ ହୁଅନ୍ତି ?

କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗର ଆରମ୍ଭ ସମୟରୁ ଚାହାର ପ୍ରକୃତ ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ କରିବା ହେଉଛି ସାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ । ଅଧିକାଂଶ କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗୀ ଆରମ୍ଭରୁ ଚିକିତ୍ସା କରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥତା ଅନୁଭବ କରନ୍ତି । କି' ଅନେକ କ୍ରନିକ ବୃକକ ରୋଗୀ ଲକ୍ଷଣ ଅଭାବରୁ ରୋଗର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲକ୍ଷ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତାଛଡା ଔଷଧ ବନ୍ଦ କରିଦେବା, ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନରଖିବା ଓ ଚିକିତ୍ସାରେ ଅବହେଳା କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅତିଶୀଘ୍ର ବୃକକ ହାନି ହୋଇଥାଏ ।

ଏହିପରି ରୋଗୀମାନେ ଅବହେଳା କାରଣରୁ ଅତିଅଳ୍ପ ସମୟରେ ତାୟଲିସିସ୍ ଏବଂ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରି ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ।

ସିକେଡିର ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ ?

କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ହେଉଛି କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିତ ଖରାପ ଅବସ୍ଥା, ଯାହାର କୌଣସି ସୁସ୍ଥତା ନାହିଁ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- ୧. କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିତ ରୋଗର ମନୁରତା ରକ୍ଷାକରିବା ।
- ୨. ରୋଗର କାରଣ ଜାଣିବା ଏବଂ ତା'ର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।
- ୩. ବର୍ଦ୍ଧିତ କାର୍ଡିଓଭାସ୍କୁଲାର ରୋଗପାଇଁ ଥିବା ସଂକଟକୁ କମାଇଦେବା ।
- ୪. ତାୟଲିସିସ୍ ଓ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର ସମୟସାମାକୁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ।

ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ସିକେଡି ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଚିକିତ୍ସା ଗଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ପ୍ରଥମ ସ୍ତର :	ପ୍ରଥମତଃ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଓ ବନ୍ଦିଯାଇଥିବା ରୋଗକୁ ଚିକିତ୍ସା ମାଧ୍ୟମରେ ଧୂର କରିବା । <ul style="list-style-type: none"> • ରୋଗୀକୁ ଶିକ୍ଷିତ କରି ରୋଗର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କରାଇବା । • କମରବିଡ଼ ଅବସ୍ଥାର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଓ କାର୍ଡିଓଭାସ୍କୁଲାର ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ।
ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତର :	ରୋଗର କ୍ରମାଗତ ବୃଦ୍ଧିକୁ ସ୍ଥିରୀକୃତ କରିବା । କୋ-ପରବିଡ଼ ଅବସ୍ଥାକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।
ତୃତୀୟ ସ୍ତର :	ରୋଗକୁ ସ୍ଥିର କରି ଜଟିଳତାର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଏବଂ ବୃକ୍ମ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ।
ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର :	ବୃକ୍ମ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ସୁବିଧା ବିଷୟରେ ରୋଗୀକୁ ବୁଝାଇବା ଏବଂ ବୃକ୍ମକୁ ତାୟଲିସିସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।
ପଞ୍ଚମ ସ୍ତର :	ତାୟଲିସିସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ମ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କିମ୍ବା ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା । ସିକେଡିର ଡାକ୍ତରୀ ପରିଚାଳନାର ନଅ ସରାୟ ଯୋଜନା :
୧.	ପ୍ରାଥମିକ ଇତିହାସିକ ପରିଚାଳନା - ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ଥିତିକୁ ଚିହ୍ନିବା ଓ ତା'ର ଚିକିତ୍ସା କରିବା । ଏହା ହୁଏତ ସିକେଡିର କ୍ରମୋନ୍ମୁଖିକ ବିଳମ୍ବିତ, ପ୍ରତିଶେଧକ କିମ୍ବା ଓଲଟା କରିପାରେ ।

	<ul style="list-style-type: none"> • ବହୁମୁତ୍ତୁ ଜ୍ୱରାକ୍ଷୟକାରକ ଏବଂ ହାଇପରଟେନ୍ସନ୍ • ସ୍ତୁରିନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ୍ ଅଥବା ଅବସ୍ତ୍ରକସନ୍ । • ଗୁମ୍ଫେରୁ ଲୋନେପ୍ରାଇଡିସ୍, ରେନୋଭାସ୍କୁଲାର ଡିଜିଜ୍, ଆନାଲଜେସିକ୍ ନେଫୋପାଥ୍ ଇତ୍ୟାଦି ।
୨.	<p>ସିକେଡିର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିତାକୁ ଶିଥିଳ କରିବାର କୌଶଳ :</p> <ul style="list-style-type: none"> • କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗରେ କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧିଷୁ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଗତିକୁ ଶିଥିଳ କରିବା ହେଉଛି ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ । • ରକ୍ତଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବାପାଇଁ ଦୃଢ଼ତା ଏବଂ ଏସିଇ (ଇଉର) ଇନ୍‌ହିବିଟର କିମ୍ବା ଆଓଟେନସିନ୍ ୨ ର ରିସେପ୍ଟର ବ୍ଲକର ଥେରାପି । • ପ୍ରୋଟିନ ବାରଣ • ଲିପିଟି ଲୋୟରିଜ୍ ଥେରାପି ଏବଂ ରକ୍ତହୀନତାରେ ସୁଧାର ।
୩.	<p>ସପୋଟିଭ୍ ଏବଂ ଲକ୍ଷଣଗତ ଚିକିତ୍ସା :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ଡ୍ରାଗରପିଲ୍ (ଡ୍ରାସ୍‌ୟୁରେଟିକସ୍) ଝାଳ ବୋହିବା କମାଇବା ସହ ପରିସ୍ରାବ ମାତ୍ରା ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ । • ଅରୁଚି କମାଇବା, ବାଁ କମାଇବା ଓ ଗ୍ୟାସ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଜନିତ ଅସ୍ୱସ୍ତିକୁ କମାଇବାପାଇଁ ଔଷଧ ସେବନ କରିବା । • କ୍ୟାଲସିୟମ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ଫସ୍‌ଫେଟ୍ ବାଲେନ୍ସିଂ - ଭିଟାମିନ୍ ଉ ର ଚ ଲାବସ୍ତ୍ରା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଔଷଧ ଯାହାକି ପ୍ରତିଶେଧକ କରେ ଏବଂ ସିକେଡି ସଂପୃକ୍ତ ହାର୍ଟ ରୋଗକୁ ଠିକ୍ କରେ । • କମ୍ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ ବା ରକ୍ତହୀନତା କୁ ଲୌହ ଭିଟାମିନ୍ ଏବଂ ସତତ ଏରିଥ୍ରୋପ୍ରୋଟିନ୍ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଠିକ୍ କରେ । • କାର୍ଡିଓଭାସ୍କୁଲାର ହେଉଛି ଇଭେନ୍ ର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କନଟ୍ରାଡିଟେକ୍ଟ ନହୋଇଛି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ଆସ୍ପିରିନ୍ ଖାଇବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।
୪.	<p>ରିଭରସେବଲ ପ୍ୟାକ୍ଟର ପରିଚାଳନା : ରିଭରସେବଲ ପ୍ୟାକ୍ଟର କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ଖୋଜିବା ଓ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଉଚିତ୍ ନଚେତ୍ ଏହା ବୃକ୍ମ କ୍ୟାସ୍କୁଲୋପାଥୀ ମାତ୍ରାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ । ରିଭରସେବଲ କ୍ୟାକ୍ଟୁ ଠିକ୍ କରିବା</p>

	<p>ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟହୀନତା ହେବାରୁ କରେ ଓ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସ୍ଥିରତା ଆସେ ।</p> <p>ସାଧାରଣ ରିଭରସିବଲ୍ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -</p> <ul style="list-style-type: none"> • ଭଲ୍ୟୁମ୍ ଡେପ୍‌ଲେସନ୍ • ଅତ୍ୟଧିକ ଔଷଧ ସେବନ (ନିନ୍-ଷ୍ଟରଏଡାଲ ଆଇବ୍‌ପ୍ରୋଫେନାନ୍, ଆମିନୋ ଗ୍ଲୁକୋଏସିଡ୍ ଆଇବ୍‌ପ୍ରୋଫେନାନ୍) ଯୋଗୁ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ହ୍ରାସ । • ଇନଟ୍ରା ଫକସନ୍ ବର ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ କର୍କିଟିଭ୍ ହାର୍ଟ ଫେଲ୍ୟୁଅର ହୋଇଥାଏ ।
<p>୪.</p>	<p>ସିକେଡି ଜନିତ ଜଟିଳତାର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା :</p> <p>ସିକେଡି ଜନିତ ଜଟିଳତା ଅତି ଶୀଘ୍ର ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ସାଧାରଣ ଜଟିଳତା ଯାହାକି ଆମ ଦୃଷ୍ଟି ବା ଆଚେନସନ୍ ଦରକାର କରେ ତାହା ହେଉଛି ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳର ଗୁରୁତର ଅବସ୍ଥା । ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମ୍ ମାତ୍ରା ଅଧିକ ହୋଇଯିବା ଏବଂ ଆଡଭାନସ୍ ବୃକ୍ମକ ଅଟଳ ହେବାର ଅତିମାତ୍ରାରେ ଖରାପ ପ୍ରଭାବ ହୃଦୟ, ମସ୍ତିଷ୍କ ଓ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଉପରେ ପଡେ ।</p>
<p>୬.</p>	<p>ଜୀବନ ଚର୍ଯ୍ୟାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ସାଧାରଣ ମାପକ :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଥିବା ବିପଦକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାପକ ଦୃଶ୍ୟ କମାଇବା ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରେ । • ଧୂମପାନ ବନ୍ଦ କରିବା ଉଚିତ୍ । • ଉ ମ ସାଧୁ ଓ ଓଜନ, ନିୟମିତ ବ୍ୟାୟାମ ଓ ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଶାରିରୀକ ଚଳଣି ରହିବା ଉଚିତ୍ । • ଆଲକୋହଲ କମ୍ ପିଇବା ଉଚିତ୍ । • ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଜନାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଓ ଖାଦ୍ୟରେ ଲୁଣ କମ୍ ଖାଇବା । • ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଔଷଧ ସେବନ କରିବ । ବୃକ୍ମକ ଅଟଳତାର ମାତ୍ରାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଔଷଧର ମାତ୍ରା ସ୍ଥିର କରିବ । • ବୃକ୍ମକ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳନା ହୋଇଥିବା ଚିକିତ୍ସା କୁ ଅନୁସରଣ କରିବ ।

୭. ଖାଦ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ :

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରଭେଦ ଓ ବୃକ୍ମକ ଖରାପ ହେବାର ମାତ୍ରାନ୍ୂସାରେ ସିକେଡି ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡେ (୨୫୦ମ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିସ୍ତୃତଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ) ।

- **ଲୁଣ (ସୋଡିୟମ) :** ରକ୍ତଚାପର ମାତ୍ରା ଏବଂ ଫୁଲିବାର ମାତ୍ରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାପାଇଁ ଲୁଣ କମ୍ ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଖାଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖାଦ୍ୟରେ ଲୁଣ କମ୍ କରିବା ସହିତ ମାତ୍ରାଧିକ ଲୁଣି ଖାଦ୍ୟ ଯଥା - ଫାଷ୍ଟ ଫୁଡ୍, ପାମ୍ପଡ୍, ଆଚାର ଏବଂ କ୍ୟାନେଡ୍ - ଖାଦ୍ୟର ମାତ୍ରା କମ୍ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- **ତରଳ ପାନୀୟର ଗ୍ରହଣ ମାତ୍ରା :** ସିକେଡି ରୋଗୀ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା କମିଯିବା ଯୋଗୁ ରୋଗୀ ଫୁଲିଯାଏ ଏବଂ ଅତିମାତ୍ରାରେ ହେଲେ ରୋଗୀ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବାରେ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରେ । ତେଣୁ ଫୁଲିଯାଇଥିବା ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କୁ କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ତରଳ ପାନୀୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ପୋଟାସିୟମ୍ - ଉଚ୍ଚ ମାତ୍ରାର ପୋଟାସିୟମ୍ ସିକେଡି ରୋଗୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା । ହୃଦୟର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗୁରୁତର ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଏଥିରୁ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପୋଟାସିୟମ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରହିବା ଉଚିତ୍ । (ଯେପରିକି ଶୁଖିଲା ଫଳ, ପଇତପାଣି, ଆଳୁ, କଦଳୀ, ଚମାଚୋ ଇତ୍ୟାଦି) ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ପ୍ରୋଟିନ୍ - ସିକେଡି ପାତିତ ରୋଗୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ କମ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ଏହା ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

୮. ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି -

- ବାମ ବାଣ୍ଟରେ ବାହୁ ଶିରୀର ସୁରକ୍ଷା ଯଥାଶୀଘ୍ର ସିକେଡି ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବ ।
- କେବେହେଲେ ବି ବାମ ପାଣ୍ଟି ମଧ୍ୟସ୍ଥ ହାତର ଶିରୀରକୁ ଆଇଭି ଇନ୍ ଗୁଣନ କିମ୍ବା ଇନ୍ ସର୍ଜି ଲିଂଗଲାଇନ୍ କିମ୍ବା ରକ୍ତ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
- ରୋଗୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କୁ ପିଣ୍ଡୁଲା ବିଶେଷରେ ୬ ରୁ ୧୨ ମାସ ପୂର୍ବରୁ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଇବ ।
- କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗରେ ଖାଦ୍ୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୃକ୍ମକ ଖରାପ ହେବାରୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ରୋଗ ବ୍ୟାପିବାର ଗତିକୁ କମ୍ କରିଥାଏ ।

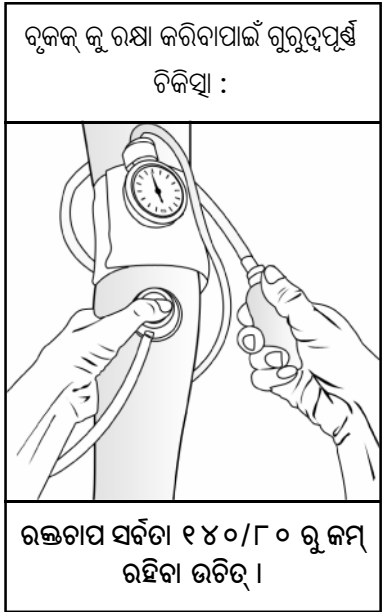
- ହେପାଟାଇଟିସ୍-ବି ଟୀକାକୁ ଯଦି ସିକେଡି ଆରମ୍ଭ ହେବା ସମୟରେ ଦିଆଯାଏ ତାହାହେଲେ ହେପାଟାଇଟିସ୍ 'ବି' ଜନିତ ସଂକ୍ରମଣରୁ ତାହା ରୋଗୀକୁ ରକ୍ଷାକରେ । ରୋଗୀର ବୃକ୍ମକୁ ପ୍ରତିରୋପଣ ଓ ଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ଚାରିଟି ମାତ୍ରା (୦, ୧, ୨, ଓ ୬ ମାସ) ରିକମିନା ହେପାଟାଇଟିସ୍ 'ବି' ଟୀକା ପ୍ରତ୍ୟେକର ୨ ଗୁଣ ମାତ୍ରା ଟୀକା ଇନଟ୍ରାମସ୍କୁଲାରରେ ତେଲଟୋଏଡ୍ ରିଜନରେ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।
- ରୋଗୀକୁ ଡାୟଲିସିସ୍ ଓ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ଜଣାନ୍ତୁ । ପ୍ରି-ଏମ୍ପଟିଭ୍ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ବିଷୟରେ ବୁଝନ୍ତୁ ଓ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରି-ଏମ୍ପଟିଭ୍ ବୃକ୍ମକୁ ଗ୍ରହଣକାରୀ ଶରୀର ଡାୟଲିସିସ୍ କଲାବେଳେ ଶରୀର ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ ।

୯. ବୃକ୍ମ ବିଶେଷଜ୍ଞ (ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ) ନିଜଟି ପଠାଇବା ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାକୃତ ହେବା ।
 ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଡାୟଲିସିସ୍ ପୂର୍ବଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ରୋଗୀର ଅସୁସ୍ଥତା ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁହାରକୁ କମାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ସଞ୍ଚଳ ପଠାଇବା ଦ୍ୱାରା ଶେଷସ୍ତରକୁ ଯାଉଥିବା ବୃକ୍ମ ରୋଗୀକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ । ତେରିହେଲେ ବୃକ୍ମ (ରେନାଲ୍) ରିପ୍ଲୟମେ ଚିକିତ୍ସା କରିବାକୁ ପଡେ ।

ସିକେଡିକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷେପ କିମ୍ବା ଧାର୍ଯ୍ୟ (ବିକଳ) କରିବା ପାଇଁ କେଉଁ ଚିକିତ୍ସା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ?
 ସିକେଡି ପଛରେ କାରଣ ଯାହା ଥାଉନା କାହିଁକି ରକ୍ତଚାପରେ ଶକ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ଯାହା ସିକେଡିକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷେପ କିମ୍ବା ବିଲମ୍ବ କରିଥାଏ । ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ରକ୍ତଚାପ ସିକେଡିର ମାତ୍ରାକୁ ବଢାଇବା ସହିତ ଅବସ୍ଥାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଟିଳ କରାଏ ଏବଂ ହୃଦ୍ ରୋଗ ପରି ସମସ୍ୟା ସବୁ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାପାଇଁ କେଉଁ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ?
 ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଅଥବା ଡାକ୍ତର ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପକୁ ମାପି ତା' ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଔଷଧ ଚୟନ କରିବେ । ମୂଖ୍ୟ ସାଧାରଣ ଔଷଧ ଯାହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ପ୍ରାୟତଃ ସେଗୁଡିକ ହେଲା - ଆଲ୍‌ଜିଓଟେନ୍‌ସିନ୍, କନ୍‌ଭରଟିଙ୍ଗ୍ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ (ଇଉର) ଇନ୍‌ହିବିଟରସ୍, ବ୍ଲକରସ୍ (ଇଜିଇଏ) କ୍ୟାଲସିୟମ୍ ବ୍ଲକରସ୍, ବେଟା ବ୍ଲକରସ୍ ଏବଂ ନିୟୁରେଟିକସ୍ ।

(ଇଉର) (ଏସିଇ) - ଇନ୍‌ହିବିଟରସ୍ ଏବଂ ଇଜିଇଏ (ଏଆରବିଏସ୍) ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ସ୍ତରର ଚିକିତ୍ସା ଯାହାକି ରକ୍ତଚାପ କମାଏ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ଭାବେ ସତର ଲାଭ ଦିଏ । କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀକୁ ବିଲମ୍ବିତ କରି ବଢିବାକୁ ଦିଏନାହିଁ ଏବଂ ବୃକ୍ମକୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ସିକେଡି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରକ୍ତଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ ?

ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ସିକେଡିକୁ ଉଚ୍ଚ ଜିଡ କରିବାର କାରଣ ହୋଇପାରେ । ଯାହାକି ସିକେଡିକୁ ବଢାଇଥାଏ । ତେଣୁ ସର୍ବଦା ରକ୍ତଚାପକୁ ୧୩୦/୮୦ ମଧ୍ୟରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।

ସିକେଡି ସମୟରେ କେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ରକ୍ତଚାପ ନିରୂପଣ କରିପାରେ ?

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟାନୁସାରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ - ରକ୍ତଚାପର ସ୍ଥିତି ଜାଣିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏକ ରକ୍ତଚାପ ମାପକ ଯନ୍ତ୍ର କିଣି ଘରେ ରଖି କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ରକ୍ତଚାପ ମାପିବା ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତମ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ରକ୍ତଚାପର ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛିତ ତାଲିକା କ୍ରମାଗତଭାବେ ଲିଖିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯାହାକି ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଔଷଧର ମାତ୍ରା ଦେବା ସମୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟକ ହୋଇପାରିବ ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଔଷଧ କିପରି ସିକେଡି ରୋଗୀକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ?

ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ପରିଶ୍ରମ ମାତ୍ରା କମିଲେ ରୋଗୀ ଫୁଲିବା ସହିତ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କମାଇ ଦେଇଥାଏ । ଏହା ମନେ ରଖିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ - ଏହି ଔଷଧ ପରିଶ୍ରମ ପରିମାଣ ବଢାଇଥାଏ କିନ୍ତୁ ବୃକ୍ମର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାକୁ ବଢାଇପାରେ ନାହିଁ ।

ସିକେଡି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରକ୍ତହୀନତା କାହିଁକି ହୁଏ ଏବଂ ଏହାକୁ କିପରି ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବ ?

ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍ମ ଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ସେତେବେଳେ ଏକପ୍ରକାର ହରମୋନ୍ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକୁ ଏରିଥ୍ରୋପ୍ରୋଟିନ୍ କୁହାଯାଏ । ଯାହାକି ବୋନ୍ ମ୍ୟାଟରକୁ ଉଚ୍ଚ ଜିଡ କରାଏ ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା ତିଆରି କରିବାପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସିକେଡି ସହିତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା କମିଗଲେ ଏରିଥ୍ରୋପ୍ରୋଟିନ୍ ଉତ୍ପାଦନ କମିଯାଏ, ଯାହାକି ରକ୍ତହୀନତା ସୃଷ୍ଟିକରେ ।

ସିକେଡି ସମୟରେ ରକ୍ତହୀନତାକୁ କମାଇବାପାଇଁ ୧ମ ପଦକ୍ଷେପ ହେଉଛି - ଲୋହିତପୁଞ୍ଜ ବଟିକା, ଭିଟାମିନସ୍ ଏବଂ ଶିରୀରେ ଇଂଜେକସନ୍ ନେବା । ମାତ୍ରାଧିକ ରକ୍ତହୀନତା କିମ୍ବା ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସାକୁ ଗ୍ରହଣ କରୁନଥିବା ରକ୍ତହୀନତା, ସିନୁଟିକ୍ ଏରିଥ୍ରୋପ୍ରୋଟିନ୍ ଇଂଜେକସନ୍ ଦରକାର କରେ, ଯାହାକି

ବୋନ୍ ମ୍ୟାଗ୍ନେଟ୍ ଅମ୍ଳଜାନ ବହନକାରୀ ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା ଉତ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏରିଥ୍ରୋପ୍ରୋଟିନ୍ ଇକେସନ୍ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ, ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ସିକେଡି କାରଣରୁ ହୋଇଥିବା ରକ୍ତହୀନତା କୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ପାଇଁ । କିଁ ସଂକ୍ରମଣର ବିପଦ ଓ ଆଲର୍ଜି ରିଆକସନ୍ ସମୟରେ ଏହାଏକ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ନୁହେଁ ।

ସିକେଡି ସମୟରେ କାହିଁକି ରକ୍ତହୀନତା ଚିକିତ୍ସାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ ?

ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକା ଅମ୍ଳଜାନକୁ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ରୁ ନେଇ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ଯାହାକି ପ୍ରତିଦିନର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାକୁ ବତାଇବା ସହିତ ହୃଦୟକୁ ସୁସ୍ଥ ରଖିଥାଏ । ରକ୍ତହୀନତା (କମ୍ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍) ସିକେଡି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁର୍ବଳତା, ଶିଥିଳତା, କମ୍ ବ୍ୟାୟାମ ଦକ୍ଷତା, ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହେବା, ହୃଦ୍ ସ୍ୱନ୍ଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା, ଏକାଗ୍ରତାର ଅଭାବ ଘଟିବା, ଅସହ୍ୟଭାବ, ଥଣ୍ଡା ଧରିବା ଏବଂ ଛାତିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବାପରି ଅସୁସ୍ଥତା ମାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ସେଥିଲାଗି ସମୟାନୁସାରେ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡିଥାଏ ।

**ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ
ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍**

ଶେଷ ସ୍ରବରେ ଥିବା ବୃକକ୍ ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ହେଉଛି ସର୍ବୋତ୍ତମ ଚିକିତ୍ସା । ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ର ରକ୍ତ ଡାୟଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ ଏବଂ ଡାୟାଲାଇଜର ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଷ୍କୃତ ହୁଏ ।

କିପରି ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ହୁଏ ?

ଅଧିକାଂଶ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ସେ ରରେ ଡାକ୍ତର, ନର୍ସ ଏବଂ ଡାୟଲିସିସ୍ ଟେକନିସିଆନ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ।

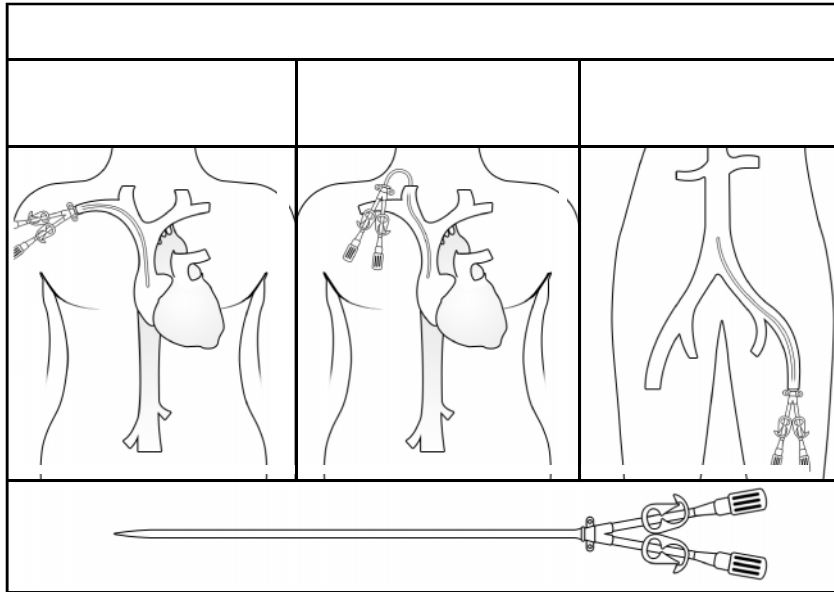
- ଡାୟଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ ଫ୍ଲୋକ୍ଲିଡୁଲ ବ୍ଲଡ୍ ଟ୍ୟୁନିଙ୍ଗ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ମିନିଟ୍‌କୁ ୩୦୦ ମି.ଲି. ରକ୍ତ ଶରୀରରୁ ଡାୟାଲାଇଜର ମାଧ୍ୟମକୁ (ମଧ୍ୟକୁ) ପଞ୍ଚି କରିଥାଏ । ହେପାରିନ୍ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ରକ୍ତ କମାଟ୍ ବାହିବାକୁ ଦେଇନଥାଏ ।
- ଡାୟାଲାଇଜର (କୃତ୍ରିମ ବୃକକ୍ ହେଉଛି ଏକ ବିଶେଷ ଛଣାଯନ୍ତ୍ର), ଯାହାକି ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ଓ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦକୁ ବାହାର କରିଦେଇଥାଏ । କିଛି ବିଶେଷ ମିଶ୍ରଣ ଯାହାକୁ ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ କୁହାଯାଏ ଯାହା ଡାୟଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୁଏ ତା' ସାହାଯ୍ୟରେ ଡାୟାଲାଇଜର ରକ୍ତକୁ ପରିଷ୍କାର କରିଥାଏ ।
- ଥରେ ରକ୍ତ ପରିଷ୍କାର ହୋଇଗଲା ପରେ ମେସିନ୍ ତାକୁ ଶରୀରକୁ ପଠାଇ ଦିଏ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସପ୍ତାହକୁ ୩ଥର କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ପ୍ରତିଥର ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରାୟ ୪ ଘଟଣା ଧରି ଚାଲେ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାପରେ କିପରି ରକ୍ତ ଶୋଧନ କରାଯାଇ ଶରୀରୁ ବାହାର କରାଯାଏ ଓ ପୁଣି ଶରୀରକୁ ରକ୍ତ ଫେରାଇ ନିଆଯାଏ ?

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସଂଗଠିତ କରାଯିବାପାଇଁ ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ସାଧାରଣ ପ୍ରକାରର ଭାସ୍କୁଲାର ଆକ୍ସେସ୍ ଗୁଡିକ ହେଲା - ସେ_ଲ ଭେନସ୍ କ୍ୟାଥେଟରସ୍, ନେଟିଭ୍ ଆରଟେରିଓଭେନସ୍ (ଇଠ) ପିଣ୍ଡୁଲାର ଓ ସିଲ୍ଭେଟିକ୍ ଗ୍ରାଫଟସ୍ ।

(ଟିପ୍ପଣୀ - ବହିରେ ଯାହା ଦିଆଯାଇଛି)°

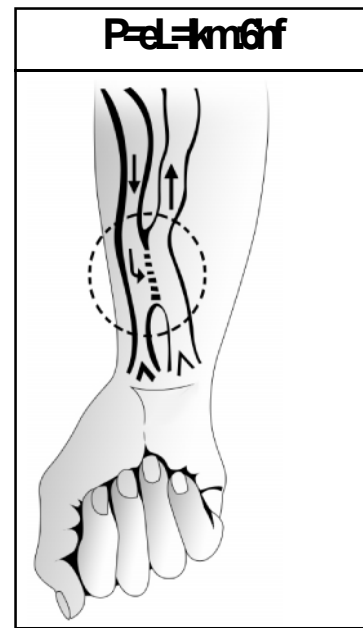
୧. ସେ ିଲ ଭେନସ୍ କ୍ୟାଥେଟର :-

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଶିଘ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ସେ ିଲ ଭେନସ୍ କ୍ୟାଥେଟର ଇନସର୍ଟିସନ୍ ହେଉଛି ମୂଖ୍ୟ ସାଧାରଣ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ।
- ଭାସ୍କୁଲାର ଆକ୍ସେସର ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ଯେଉଁଠି ପିଣ୍ଡୁଲା କିମ୍ବା ଗ୍ରାଫ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ହୋଇଛି ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପାଇଁ କ୍ୟାଥେଟରକୁ ବେକର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ଵ ବଡ଼ ଶିରାରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଛାତ କିମ୍ବା ଗୋଡ଼ ନିକଟସ୍ଥ ଗ୍ରୋଇନରେ (ଇ ରନାଲ ଜୁଣ୍ଡୁଲାର, ସବ୍‌କ୍ଲଭିୟାନ୍ ଏବଂ ଫେମୋରାଲ ଭେନସ୍ ରେସପେକ୍ଟଭଲି) ଏହି କ୍ୟାଥେଟର ମାଧ୍ୟମରେ ମିନିଟ୍ କୁ ୩୦୦ ମି.ଲି. ରକ୍ତ ଡାୟଲିସିସ୍ ପାଇଁ କଢାଯାଇଥାଏ ।
- କ୍ୟାଥେଟର ହେଉଛି ପ୍ଲେକ୍ଟିକ୍ୟୁଲ, ହୋଲେ ଟ୍ୟୁବସ୍ ଯାହାର ୨ଟି ଲ୍ୟୁମେନ୍ ଥାଏ । ରକ୍ତ ଗୋଟିଏ ଲ୍ୟୁମେନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ବାହାର କରାଯାଇ ଡାୟଲିସିସ୍ ସରକିଟ୍ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲ୍ୟୁମେନ୍ ମଧ୍ୟଦେଇ ଶରୀରକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଏ ।
- ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାହି ସଂକ୍ରମଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ରହୁଥିବାରୁ ଭେନସ୍ କ୍ୟାଥେଟର ସହ ସମୟ ଆକ୍ସେସ୍ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

- ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଭେନସ୍ କ୍ୟାଥେଟର ସର୍ବଦା ମିଳିଥାଏ - ଟ୍ୟୁନେଲଡ (ମୋସ ବ୍ୟାପି ବ୍ୟବହୃତ) ନନ୍-ଟ୍ୟୁନେଲଡ (ସେପ୍ଟାଲ ବ୍ୟାପି ବ୍ୟବହୃତ) ।

୨. ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା -

ଆଟେରିଭେନୋସ୍ କିମ୍ବା ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା ହେଉଛି ସର୍ବୋତ୍ତମ ଏବଂ ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭାସ୍କୁଲାର ଆକ୍ସେସ୍ ର ଲମ୍ବା ସମୟ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ । କାରଣ ଏହା ଦୀର୍ଘସାମୟ ଏବଂ ଏଥିରେ ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାନ୍ଧେ ନାହିଁ ଓ କମ୍ ସଂକ୍ରମଣ ହୁଏ ।

- ଏ.ଭି ପିଣ୍ଡୁଲା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଧମନୀ ଓ ଶିରାକୁ ସର୍ଜିକାଲି ପରସ୍ପରକୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ । ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା ସାଧାରଣତଃ ପାପୁଲି ପାଖ ହାତ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ ବା ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । (ରେଡିଆଲ୍ ଧମନୀ କୁ ସେପାଲିକ୍ ଶିରା ସହିତ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ) । ଅତ୍ୟଧିକ ଚାପଦ୍ୱାରା ଧମନୀରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ଶରୀରକୁ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । କିଛି ସପ୍ତାହ କିମ୍ବା କିଛି ମାସ ପରେ ଧମନୀ ଡାଇଲେଟେଡ୍ ହୁଏ ଏବଂ ଅଧିକ ରକ୍ତ ବହନ କରିଥାଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀକୁ

ମ୍ୟାଟୁରେସନ୍ କୁହାଯାଏ । ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା ପରିପକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ସମୟ ଲାଗୁଥିବାରୁ ଏହା ଯୋଡ଼ା ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପାଇଁ ପିଣ୍ଡୁଲା ମଧ୍ୟଦେଇ ୨ଟି ଲମ୍ବା-ବୋର ଛୁଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ଛୁଇଁ ଡାଏଲାଇଜର ମଧ୍ୟକୁ ରକ୍ତକୁ ନେଇଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ପରିଷ୍ଟୁତ ରକ୍ତକୁ ପୁଣି ଶରୀରକୁ ଫେରାଇ ଥାଏ ।
- ଯଦି ଠିକ୍ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା ଅନେକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରହିଥାଏ । ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା ହାତରେ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ରୋଗୀ ତାର ବୈନଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ସହଜରେ ସାଧାରଣ ଭାବେ କରିପାରେ ।

ଏ.ଭି. ପିଣ୍ଡୁଲା କାହିଁକି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଯତ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ?

- ଶେଷ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଜଣେ ସି.କେ.ଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀ ସର୍ବଦା କ୍ରମାଗତଭାବେ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍

ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାରୁ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ହେମୋଡାୟଲିସିସ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ହେମୋଡାୟଲିସିସ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଫିଣ୍ଡୁଲା କୁ ଜୀବନ ରେଖା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଅତ୍ୟଧିକ ଯତ୍ନ ଦୀର୍ଘଦୀନ ଧରି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ଶରୀର ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇଥାଏ ।

- ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲା ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଗତ ହୁଏ । ଡାୟଲ୍ୟୁଟେଡ୍ ଶିରାରେ ଆକସ୍ମିକ କ୍ଷତ ହେବାଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟଧିକ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ହଠାତ୍ ବହୁ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ହରାଇବା ଜୀବନପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲା ଶିରାର ବିଶେଷ ସୁରକ୍ଷା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ।

ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଯତ୍ନ :-

ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଉଚିତ୍ ସୁରକ୍ଷା ଓ କ୍ରମାଗତ ଯତ୍ନ ନିଶ୍ଚିତ କରାଏ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଶରୀର ମଧ୍ୟକୁ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବ । ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାକୁ ଦୀର୍ଘଦୀନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରଖିବାପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସତର୍କତା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- ସଂକ୍ରମଣ ପାଇଁ ସତର୍କ ହେବା -

ସର୍ବଦା ଫିଣ୍ଡୁଲା ର ପାଶ୍ୱର୍ ୧ ଅଂଶକୁ ଓ ଭାସ୍କୁଲାର ବାହୁକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ଧୋଇବା ଓ ଡାୟଲିସିସ ଚିକିତ୍ସା ପୂର୍ବରୁ ସଫା କରିବା ।

ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ସୁରକ୍ଷା :-

- କେବଳ ପ୍ରବେଶପଥ ପାଶ୍ୱର୍କୁ ଡାୟଲିସିସ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।
- ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲା ଲାଗିଥିବା ବାହୁରେ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଦେବାକୁ ରକ୍ତ କାଢିବାକୁ ଓ ରକ୍ତଗାପ ମାପିବାକୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୁ ଅନୁମତି ନ ଦେବା ।
- ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର କୁ କ୍ଷତ ହେବାକୁ ନଦେବା । ଗହଣା, ଚିପା ପୋଷାକ କିମ୍ବା ହାତଘା ୧ କୁ ଭାସ୍କୁଲାର ପ୍ରବେଶପଥ ଥିବା ବାହୁରେ ପିନ୍ଧିବା ଅନୁଚିତ୍ । ଅତର୍କିତ କ୍ଷତ ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ର ବହୁତ କ୍ଷତ ଓ ପ୍ରଚୁର ରକ୍ତସ୍ରାବ କରାଇଥାଏ, ଯାହାକି ଜୀବନପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ରକ୍ତସ୍ରାବ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାପାଇଁ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଦୃତ ବନ୍ଧନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ହାତରେ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଦୃତତାପ ଦେବା ଜରୁରୀ । ରକ୍ତ କ୍ଷରଣ ଆୟ ହେଲାପରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଉଚିତ୍ । ତେବେ ରକ୍ତର କ୍ଷତକୁ ବନ୍ଦ କରିବାର ଉଦ୍ୟମ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେହି ସମୟରେ ଡାକ୍ତରଖାନାର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦୌଡିବା ବିଜ୍ଞତାର ପରିଚାୟକ ନୁହେଁ ବରଂ ବିପଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।

- ପ୍ରବେଶ ପଥ ଥିବା ବାହୁରେ କୌଣସି ଭାରି ଜିନିଷ ଉଠାଇବା ଅନୁଚିତ ଏବଂ କୌଣସି ଚାପ ଦେବା ମଧ୍ୟ ଅନୁଚିତ୍ । ଏଥିପ୍ରତି ସତର୍କ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଲାଗିଥିବା ବାହୁ ଉପରେ ଭରାଦେଇ ଶୋଇବା ମଧ୍ୟ ଅନୁଚିତ୍ ।

ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଠିକ୍ ଭାବରେ କାମ କରୁଥିବାର ନିଶ୍ଚିତତା :

- ଜଳଖିଆ ପୂର୍ବରୁ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ରାତ୍ରିଭୋଜନ ପୂର୍ବରୁ ଦିନକୁ ୩ଥର ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାରରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ରକ୍ତର ଧାର ବୋହୁଥିବାର ସ୍ୱନ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁଭବ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ସ୍ୱନ୍ୟ ନହୁଏ ତେବେ ତୁରନ୍ତ ରୂମ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶକରି କିମ୍ବା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଉଚିତ୍ ସମୟରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଅସଫଳତାର ସଂକଟକୁ ବଢାଇଦିଏ । ତେଣୁ ଏଥିପ୍ରତି ସତର୍କ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ନିୟମିତ ବ୍ୟାୟାମ :

- ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ନିୟମିତ ବ୍ୟାୟାମ ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଏପରିକି ହେମୋଡାୟଲିସିସ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ନିୟମିତ ବ୍ୟାୟାମ ପ୍ରବେଶ ପଥ ଥିବା ବାହୁର ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର କୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରେ ।

୩. ଗ୍ରାଫ୍ଟ :

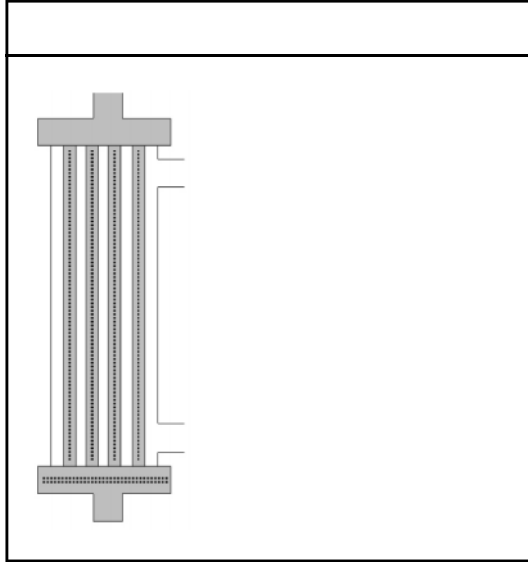
ଆରଟେରିଓଭେନସ୍ ଗ୍ରାଫ୍ଟ ହେଉଛି ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଡାୟଲିସିସ ପ୍ରବେଶ ପଥ । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲା ପାଇଁ କୌଣସି ସର୍ବୋତ୍ତମ ଶିରା ନ ମିଳେ ଅଥବା ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ ନପାରେ ସେତେବେଳେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

- ଗ୍ରାଫ୍ଟ ପଦ୍ଧତିରେ ଧମନୀକୁ ଶିରା ସହିତ ଶଲ୍ୟଚିକିତ୍ସା ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଡି ଦିଆଯାଇଥାଏ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ନରମ ସିନୁଟିକ୍ ଟ୍ୟୁବ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାକୁ ଚର୍ମ ତଳେ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଡାୟଲିସିସ ସମୟରେ ଛୁଇଁ ଗ୍ରାଫ୍ଟରେ ଭିକ୍ରି ଦିଆଯାଇଥାଏ ।
- ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ଓ ଏ.ଭି. ଗ୍ରାଫ୍ଟ ସହିତ ଭୁଲନା କରାଗଲେ ଏ.ଭି. ଗ୍ରାଫ୍ଟରେ ଅତ୍ୟଧିକ ରକ୍ତ ଜମାଟ ଓ ସଂକ୍ରମଣର ଆଂଶକା ଦେଖା ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡୁଲାର ପରି ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ ମେସିନ୍ ରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ?

ନିମ୍ନରେ ହେମୋଡାୟଲିସିସ ମେସିନ୍ ର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦିଆଗଲା -

- ଏହି ମେସିନ୍ ରକ୍ତ ଉଠାଇବା ସଂଗେ ସଂଗେ ରକ୍ତର ଗତିକୁ ଡାୟାଲାଇଜରକୁ ପରିଷ୍କାର ହେବାପାଇଁ ପଠାଇଥାଏ ।

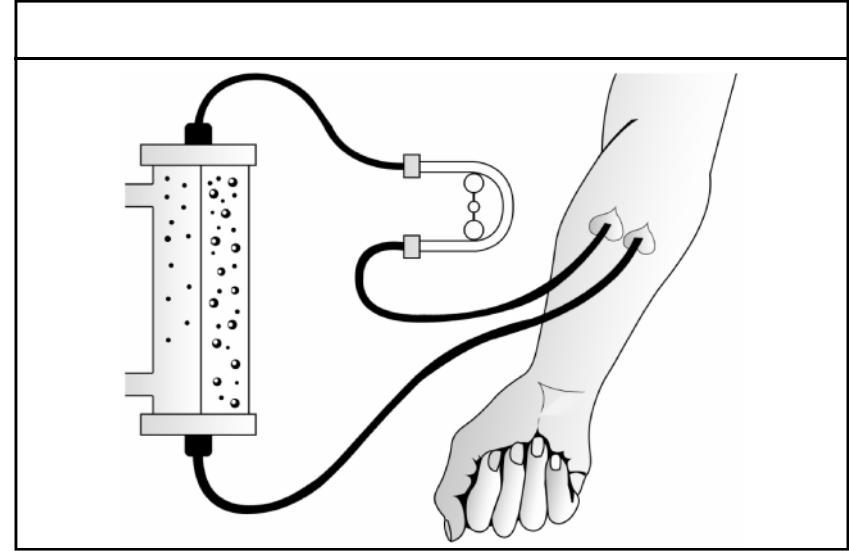
- ଏହି ମେସିନ୍ ସତରଫ ଡାୟଲିସିସ୍ ମିଶ୍ରଣକୁ (ଡାୟାଲାଇସେଟ୍) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ଏବଂ ତାହାକୁ ଡାୟାଲାଇଜର କୁ ରକ୍ତ ବିଶୋଧନ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରେ । ମେସିନ୍ ବା ଯନ୍ତ୍ର ଯଥୋପସାଧ୍ୟ ଉଚିତ୍ ଏବଂ ସଠିକ୍ ହିସାବ କରେ ଏବଂ ନୀରିକ୍ଷଣ କରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ସ ରୁ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରେ । ତାପମାନ, ମାତ୍ରା ଓ ଚାପକୁ

ଏହା ଡାୟାଲାଇସେଟ୍‌କୁ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହାକି ରୋଗୀର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଡାୟାଲିସିସ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶରୀରରୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ଜଳକୁ ଡାୟାଲାଇଜର ମାଧ୍ୟମରେ ବାହାରକୁ ବାହାର କରିଦିଏ ।

- ରୋଗୀର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମେସିନ୍‌ରେ ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ସୁରକ୍ଷା ଯନ୍ତ୍ର ଲାଗିଛି ଯଥା :- ଡାୟାଲାଇଜର କେଉଁଠି ରକ୍ତ ଛିଦ୍ର ପଥ ଦେଇ ବାହାରକୁ କିମ୍ବା ରକ୍ତ ସର୍କିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ବାୟୁର ଉପସ୍ଥିତି ରହିଛି ତାହା ଜଣାଇଥାଏ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ କମ୍ପ୍ୟୁଟରାଇଜଡ୍ ମଡେଲ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାରାମିଟର ଦେଖାଉଥିବା ଫ୍ଲୁ ସ୍କ୍ରିନ୍ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଆଲାର୍ମ୍ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରେ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଓ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ଓ ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସାର ମନିଟର କରେ ।

ଡାୟାଲାଇଜରର ଗଠନ କିପରି ଏବଂ ଏହା କିପରି ରକ୍ତ ଶୋଧନ କରେ ?

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଡାୟାଲାଇଜର (କୃତ୍ରିମ ଚକ୍ର) ହେଉଛି ଏକ ଛଣା ଯନ୍ତ୍ର ଯେଉଁଥିରେ କି ଶୁଦ୍ଧ ରକ୍ତ ଆସିଥାଏ ।
- ଡାୟାଲାଇଜର ପ୍ରାୟତଃ ୨୦ ସେ.ମିଟର ଲମ୍ବା ଏବଂ ୫ ସେ.ମି ଚଉଡ଼ା ସଫା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ସିଲିଣ୍ଡର ରେ 'ରକ୍ତ କୋଠରୀ' (ବ୍ଲଡ୍ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ) ରକ୍ତ ଏହି ରକ୍ତ କୋଠରୀ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରେ

ଏବଂ ସେଇ ହାଲୋପାଇବର ଖୋଲିବାକୁ କିମ୍ବା ବୁଡ଼ି ଯୋଗ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପଟରୁ ଏବଂ ବାହାରେ ଅନ୍ୟପଟକୁ ରକ୍ତ ଶୋଧନ କରେ ।

- ଡାୟଲିସିସ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଡାୟାଲାଇଜରର ଗୋଟିଏ ପଟରୁ ପ୍ରବେଶକରି ଫାଇବରସ୍‌ର ବାହାର ପଟରେ (ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ) ଶେଷଯାଏଁ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଡାୟାଲାଇଜରରେ ରକ୍ତ ଶୋଧନ :

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ରକ୍ତ ମେସିନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଶରୀରରୁ ଉଠାଇ ଡାୟାଲାଇଜରରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଏ । ଗୋଟେ ପାର୍ଶ୍ଵ ଶେଷରୁ ଏହା ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ଏଥିରେ ଥାଏ ହଜାର ହଜାର ହେଲୋପାଇବର ପରି ପ୍ୟାପିଲାରୀ । ଡାୟଲିସିସ୍ ର ମିଶ୍ରଣକୁ ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ରେ ଥିବା ଫାଇବର ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ପଟରୁ ଅନ୍ୟପଟକୁ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଚକ୍ରକ୍ରମର ସ୍ଵଳ୍ପ କଲ୍ ଆରକ୍ଷକ ସ୍ଵୟଚ୍ଚଳ ସ୍ଵଳ୍ପ

ହେମୋ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ଚିତ୍ର

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମିନିଟ୍‌ରେ ଡାୟାଲାଇଜର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟତଃ ୩୦୦ ମି.ଲି. ରକ୍ତ ଏବଂ ୬୦୦ ମି.ଲି. ଡାୟଲିସିସ୍ ମିଶ୍ରଣ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ବିପରୀତ ଗତିରେ ବୋହିଚାଲିଥାଏ । ସେମି-ପରମେବଲ ମେମ୍ବ୍ରେନ୍ ହାଲୋପାଇବର ଯାହାକି ରକ୍ତକୁ ଅଲଗା କରେ

ଏବଂ ରକ୍ତରୁ ନିର୍ମୂଳ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳକୁ ଡାଇଲାଇସେଟ୍ କୋଠରୀକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାପାଇଁ ଡାୟାଲିସିସ୍ କୋଠରୀ 'ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି' ।

- ରକ୍ତ ଶୋଧିତ ହେବାପରେ ଅନ୍ୟପଟରେ ବାହାରିଯାଏ । ଡାୟାଲିସିସ୍ ମିଶ୍ରଣ ବିଷାକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ସହ ମିଶିବାପରେ ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ରକ୍ତରୁ ବାହାରିଗଲାପରେ ରକ୍ତ ଡାୟାଲାଇଜରରୁ ବାହାରିଯାଏ ଯା'ତଳରେ ପୁଣି ରକ୍ତ ଶୋଧନ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରେ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସବୁତକ ରକ୍ତ ୧୨ଥର ଶୋଧିତ ହୋଇପାରେ । ଚାରିଘା । ର ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରକ୍ତରୁ ଯୁରିଆ ଓ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଧାରେ ଧାରେ କମିଯାଏ । ବଳକା ତରଳ ମଧ୍ୟ ବାହାରିଯାଏ ଏବଂ ଶରୀରରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ସ ବିଶୁଦ୍ଧିଲା ଠିକ୍ ହୋଇଯାଏ ।

ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ କ'ଣ ଏବଂ ହେମୋ ଡାୟାଲିସିସ୍ରେ ଏହାର କାମ କ'ଣ ?

ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ (ଡାୟାଲିସିସ୍ ମିଶ୍ରଣ) ହେଉଛି ଏକ ସତରତ ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ଯାହାକି ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ଅନାବଶ୍ୟକ ଜିନିଷ ଓ ବଳକା ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ରକ୍ତରୁ ବାହାର କରିବାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

- ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନର ଡାୟାଲାଇସେଟ୍‌ର ଗଠନ ସାଧାରଣ ଅଧିମାତ୍ରାର ସେଲୁଲାର ଫୁଲଡ୍ ସହିତ ସମାନ କିଂ ରୋଗୀର ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ମିଶ୍ରଣକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ ଡାୟାଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ ର ୩୦ ଅଂଶ ଅତି ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ସହିତ ଏକ ଅଂଶ ଡାଇଲାଇସେଟ୍ କନସନ୍‌ଟ୍ରେଟ୍ କୁ ତିଆରି କରାଯାଏ ।
- ଡାଇଲାଇସେଟ୍ କନସନ୍‌ଟ୍ରେଟ୍ ହେଉଛି ଏକ ସତରତ ତରଳ ଯାହାକି କିଣିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଡାଇଲାଇସେଟ୍ କନସନ୍‌ଟ୍ରେଟ୍ ଯାହାକି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ର, ଲୌହ ଏବଂ ବାଇକାର୍ବୋନେଟ୍‌ର ଏକ ଉଚ୍ଚତର କନସନ୍‌ଟ୍ରେସନ୍ ଅବସ୍ଥାରେ ଏକ ବା ପୋତ୍ରରେ ମିଳିଥାଏ ।
- ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ ତିଆରି କରିବାପାଇଁ ଆସୁଥିବା କାଠାଣିକୁ କାଲିଫିଲଟର, କୋଇଲା ଫିଲଟର, ଡ୍ରାଟର ସଫଟନର, ରିଭରସ୍-ଓମ୍‌ସୋସିସ୍, ଡିଓନିଜେସନ୍ ଏବଂ ଅଲଟ୍ରା ଭାଇଲେଟ୍ ଫିଲଟରେସନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ପରିଷ୍କୃତ କରାଯାଏ ।
- ଏହିସବୁ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଷ୍କୃତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଧୂଳିମୁକ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧ, ରାସାୟନିକ ଶୁଦ୍ଧତା, ଖଣିଜଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଏଣ୍ଡୋଟକ୍ସିନ୍ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ମେସିନ୍‌ରେ ଉଚ୍ଚ ଗୁଣାୟୁକ୍ତ ଜଳର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ କାରଣ ଡାୟାଲିସିସ୍‌ର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ । ଏଥିଲାଗି ରୋଗୀ ୧୫୦ ଲିଟର ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

- ଜଳର ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଜନିତ ବିପଦରୁ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଜଳର ଶୁଦ୍ଧତା ପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ ହେବା ଏବଂ ଏହାର ଗୁଣବ । କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ଜରୁରୀ ।

କେଉଁଠାରେ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ କରାଯାଏ ?

ସାଧାରଣତଃ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଡାକ୍ତରଖାନା କିମ୍ବା ଡାୟାଲିସିସ୍ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ତଦ୍ୱାରା ଆନରେ ଚାମିଲପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ । ଅଳ୍ପ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଘରେ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୋଗୀ ସ୍ଥିର ଏବଂ ଉଚିତ୍ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ହେବା ଦରକାର ଏବଂ ପରିବାରର ସହାୟତା, ପ୍ରର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜାଗା ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥର ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ କ'ଣ ଯବଣାଦାୟକ ? ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ରୋଗୀ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ?

ନା, ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଯବଣାଦାୟକ ନୁହେଁ । କେବଳ ଛୁଇଁ କରିବା ସମୟରେ ଯବଣା ହୋଇଥାଏ । ରୋଗୀ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ କାରି ରଖିବାପାଇଁ ଡାକ୍ତରଖାନା ଯିବା ଦରକାର ଏବଂ ଡାୟାଲିସିସ୍ ପରେ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଥାଏ । ରୋଗୀ ସାଧାରଣତଃ ୪/୫ ଘା । ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତୁ ଅଥବା ଶୋଇ ପଡନ୍ତୁ । ଡାୟାଲିସିସ୍ ସମୟରେ ରୋଗୀ ଶୁଖି, ପତୁ, ଗାତ ଶୁଣି କିମ୍ବା ଟେଲିଭିଜନ ଦେଖି ଓ ଏହି ସମୟରେ ହାଲୁକା ଜଳଖିଆ, ଗରମ କିମ୍ବା ଥଣ୍ଡା ପାନାୟ ରୋଗୀ ପସନ୍ଦ କରିଥାଏ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ସାଧାରଣ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ଡାୟାଲିସିସ୍ ସମୟରେ ସାଧାରଣତଃ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ନିମ୍ନ ରକ୍ତଚାପ (ହାଇପରଟେନସନ୍) ଅଧିକ, ମାଂସପେଶୀ ଖୁଲମାରିବା, ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିବା, ମୁଣ୍ଡ ବିନ୍ଧିବା ଇତ୍ୟାଦି ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ର ସୁବିଧା ଓ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ର ସୁବିଧା ବା ଲାଭ :

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ସେବିକା ବା ଟେକନିସିଆନ୍ କ୍ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ ତେଣୁ ଏହା ସୁରକ୍ଷିତ, କମ୍ ଚିଠାଦାୟକ ଓ ରୋଗୀପାଇଁ ସୁବିଧାଜନକ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ହେଉଛି ଶିଥିଳ ଏବଂ ଅଧିକ ଗୁଣ ସଂପନ୍ନ ଡାୟାଲିସିସ୍ ମୋଡାଲିଟି ତେଣୁ ଏହା ମୋଡାଲିଟି ତେଣୁ ଏହା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଏହା ପେରିଟୋନିଆଲ ଡାୟାଲିସିସ୍ ଠାରୁ କମ୍ ସମୟ ନିଏ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯାହାକୁ ସମାନ ଅସୁବିଧା ଭୋଗୁଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ଏବଂ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରାଇଦିଏ । ଏହି ଭାବଦିନିମୟ ଦ୍ୱାରା ରୋଗୀର ଚାପ ଅନେକାଂଶରେ କମିଯାଏ ଏବଂ ରୋଗୀ ଅନ୍ୟ ରୋଗୀଙ୍କ ସଂଗ ଉପଭୋଗ କରିଥାଏ ।

- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସପ୍ତାହରେ ମାତ୍ର ୩ଦିନ କରାଯାଇଥିବାରୁ ରୋଗୀ ବିଶ୍ରାମ ଲାଗି ଅନେକ ଖାଲି ସମୟ ପାଇଥାଏ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ରେ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆଂଶକା ମଧ୍ୟ କମ୍ ।
- ଅନେକ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ ଠାରୁ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ କରାଯାଇଥାଏ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସର ଅସୁବିଧା :-

- ଯଦି ଡାୟଲିସିସ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଦୂର ହୋଇଥାଏ । କ୍ରମାଗତ ସେଠିକୁ ଯିବାଦ୍ୱାରା ଯିବା ଆସିବାରେ ଅନେକ ଅସୁବିଧା ଓ ଅନେକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ ।
- ହେମୋ ଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ରୋଗୀ ତାର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଗୋଟେ ସ୍ଥିର ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ଛୁଇଁ ଭିଜିବାବେଳେ ରୋଗୀକୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ।
- ଏହି ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାର ସାଧୁନତାକୁ କମ୍ କରିଦିଆଯାଏ । ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଏପରିକି ଫର୍ସ୍‌ଫର୍ସ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଉଥିବାରୁ ରୋଗୀ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଢ଼ ମନୋବଳ ପୋଷଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ହେପାଟାଇଟିସ୍ ସଂକ୍ରମଣର ସଂକଟ ବଢ଼ିଯାଏ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ଓ କ'ଣ ନ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ ?

ଚୁକ୍ କ'ଣ ଅତଳ ହେବାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଥିବା ରୋଗୀ ଯିଏକି କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ସପ୍ତାହକୁ ୩ଥର ଡାୟଲିସିସ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ତାହା ହେଉଛି ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ । ନିୟମିତ ଡାୟଲିସିସ୍ ଦୀର୍ଘଦିନ ଶରୀରକୁ ସୁସ୍ଥ ରଖିବାପାଇଁ ଦରକାର । ଅନିୟମିତ କିମ୍ବା କମ୍ ପରିମାଣର ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ଓ ପ୍ରାଣ ଘାତକ ହୋଇପାରେ ।

ଦୁଇଟି ଡାୟଲିସିସ୍ ମେସିନ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଜନକୁ ଆୟତ୍ତ ରେ ରଖିବାପାଇଁ ଚରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଲୁଣର ବାରଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ନିୟମିତ ଖାଦ୍ୟ ହେଉଛି ଉଚ୍ଚ ପୋଟାସିୟମ ଏବଂ ଫର୍ସ୍‌ଫର୍ସ୍ । ପ୍ରୋଟିନ୍‌ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ବଢ଼ାଇବା ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ପୁଷ୍ଟି ସାଧନତା ଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା । ଏହାର ପରିଣତି ଅତି ଦୁର୍ବଳ । ଇନଆଡିକ୍ୱେଏଟ୍ ଡାଏଟାରୀ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର କ୍ଷତି ଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ

ଅପୁଷ୍ଟିସାଧନ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ତଥା କ୍ୟାଲୋରୀଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ରୋଗୀକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ରୋଗୀ ଯେତେବେଳେ ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସାରେ ରହିଥାଏ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଜଳରେ ମିଶିଯାଇଥିବା ଭିଟାମିନ୍ ଯଥା ଭିଟାମିନ୍ 'ବି' ଓ 'ସି' କୁ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ସେମାନେ ମଲ୍‌ଟି ଭିଟାମିନ୍ ନ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ରୋଗୀକୁ ଯେଉଁ ଭିଟାମିନ୍ ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଧିକ ପଡେ ମଲ୍‌ଟିଭିଟାମିନ୍‌ରେ ସେହି ପରିବାଣର ଭିଟାମିନ୍ ନ ମିଳିପାରେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀ ପାଇଁ ମଲ୍‌ଟିଭିଟାମିନ୍ ରେ ଥିବା ଭିଟାମିନ୍ ଏ, ଇ, କେ, ମିନେରାଲ୍‌ସ ଦରକାର ନଥାଏ । ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀର କ୍ଷତି କରିପାରେ ।

- କ୍ୟାଲସିୟମ୍ ଏବଂ ଭିଟାମିନ୍ 'ଡି' ରୋଗୀକୁ ହୁଏତ ଦିଆଯାଇପାରେ, ତା ମଧ୍ୟ ଡାୟଲିସିସ୍, ଫର୍ସ୍‌ଫର୍ସ୍ ଏବଂ ପାରାଥାଇରଏଡ୍ ହରମୋନ୍ ସ୍ତରକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଲାପରେ ।
- ରୋଗୀ ତା'ର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ କେତେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ତା'ର ଜୀବନଶୈଳୀକୁ ବଦଳାଇବା ଜରୁରୀ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଧୂମପାନକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା, ଉଚିତ୍ ଓଜନମାତ୍ରା ରଖିବା, ନିୟମିତ ବ୍ୟାୟାମ ଓ ମତ୍ୟପାନର ମାତ୍ରା କମାଇଦେବା ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସାଧିନ ରୋଗୀ କେତେବେଳେ ଡାୟଲିସିସ୍ କରୁଥିବା କିମ୍ବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସଂପର୍କ କରିବ ?

ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସାଧିନ ରୋଗୀ ଯଥାଶିକ୍ଷା ସେବିକା ଅଥବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସଂପର୍କ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ସେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି ।

- ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡ୍‌ଲା ପାର୍ଶ୍ୱରୁ କିମ୍ବା କ୍ୟାଥେଟର ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଯଦି ରକ୍ତ କ୍ଷରଣ ହୁଏ ।
- ଯଦି ଏ.ଭି ଫିଣ୍ଡ୍‌ଲା ରେ କୌଣସି କମ୍ପନ, ଥରଥର କିମ୍ବା ସ୍ୱନ୍ଦନ ଜଣାଦେଖା ।
- ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି, ତାପୁର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଜନ କିମ୍ବା ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ଲାଗିଲେ ।
- ଛାତି ଯନ୍ତ୍ରଣା, ହୃଦ୍ ସ୍ୱନ୍ଦନ ଅତି ଧିର କିମ୍ବା ତୀବ୍ର ହେଲେ ।
- ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବଢ଼ିଗଲେ କିମ୍ବା ରକ୍ତଚାପ ହଠାତ୍ କମିଗଲେ ।
- ରୋଗୀ ବାଉଳି ଚାଉଳି ହେଲେ, ନିଦରେ ଟଳମଳ ହେଲେ, ବେତା ହରାଇଲେ କିମ୍ବା ବାତ ମାରିଲେ ।
- ଜ୍ୱର, ଶୀତ ହେବା, ମାତ୍ରାଧିକ ବା, ବା'ରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିଲେ କିମ୍ବା ଅତିଶୟ ଦୁର୍ବଳ ହେଲେ ।

ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ :

ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଥିବା ବୃକ୍କ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ହେଉଛି ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ଡାୟଲିସିସ୍ ମୋଡାଲିଟି ଯାହାକି ବିସ୍ତୃତଭାବେ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଚିକିତ୍ସା ପରେ ଡାୟଲିସିସ୍ କରିବା ପାଇଁ ଅତି ସାଧାରଣ ପ୍ରଣାଳୀ ।

ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ କ'ଣ ?

- ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ରେ ପେରିଟୋନିୟମ୍ ହେଉଛି ଏକ ପତଳା ଝିଲ୍ଲା ଯାହାକି ଆବତମ୍ବିନାଲ୍ କ୍ୟାଭିଟିକୁ ଘୋଡାଇ ରଖେ ଏବଂ ପାକସ୍ଥଳୀ, ପେଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆବତମ୍ବିନାଲ୍ ଅଂଗକୁ ସାହାରା ଦିଏ ।
- ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଝିଲ୍ଲା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ସେମିପରସିଏବଲ୍ ଝିଲ୍ଲା ଯାହାକି ବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ବିକାତାୟ ପଦାର୍ଥକୁ ରାସ୍ତା ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ଅନୁମତି ଦିଏ । ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରଣାଳୀ ଯାହା ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଝିଲ୍ଲା ମାଧ୍ୟମରେ ରକ୍ତକୁ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଏ ।

ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ କେତେ ପ୍ରକାରର :-

ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ପ୍ରକାର ଭେଦ :-

- ୧. ଇନ୍ଟରମିଟେ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (୫ଟି)
- ୨. କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (ଉଚ୍ଚତର)
- ୩. ଇ ରମିଟେ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (୫ଟି)

ଇ ରମିଟେ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (୫ଟି) ହେଉଛି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଡାୟଲିସିସ୍ ଚକ୍ଷୁ । ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରହିଥିବା ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସହ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା । ୫ଟି (ଆଇପିଡି) ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆକସ୍ମିକ୍ ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କରାଯାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜରୁରୀକାଳିନ ଭିତରେ ଶେଷସ୍ତର ବୃକ୍କ ରୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା କରାଯାଏ ।

- ଆଇପିଡି ଗୋଟିଏ ସତ୍ତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ୟାଥେଟର ଯେଉଁଥିରେ ବହୁଗୁଡିଏ ଗର୍ତ୍ତ ଥାଏ । ତାକୁ ରୋଗୀର ପେଟରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଏ ଏବଂ ଏକ ସତ୍ତ୍ୱ ମିଶ୍ରଣ ଡାୟାଲାଇସେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଡାୟଲିସିସ୍ କରାଯାଏ ।

ଆଇପିଡି ୨୪-୩୬ ଘ । ଧରି କରାଯାଏ ଏବଂ ସେଥିରେ ପ୍ରାୟତଃ ୩୦-୪୦ ଲିଟରର ଡାୟଲିସିସ୍ ମିଶ୍ରଣକୁ ଚିକିତ୍ସାସମୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

- ଆଇପିଡି କମ୍ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ୧-୩ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ରୋଗୀର ଆବଶ୍ୟକତାମୁତାବକେ ବାରମ୍ବାର କରାଯାଇଥାଏ ।

୨. କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (ଉଚ୍ଚତର) ସିଏପିଡି କ'ଣ ?

ସି (C) - କ୍ରମାଗତ ମାନେ ଯେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀ କେବେ ମଝିରେ ବନ୍ଦ ହୋଇନଥାଏ (ଚିକିତ୍ସା ଯାହାକି ଦିନକ ୨୪ ଘ । ସପ୍ତାହକ ୭ ଦିନ ଦିନା ବାଧା ୫ ଦିନ ବନ୍ଦରେ ଚାଲିଥାଏ) ।

ଏ (A) - ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ ମାନେ ରୋଗୀ ଚାଲିବୁଲି ପାରେ ଏବଂ ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିପାରେ ।

ପି (P) - ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଝିଲ୍ଲା ଯାହାକି ପେଟରେ ଛଣାଯିବ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।

ଡି (D) - ଡାୟଲିସିସ୍ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରଣାଳୀ ଯାହାକି ରକ୍ତକୁ ବିଶୋଧନ କରେ ।

କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (ସିଏପିଡି) ହେଉଛି ଏକପ୍ରକାର ଡାୟଲିସିସ୍ ଯାହାକୁ କି ରୋଗୀ ଘରେ ଦିନା ଯିବ ସହାୟତାରେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଥାଏ । ଯେହେତୁ ସିଏପିଡି ସୁବିଧାଜନକ ଓ ସାଧୁନତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉନ୍ନତଶାଳ ଦେଶ ମାନଙ୍କରେ ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ।

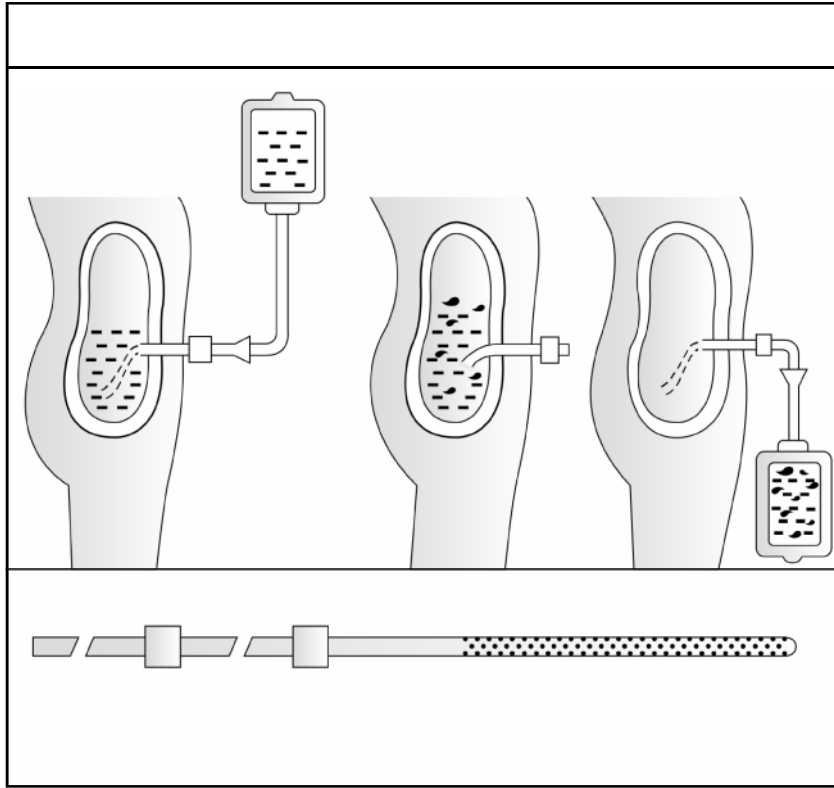
ସିଏପିଡି ର ପ୍ରଣାଳୀ :

ସିଏପିଡି କ୍ୟାଥେଟର - କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ - ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ରେ (ଉଚ୍ଚତର) ଗୋଟିଏ ନରମ ନମନାୟ ସିଲିକନ୍ ରବର ନଳା ଯାହା ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ସଂଖ୍ୟାତ୍ମକ ଗାତ ବା କଣା ଥାଏ ତାକୁ ସିଏପିଡି କ୍ୟାଥେଟର ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । କ୍ୟାଥେଟରଟିକୁ ସର୍ଜିକାଲି ରୋଗୀର ଆବତମ୍ବେନ୍ ବା ପେଟ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଏ । ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରବେଶପଥ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ । କ୍ୟାଥେଟରକୁ ସାଧାରଣତଃ ରୋଗୀର ନାଭିର ୨ ପଟେ ଏକ ଇ ତଳକୁ ପେଟର କାନ୍ଥ କରିଆରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ । ସିଏପିଡି କ୍ୟାଥେଟରକୁ ସିଏପିଡି ଆରମ୍ଭ ହେବାର ୧୦-୧୪ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଭିଜି କରାଯାଏ । ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ର ଏ.ଭି. ଫିଣ୍ଡିଲା ପରି ପିଡି କ୍ୟାଥେଟର ହେଉଛି ସିଏପିଡି ରୋଗୀର 'ଜୀବନରେଖା' ପରି ।

କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର କୌଶଳ (CAPD)

ସିଏପିଡି ପ୍ରକ୍ରିୟା ୩ଟି ସ୍ତରରେ କରାଯାଏ ଭିଜିକରିବା, ଡ୍ରେଲ ଏବଂ ବାହାର କରିବା ।

ଭିଜି କରିବା - କ୍ୟାଥେଟର ମାଧ୍ୟମରେ ୨ ଲିଟର ପେରିଟୋନି-ଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ତରଳ ତରଳ ଭିଜି କରାଯାଏ । ଥରେ ସେହି ତରଳ ଶରୀରକୁ ଗଲ ପିଡିରେ ତରଳର ଖାଲି ଥଳିଟି ବୁଲିବ ଏବଂ ରୋଗୀର ଅବସ୍ଥାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିକିତ୍ସା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥାନିତ ହେବ ।

ଡେଲ୍ - ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ (ଡାୟାଲାଇସେଟ୍) ଦିନରେ ୪ ରୁ ୬ ଘ । ଏବଂ ୬ରୁ ୮ ଘ । ରାତିରେ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଗର୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥାଏ । ଯେଉଁ ସମୟରେ ଚଉ ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ପେଟ ଭିତରେ ରହିଥାଏ ତାକୁ (ଉଚ୍ଚରକ୍ଷଣ ଖସିକର) କୁହାଯାଏ । ଏହି ଉଚ୍ଚରକ୍ଷଣ ଖସିକର ରେ ପେରିଟୋନିୟମ୍ ଏକ ଛଣା ପରି କାର୍ଯ୍ୟକରେ । ଯାହାକି ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳକୁ ରକ୍ତରୁ ବାହାରକରି ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ କୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ । ଏହି ସମୟରେ ରୋଗୀ ସାଧୁନଭାବେ ଚାଲିବୁଲ କରିପାରେ । (ଯଦିଓ ଏହି ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀର ନାମ ଆମ୍ବୁଲୋଗୋରା ତା'ର ଅର୍ଥ ଚାଲିବା) ।

(ଉଚ୍ଚବସତ) ବହିଯିବା - ଡେଲ୍ ସମୟରେ, ପିଡି ତରଳ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ସହିତ ଶୂନ୍ୟଥଳି ମଧ୍ୟକୁ କ୍ୟାଥେଟର ମାଧ୍ୟମରେ ବହିଚାଲିଯାଇଥାଏ, (ଯାହାକି ରୋଗୀର ଅର୍ବସରେ ଗୁଡେଇ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ବହିଯାଉଥିବା ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ମପାଯାଏ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ତାକୁ ଫୋପାଡି ଦିଆଯାଏ । ବାହାରିଥିବା ପିଡି ତରଳ ବା ପରିଶ୍ରାବ ରଙ୍ଗ ପରିଷ୍କାର ବା ସକ୍ଷ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ଆବତମିନ୍ ବା ତଳିପେଟରୁ ପିଡି ଚୂଳ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ବାହାରି ସତେଜ ତରଳ କୁ ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତ କରିବା ପାଇଁ

ପ୍ରାୟତଃ ୩୦ - ୪୦ ମିନିଟ୍ ଲାଗିଥାଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଏବଂ ଶୂନ୍ୟ ହେବାକୁ ବଦଳା ବଦଳି କୁହାଯାଏ । ବଦଳା ବଦଳି ଦିନକୁ ୩ରୁ ୫ ଥର ଏବଂ ରାତିରେ ଅ'ତଃ ପକ୍ଷେ ଥରେ ହେବା ଉଚିତ୍ । ରାତି ସମୟରେ ବଦଳା ବଦଳି ଶୋଇବାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ କରିଦେବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ରାତିସାରା ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ବାମପଟ ତଳିପେଟରେ ଥାଏ । ସିଏପିଡି ପ୍ରଣାଳୀ ଅପଚନାୟ ପୂର୍ବ ସତର୍କତାର ସହ କରାଯିବି ଉଚିତ୍ ।

୩. ଏ ପି ଡି କିମ୍ବା କ୍ରମାଗତ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ନିୟମିତ କାଳକ୍ରମ (ଉତ୍ତରତ) -
 ଅଗୋମେଟେଡ୍ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ (ଇଟଡ) କିମ୍ବା କ୍ରମାଗତ କାଳକ୍ରମ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ହେଉଛି ଏକ ନିୟମିତ ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଯାହାକି ଘରେ ପ୍ରତିଦିନ ଅଗୋମେଟେଡ୍ ସାଇକ୍ଲର ମେସିନ୍ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ । ଏ ପି ଡି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର ଯାହା ସତରଫ୍ରୁ ଭାବରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଥାଏ ଏବଂ ବାହାର କରିଥାଏ ପେଟ ଭିତରୁ ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ କୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚକ୍ର ସାଧାରଣତଃ ଏକଘ । ରୁ ୨ ଘ । ଲାଗେ ଏବଂ ୪ରୁ ୫ଥର ବଦଳା ବଦଳି ହୋଇଥାଏ । ଏ ପି ଡିର ସ୍ତାୟିତ୍ୱ ୮ରୁ ୧୦ଘ । । ଯେତେବେଳେ ରାତି ସାରା ରୋଗୀ ଶୋଇଥାଏ ସକାଳେ ସେତେବେଳେ ଯନ୍ତ୍ରଟି ଯୋଗାଯୋଗ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୁଏ । ୨ରୁ ୩ ଲିଟର ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ପେଟ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥାଏ । ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ପୂଣି ପେଟ ଭିତରେ ଦିନସାରା ରହେ ଏବଂ ସଂଧ୍ୟା କିମ୍ବା ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ ନିୟମିତ କାଳକ୍ରମର ଯନ୍ତ୍ର ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ଏହାକୁ ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ ।

ଏପିଡି ମୂଖ୍ୟ ଲାଭ ହେଉଛି ରୋଗୀ ଦିନସାରା ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ କରିବାପାଇଁ ସାଧୁନତା ପାଇଥାଏ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଯୋଡିବା କାଢିବା ପ୍ରଣାଳୀ ୨୪ ଘ ।ରେ ମାତ୍ର ଥରେ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ରୋଗୀକୁ ସାକ୍ଷଦ ପ୍ରଦାନକରେ ଏବଂ ଏପିଟୋନିଟିସ୍ ବିପଦରୁ କମ୍ କରେ ତେବେ ଇଟଡ ର ମୂଖ୍ୟ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଜଟିଳତା ।

ସିଏପିଡିରେ ବ୍ୟବହୃତ ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ କ'ଣ ?

ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ (ଡାୟାଲାଇସେଟ୍) ହେଉଛି ଏକ ପରିଶୋଧିତ ମିଶ୍ରଣ ଯାହାକି ମିନେରାଲ୍ ଏବଂ ଗ୍ଲୁକୋଜରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଦକ୍ଷତା ଏବଂ କସନ୍ଟେସନ୍ କୁ ନିର୍ଭର କରି ଭାରତରେ ଡିନିପ୍ରକାର ପିଡିଫ୍ଲୁଇଡ୍ (୧.୫%, ୨.୫%, ୩.୫%) ଅଲଗା ପ୍ରକାର ଶକ୍ତିପୁତ୍ର ହୋଇ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ରେ ଥିବା ଗ୍ଲୁକୋଜ୍ ଶରୀରରୁ ବାହାରୁଥିବା ତରଳର ମାତ୍ରାନ୍ୱୟାରେ ଭିନ୍ନପ୍ରକାର ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ଚୟନ କରାଯାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଅତି କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ତରଳ ନିଷ୍ପାସିତ ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ତେଜୁରୋଜ୍ କନସେନ୍ଟ୍ରେସନ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ନୂଆ ପ୍ରକାର ପିଡି ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ମିଳିଲାଣି । ଯେଉଁଥିରେ ତେଜୁରୋଜ୍ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କୋଡେକସ୍ତ୍ରନ୍ ର ମାତ୍ରା ରହୁଛି ।

ନୂଆ ଚରଳର ସୁବିଧା ବା ଲାଭ ହେଉଛି ଏଥିରେ ଶରୀର ଚରଳକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ବାହାର କରିଥାଏ । ଏହି ମିଶ୍ରଣ ତାଜବେଟିକ୍ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଓଜନ ଥିବା ରୋଗୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଏହାର ବ୍ୟବହାର କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦିନକୁ ଗୋଟିଏ ଚକ୍ର ପାଇଁ ସୀମିତ ଥାଏ । ପିଡି ଫୁଲଡ୍ ଥିବା ଥିଲି ୧୦୦୦ ମିଲି ଠାରୁ ୨୫୦୦ ମିଲି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମାତ୍ରାର ମିଳେ ।

ସିଏପିଡି ସମୟରେ ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ଦେଖାଯାଏ :

କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ବୁଲୋଟୋରୀ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ମୁଖ୍ୟ ଜଟିଳତା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି - ସଂକ୍ରମଣ : ସିଏପିଡିରେ ପାଡିତ ରୋଗୀର ମୁଖ୍ୟ ଏମ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ପେରିଟୋନାଲ୍ ସିଏପିଡି ପେରିଟୋନିୟମ୍ ର ଏକ ସଂକ୍ରମଣ । ପେଟରେ ଯକ୍ଷଣା, ଭୂର, ଥଣ୍ଡା ଏବଂ ନିରୁସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟ ଏବଂ ଅସ୍ୱସ୍ତ୍ୟ ଚରଣିତମୁକ୍ତ ପିଡି ଫୁଲଡ୍ ବାହାରିବା ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଉପସ୍ଥାପନ ପେରିଟୋନାଲ୍ ସିଏପିଡି ର । କୋଷକାଠିନ୍ୟକୁ ଦୂରକରିବା ଏବଂ ସିଏପିଡିର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀକୁ ଶକ୍ତଆସପେଟିକ୍ ପୂର୍ବ ସତର୍କତାର ସହିତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ୱାରା ପେରିଟୋନାଲ୍ ସିଏପିଡି ର ଅସୁବିଧାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା ।

ପେରିଟୋନାଲ୍ ସିଏପିଡି ର ଚିକିତ୍ସା ଦୀର୍ଘ ସେବଗ୍ରମ୍, ଆଇସୋଟୋନିକ୍, ପିଡି ଫୁଲଡ୍ ର କଲରେ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପିଡି କ୍ୟାଥେଟର କୁ ବାହାର କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ପଡିପାରେ । ଯେଉଁଠାରେ କ୍ୟାଥେଟର ଭିତ୍ତି କରାଯାଇଥାଏ ସେହି ପଟରେ ସଂକ୍ରମଣ ହୋଇପାରେ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ୟା : ଆବତୋମିନାଲ୍ ଡିଷ୍ଟେନସନ ହାରନିୟାଯୋଗୁ ଆବତମୋନିଲ ମାସପେଶୀ ର ଦୁର୍ବଳତା । ଚରଳର ମାତ୍ରାଧିକ ଗାପ, ସ୍କୋଟାଲ ଏଡେମା ଫୁଲଡରେ ଛିଦ୍ର ଏବଂ ଓଜନ ବଢିଯିବା ହେଉଛି ସିଏପିଡି ର ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା ।

ସିଏପିଡିର ସୁବିଧା :

- ଖାଦ୍ୟ ଓ ଚରଳ ଖାଦ୍ୟରେ କମ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ । ଅଧିକ ସାଧୁନତା, ଡାୟଲିସିସ୍ ପରେ, କର୍ମ ସ୍ଥଳରେ ଅଥବା ମାତ୍ରା ସମୟରେ କରାଯାଇପାରେ । ସାଧାରଣ ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଡାୟଲିସିସ୍ ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ କରିହୁଏ । ସିଏପିଡି ରୋଗୀ କୌଣସି ଯକ୍ଷ, ତାତ୍ତ୍ୱଗୋନା କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ଘର ଲୋକଙ୍କ ବିନା ସହାୟତାରେ ରୋଗୀ ନିଜେ କରିପାରେ ।
- ୩ଥର ସପ୍ତାହକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ତାତ୍ତ୍ୱଗୋନାକୁ ଯିବା, ଯାତ୍ରା କରିବା କିମ୍ବା ଯକ୍ଷଣା ଦାୟକ ଛୁଇଁ ଫୋଡାରୁ ସାଧୁନତା ବା ମୁକ୍ତି ମିଳିଥାଏ ।
- ହାଇପରଟେନସନ୍ ଏବଂ ରକ୍ତ ହାନିତା ଉପରେ ଭଲ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରହିପାରେ ।
- କ୍ରମାଗତ ରକ୍ତ ପରିଷ୍କାର ମୃଦୁ ଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯୋଗୁଁ ଉଠା-ପକା କିମ୍ବା ଅସ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ ହୁଏନାହିଁ ।

ସିଏପିଡି ର ଅସୁବିଧା :

- ସଂକ୍ରମଣ ର ଆଂଶିକା ପେରିଟୋନିୟମ୍ ଏବଂ କ୍ୟାଥେଟର ପ୍ରସ୍ଥାନ ପଟରୁ ଅଧିକ ଥାଏ ।
- ରୋଗୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ଦିନକୁ ୩ରୁ ୫ ଥର ବଦଳା ବଦଳି କରେ । ବର୍ଷଧାରା ବିନା ବାଧାରେ ଦିନଟେ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ନକରି ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଅତି ଉଚ୍ଚମାନର ଏବଂ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ ପରିଷ୍କୃତ, ଅତି ହିସାବି ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଚିଏପିଡି ମଧ୍ୟ ଅଟେ ।
- ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟ ବାହ୍ୟ କ୍ୟାଥେଟର ଏବଂ ଚରଳ ଆବତମୋନ ମଧ୍ୟରେ ଅତି ଅସୁବିଧାଜନକ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଦେଖିଲା କ୍ଷଣି, ହୁଏତ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।
- ଡାୟଲିସିସ୍ ସଲ୍ୟୁସନରେ ଚିନି ଓଜନଦୃଢିର କାରଣ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ହାଇପରଗ୍ଲାଇସ୍ଟେମିଆ ସେରିଡେମିଆ ହୋଇପାରେ ।
- ଓଜନିଆ ପିଡି ଥିଲିକୁ ଯତ୍ନ କରିବା ଓ ତାକୁ ସାଇତି ରଖିବା ମଧ୍ୟ ଅସୁବିଧା ଜନକ ହୋଇଥାଏ ।

ସିଏପିଡିର ରୋଗୀଙ୍କୁ କ’ଣ ଖାଦ୍ୟ ଜନିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଏ ?

ସିଏପିଡିରେ ପାଡିତ ରୋଗୀଙ୍କ ଖାଦ୍ୟପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ନିହାତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ର ରୋଗୀର ଖାଦ୍ୟଠାରୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଫରକ ଥାଏ ।

- ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ରେ କ୍ରମାଗତ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଭବ୍ୟ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଓଜନଦୃଢିକୁ ରୋକିବାପାଇଁ କ୍ୟାଲୋରୀ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା କଟକଣା ଥାଏ । ପିଡି ସଲ୍ୟୁସନ ରେ ରହିଛି ଗ୍ଲୁକୋଜ୍ ଯାହାକି ସିଏପିଡି ରୋଗୀଙ୍କୁ ସର୍ବଦା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଅଧିକମାତ୍ରାରେ କାର୍ବୋନେଟ୍ ଯୋଗାଇଥାଏ ।
- ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀଠାରୁ ଲୁଣ ଓ ଚରଳ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଉପରେ କମ୍ କଟକଣା ରହିଥାଏ ।
- ପୋଟାସିୟମ୍ ଓ ଫସ୍ଫେଟ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟଗ୍ରହଣ ଉପରେ କଟକଣା ଥାଏ ।
- ଚୁମ୍ବକ ଖାଦ୍ୟ କୋଷକାଠିନ୍ୟରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାପାଇଁ ଅଧିକ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ସିଏପିଡିରେ ପାଡିତ ଲୋକ କେତେବେଳେ ଡାୟଲିସିସ୍ ସେବିକା କିମ୍ବା ତାତ୍ତ୍ୱଗୋନା ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ :

- ସିଏପିଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀର ଯଦି ରୋଗ ବଢିଯାଏ ତେବେ ସେ ତୁରନ୍ତ ଡାୟଲିସିସ୍ ସେବିକା ଅଥବା ତାତ୍ତ୍ୱଗୋନା ପରାମର୍ଶ କରିବ ।

- ପେଟରେ ଯକ୍ଷଣା ଜ୍ୱର କିମ୍ବା ଅଣ୍ଡାହେଲେ ସେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ।
- ପିତି ତରଳ ଯାହା ବାହାରୁଥାଏ ତାହା ଯଦି ଧୂଆଁଳିଆ, ଅସ୍ୱଚ୍ଛ ଅଥବା ରକ୍ତ ପରି ଦେଖାଯାଏ ।
- ଜ୍ୱର ହେବା, ପୂଜ ହେବା, ଫୁଲିବା କିମ୍ବା ସିଏପିଡିର ପ୍ରସ୍ଥାନ ପଟର କ୍ୟାଥେଟର ଚାରିପଟ ଯଦି ଗରମ ଓ ଲାଲ୍ ହେବ ।
- ଯଦି କୋଷକାଠିନ୍ୟ ହେବ କିମ୍ବା ପିଡ଼ିଫୁଲ୍ଡ ପେଟ ମଧ୍ୟରେ ଅଥବା ବାହାରେ ଯଦି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ।
- ଅସ୍ୱଭାବିକ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାର ଫୁଲା, ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ଏବଂ ରକ୍ତଚାପ ଯଦି ବଢ଼ିଯାଏ ।
- ନିମ୍ନ ରକ୍ତଚାପ, ଓଜନ ହ୍ରାସ ପାଇଲେ, କ୍ରାମିକ ହେଲେ, ଅଳ୍ପସୁଆ ଲାଗିଲେ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେବ ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଚିକିତ୍ସା ବିଜ୍ଞାନର ଏକ ଚରମ ସଫଳତା । ଶେଷ ସ୍ତରୀୟ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସଫଳତାର ସହ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମ ବିକଳ ଚିକିତ୍ସା । ସଫଳ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ବୃକ୍ମକ ପଛଟି ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପରି ହୋଇଥାଏ ।

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଚାରିସ୍ତରରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ :

୧. ପୂର୍ବ ପ୍ରତିରୋପଣ ସୂଚନା - (ପ୍ରତିରୋପଣର ସୂଚନା)
୨. ପ୍ରତିରୋପଣର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା
୩. ପ୍ରତିରୋପଣର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯତ୍ନ
୪. ମୃତଦାତା (କାତାଭେରିକ୍) ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ

ପ୍ରତିରୋପଣର ପୂର୍ବ ସୂଚନା :

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ କ'ଣ ?

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ହେଉଛି ଏକ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ସୁସ୍ଥ ବୃକ୍ମକ (ବୃକ୍ମକ ଦାତା କିମ୍ବା ମୃତ କାତାଭର ଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ) ନେଇ ଶେଷ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ (ଗ୍ରହୀତା)ଙ୍କ ଠାରେ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ ।

କେତେବେଳେ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ?

ଯେଉଁ ରୋଗୀର ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହୋଇ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଂଚିଥାଏ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।

କେତେବେଳେ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଦରକାର ହୁଏନାହିଁ ?

- ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଲୋକର ୨ଟି ବୃକ୍ମକ ରୁ ଗୋଟିଏର କାର୍ଯ୍ୟ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକୁ ଆକ୍ୟୁଟ୍ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳାବସ୍ଥା କୁହାଯାଏ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ ।

ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହେବାର ଶେଷ ଅବସ୍ଥାରେ କାହିଁକି ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡ଼େ ?

ଡାୟଲିସିସ୍ ସହିତ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଶେଷସ୍ତରରେ ଥିବା ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ କିଁ

ପୁରାପୁରି ଭଲ କରେ ନାହିଁ । ସଫଳତାଯୁକ୍ତ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଶେଷସ୍ତରରେ ଥିବା ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ସୁସ୍ଥ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ଯେହେତୁ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ସୁସ୍ଥ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ଯେହେତୁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଜୀବନ ବା ଏକ ସୁସ୍ଥ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ନିର୍ବାହ କରିପାରେ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ‘ଜୀବନର ଉପହାର’ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର ଉପକାରଣ ଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ?

- ରୋଗୀ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଓ ସାଧାରଣ ଜୀବନଯାପନ କରିବା ସହିତ ଅଧିକ ଶକ୍ତ ଓ ଉତ୍ସାହୀନ ଶକ୍ତ ହୁଏ ।
- ସମୟର ଅପତୟ, ଡାକ୍ତରୀସ୍ଥଳରେ ଜନିତ ଅସୁବିଧାରୁ ମୁକ୍ତ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶାରୀରିକ କଷ୍ଟରୁ ମୁକ୍ତ ମିଳେ ।
- ଡାକ୍ତରୀସ୍ଥଳ ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟତାପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଦୀର୍ଘଜୀବନ ବିତାଏ ।
- ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନାୟ ଉପରେ ଥିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କମିଯାଏ ।
- ଡାକ୍ତରୀସ୍ଥଳରେ ଜଟିଳତା ଯୁକ୍ତ ବିପଦର ମାତ୍ରା ଅଧିକ ଥାଏ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିରୋପଣ ଜନିତ ଜଟିଳତା କମ୍ ହୁଏ ।
- ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର ପ୍ରାଥମିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅତି ଅଧିକ । ମାତ୍ର ୨/୪ ବର୍ଷପରେ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଚିକିତ୍ସା ଖର୍ଚ୍ଚ କମିଯାଏ ଏବଂ ଏହା ଡାକ୍ତରୀସ୍ଥଳ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ଏହାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚଠାରୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ହୁଏ, ଯାହାକି ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚଯୁକ୍ତ ।
- ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଯୌନ ଜୀବନ ଉନ୍ନତ ହୁଏ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ଗର୍ଭଧାରଣ ଶକ୍ତି ବଢ଼ିଯାଏ ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ?

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- **ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାର ବିପଦ :** ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପାଇଁ କେନେରାଲ୍ ଆନେସ୍ଥେସିଆ ଦେଇ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାର ପୂର୍ବ ଓ ପରେ ଏହି ସମ୍ପାଦ୍ୟ ବିପଦ ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି ।
- **ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାର ବିପଦ :** ଏଥିରେ ଶତପ୍ରତିଶତ ଦୃଢ଼ଭାବରେ କହିହେବନାହିଁ କି ଯେ ଶରୀର ଅନ୍ୟତମ ବୃକ୍ମକୁ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯିବା ପରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେବ । କିନ୍ତୁ ନୂଆ ଏବଂ ଭଲ ଇମ୍ୟୁନୋସ୍ପେସିଆ ଔଷଧର ଲଭ୍ୟତା ଯୋଗୁଁ ପୂର୍ବରୁ ହେଉଥିବା ଅଗ୍ରାହ୍ୟତା ମାତ୍ରାଠାରୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମରେ ମାନବ ମାତ୍ରା କିଛିଟା କମ୍ ଅଛି ।

- ନିୟମିତ ଔଷଧ ସେବନ । ନିୟମିତ ଔଷଧ ସେବନ ଜରୁରୀ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନହୋଇଛି ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନିୟମିତ, ହଜାଇଦେବା କିମ୍ବା ପୁରାମାତ୍ରାର ଇମ୍ୟୁନୋସ୍ପେସିଆ ଔଷଧକୁ ପୁରା ମାତ୍ରାରେ ନଖାଇବାର ପରିଣତି ହେଉଛି ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଇଥିବା ବୃକ୍ମ ର ଅଚଳ ହେବାର ବିପଦ ଅଥବା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।
- ସଂକ୍ରମଣର ବିପଦ ଅଧିକ । ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମାଲିଗ୍ରାନ୍ସି ହୋଇପାରେ ।
- ଟିଏ, ପ୍ରତିରୋପଣ ପୂର୍ବରୁ ବୃକ୍ମ ଦାନ କରିବା ଲୋକର ଅପେକ୍ଷା ସଫଳ ପ୍ରତିରୋପଣର ଅନିଶ୍ଚିତତା ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ ଅକାମୀ ହୋଇପାରେ ? ଏବଂ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ନୂଆ ପ୍ରତିରୋପିତ, ବୃକ୍ମର କାର୍ଯ୍ୟ କମିଗଲେ ଟିଏର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଯାଏ ।
- ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚର ମୂଲ୍ୟ ମାତ୍ରାଧିକ ଥାଏ ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର ବିରୋଧାଭାବ କ’ଣ ?

ଶେଷସ୍ତରରେ ଥିବା ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କୁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ମଧ୍ୟ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ଯଦି ରୋଗୀ ଅତିଶୟ ମାତ୍ରାରେ ସଂକ୍ରମଣରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥାଏ କିମ୍ବା ଚିକିତ୍ସା ହୋଇନପାରିବା ପରି ମାଲିଗ୍ରାନ୍ସିରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥାଏ । ସେମାନଙ୍କୁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏନାହିଁ ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯେଉଁ ରୋଗୀ ମାନସିକ ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ କିମ୍ବା ମାନସିକ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇଥିବ, ଅସ୍ଥିର କରୋନା ଆର୍ଟେରି ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା ରିପ୍ରାକ୍ଟୋରା, କମ୍ପ୍ରିଡିଭ୍ ହାର୍ଟ ଫେଲ୍ୟୁଅର, ଅତିଶୟ ଯେରିଫେରାଲ୍ ଭାସ୍କୁଲାର ରୋଗ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟକେତେକ ତୀକ୍ଷଣ ଅସୁବିଧା ରହିଥିବ ସେପରି ରୋଗୀଙ୍କର ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

ବୃକ୍ମ ଗ୍ରହଣର ବୟସସୀମା କେତେ ?

ସେପରି କୌଣସି ସ୍ଥିର ମାନବସ୍ତ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପିତ ଗ୍ରହଣକାରୀ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ସାଧାରଣତଃ ୫ରୁ ୬୫ ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ସୁପାରିସ କରାଯାଏ ।

ପ୍ରତିରୋପଣ ପାଇଁ ପସନ୍ଦଯୋଗ୍ୟ ବୃକ୍ମ ର ମୂଳ ଆଧାର କ’ଣ ?

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣର ତିନୋଟି ପଦ୍ଧତି ବା ଆଧାର ହେଉଛି ୧ ଜୀବିତ ସଂପର୍କିତ ଦାତା, ବାଧ୍ୟତା କିନ୍ତୁ ସଂପର୍କ ନଥିବା ଦାତା ଏବଂ ମୃତ (କାତାଭର ଦାତା) ।

ଜୀବିତ ସଂପର୍କିତ ଦାତା ହେଉଛି ଉକ୍ତ ସଂପର୍କିତ ଗ୍ରହଣକାରୀ (ରୋଗୀର) ଭାଇ, ଭଉଣୀ, ପୁଅ, ଝିଅ, ଦାଦା, ଖୁଡ଼ି କିମ୍ବା ପୁତୁରା, ଝିଆରୀ ଇତ୍ୟାଦି । ଜୀବିତ ସଂପର୍କ ନଥିବା ଦାତା ମଧ୍ୟରେ ବୈବାହିକ

ସଂପର୍କୀୟ ଅର୍ଥାତ୍ ସାମା କିମ୍ବା ସ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ସାଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦି । ମୃତ (କାତାଭର) ଲୋକଙ୍କର ମସ୍ତିଷ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ହେବାପରେ ତାର ଶରୀରୁ ବୃକ୍ମକ କାଢି ନିଆଯାଇଥାଏ ।

କିଏ ସବୁଠାରୁ ଆଦର୍ଶ ବୃକ୍ମକ ଦାତା : ଅଭିନ୍ନ ଯମଜ ସଂାନ ହେଉଛି ଆଦର୍ଶ ବୃକ୍ମକ ଦାତା ଯାହାକି ସବୁଠାରୁ ଭଲ ସୁଯୋଗ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ବଂ ରହିଯାଇପାଏ ।

କିଏ ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିପାରେ ?

ଦୁଇଟି ବୃକ୍ମକ ଥିବା ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିର ରକ୍ତ ଗୁପ୍ତ ଏବଂ ଚିପ୍ତ ଗୁଡିକ ଯଦି ବୃକ୍ମକ ଗ୍ରହଣକାରୀ ସହ ଖାପ ଖାଉଥିବ ତେବେ ସେ ଦାନ କରିପାରିବେ । ସାଧାରଣ ଦାତାଙ୍କ ବୟସ ସାମା ୧୮ ରୁ ୬୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ବୃକ୍ମକ ଦାନକାରୀକୁ ରକ୍ତର ବିଭାଗ କିପରି ସ୍ଥିର କରେ ?

ରକ୍ତ ବିଭାଗର ଦୃଢ ବନ୍ଧନ ହେଉଛି ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ । ଗ୍ରହଣୀ ଏବଂ ଦାତା ଏକା ରକ୍ତ ବିଭାଗର କିମ୍ବା ଦୃଢ ବନ୍ଧନଯୁକ୍ତ ବିଭାଗର ହେବା କିପରି ଉଚିତ୍ ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ଯଦି ପରିବାରର କେହି ଦାତା ବୃକ୍ମକ ଦିଏ ତେବେ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣର ସଫଳତା ସର୍ବାଧିକ ଦେଖାଯାଏ ।

ଗ୍ରହଣୀର ରକ୍ତ ବିଭାଗ	ଦାତାର ରକ୍ତ ବିଭାଗ
ଓ	ଓ
ଏ	ଏ କିମ୍ବା ଓ
ବି	ବି କିମ୍ବା ଓ
ଏ ବି	ଏ ବି, ଏ, ବି କିମ୍ବା ଓ

କେଉଁମାନେ ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ :

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବଂ ଥିବା ଦାତା ଚିକିତ୍ସାଗତଭାବେ ଏବଂ ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ତନ୍ନତନ୍ନ କରି ପରୀକ୍ଷାକରି ସ୍ଥିର ହେବା ଦରକାର ଯେ, ସେ ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିବ । ଯାହା ଦାତା ପାଇଁ ବିପଦମୁକ୍ତ ଅଟେ । ସମ୍ଭବତଃ ଜୀବିତ ବୃକ୍ମକ ଦାତା ଯଦି ଡାଇବେଟିସ୍, ମେଲିଟସ୍, କର୍କଟ, ଏଚ୍.ଆଇ.ଭି, ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ତାନ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ମାନସିକ ଅସୁସ୍ଥ ରୋଗରେ ପୀଡିତ ହୋଇଥିବେ ତେବେ, ସେ ବୃକ୍ମକ ଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଜୀବିତ ବୃକ୍ମକ ଦାତାଙ୍କ ବିପଦର ସମ୍ଭାବନା କ'ଣ ?

ଜଣେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ଦାତାର ତନ୍ନ ତନ୍ନ କରି ମୂଲ୍ୟ ନିରୁପଣ କରାଯିବ ଏହି କଥା ଜାଣିବାପାଇଁ ଯେ ଦାତା ପାଇଁ ବୃକ୍ମକ ଦାନ ବିପଦମୁକ୍ତ କି ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ମକରେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଦାତା ସାଧାରଣ ଓ ସୁସ୍ଥ ଜୀବନ ଯାପନ କରିପାରିବ । ବୃକ୍ମକ ଦାନ ପରେ ଯୌନଜୀବନ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବନାହିଁ । ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ସଂାନ ଜନ୍ମ କରିପାରିବ ଓ ଜଣେ ପୁରୁଷ ଦାତା ମଧ୍ୟ ପିତା ହୋଇପାରିବ ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପଦ ଜଣେ ବୃକ୍ମକ ଦାତାର ହେଉଛି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ରୋଗକୁ ସଂକ୍ରୁତିତ କରିବା କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ମକ ଥାଏ ତେଣୁ ବିପଦ ହୋଇପାରେ ।

ଯୋଡା ବୃକ୍ମକ ଦାନ କ'ଣ ?

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ବା ତାୟଲିସିସ୍ ହୋଇଥିବା ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ଦାତାଠାରୁ ଜୀବିତ ଦାତା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣରେ ବହୁଗୁଡିଏ ଲାଭ ଥାଏ ।

ପ୍ରତିରୋପଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର

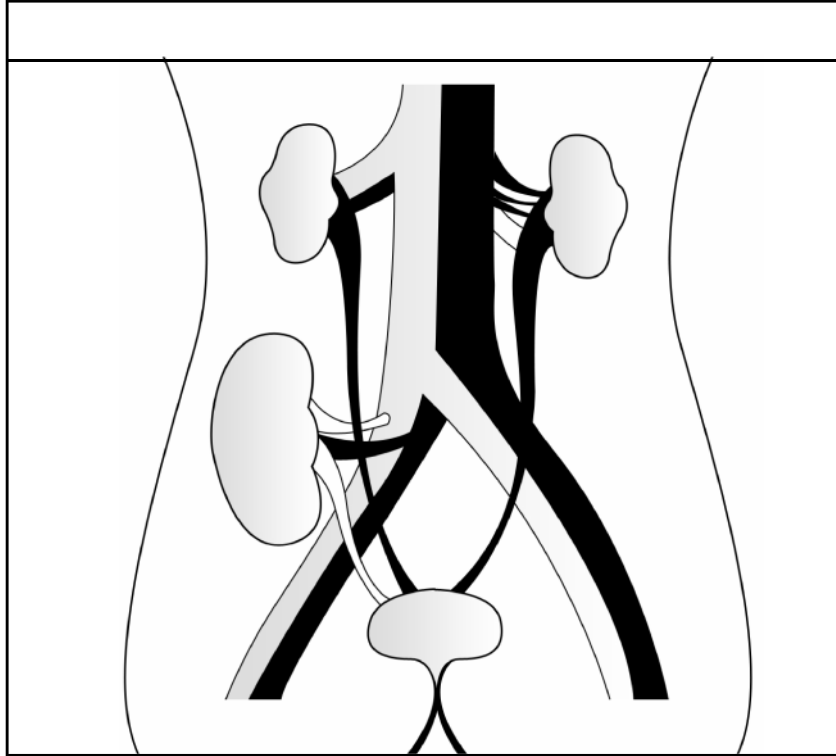
କିପରି ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପିତ ହୁଏ :

ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପୂର୍ବରୁ ଉଚିତ୍ ତାନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ମାନସିକ ଓ ସାମାଜିକ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ହେବାପାଇଁ ଯେ ଉଭୟ ଦାତା ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀ (ଜୀବିତ ବୃକ୍ମକ ଦାତାଙ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ) ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛି । ଗ୍ରହଣୀ ଏବଂ ଦାତା ଉଭୟଙ୍କ ରକ୍ତ ବିଭାଗ ଏବଂ ଏଚ୍ ଏଲ ଏ କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଠିକ୍ ଭାବରେ ମିଶାଇ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଏ ।

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଚିତ୍ର

ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଏକ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ, ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ପ୍ରତିରୋପଣ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସକ, ଆନେସ୍ତେସିଷ୍ଟ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ସେବିକା ବୃନ୍ଦଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତିରୋପଣ ଯୋଗାଯୋଗ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନେଇ କରାଯାଏ ।

- ପ୍ରାଳଭାବେ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ବୁଝାଇବାପରେ ସମ୍ମତିପତ୍ରକୁ ଯତ୍ନ ସହିତ ପଢିସାରିବା ପରେ ଉଭୟ ଦାତା ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀ (ବଂ ଥିବା ବୃକ୍ମକ ଦାତା) କର ସମ୍ମତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ।
- ଜୀବିତ ବୃକ୍ମକ ଦାତାଙ୍କର ପ୍ରତିରୋପଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟ ଦାତା ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ଏକାଦିକ୍ରମେ କରାଯାଏ ।
- ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧାରଣ ନିଶ୍ଚେତକ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ୩ ରୁ ୫ ଘ । ମଧ୍ୟରେ ସଂପନ୍ନ କରାଯାଏ ।

- ଜୀବିତ ବୃକ୍ମ ଦାତାଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ସମୟରେ ବାମପଟ ବୃକ୍ମ କଟାଯାଇ ଏକ ସତର ଥଣ୍ଡା ମିଶ୍ରଣରେ ଧୋଇ ଦିଆଯାଏ , ଏବଂ ଧୋଇସାରିବାପରେ ବୃକ୍ମକଟିକୁ ଗ୍ରହୀତାର ତାହାଣ ପାର୍ଶ୍ୱ ତଳଭାଗରେ (ପେଲ୍ଭିକ) ପଟରେ ସ୍ଥାନିତ ବା ପ୍ରତିରୋପିତ କରାଯାଏ । ଏହି ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ଖୋଲା ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କିମ୍ବା ଲାପ୍ରୋସ୍କୋପିକ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଏ ।
- ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରହୀତାର ପୁରୁଣା ରୋଗାଗ୍ରା ବୃକ୍ମକୁ ବାହାର କରାଯାଏ ନାହିଁ ।
- ଜୀବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଥିବା ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରେ କିମ୍ବା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ସଂଗୃହୀତ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ କିଛିଦିନ ଅଥବା କିଛି ସପ୍ତାହ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରେ । ଯଦି ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାରେ ବିଳମ୍ବ କରେ, ତେବେ ଗ୍ରହୀତାର ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀସୂତା ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ।
- ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରହୀତାର ପୁରୁଣା ରୋଗାଗ୍ରା ବୃକ୍ମକୁ ବାହାର କରାଯାଏ ନାହିଁ ।
- ଜୀବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଥିବା ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରେ କିମ୍ବା ମୃତ

ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ସଂଗୃହୀତ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ କିଛିଦିନ ଅଥବା କିଛି ସପ୍ତାହ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରେ । ଯଦି ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ କରେ । ତେବେ ଗ୍ରହୀତାର ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀସୂତା ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ।

- ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ନେପ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ରୋଗୀର ଚିକିତ୍ସା ତଦାରଖ କରିଥାଆନ୍ତା ।

ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯତ୍ନ :

ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅସୁବିଧା ସବୁ କ’ଣ ହୋଇପାରେ ?

ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ବୃକ୍ମ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ, ସଂକ୍ରମଣ, ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରିକ ପ୍ରଣାଳୀର ବିପଦ ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ୟତମ ।

ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରମୁଖ ଯତ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :

- ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ ।
- ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣପରେ ସତର୍କତା ସରୂପ ପ୍ରତିରୋପିତ ହୋଇଥିବା ବୃକ୍ମର ସୁସ୍ଥତା ରକ୍ଷାକରିବା ସହିତ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ସଂକ୍ରମଣ ରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିବା ।

ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରିକ ପରିଚାଳନା କିପରି ଅନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ?

ଅନେକ ସାଧାରଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ଯତ୍ନ ପ୍ରାୟତଃ ୭ରୁ ୧୦ଦିନ ଦରକାର ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ଶେଷ ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ରମାଗତ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯତ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କ’ଣ ?

ଶରୀରର ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିର ନିର୍ମୂଳକଶୀଳା ଏପରି ଯେ ସେ ବାହ୍ୟ ପଦାର୍ଥ କୁ ଚିହ୍ନି ତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ । ଉଦାହରଣ ସରୂପ କ୍ଷତକାରକ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ କିମ୍ବା ଭାଇରସ୍ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଗ୍ରହୀତାର ଶରୀର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବୃକ୍ମ ସେହି ଶରୀରର ଏକ ଅଂଶ ନୁହେଁ ବୋଲି ଚିହ୍ନିଯାଏ, ସେତେବେଳେ ତା’ର ପ୍ରତିରୋଧକ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଦିଏ ଏବଂ ତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକରେ । ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ ଉପରେ ଦେଇଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ରକ୍ଷାକାରକ ଆକ୍ରମଣକୁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କୁହାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍ମ ଗ୍ରହୀତାର ଶରୀର ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମକୁ ଗ୍ରହଣ ନକରେ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କୁହାଯାଏ ।

କେତେବେଳେ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ ଘଟେ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଭାବ କ'ଣ ?

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ହେବାପରେ ଶରୀର କୌଣସି ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କରିପାରେ । କିଁ ପ୍ରାୟତଃ ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ ର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । ରୋଗୀମାନଙ୍କ ଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ ର ପ୍ରକାର ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ । ଅତି ଅଳ୍ପ ମାତ୍ରାର ପ୍ରତ୍ୟାଖାନକୁ ଇମ୍ୟୁନୋସପ୍ରେସା ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ଏଡାଇଦିଆଯାଇପାରେ । କିଁ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ ଏତେ ତୀବ୍ର ହୋଇଥାଏଯେ, ଯାହାକୁ ଔଷଧ ଦ୍ୱାରା ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ଏପରି ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ଯେ, ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହେବାଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ ।

ଜଣେ ରୋଗୀ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ବୃକ୍ମ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ନ ହେବାପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ରୂପେ କେଉଁ ଚିକିତ୍ସା ନେବ ?

- ଶରୀରର ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିର ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାର ବିପଦ ସବୁବେଳେ ରହିଥାଏ ।
- ଯଦି ଶରୀରର ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିକୁ ପୁରାପୁରି ଚାପି ଦିଆଯାଏ ତେବେ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାର ବିପଦ ଚଳି ଯାଇପାରେ କିଁ ଜୀବନପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବଢ଼ିଯାଏ ।
- ରୋଗୀକୁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ବୃକ୍ମକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ରକ୍ଷାକରିବା ପାଇଁ କେତେକ ସତର୍କ ଔଷଧ ନିୟମିତ ସେବନ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଏ, ଏହା ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିର ପରିବର୍ଦ୍ଧନ କରିଥାଏ ଯାହାକି ରୋଗୀର ପ୍ରତିରୋଧକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଅତି ଅଳ୍ପମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ । ଏହି ସତର୍କ ଔଷଧକୁ ଚିକିତ୍ସା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ‘ଇମ୍ୟୁନୋ ସପ୍ରେସା ’ କୁହାଯାଏ ।
- ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ଇମ୍ୟୁନୋ ସପ୍ରେସା ଔଷଧ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ପେଡନିସୋଲୋନ୍, ସାଇକ୍ଲୋସ୍ପୋରିନ୍, ଆଇଥ୍ରପ୍ରିନ୍, ମାଇକୋଫେନୋଲୋଲ୍, ମୋଫେଟିଲ୍ (ଏମ୍ ଏମ୍ ଏଫ) ଗ୍ରାକୋଲିମସ୍ ଏବଂ ସିରୋଲିମସ୍ ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ‘ଇମ୍ୟୁନୋ ସପ୍ରେସା ’ ଔଷଧକୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ କେତେଦିନ ବରକାର କରିବ ?

ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହେବାରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ରୋଗୀକୁ ଇମ୍ୟୁନୋ ସପ୍ରେସା ଔଷଧ ସାରାଜୀବନ ଖାଇବାକୁ ପଡେ । ଆରମ୍ଭରୁ ସାଧାରଣତଃ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଇମ୍ୟୁନୋ ସପ୍ରେସା ଔଷଧ ଦିଆଯାଏ, କିଁ କାଳକ୍ରମେ ଔଷଧର ସଂଖ୍ୟା ପୂର୍ବପରି ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ମାତ୍ରା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କମାଇ ଦିଆଯାଏ ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ରୋଗୀ ଅନ୍ୟକିଛି ଔଷଧ ଆବଶ୍ୟକ କରେ କି ?

ହଁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ରୋଗୀକୁ ଇମ୍ୟୁନୋସପ୍ରେସା ଔଷଧ ସହ ଆଁ ହାଇପରଟେନ୍ସିଭ ଔଷଧ, ଏବଂ ଡିୟୁରେଟିକସ୍, କ୍ୟାଲସିଅମ୍ ଭିଟାମିନ୍ ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣରୁ ମୁକ୍ତ ରହିବା ପାଇଁ ଔଷଧ ସହିତ ଆଁ-ଅଲ୍‌ସର ଔଷଧ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଇମ୍ୟୁନୋସପ୍ରେସା ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିପ୍ରୟା ସବୁ କ'ଣ କ'ଣ ?

ସାଧାରଣ ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦ ହେଲା :-

ଔଷଧ	ସାଧାରଣ ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା
ପେଡନିସୋଲୋନ୍	ଓଜନବୃଦ୍ଧି, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ବାୟୁଜନିତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ଭୋକ ବଢ଼ିବା, ମଧୁମେହ ଜନିତ ବିପଦ ବଢ଼ିବା, କାଟେରାକ୍ଟ, ଅଷ୍ଟ୍ରୋପୋରୋସିସ୍ ଇତ୍ୟାଦି ।
ସାଇକ୍ଲୋସ୍ପୋରିନ୍	ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ଅଳ୍ପଗ୍ରେମର, ମାତ୍ରାଧିକ ବାଲଟି ଡିବା, ଦାଁର ମାଢି ଫୁଲିବା, ବୃକ୍ମର କ୍ଷତି, ଡାଇବେଟିସ୍ ର ବିପଦ ବୃଦ୍ଧି ।
ଆଜାଥ୍ରପ୍ରିନ୍ ଏମ୍ ଏଫ ଗ୍ରାକୋଲିମସ୍	ବୋନମ୍ୟାରେ ସପ୍ରେସନ, ସଂକ୍ରମଣର ବିପଦ ବୃଦ୍ଧି, ପେଟ କାଟିବା, ଏମ୍ ଗାଁହେବା ଏବଂ ଡାଇରିଆ, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ଡାଇବେଟିସ୍, ଗ୍ରେମର, ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା, ବୃକ୍ମର କ୍ଷତି ।
ସିରୋଲିମସ୍	ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, କମ୍ ରକ୍ତ କଣିକାର ଗଣତି, ଡାଇରିଆ, ଗୁଣ୍ଡା, ଗଣ୍ଡିବିନ୍ଧା, କୋଲେଷ୍ଟେଲ୍ ବୃଦ୍ଧି, ଗ୍ରୀଭ ଗ୍ଲୁସେରାଇଡ୍ ବୃଦ୍ଧି ।

ଯଦି ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ ଅଚଳ ହୁଏ ତେବେ କ'ଣ ହେବ ?

ଯଦି ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ ଅଚଳ ବା ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ଦୁଇଟି ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଅଛି, ପ୍ରଥମତଃ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ପାଇଁ ପ୍ରତିରୋପଣ କିମ୍ବା ଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରଖିବା ।

ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ସତର୍କତା

ସଫଳ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ, ନୂଆ ସାଧାରଣ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ପ୍ରଦାନ କରେ । କିଁ ଏହାମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଏକ ଶୁଖିଲା ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିବା ଏବଂ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବକ ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ନିଜକୁ ସଂକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ।

ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମକକୁ ସୁସ୍ଥ ତଥା ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଦିଗ୍‌ବର୍ଣ୍ଣନର ମାର୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

- ଔଷଧର ସେବନରେ ଅବହେଳା ଅଥବା ମାତ୍ରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ । ମନେରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ପ୍ରତିରୋପିତ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାପାଇଁ ଅନିୟମିତ ଔଷଧ ସେବନ କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଇଚ୍ଛାନ୍ୟାୟା ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହିଁ ଦାୟୀ ।
- ସର୍ବଦା ରୋଗୀ ନିଜେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ବା ସେବନ କରୁଥିବା ଔଷଧ ଏବଂ ତା'ର ମାତ୍ରାର ଏକ ତାଲିକା ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବା ସହିତ ଉଚିତ୍ ମାତ୍ରାର ଔଷଧ ମଧ୍ୟ ଗଢ଼ିତ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । କେବେହେଲେ ମଧ୍ୟ ଓଭର-ଦ-କାଉ ର ଔଷଧ କିମ୍ବା ହର୍ବାଲ ଔଷଧ ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
- ରକ୍ତଚାପ ମାପିବା, ପରିଶ୍ରାବ ମାତ୍ରା ମାପିବା, ଓଜନ ଏବଂ ରକ୍ତରେ ଶର୍କରାର ପରିମାଣ (ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ମାପ କରି ଏକ ରେକର୍ଡ ବା ଲିଖିତ ତାଲିକା ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଡାକ୍ତରଙ୍କ ତ୍ୱାକ୍ତ୍ୟାଧିକାରରେ ନିୟମିତ ଲାବୋରେଟୋରୀ ପରୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ କରାଇବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ।
- ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ କେବଳ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ପରୀକ୍ଷାଗାରର ବିବରଣୀ ବା ତଥ୍ୟ ସର୍ବୋତ୍ତମ ନୁହେଁ ତେବେ ଅନ୍ୟ ଏକ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ସେହି ସମସ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଇନେବା ଉଚିତ୍ । ଯେତେ ଚଳ ହେଉ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଯଦି ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ କର, ଯିଏ କି ତୁମ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଅନଭିଜ୍ଞ ତେବେ ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣକାରୀ ରୋଗୀ ଭାବେ ଜଣାଇବା ସହିତ ସଂକ୍ଷେପରେ ତୁମର ନିୟମିତ ଔଷଧ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇ ଚିକିତ୍ସା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ପରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବହୁ ମାତ୍ରାରେ କମିଯାଏ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟାନୁଯାୟୀ, ଉଚିତ୍ କ୍ୟାଲୋରିୟୁକ୍ତ, ଭିଟାମିନ୍‌ୟୁକ୍ତ, ସୁଷ୍ପମ ଓ ସୁଲିତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । କମ୍ ଲୁଣ, ଚିନି, ଓ ତେଲ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଅଧିକ ଚର୍ମୁକାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ସହ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ପ୍ରତିଦିନ ତିନି ଲିଟରରୁ ଅଧିକ ପାଣି ପିଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଶାରୀରୀକ ସୁସ୍ଥତା ଏବଂ ଓଜନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ବ୍ୟାୟାମ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମାତ୍ରାଧିକ ଶାରୀରୀକ ପରିଶ୍ରମ ଏବଂ ଶାରୀରୀକ କ୍ରୀଡା ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ :- ମଲ୍ଲୁ ଯୁଦ୍ଧ (ଇକ୍ସଟ୍ରାସଭଣ) ଫୁଟବଲ ଇତ୍ୟାଦି ଖେଳକୁ ଖେଳିବା ଅନୁଚିତ୍ ।

- ପ୍ରତିରୋପଣର ଦୁଇମାସ ପରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ସୌନକ୍ରିୟା କରାଯାଇପାରେ ।
- ଧୂମପାନ ଏବଂ ମଦ୍ୟପାନ ଉଭୟରୁ ବିରତ ରହି ଜୀବନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାକୁ ନିଷେଧ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ସଂକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା :

- ଜନଗହଳି ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଯଥା - ସିନେମା ଗୃହ, ସପିଙ୍ଗମଲ, ସର୍ବସାଧାରଣ ଯାତ୍ରାବାହି ଯାନ ବାହାନ ଯେଉଁଥିରେ ସଂକ୍ରମଣର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ଥାଏ ସେହିପରି ଜନଗହଳି ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନରୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ପଳାଇ ଆସିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସର୍ବଦା ଜନଗହଳି ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାର୍ବଜନୀନ ସ୍ଥାନରେ ବିଶୋଧିତ ମୁଖା ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଏହା ପ୍ରଥମ ତିନିମାସ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ।
- ସିଝା ହୋଇ ଛଣା ହୋଇଥିବା ପାଣି ପିଇବା ଜରୁରୀ ।
- ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ବାସନରେ ସଦ୍ୟ ରକ୍ଷା ଗୃହ ତିଆରି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ପ୍ରତିରୋପଣର ପ୍ରଥମ ତିନିମାସ କାଫଳ କିମ୍ବା ପରିବା ନ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ଔଷଧ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଶୌଚାଳୟ ଯିବା ପରେ ସର୍ବଦା ହାତକୁ ସାବୁନରେ ଭଲକରି ପରିଷ୍କାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସର୍ବଦା ଘରକୁ ପରିଷ୍କାର ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଦିନକୁ ଦୁଇଥର, ସକାଳୁ ଉଠିବାପରେ ଏବଂ ରାତିରେ ଶୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଥର ଦା' ଘଷିବା ସହିତ ଦା'ର ଯତ୍ନ ନେବା ଉଚିତ୍ ।
- କୌଣସି କ୍ଷତସ୍ଥାନ ଯଥା - କଟିଯାଇଥିବା, ଘଷିହୋଇ ଆଘାତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଅବହେଳା ନକରି ତୁରନ୍ତ ତାକୁ ପରିଷ୍କାର କରି ଔଷଧ ଲଗାଇ ବା ମଲମ ଲଗାଇ ପଟି ବା ଡ୍ରେସିଙ୍ଗ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ ଅଥବା ପ୍ରତିରୋପଣ କେନ୍ଦ୍ର ସହ ତୁରନ୍ତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ଯଦି :

- ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଇଥିବା ରୋଗୀର ଜ୍ୱର ୧୦୦୦ ଫାରେନ୍‌ହିଟ୍ ରୁ ଅଧିକ ହୁଏ କିମ୍ବା ଥଣ୍ଡା କିମ୍ବା ତତ୍‌ସଂଲଗ୍ନ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ଯେପରିକି ବିହାବିହି ହେବା ଶରୀରପାତା କିମ୍ବା ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା

ହେବା କିମ୍ବା ସେହିପରି ସମସ୍ୟା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଅନୁଭୂତ ହେଲେ ତୁମ୍ଭେ ତାହାର ସହ ପରାମର୍ଶ ଅଥବା ପ୍ରତିରୋପଣ କେନ୍ଦ୍ର ସହ ଯୋଗାଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ ।

- ଯଦି ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଇଥିବା ବୃକ୍ମର ବାହ୍ୟପାର୍ଶ୍ୱ ଏବଂ ଚର୍ତ୍ତୁପାର୍ଶ୍ୱ ନାଲି ଦେଖାଯାଇ ଯଦ୍ୱାରା ଅନୁଭବ ହୁଏ ତେବେ ।
- ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ନହୋଇ କମ୍ ହେଲେ ତରଳର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ପୁଲିଗଲେ କିମ୍ବା ଅତିଶୀଘ୍ର ଓଜନ ବଢ଼ିଗଲେ (ଦିନକୁ ଗୋଟେ କେ.ଜି. ରୁ ଅଧିକ) ହେଲେ ।
- ପରିଶ୍ରାମରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିଲେ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରା କଲାବେଳେ ଜ୍ୱଳନ ହେଲେ ।
- କାଶ ହେଲେ କିମ୍ବା ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ଲାଗିଲେ, ବାଁ ହେଲେ କିମ୍ବା ଡାକ୍ତରୀ ହେଲେ ।
- ନୂଆ ଏବଂ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଲକ୍ଷଣ ସବୁ ଦେଖାଦେଲେ ବା ବଢ଼ିଲେ ।

କାହିଁକି ସ୍ୱଳ୍ପ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ?

ଜ୍ୱଳିତ ବୃକ୍ମ ରୋଗରେ ବୃକ୍ମ ଅକାମୀ କିମ୍ବା ଶେଷ ସ୍ତରରେ ପହଂଚିଲେ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ମ ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥା । ସେଥିପାଇଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ବ୍ୟକ୍ତି ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ କରି ଏବଂ ଇଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ କରି ।

ତିନୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଏବଂ ପ୍ରତିରୋପଣର ସାମିତ ସଂଖ୍ୟକ ସାଧନା ହେଉଛି :

୧. **ବୃକ୍ମର ଅଲଭ୍ୟତା** : ଅନେକ ରୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଳ୍ପ କେତେକ ରୋଗୀ ବହୁତ ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ ଯେଉଁମାନେ ଜୀବିତ କିମ୍ବା ମୃତ ବୃକ୍ମ ଦାତାଙ୍କୁ (ସଂପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ସଂପର୍କୀୟ ହୋଇନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି) ପାଇ ପାରନ୍ତି । ଜୀବିତ ବୃକ୍ମ ଦାତା ମିଳିବା ଏକ କଠିନ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ମୃତ ବୃକ୍ମ ଦାତା ପାଇବା ପାଇଁ ଲମ୍ବା ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିବାକୁ ହୁଏ ।
୨. **ବ୍ୟୟ ବହୁଳ** : ପ୍ରତିରୋପଣ ଅସୋପଚାର ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିକିତ୍ସା ଖର୍ଚ୍ଚ ଶେଷ ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟୟବହୁଳ ଯାହାକି ଏକ ବିକାଶଶାଳୀ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବାସ କରୁଥିବା ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମୂଲ୍ୟ ସମସ୍ୟା ।
୩. **ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ଅଭାବ** : ବହୁ ବିକାଶଶାଳୀ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବାର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ।

ମୃତ (କାତାଭେରିକ) ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ

ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କ'ଣ ?

ଜ୍ୱଳିତ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀ ଯାହାର ଦୁଇଟିପାକ ବୃକ୍ମ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥାଏ ତା'ର ଶରୀରରେ, ଜଣେ

ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୃଦଗତ ମୃତ୍ୟୁ କିମ୍ବା ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲେ ସେ ଦାନକରି ଯାଇଥିବା ବୃକ୍ମକୁ କଢାଯାଇ ପୁନଃ ରୋଗୀଟିର ଶରୀରରେ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଇ ତାକୁ (କାତାଭେରିକ) ପ୍ରତିରୋପଣ କୁହାଯାଏ । ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମୟରେ ଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ମତ ଦେଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଥବା ତା'ର ମୃତ୍ୟୁପରେ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକମାନେ ଦାନ କରିବାରେ ସମ୍ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଲେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି (କାତାଭେରିକ) ପ୍ରତିରୋପଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।

ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମ ବୃକ୍ମକ୍ଷାମୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଶରୀରରେ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକତା କାହିଁକି ରହିଛି ?

ଜୀବିତ ବୃକ୍ମ ଦାତାଙ୍କର ଘୋର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଜ୍ୱଳିତ ବୃକ୍ମ ରୋଗୀ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଅପେକ୍ଷାରେ ଦୀର୍ଘଦିନ ଡାକ୍ତରୀସୂଚିତ ଚିକିତ୍ସାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି । କେବଳ ଏକମାତ୍ର ଆଶା କୌଣସି ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ବୃକ୍ମ ଦାନ ସୂତ୍ରରେ ପାଇବା, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁପରେ ତାଙ୍କ ବୃକ୍ମ ଦାନକରି ଦୁଇଟି ଜୀବନ ବଢ଼ାଇପାରେ ତେବେ ତା'ଠାରୁ ଅତି ମହତ ମାନବ ସେବା ଆଡ଼କିଛି ନାହିଁ । ଅବେଧ ବୃକ୍ମ ବ୍ୟାପାର ଏବଂ ବୃକ୍ମ ଚୋରୀ ପରି ଘୃଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍ମ ଦାନ ହିଁ ବନ୍ଦ କରିପାରିବ ।

ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ କ'ଣ ?

ସାଧାରଣତାରେ ବୁଝିଲେ 'ମୃତ୍ୟୁ' ର ଅର୍ଥ ହୃଦ ସ୍ତନ୍ଦନ ଚିରଦିନଲାଗି ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା । ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି ମସ୍ତିଷ୍କର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ଅର୍ଥାତ୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିକୂଳ ନିର୍ବୃତ୍ତ ଯାହା ମୃତ୍ୟୁ ସହ ସମାନ । ତାହାର ଶରୀରରେ ଅଚେତ ଅବସ୍ଥାରେ ଭେଲେଟର କାଢିନେବାପରେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରେ ଏପରି ମୃତ୍ୟୁକୁ ତାହାର ସୂଚିତ କରିଥାଆନ୍ତି ।

ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର ମାପଦଣ୍ଡ :

୧. ଯଦି ଯୋଗ୍ୟ ଅଚେତ ହୋଇ କୋମାରେ ପାଡ଼ିତ ଥାଏ ଏବଂ କୋମାର କାରଣ, (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ : ମସ୍ତିଷ୍କ ଟ୍ରମା, ବ୍ରେନ୍ ହାମୋରେଜ୍) ତାହାର ପରୀକ୍ଷା, ଲାବୋରେଟୋରୀ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ନ୍ୟୁରୋଇମେଜିଙ୍ଗ୍ ରୁ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିହୁଏ ଯେ ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କେତେକ ଔଷଧୀୟ ପ୍ରତିକୂଳ୍ୟା (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଉଚ୍ଚ ଜନା ହ୍ରାସକାରୀ ଔଷଧ, ବାତନିବାରକ ଔଷଧ, ମାଂସପେଶୀ ଶିଥିଳକାରୀ ଔଷଧ, ଅବସାଦ ନିବାରକ ଔଷଧ, ସମ୍ବୋଧନ ଜନକ ଔଷଧ, ଏବଂ ମାତକହ୍ରବ୍ୟ), ମେଟାବୋଲିକ୍ ଏବଂ ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ୍ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଯଦି ଅଚେତ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାହାକୁ ଅନୁକୃତ 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ' ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

୨. ଯଦି ଚିକିତ୍ସା ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ଡାକ୍ତରୀରେ ଆବଶ୍ୟକ ଚିକିତ୍ସା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତି ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରିବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନ ରହିଲେ ଏବଂ ରୋଗୀ ଗଭୀର କୋମା ଅବସ୍ଥାକୁ ଚାଲିଗଲେ ତାକୁ ମୃତ (ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ) ଘୋଷିତ କରାଯାଏ ।

୩. ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ସତ୍ୟସ୍ମୃତି ଭାବରେ ନିଶ୍ଚାସ ପ୍ରଶ୍ନାସ ନେବାରେ ଅକ୍ଷମ ତେଣୁ ତାକୁ ଭେଦିଲେଟର ମାଧ୍ୟମରେ କୃତ୍ରିମ ଉପାୟରେ ବାଲ ରଖାଯାଇଥାଏ ।

୪. ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ, ରକ୍ତଚାପ ଏବଂ ରକ୍ତ ବାୟୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭେଦିଲେଟର ମାଧ୍ୟମରେ ସମାହିତ କରାଯାଏ, ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବନ ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ଲଗାଯାଇଥାଏ ।

ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ଏବଂ ଅଚେତନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କ'ଣ ?

ଅଚେତ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗୀର ଭେଦିଲେଟର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ ନ ପାରେ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ରୋଗୀ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଆସେ, ଯେଉଁଠିକି ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ରୋଗୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସାରେ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରେନାହିଁ । ଭେଦିଲେଟର ସହାୟତା ବିନା ରଖାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ସେ କୌଣସି ଡାକ୍ତରୀ ଅଥବା ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପରେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରିବାର ସମ୍ଭାବନା ନ ଥାଏ । ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ରୋଗୀର ଭେଦିଲେଟର ସହାୟତାରେ ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଭେଦିଲେଟର କାଢ଼ିଦେଲେ ରୋଗୀର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଏ । ସତ୍ୟତାରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ବେଶାଦିନ ସତ୍ୟସ୍ମୃତି ଭାବେ ଭେଦିଲେଟର ମାଧ୍ୟମରେ ଜୀବିତ ରଖାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ, ତା'ର ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ ମଧ୍ୟ ସମାନ୍ତରାଳରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ।

କେହି ମୃତ୍ୟୁପରେ ବୃଦ୍ଧ ଦାନ କରିପାରେ କି ?

ନା, ଚକ୍ଷୁଦାନ ପରି ମୃତ୍ୟୁପରେ ବୃଦ୍ଧ ଦାନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେତେବେଳେ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ସେହି ସମୟରେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ରକ୍ତ ପ୍ରେରଣା ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଏହା ଇରେଭରସିବଲ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ମାତ୍ରାଧିକ କ୍ଷତି କରିଥାଏ । ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ପ୍ରତିରୋଧକ ପାଇଁ ତା'ର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼େ ।

'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ୍ୟୁ'ର ସାଧାରଣ କାରଣ କ'ଣ ?

ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ କ୍ଷତ (ଦୁର୍ଘଟଣା ଜନିତ), ଇନଟ୍ରାକ୍ରାନିଆଲ୍ ହେମ୍‌ହାମୋରେଜ୍, ହେମ୍‌ ଇନଟ୍ରାକ୍ରାନିଆଲ୍ ଏବଂ ହେମ୍‌ ଚ୍ୟୁମ୍‌, ଏଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ସାଧାରଣ କାରଣ ।

କେତେବେଳେ ଓ କିପରି 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ', ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ? କିଏ ମସ୍ତିଷ୍କର ମୃତ କୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ?

ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଗଭୀର କୋମା ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ରୋଗୀ ଭେଦିଲେଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଜୀବନରକ୍ଷାକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଜୀବିତ ଥାଏ ଏବଂ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କ୍ଲିନିକାଲ୍ ଏବଂ ନ୍ୟୁରୋଲୋଜିକାଲ୍ ପରୀକ୍ଷାରେ କୌଣସି ଉନ୍ନତି ହେବାର ଲକ୍ଷଣ ବା ସମ୍ଭାବନା ନଥାଏ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ' ହୋଇଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ଏକ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଡାକ୍ତରୀ ଦଳ ଯେଉଁଠିରେ ରୋଗୀକୁ ଚିକିତ୍ସା କରୁଥିବା ଡାକ୍ତର, ଜଣେ ନ୍ୟୁରୋଫିଜିସିଆନ୍, ଜଣେ ନ୍ୟୁରୋସର୍ଜନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରହିଥିବେ ସେହି ଦଳ ସତ୍ୟତାରେ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିସାରିବା ପରେ ରୋଗୀର ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ହେଲା ବୋଲି ଜଣାଇଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ଲାବୋରେଟୋରୀ ପରୀକ୍ଷା, ସତ୍ୟତା ଲକ୍ଷଣ ପରୀକ୍ଷା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଦାରଖ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ମସ୍ତିଷ୍କ ପୁନଃ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ସେତେବେଳେ 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ' ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥାଆନ୍ତି ।

ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ରୋଗୀର ବୃଦ୍ଧ ଦାନ କରିବାରେ ବିରୋଧଭାବ କ'ଣ ?

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାମାନ୍ୟତାରେ 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ' ହୋଇଥିବା ଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

- ୧. ଯଦି ରୋଗୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ହୋଇଥିବ ।
- ୨. ଯଦି ରୋଗୀ ଏଓଓ (ଏଚ୍‌ଆଇଭି) ବା ହେପାଟାଇଟିସ୍-ବି ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବ ।
- ୩. ଯଦି ରୋଗୀ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ମଧୁମେହ, ବୃଦ୍ଧକ ରୋଗ, ବୃଦ୍ଧକ ହାନି ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବା ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିବ ।
- ୪. କର୍କଟ ରୋଗରେ (ମସ୍ତିଷ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧୁଦ ରୋଗୀ) ବ୍ୟତିତ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବ ।
- ୫. ଯଦି ରୋଗୀର ବୟସ ୧୦ ବର୍ଷରୁ କମ୍ କିମ୍ବା ୭୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ହୋଇଥିବ ।

ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ଦାତା ଆଉ କେଉଁ କେଉଁ ଅଙ୍ଗ ଦାନ କରିପାରିବେ ?

ମୃତ ଦାତା ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ବୃଦ୍ଧକ ଦାନକରି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଜୀବନ ବାଲ ପାରିବେ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଆଖି, ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ, ଲିଭର, ଚର୍ମ, ପାନକ୍ରିୟା ଇତ୍ୟାଦି ଅଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଦାନ କରିପାରିବେ ।

ମୃତ ବୃଦ୍ଧକ ପ୍ରତିରୋଧକ ପାଇଁ କେଉଁମାନେ ଦଳର ସଦସ୍ୟ ?

ମୃତ କାତାଭେରିକ୍ ବୃଦ୍ଧକ ପ୍ରତିରୋଧକ ପାଇଁ ସଠିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମାନଙ୍କର ଏକ ଦଳର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏମାନେ ହେଲେ :

- ଆଇନ୍‌ଗଟ ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିବାପାଇଁ ମୃତ ବୃଦ୍ଧକ ଦାତାଙ୍କର ବୈଧାନିକ ସଂପର୍କୀୟ ।
- ବୃଦ୍ଧକ ଦାତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରୁଥିବା ଚିକିତ୍ସାବିତ୍ ।
- ଜଣେ ସଂଯୋଗକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ମୃତ ସଂପର୍କୀୟଙ୍କୁ ବୃଦ୍ଧକ ଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ପାରେ ।

- 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ' ଘୋଷଣା କରିଥିବା ନ୍ୟୁରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ।
- ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣରେ ସହାୟତା କରୁଥିବା ବୃକ୍ମ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ବୃକ୍ମ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସକ, ନିଶ୍ଚେତକ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।

କିପରି ମୃତକଙ୍କ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଏ ?

ମୃତକଙ୍କ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଜରୁରୀ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- 'ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ' ର ସଠିକ୍ ନିରୂପଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ।
- ଆବଶ୍ୟକ ତଦ' ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତ୍ ହେବା ଉଚିତ୍ ଯେ ମୃତ ବୃକ୍ମ ଦାତାଙ୍କର ଉତ୍ତମ ବୃକ୍ମ ପୁରାପୁରି ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ତହିଁରେ ବିରୋଧଭାବ ପ୍ରକଟ କଲାପରି ଦାତାର କୌଣସି ସିଂକ୍ରୋମିକ ରୋଗ ନଥିଲା ।
- ଦାତାର ସଂପର୍କୀୟ ମାନଙ୍କ ସମ୍ମତି ଓ ସ୍ୱୀକୃତି ।
- ମୃତ ଦାତାକୁ ଭେଲେଟର ଓ ଅନ୍ୟ ଜୀବନ ରକ୍ଷାକାରୀ ଯତ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ମ ଶରୀରରୁ ବାହାର କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖାଯାଇଥିବା ଜରୁରୀ ।
- ବୃକ୍ମ ଦୂୟ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶରୀରରୁ ବାହାର କରିବାପରେ ତୁରନ୍ତ ତାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥଣ୍ଡା ତରଳ ଦ୍ରବଣରେ ଧୋଇ ବରଫରେ ସୁରକ୍ଷିତ ହେବା ଜରୁରୀ ।
- ମୃତ ଦାତାଙ୍କ ଦୁଇଟିଯାକ ବୃକ୍ମ ଦାନ କରୁଥିଲେ ଦୁଇଜଣ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଅପେକ୍ଷାକୃତ ବୃକ୍ମ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ତାଲିକା ମଧ୍ୟରୁ ମିଳିଥିବା ବୃକ୍ମକର ରକ୍ତ ନମୁନାକୁ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ସହ ଟିସୁ କ୍ରସ୍ ମ୍ୟାଚିଙ୍ଗ୍ କରି ଉଚିତ୍ ଗ୍ରହୀତା ବାଛିବା ଦରକାର ।
- ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପରେ ତୁରନ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରି ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଶରୀରରେ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ମୃତକ ଅଥବା ଜୀବିତ ଦାତା ଉତ୍ତମଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପଦ୍ଧତି ସମାନ ।
- ମୃତ ଦାତାଙ୍କ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପିତ ହେବାପରେ କେତେକ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇନପାରେ କାରଣ ସଂରକ୍ଷିତ ବୃକ୍ମକରେ ପ୍ରତିରୋପଣ ପୂର୍ବରୁ ଅମ୍ଳଜାନର ଅଭାବ, ବରଫ ମଧ୍ୟରେ ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବାରୁ ରକ୍ତ ସଂତାଳନ କମିଯିବା ଇତ୍ୟାଦି କେତେକ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଇପାରେ ତେଣୁ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ତାୟଲିସିସ୍ରେ କିଛିଦିନ ରଖାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ବୃକ୍ମ ଦାତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ କି ?

ନା ଦାତାର ପରିବାର କୌଣସି ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରି ନାହିଁ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମ ଗ୍ରହୀତା ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମ ପାଇଁ କାହାକୁ ଦାନ ଦିଅଁ ନାହିଁ । ଯଦି ମୃତ୍ୟୁପରେ ବୃକ୍ମ ଦାନ କାହାର ଜୀବନ ରକ୍ଷାକରି ପାରୁଛି ତେବେ ତାହା ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ଦାନ । ଦୟାର ଏପରି ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରତିଦାନ ଏବଂ ମଣିଷ ପଣିଆ ଏକ ଖୁସି ଏବଂ ଆତ୍ମ ତୃପ୍ତିର କଥା । ଆର୍ଥିକଲାଭଠାରୁ ଜଣେ ରୋଗୀର ଜୀବନ ବା ଇବାର ଆନନ୍ଦ ଅନେକ ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ଆଣିଦିଏ ।

ଭାରତରେ କେଉଁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମୃତକଙ୍କ ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ?

ଯେଉଁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଶରୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ ପ୍ରତିରୋପଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଥାଏ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ପ୍ରମୁଖ କେନ୍ଦ୍ର ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଅହମ୍ମଦାବାଦ, ବାଙ୍ଗାଲୁର, ଚେନ୍ନାଇ, ଦିଲ୍ଲୀ, ମୁମ୍ବାଇ, କୋଲକତା, ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିଲାଣି ।

ପ ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମେଲିଚୋସ ବା ମଧୁମେହ ମେଲିଚୋସରେ ପୀଡ଼ିତ ରୋଗୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଭାରତରେ ନୁହେଁ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ମଧୁମେହରେ ପୀଡ଼ିତ ରୋଗୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିଯୋଗୁଁ ‘ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବୃକ୍କ ରୋଗ’ ପରି ସମସ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଏକ ମନ୍ଦତମ ଅବସ୍ଥା ଯାହାକି ବହୁମୁତ୍ର ଜନିତ ଜଟିଳତା ବଢ଼ାଇଦିଏ, ଯଦ୍ୱାରା ମୃତକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ।

ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ କ’ଣ ?

କ୍ରମାଗତ ରକ୍ତ ଶର୍କରା ଶରୀରର ଛୋଟ ଛୋଟ ରକ୍ତବାହୀ ନାଳୀକୁ କ୍ଷତି ପହ଼ାଇଥାଏ । ଦୀର୍ଘଦିନ ମଧୁମେହରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃକ୍କର ରକ୍ତବାହୀ ନାଳୀ ମଧ୍ୟ କ୍ଷତି ହେବାଯୋଗୁଁ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ । ଏହିପ୍ରକାର କ୍ଷତିର ପ୍ରାଥମିକ କାରଣ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥାଏ ପ୍ରୋଟିନର କ୍ଷୟ, ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ଏବଂ ପ୍ରଦାହ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଫଳରେ ବୃକ୍କ କ୍ଷତିର କାରଣ ପାଲଟି ଯାଏ । ଶେଷରେ ଅପ୍ରକୃଷ୍ଟତାର କ୍ରମୋନ୍ନତି ଯୋଗୁଁ ବୃକ୍କ ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ (ବୃକ୍କ ରୋଗର ଶେଷ ସ୍ତର) । ବହୁମୁତ୍ର ଯୋଗୁଁ ଯେଉଁ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ତାହାକୁ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ କୁହାଯାଏ । ‘ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନେପ୍ରୋପ୍ୟାଥ’ ହେଉଛି ଏକ ଡାକ୍ତରୀ ନାମ ଯାହାକୁ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ ନାମରେ ଜଣାଯାଏ ।

ମଧୁମେହ ବୃକ୍କ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାହିଁକି ?

- ଆପାତତଃ ମଧୁମେହ ରୋଗ ଭାରତରେ ଅତି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ଏବଂ ପୃଥିବୀ ସାରା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାପିବାରେ ଲାଗିଛି । ଦିନ ଆସିବ ଯେବେ ଭାରତ ମଧୁମେହର ଗୀଘର ପାଲଟିଯିବ ।
- ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ (ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନେପ୍ରୋପ୍ୟାଥ) କ୍ରମିକ ବୃକ୍କ ରୋଗର ପ୍ରଧାନ କାରଣ ।
- ଇଏସ୍କେଡି (ରକ୍ତଚାପ) ଆକ୍ରାନ୍ତ ନୂତନଭାବେ ଚିହ୍ନିତ ହେଉଥିବା ରୋଗୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମେଲିଚୋସରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ହେଉଛି ଶେଷ ସ୍ତରର ବୃକ୍କ ରୋଗୀ ।
- ଏହି ରୋଗରେ ମୂଲ୍ୟାଧିକ ଟିକିଆ ଖର୍ଚ୍ଚ ଭାରତପରି ପ୍ରଗତିଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର ।
- ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ରୋଗୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲେ ତାହା ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗର ନିରାକରଣ କରି ପ୍ରତି ଶେଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇପାରେ ।

- ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ମଧୁମେହ ସହିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଥାଏ ତେବେ ତାହାଲିପିସ୍ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡ଼େ । ତତ୍ସହିତ ପ୍ରତିରୋପଣ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଭାବରେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଯାଏ ।
- ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗରେ ରୋଗୀ ‘କାର୍ଡିଓ ଭାସ୍କୁଲାର’ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ବଢ଼ିଯାଏ ।
- ତେଣୁ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗର ସହଜ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ମଧୁମେହ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବହୁମୁତ୍ର ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗକୁ ବଢ଼ାଇଥାଏ ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମେଲିଚୋସକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏହା ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାରର ମଧୁମେହ (Type-1) - ଆଇ ଟି ଟି ଏସ୍ - (ଇନସୁଲିନ ନିର୍ଭରଶୀଳ ମଧୁମେହ) ଟାଇପ୍-୧ ଡାକ୍ତରଙ୍କିସ୍ ସାଧାରଣତଃ ଯୁବାବସ୍ଥାରେ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏଥିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଇନସୁଲିନ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଏଥିରେ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧୁମେହ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ଇନସୁଲିନ୍ ନେଇଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରାୟତଃ ୩୦-୩୫% ଟାଇପ୍-୧ ଡାକ୍ତରଙ୍କିସ୍ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ ବଢ଼ାଇଥାଏ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାରର ମଧୁମେହ (Type-2) - (ଇନସୁଲିନ୍ ବିନା ନିର୍ଭରଶୀଳ ମଧୁମେହ) - ଟାଇପ୍-୨ ମଧୁମେହ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ଏହା ବିନା ଇନସୁଲିନ୍ ରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ରୋଗୀଙ୍କର ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖାଯାଇପାରେ । ପ୍ରାୟତଃ ୧୦-୪୦% ରୋଗୀଙ୍କର ଟାଇପ୍-୨ ମଧୁମେହ, ବହୁମୁତ୍ର ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ ବଢ଼ାଇଥାଏ । ଟାଇପ୍-୨ ମଧୁମେହ କ୍ରମିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ ହେବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ, ଯାହାକି ତିନୋଟି ନୂଆରୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକର କ୍ରମିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ ପାଇଁ ଦାୟୀ ।

କେଉଁ ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କର ବହୁମୁତ୍ର ଜନିତ ବୃକ୍କ ରୋଗ ହୁଏ ?

ଏହା ପୂର୍ବାନୁମାନ କରିବା କଷ୍ଟକର ହେବଯେ, କେଉଁ କେଉଁ ରୋଗୀଙ୍କର ବହୁମୁତ୍ର ବୃକ୍କ ରୋଗ ବଢ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ ବିପଦର କାରଣ ।

- ଟାଇପ୍-୧/ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାରର ମଧୁମେହ ୨୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ବାହାରିଥାଏ ।
- କମ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣାଧୀନ ମଧୁମେହ (ଉଚ୍ଚ ଏଚ ବି ଏ ଏଲ୍ ସି ର ମାତ୍ରାରେ) ।
- ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ମଧ୍ୟ କମ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ରହେ ।
- ଯଦି ପାରିବାରିକ ଇତିହାସରେ ମଧୁମେହ ଏବଂ କ୍ରମିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ ରହିଥାଏ ।

- ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତିରେ ଅସ୍ୱଚ୍ଛିଆ (ଡାଇବେଟିକ୍ ରେଟିନୋପ୍ୟାଥ) କିମ୍ବା ଶିରାର କ୍ଷତି (ଡାଇବେଟିକ୍ ନ୍ୟୁରୋପ୍ୟାଥ) ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଏହା କେବଳ ମଧୁମେହ କାରଣରୁ ହୋଇଥାଏ ।
- ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତି, ମୋଟାପଣ, ଧୂମପାନ, ସେରମ ଲିପିଡର ବୃଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ଡାଇବେଟିକ୍ ବୃକ୍କରୋଗ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ମଧୁମେହ ରୋଗୀର ମଧୁମେହ ବୃକ୍କରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ ?

ମଧୁମେହ ବୃକ୍କରୋଗ ବଢିବାକୁ ବହୁତ ବର୍ଷ ଲାଗେ, ତେଣୁ ମଧୁମେହରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବାର ପ୍ରଥମ ଦଶବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କୃଚିତ୍ ଏହାର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦିଏ । ୧୫ ରୁ ୨୦ ବର୍ଷ ଡାଇବି-୧ ମଧୁମେହରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବା ପରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ସ୍ୱଳ୍ପ ରୂପେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ । ଯଦି ଜଣେ ମଧୁମେହ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀର ୨୫ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ବଢିନଯାଏ ତେବେ ତା'ର ବୃକ୍କରୋଗ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବା ବିପଦ କମିଯାଏ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ମଧୁମେହ ରୋଗୀ, ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବାର ସନ୍ଦେହ କରାଯାଏ ?

ମଧୁମେହ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ହୋଇଥିବାର ସନ୍ଦେହ ହେବ ଯଦି :-

- ଯଦି ଫେଣ ଫେଣ ପରିଶ୍ରା ହେଉଥିବ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରାରେ ଆଲବୁମିନ୍ / ପ୍ରୋଟିନ୍ ନିଷ୍କାସିତ ହେଉଥିବ (ଏହା ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଦର୍ଶାଏ) ।
- ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପର ଧାରାକୁ ବଢାଉଥିବ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ରକ୍ତଚାପର ଧାରାକୁ ଖରାପ ଅବସ୍ଥାକୁ ନେଉଥିବ ।
- ପାଦଗଣ୍ଠି, ପାଦ, ଓ ମୁହଁ ଫୁଲିଯାଉଥିବ; ପରିଶ୍ରାରେ ମାତ୍ରା କମି ଯାଉଥିବ ଏବଂ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବ (ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ହେବା କାରଣରୁ) ।
- ଇନ୍-ସ୍ତ୍ରୁଲିନ୍ ଆବଶ୍ୟକ ମାତ୍ରାକୁ କମ ରହୁଥିବ କିମ୍ବା ଡାଇବେଟିକ୍ ବିରୋଧୀ ଔଷଧ ଯୋଗୁଁ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବ ।
- ବାରମ୍ବାର ହାଇପୋଗ୍ଲାଇସେମିଆରେ କମ୍ (ଶର୍କରାର ମାତ୍ରା ଶରୀରରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ କମିଯିବା) ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଉଥିବାର ଇତିହାସ ଥିଲେ ମଧୁମେହ ନିରୋଧୀ ଔଷଧ ଦ୍ୱାରା ମଧୁମେହର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସହିତ ପୂର୍ବରୁ ଯଦି ମଧୁମେହ ନିରୋଧୀ ଔଷଧ ସେବନ ପରେ ମଧ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରୁନଥିଲା ତେବେ
- ଯଦି କୌଣସି ଔଷଧ ସେବନ ବିନା ମଧୁମେହ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ବହୁରୋଗୀ ଗର୍ବ

ଅନୁଭବ କରି ଏବଂ ଖୁସି ହୋଇଥାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ମଧୁମେହରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଆନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ବଶତଃ ଏହାର ପ୍ରକୃତ କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୃକ୍କ ଅତି ଖରାପ ହୋଇ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

- କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କରୋଗର (ଦୁର୍ବଳତା, ଭୋକ ନ ଲାଗିବା, ଅରୁଚି ବା ଲାଗିବା, କୁଣ୍ଠେଇ ହେବା, ପାଲୋର, କ୍ୱାଁ ଏବଂ ଅଣ ନିଶ୍ୱାସୀ ହେବା) ଇତ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।
- ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କଲେ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ୟୁରିଆ ର ପରିମାଣ ବଢିଥାଏ ।

କିପରି ମଧୁମେହ ବୃକ୍କରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ଏବଂ କେଉଁ ପରୀକ୍ଷା ସମ୍ପଲ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରେ ?

ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି, ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଜାଣିବା ପାଇଁ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ (ଏବଂ ଇଜିଏଫ୍ଆର) ର ମାତ୍ରା ଜାଣିବା ପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । ପରିଶ୍ରାରେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରୀକ୍ଷା ଯଦ୍ୱାରା ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ଅତି ଚଳଣି ଜାଣିହୁଏ । ଆଲବୁମିନ୍ ମାତ୍ରା ଜାଣିବାକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା । ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷା ଏକପ୍ରକାର ପରିଶ୍ରାରେ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରୀକ୍ଷା । ଯଦ୍ୱାରା ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ବାହାର କରିଥାଏ । ବୃକ୍କରୋଗ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ (ଇଜିଏଫ୍ ଆର) ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ଏବଂ ସେରମ୍ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ବୃଦ୍ଧି ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ହେବାର ସୂଚନା ଦେଇଥାଏ । (ସାଧାରଣତଃ ଏହା ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆ ର ବୃଦ୍ଧି ହେବାପରେ ଏହା ସୂଚନା ଦିଏ) ।

ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆ ଏବଂ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆ ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆମାନେ ପରିଶ୍ରାରେ (ଏକପ୍ରକାର ପ୍ରୋଟିନ୍) ଆଲବୁମିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତି । ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନିୟୁରିଆ ପରିଶ୍ରାରେ ଅତି ଅଳ୍ପମାତ୍ରା (ଅର୍ଥାତ୍ ଦିନକୁ ୩୦ରୁ ୩୦୦ ମିଗ୍ରାମ୍ ପରିଶ୍ରାରେ ଆଲବୁମିନ୍ ର ପରିମାଣ ରହିଥିଲେ) ପ୍ରୋଟିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତି ଯାହାକି ସାଧାରଣ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରେ ଜଣାପଡିନଥାଏ । କିନ୍ତୁ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରେ ଜଣାପଡିଥାଏ । ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନିୟୁରିଆମାନେ ପରିଶ୍ରାରେ ବହୁମାତ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଶରୀରରୁ ବାହରିଯିବାକୁ ବୁଝାଏ ଅର୍ଥାତ୍ (ପରିଶ୍ରାରେ ଆଲବୁମିନ୍ ପରିମାଣ ୩୦୦ରୁ ଅଧିକ ଦିନକରେ ଯିବାକୁ ବୁଝାଏ) ଯାହାକି ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷାରେ ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡିଥାଏ ।

ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିମ୍ନ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ଜାଣିବାପାଇଁ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା ଏକ ନିତ୍ୟା ନିଖୁଣ ପରୀକ୍ଷା କାହିଁକି ?

ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷାରୁ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ନିଖୁଣ ଏବଂ ନିର୍ଭୁଲ ପରୀକ୍ଷା । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମଧୁମେହ ବୃକ୍କରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବା ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍କକକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇହୁଏ ଏବଂ କ୍ଷତି ନହେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରେ ।

ସାଧାରଣ ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷା ଠାରୁ ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ଯୋଗୁଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଲକ୍ଷଣରୁ ବିପଦ ଆସିବାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଡାଇବେଟିକ୍ ନେଫ୍ରୋପାଥି ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରେ । ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କର ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା ବୃକ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ବିପଦକୁ ଅନୁମାନ କରିବା ସହ ସତରଞ୍ଜାବେ କାର୍ଡିଓ ଭାସ୍କୁଲାର ଜନିତ ବିପଦ ଓ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଦିଏ ।

ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରି ପ୍ରାଥମିକ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଣାଳୀ ରୋଗୀକୁ ଭୟାନକ ରୋଗ ସଂପର୍କରେ ସତର୍କ କରାଏ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ରୋଗୀର ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତ ଚିକିତ୍ସା କରିବାର ସୁବିଧା ମିଳେ ଯଦ୍ୱାରା ଡାକ୍ତର ଗୁରୁତ୍ୱର ସହିତ ରୋଗୀର ରୋଗ ନିଦାନ କରିପାରନ୍ତି ।

କେବେ ଓ କେତେବେଳେ ମଧୁମେହ ରୋଗୀ ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ?

ପ୍ରଥମ ସ୍ତରରେ ଥିବା ମଧୁମେହ ରୋଗୀ ମଧୁମେହରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବାର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପରେ କରାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ତା’ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରରେ ଥିବା ମଧୁମେହ ରୋଗୀ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ସହ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ମଧୁମେହ ରୋଗୀର ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ଜାଣିବା ପାଇଁ କିପରି ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ?

ପରିଶ୍ରମରେ ଅତି କମ୍ ମାତ୍ରାର ପ୍ରୋଟିନିନ୍ ଉପସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ହେଉଛି ଏକ ପଦ୍ଧତି ଯାହାକି ସାଧାରଣ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷାରେ ଜଣାପଡେ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ମଧୁମେହ ବୃକ୍କରୋଗ ଜାଣିବାକୁ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଯଦି ପରିଶ୍ରମରେ ପ୍ରୋଟିନିନ୍ ଉପସ୍ଥିତି ନଥାଏ ତେବେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପାଇଁ ଅଧିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା

କରାଯାଏ । ଯଦି ସାଧାରଣ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରୋଟିନିନ୍ ଉପସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ମିଳେ ତେବେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେନାହିଁ । ଡାଇବେଟିକ୍ ନେଫ୍ରୋପାଥି କୁ ଠିକ୍‌ଭାବେ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଯୁବିନାରୀ ଗ୍ରାକ୍ ଇନ୍‌ଫେକ୍ସନ ବା ମୃତ ନଳା ସଂକ୍ରମଣ ହୋଇନଥିବା ସମୟରେ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପାଇଁ ତିନି ମାସରୁ ଛଅମାସ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟିରୁ ତିନୋଟି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଦରକାର ପଡେ ।

ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆକୁ ଅନେକ୍ଷଣ କରି ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ତିନୋଟି ଅତ୍ୟାଧିକ ସାଧାରଣ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

ସ୍ୱଚ୍ଛ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା : ଏହି ପରୀକ୍ଷା ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ମିଶ୍ରିତ ବସ୍ତୁର ସରୁପ ନିର୍ଣ୍ଣୟକ ପଦ୍ଧତି 'ବା' ବଟିକା ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ପରୀକ୍ଷା ଯାହା କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଅର୍ପିତଆଳ ଅଭ୍ୟାସ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଏହା ନିମ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୂପରେଖ ପ୍ରଦାନ କରେ । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ରିଜେକ୍ସିଭ ବା ଟାଲେଟ୍ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷାରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଅନୁପାତ ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଲବୁମିନ ଠାରୁ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଅନୁପାତ : ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପରିଶ୍ରମରେ ନିର୍ଗତ ଆଲବୁମିନ ଠାରୁ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଅନୁପାତର ମାତ୍ରା (ଏ ସି ଆର) ହେଉଛି ସତରଞ୍ଜ, ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ନିଖୁଣ ପ୍ରଣାଳୀ । (ଏ ସି ଆର) ୨୪ ଘିଆ ପରିଶ୍ରମ ମାତ୍ରାରେ ନିର୍ଗତ ଆଲବୁମିନର ମାତ୍ରାକୁ ନେଇ ଅନୁପାତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରେ । ବଡ଼ ଭୋର ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷାରେ ଯଦି ଆଲବୁମିନ ଠାରୁ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଅନୁପାତ (ଏ ସି ଆର) ୩୦-୩୦୦ ମି:ଗ୍ରା/ଗ୍ରା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଏହା ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ରୋଗକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥାଏ । (ସାଧାରଣ ଏ ସି ଆର ର [୩୦ ମିଗ୍ରା/ଗ୍ରା) । ବ୍ୟୟ ବା ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିମାଣ ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧତାର ଅଭାବ କାରଣରୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ମଧୁମେହ ରୋଗୀ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ମାଇକ୍ରୋଆଲବୁମିନୟୁରିଆର ଏହି ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚି ହେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସମ୍ପାଦ ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁତ କମ୍ ।

ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପାଇଁ ୨୪ ଘିଆ ପରିଶ୍ରମ ସଂଗ୍ରହ : ୨୪ ଘିଆରେ ସଂଗୃହିତ ପରିଶ୍ରମରେ ଯଦି ଆଲବୁମିନର ପରିମାଣ ୩୦ ରୁ ୩୦୦ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥାଏ ତେବେ ରୋଗୀକୁ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ହୋଇଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଯଦିଓ ଏହା ଏକ ସ୍ଥିର ପ୍ରଣାଳୀ ତଥାପି ପୂର୍ବାନୁମାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ପାଇଁ ଏକ ବହୁତ କଷ୍ଟକର ।

ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ କିପରି ପ୍ରାମାଣିକ ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷା ସାହାଯ୍ୟ କରେ ?

ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃକ୍କରୋଗ ଜାଣିବାକୁ ପ୍ରାମାଣିକ ଡିପ୍ଟିକ୍ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା (ସାଧାରଣତଃ

‘ଟ୍ରେସ୍ ୪+ କୁ) ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ଏବଂ ନିୟମିତ ବ୍ୟବହାରିକ ପ୍ରଣାଳୀ ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନର ମାତ୍ରା ସଠିକ୍ ଜାଣିହୁଏ । ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ଜାଣିବା ପାଇଁ ‘ସ୍ମାଣ୍ଡାର୍ଡ୍ ମ୍ୟୁରିନ୍ ଡିପ୍ଟିକ ଟେଷ୍ଟ’ ସହଜ ଏବଂ ସହଜ ପ୍ରଣାଳୀ । (ପରିଶ୍ରାରେ ଆଲବୁମିନର ପରିମାଣ] ୩୦୦ ମିଗ୍ରା ଦିନକୁ) ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆର ଉପସ୍ଥିତି ସ୍ତର-୪ ବା ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତରର ପ୍ରତିଫଳନ କରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ମାତ୍ରାଧିକ ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗକୁ ସୂଚିତ କରେ ।

ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିପାଏ । ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ବୃଦ୍ଧି ଅତିମାତ୍ରାରେ ହେଲେ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତିର ସୂଚନା ଦିଏ (ସ୍ତର-୩ ବା ତୃତୀୟ ସ୍ତର) । ଇନ୍-ସିପିଏ ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ସୂଚନା) ଉଦାହରଣ ସରୁକ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଏବଂ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ବୃଦ୍ଧି ।

ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା ସମ୍ପନ୍ନ କରିବା, ଅତି ଉଚ୍ଚ ମ, ମ୍ୟୁରିନ୍ ଡିପ୍ଟିକ ଟେଷ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆର ଅନୁପସ୍ଥାନ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ସ୍ତରରେ ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ସୂଚନା ଦିଏ ।

ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଅନୁପଲବ୍ଧତା କାରଣରୁ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ପରୀକ୍ଷା ବହୁତ କମ୍ ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କର କରାଯାଇ ପାରିଥାଏ । ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ‘ମ୍ୟୁରିନ୍ ଡିପ୍ଟିକ ଟେଷ୍ଟ’ ଯଦ୍ୱାରା ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ତାହା ହେଉଛି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉଚ୍ଚ ମ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିକଳ ଭାବରେ ପରିଗଣିତ ହୁଏ ।

ମ୍ୟୁରିନ୍ ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଏକ ସରଳ ଏବଂ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କରାଯାଉଥିବା ଏକ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି, ଯାହାକି ଛୋଟ ଛୋଟ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ସମୂହ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାଧନ ବିକଳ । ତାହାଲିପିସ୍ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ପାଇଁ ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଶିଥିଳ ସ୍ତରର ଭିତ୍ତିଭାବ ଭାବେ ପରିଗଣନା କରିବା ଏକ ସଫଳତା ଭାବେ ଧରିନିଆଯାଇପାରେ ।

କିପରି ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୁଏ ?

ଆଦର୍ଶ ପ୍ରଣାଳୀ - ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ନିମ୍ନ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଏକ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ (କି ଏଫ୍ ଆର) ବର୍ଷକୁ ଅତିଷ୍ଠ ପକ୍ଷେ ଥରେ ମଧୁମେହ ରୋଗୀର କରାଯିବା ଜରୁରୀ । ବାସ୍ତବ ପ୍ରଣାଳୀ - ଚିକିତ୍ସା ମାସିଆ ରକ୍ତ ଚାପର ମାପ ଏବଂ ମ୍ୟୁରିନ୍ ଡିପ୍ଟିକ ଟେଷ୍ଟ, ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ (କି ଏଫ୍ ଆର), ଏସବୁ ସମସ୍ତ ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କର ମ୍ୟୁରିଆ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା

ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀ ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗୁଡ଼ିକରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ସହର ମାନଙ୍କରେ ସାମିତ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ମଧୁମେହ ରୋଗର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ କେତେକ ଉପଯୋଗୀ ପରାମର୍ଶ ହେଉଛି -

- କୁମାରତ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ।
- ମଧୁମେହ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ । ଏବ୍ ବି ଏ ୧ ସି ମାତ୍ର ୭ରୁ କମ୍ ରଖିବା ।
- ରକ୍ତଚାପ ୧୩୦/୮୦ରୁ କମ୍ ରଖିବା । ଆଣ୍ଡ୍ରେନସନ୍ ରିସେପ୍ଟର ବ୍ଲକ୍ସ (ଏ ଆର ବି ପି) ଗୁପ୍ତ ଆର୍ ହାଇପରଟେନ୍ସିଭ୍ ଔଷଧର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ।
- ଖାଦ୍ୟରେ ଚିନି ଓ ଲୁଣର ମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବା କମ୍ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍, କୋଲେଷ୍ଟେରଲ ଏବଂ ଚର୍ବି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ କମ୍ ଖାଇବା ।
- ନିତ୍ୟା ଭାବେ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷାପାଇଁ ବର୍ଷକୁ ଥରେ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା କରି ଆଲବୁମିନର ମାତ୍ରା, ଏବଂ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା (ଏବଂ କି ଏଫ୍ ଆର) କରି ବୃକ୍ମକକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଅନ୍ୟ କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସତର୍କତା - ନିୟମିତ ବ୍ୟାୟାମ, ଏବଂ ଓଜନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ । ମଦ୍ୟପାନ, ଧୂମପାନ, ତମାଖୁ, ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ସହିତ ବ୍ୟଥା ନିବାରଣ ଔଷଧର କୁମାରତ ବ୍ୟବହାରକୁ ଏତାଇଦେବା ଆବଶ୍ୟକ

ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା :

- ମଧୁମେହର ଉଚିତ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ବୃକ୍ମକକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାକୁ ରକ୍ତଚାପର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ରହିବା ଜରୁରୀ ହେଲେ, ରକ୍ତଚାପର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜରୁରୀ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ନିୟମିତ ରକ୍ତଚାପ ମାପିବା ଏବଂ ସର୍ବଦା ଏହାକୁ ୧୩୦/୮୦ ମିମି ଏଚ୍ କି ମଧ୍ୟରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ହାଇପରଟେନ୍ସନର ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ, ଯଦ୍ୱାରା କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତିର କ୍ଷିପ୍ରତା ଶିଥିଳ ହୋଇଯାଏ ।
- ଆଣ୍ଡ୍ରେନସିନ୍ - କନ୍ଭରଟିନ୍ ଏନ୍‌କାଲମ୍ (ଏ ସି ଇ) ଇନ୍‌ହିବିଟରସ୍ ଏବଂ ଆଣ୍ଡ୍ରେନସିନ୍ ରିସେପ୍ଟର ବ୍ଲକ୍ସ (ଏ ଆର ବି ଏସ୍) ହେଉଛି ଆର୍ ହାଇପରଟେନ୍ସିଭ୍ ଔଷଧ ଯାହାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ପ୍ରଭାବ ଅଧିକ ।

ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀର ଯେତେବେଳେ ମାଇକ୍ରୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ ଉପସ୍ଥିତ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏହି ଔଷଧର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

- ଫୁଲ୍ଲ କମାଇବାପାଇଁ ଯେଉଁ ଔଷଧ ଦିଆଯାଏ ଯାହାକି ପରିଶ୍ରାବ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ (ଡାଇଲ୍ୟୁରେଟିଭ୍) ତାକୁ ରୋଗୀକୁ ଦିଆଯିବା ସହିତ ଲୁଣ ଏବଂ ଡରଲର ମାତ୍ରା କମ କରିବାପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।
- ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ବୃକ୍ମକ ହାନି ହୋଇଥିବା ରୋଗୀ ଯଦି ବାରମ୍ବାର 'ହାଇପୋଗ୍ଲାଇସେମିଆ' ର ଶିକାର ହୋଇଥାଆନ୍ତି ତେବେ ମଧୁମେହ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ନୂଆ ଔଷଧ ବା ଔଷଧର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ପଡେ । ଏପରିକି ମଧୁମେହକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ କିଛିଦିନ ଇନସୁଲିନ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇପାରେ । ହାଇପୋଗ୍ଲାଇସେମିଆ କୁ ଏଡାଇବା ପାଇଁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଶକ୍ତି ବର୍ଦ୍ଧକ ପାନାୟକୁ ଏଡାଇଯିବା ଉଚିତ୍ । ମେଟଫର୍ମିନ୍ କୁ ଲାଜିକ୍ ଏସିଡୋସିସ୍ ବିପଦ କାରଣରୁ, ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ୧.୫ମି.ଗ୍ରା/ଡିଏଲ୍ ରୁ ଅଧିକ ରହୁଥିବା ରୋଗୀ ଏଡାଇଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଉଚ୍ଚ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ଥିବା ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ, କ୍ରନିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ସମସ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ସାଧନ (ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି) ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଗୁରୁତ୍ୱର ସହିତ କାର୍ଡିଓଭାସ୍କୁଲାର ରୋଗର ବିପଦର ମୂଲ୍ୟାୟନ, କାରଣ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରିବା ଉଚିତ୍ (ଧୂମପାନ, ଲିପିଡ୍ର ବୃଦ୍ଧି, ରକ୍ତଶର୍କରା ବୃଦ୍ଧି, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପର ବୃଦ୍ଧି ଇତ୍ୟାଦିର) ।
- ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ସହିତ ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅର ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ ଡାୟଲିସିସ୍ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ମଧୁମେହ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିବ ?

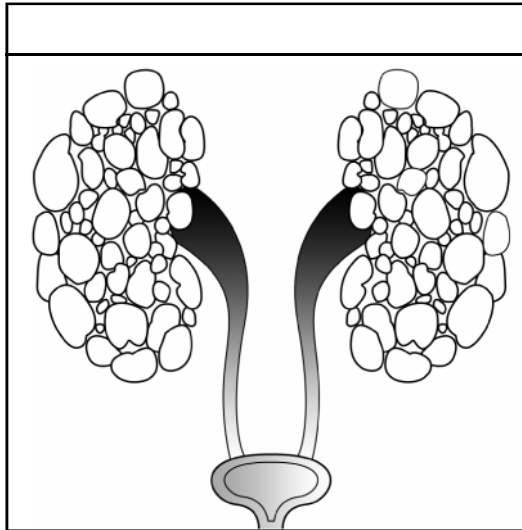
- ଯଦି ମାତ୍ରାଧିକ ଓଜନର ବୃଦ୍ଧି ଘଟେ, ପରିଶ୍ରାବ ପରିମାଣ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ କମିଯାଏ, ଶରୀର ଫୁଲିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯୋଗୁଁ ଖରାପ ଆଡକୁ ଗତିକରି ନିଶ୍ୱାସ ନେବାରେ କଷ୍ଟ ବା ଅସୁବିଧା ହୁଏ ।
- ଛାତିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ରକ୍ତଚାପ ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଲେ, ଅତି ଅଧିକ ହୃତ୍ସ୍ପନ୍ଦନ ଗତି ବଢିଗଲେ ।
- ଅତିମାତ୍ରାରେ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିଲେ, ଭୋକ ନଲାଗିଲେ, କିମ୍ବା ବାଁ ଅଥବା ଶେଥା ପଡିଗଲେ ।

- ପରସିଷ୍ଟେ ଜ୍ୱର, ଥଣ୍ଡା, ଜ୍ୱଳନ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେଲେ, ଯଦି ପରିଶ୍ରା ମଳିନ ଏବଂ ଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ହେଲେ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡିଲେ ।
- କ୍ରମାଗତ ହାଇପୋଗ୍ଲାଇସେମିଆ (ଦିନି ମାତ୍ରା କମ୍) ହେଲେ କିମ୍ବା ଇନସୁଲିନ୍ ଆବଶ୍ୟକ ମାତ୍ରାରୁ କମିଗଲେ କିମ୍ବା ଆଁଡାଇବେଟିକ୍ ଔଷଧ ଯୋଗୁଁ ଦୁହ ଉପୁଜିଲେ, ଅଳସୁଆପି କିମ୍ବା ବାତ ମାରିଲେ ।

କ୍ଷୋଡ଼ଣ ଅଧ୍ୟାୟ ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ

ଅଗୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ (ଏ ଡି ପି କେ ଡି) ହେଉଛି ସାଧାରଣତଃ ବଂଶାନୁଗତ ରୋଗ । ଏହାର ଚାରିତ୍ରିକ ଗୁଣ ହେଉଛି ବୃକ୍ମରେ ସଂଖ୍ୟାତ୍ମକ ଅର୍ବୁଦ ହେବା । ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ (ପି କେ ଡି) ଜ୍ୱନିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଚତୁର୍ଥ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । (ପି କେ ଡି) ରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଯେଉଁଥିରେ ଅର୍ବୁଦ ଦେଖାଯାଇପାରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଯକୃତ, ମସ୍ତିଷ୍କ, ପାକସ୍ଥଳୀ, ପାଚନଗ୍ରନ୍ଥି, ଡିମ୍ବାଶୟ ଏବଂ ପ୍ଳିହା ।

ପି କେ ଡିର ପରିସର କ'ଣ ?

ଅଗୋସୋମାଲ ଡୋମିନାଟ୍ ପି କେ ଡି ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ, ଏହା ସମାନ ଭାବରେ ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ଠାରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଏହା ୧୦୦୦ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିଥାଏ । ସବୁ ଜ୍ୱନିକ୍ ବୃକ୍ମରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟତଃ ୫% ରୋଗୀ ତାୟଲିସିସ୍ ଅଥବା ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ଯଦି ସେମାନେ ପି କେ ଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

କିପରି ବୃକ୍ମ ପି କେ ଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୁଏ ?

- ଅଗୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡିରେ ବହୁଗୁଣିତ ଅର୍ବୁଦ ଗୁଚ୍ଛ (ତରଳ ଭର୍ତ୍ତି ମୁଣ୍ଡା) ଦୁଇଟି ବୃକ୍ମ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଏ ।
- ଅର୍ବୁଦର ଆକାର ପି କେ ଡିରେ ବଳିଦିଆଏ (ଡାୟାମିଟର ଏକ ଛୁ ମୁନରୁ ଆରମ୍ଭକରି ୧୦ ସେ:ମି: କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ) ।
- ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଅନୁସାରେ ଅର୍ବୁଦର ମାପ ବୃଦ୍ଧିପାଏ, ଯାହାକି ଧୀରେ ଧୀରେ ସୁସ୍ଥ ବୃକ୍ମ ପେଶୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚାପି ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ ।

- ଏହି କ୍ଷତ ଭଜ ରକ୍ତଚାପ ସହ ସଂପୃକ୍ତ କରାଏ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର କ୍ଷୟ କରାଏ ଏବଂ ବୃକ୍ମର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଧାମା କରିଦିଏ ଫଳରେ ଜ୍ୱନିକ୍ ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟହୀନତା ଦେଖାଯାଏ ।
- ବହୁବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ (ବର୍ଷ ବର୍ଷ ପରେ) ଜ୍ୱନିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ଖରାପ ସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ଏବଂ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବୃକ୍ମର ହାନି କରେ (ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଶେଷ ସ୍ତର) । ଶେଷରେ ତାୟଲିସିସ୍ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ପିକେଡିର ଲକ୍ଷଣ :-

ଅଗୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁ ଦଶନ୍ଧି ଧରି ବଂଧୁଆଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କଠାରେ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇନଥାଏ । ଅନେକ ପିକେଡି ରୋଗୀ ୩୦ରୁ ୪୦ ବର୍ଷ ବୟସର ହେବାପରେ ତାଙ୍କଠାରେ ଲକ୍ଷଣ ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।

ପିକେଡିର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

- ଭଜ ରକ୍ତଚାପ ।
- ପିପିପଟରେ ଯକ୍ଷଣା, ଫୁଙ୍କ ଯକ୍ଷଣା, ଗୋଟେ ବା ଦୁଇପଟ ଯାକ ପେଟ ଫୁଲିଯିବା ।
- ପେଟରେ କିଛି ବଡ (ଜଡପିଣ୍ଡ) ଥିବାପରି ଅନୁଭବ ହେବା ।
- ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରାମଳା ସଂକ୍ରମଣ ହେଉଥିବ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମରେ ପଥୁରା ହେବା ।
- ବୃକ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ହ୍ରାସ ପାଇ ଜ୍ୱନିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗ ହେଲେ ।
- ଅନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ଯେପରିକି ମସ୍ତିଷ୍କରେ ହୋଇଥିବା ଅର୍ବୁଦ ଯୋଗୁଁ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଗଲେ ।
- ରୋଗୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜଟିଳତା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି, ବେନ୍ ଅନେୟୁରିସିସ୍, ଆବଡ଼ମିନାଲ ଖୁଲ ହାରନିଆ, ଯକୃତ ଅର୍ବୁଦରେ ସଂକ୍ରମଣ, ତାଇଭରସିକ୍ୟୁଲେ (ପାଉଚସ୍) କୋଲେନ୍‌ରେ ଏବଂ ଭାଲଭର୍ ଅସାଭିକତା ଦେଖାଦେଲେ ।

ପ୍ରାୟତଃ ୧୦% ରୋଗୀଙ୍କର ବ୍ରେନ୍ ବା ମସ୍ତିଷ୍କ ଆନେୟୁରିସିସ୍ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ବ୍ରେନ୍ ବା ମସ୍ତିଷ୍କ ଆନେୟୁରିସିସ୍‌ରେ ରକ୍ତବାହୀ ଶିରାର କାନ୍ଥ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ କାରଣ ଶିରା ଫୁଲିଯିବା ଯୋଗୁଁ । ମସ୍ତିଷ୍କ ଧମନୀର ଅତ୍ୟଧିକ ଯୋଗୁଁ ମସ୍ତିଷ୍କ ଘାତ ଘଟେ ଏପରିକି ମୃତ୍ୟୁ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ବୃକ୍ମ ହାନି ହୁଏ କି ?

ନା, ପିକେଡିରେ ପାଡିତ ସମସ୍ତ ରୋଗୀଙ୍କର ବୃକ୍ମ ହାନି ବା ଅଚଳ ହୋଇ ନଥାଏ । ୫୦% ପ୍ରତିଶତ ପି କେ ଡିରେ ପାଡିତ ରୋଗୀଙ୍କର ୬୦ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ବୃକ୍ମ ଅଚଳ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ପ୍ରାୟତଃ ୬୦% ଲୋକ ପିକେଡି ପାଡିତ ରୋଗୀଙ୍କର ୭୦ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ବୃକ୍ମ ଅଚଳ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବାବସ୍ଥାରେ

ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ କିମ୍ବା ରକ୍ତ ନିର୍ଗତ ହେଲେ, ବୃକ୍ମର ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ପି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କର କ୍ଳନିକ୍ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ଗତି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ ।

ପିକେଡି ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ :

ଅଗୋଷୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

- ବୃକ୍ମର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ - ଏହା ସାଧାରଣତଃ ବୃକ୍ମ ପିକେଡି ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାପାଇଁ ଏକ ସହଜ, ସୁରକ୍ଷିତ, ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବିହୀନ ଏବଂ ସଙ୍କ୍ରମଣମୁକ୍ତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପଦ୍ଧତି ଭାବେ ବୃକ୍ମ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ସିଟି କିମ୍ବା ଏମ୍ ଆର ଆଇ ସ୍କାନ - ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟୟବହୁଳ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରୀକ୍ଷା ଯାହାଦ୍ୱାରା ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡରେ ଜଣାପଡୁନଥିବା ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧକୁ ମଧ୍ୟ ଖୋଜି ବାହାର କରିଦିଏ ।
- ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ - ପି କେ ଡି ଏକ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ରୋଗ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁର ୫୦:୫୦ ଭାଗ ରୋଗ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ତେଣୁ ପରିବାରର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ରୋଗ ସମ୍ଭବରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କଲେ ପି କେ ଡି ରୋଗୀର ରୋଗ ସମ୍ପର୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରେ ।
- ପି କେ ଡିର ବୃକ୍ମ ଉପରେ କେତେ ପ୍ରଭାବ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା :
ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରୁ ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡୁଥିବାର ମାତ୍ରା ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍ ମାତ୍ରା ଜାଣିବାପାଇଁ କରାଯାଏ । ବୃକ୍ମର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ଜାଣିବା ପାଇଁ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଜାଣିବାପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । କାରଣ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରାରୁ ବୃକ୍ମର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ଜଣାପଡେ ।

• ଅତର୍କିତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ :

ନିୟମିତ ସାମ୍ବ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କିମ୍ବା ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରିବା ବେଳେ ଯଦି ପିକେଡି ଜଣାପଡେ ତେବେ ଏହା ଅତର୍କିତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିବାର କୁହାଯାଇପାରେ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ‘ଜିନ୍ ଲିକେଜ୍ ଆନାଲିସିସ୍’ ପରି ଏକ ସତର୍କ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁଥିରୁ ପରିବାରର କେଉଁ ସଦସ୍ୟ ପିକେଡି ଜିନ୍ ବହନ କରିଥାଏ ତାହା ଜଣାପଡିଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯଦି ଇମେଜିଙ୍ଗ ପରୀକ୍ଷାରେ ପିକେଡି ବିଷୟରେ ଜଣାନପଡେ ସେହି ପରିପେକ୍ଷାରେ ଏହି ପରୀକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ । ଯଦିଓ ଏହା ବ୍ୟୟବହୁଳ ଏବଂ ଅକ୍ଷେପକେ କେନ୍ଦ୍ରରେ କରାଯାଏ ତଥାପି ଏହା ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବା ଲକ୍ଷଣ କୃତ ସ୍ଥଳରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

- ପରିବାରର କେଉଁ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପିକେଡି ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବଛା ଯିବା ଉଚିତ୍ :
- ପିକେଡି ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସମସ୍ତ ସାମାନ ଏହି ରୋଗ ବହନ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ତେଣୁ

ପିକେଡି ରୋଗୀର ସାମାନ, ଭାଇ ଭଉଣୀ କିମ୍ବା ଏହି ରୋଗୀର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବଛାଯିବା ଉଚିତ୍ । ତେଣୁ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଭାବେ କାହାଠାରୁ ରୋଗ ଆସିଛି ତାହା ଠାବ କରିବା ନିତ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପିକେଡି ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀର ସମସ୍ତ ସାମାନ ଏହି ରୋଗ ବିପଦକୁ ବହନ କରି କି ?

‘ନା’ ପିକେଡି ଏକ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ରୋଗ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ବାପା କିମ୍ବା ମା ଜଣକ ଅଗୋଷୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡି ଥାଏ ତେବେ ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୫୦% ପିକେଡି ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଜଟିଳତା ବା ବିପଦ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ ।

ପିକେଡିର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା :

ପିକେଡି ରୋଗୀହେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧକୁ ହ୍ରାସ କରିବା କିମ୍ବା ପିକେଡିର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା କରି ରୋଗ ନହେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ।

ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ବିଶଦ ତଥ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଏବଂ ରୋଗ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପର୍କ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଚିକିତ୍ସା ନିମ୍ନ କେତକ ଗୁଡ଼ିଏ ସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ । ସମ୍ପର୍କ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପିକେଡିକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବାପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ମ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟିକରେ । ପିକେଡିରେ ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅର ବା ବୃକ୍ମ ନିଷ୍କଳତା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପର ଚିକିତ୍ସା, ସମ୍ପର୍କ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ଏତାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଜୀବନ ଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟରେ ସୁସମ ଖାଦ୍ୟର ଅଭ୍ୟାସ କେତେକାଂଶରେ ବୃକ୍ମର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ସହ ହୃଦୟକୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଯେତେବେଳେ ପିକେଡି ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇନଥାଏ କିମ୍ବା ତା’ର କୌଣସି ଚିକିତ୍ସାର ଆବଶ୍ୟକ ନଥାଏ ସେତେବେଳେ ପିକେଡି ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ରୋଗ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ଉତ୍ସୁକ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ନିବନ୍ଧନ କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ ।

କାହିଁକି ପିକେଡିର ଘଟଣାକୁ କମାଇବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇନଥାଏ ?

ସାଧାରଣତଃ ପିକେଡି ୪୦ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା’ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସ ହେବାପରେ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ପାରିଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ତା ପୂର୍ବରୁ ପିଲାପିଲି ହୋଇସାରିଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପିକେଡି ପ୍ରେରିତ ହେବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇ ନଥାଏ ।

ପିକେଡିର ଚିକିତ୍ସା :

ପିକେଡି ଏକ ଆସାଧ୍ୟ ରୋଗ କିନ୍ତୁ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କାହିଁକି ?

- କାରଣ : କ୍ଳନିକ ବୃକ୍ମ ରୋଗର ବର୍ଦ୍ଧିତ ମାତ୍ରାର ଗତିକୁ ପ୍ରତିହତ କରି ବୃକ୍ମର ସୁରକ୍ଷା କରି ଶେଷ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃକ୍ମ ରୋଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ରଖିବା ।
- ଲକ୍ଷଣରୁ ରୋଗକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଜଟିଳତାର ନିବାରଣ କରିବା ।

ପିକେଡି ଚିକିତ୍ସାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମାପକ :

- ବେଳେବେଳେ ଦେଖାଯାଏ ପିକେଡି ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ରୋଗୀଠାରେ ରୋଗର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରେନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରକାର ରୋଗୀ ନିୟମିତ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ସି କେ ଡିର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ମାତ୍ରାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତ ଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ରଖାଯିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଯଦ୍ୱାରା ରୋଗର ଗତି ମନ୍ଦୁର ହୋଇଯାଏ ।
- ଯେପରି କଷ୍ଟ ବା ବ୍ୟଥା ନିବାରକ ଔଷଧ ବୃକ୍କର କୌଣସି କ୍ଷତି ନକରେ ସେପରି ଔଷଧ ସେବନ ଜରୁରୀ (ଯେପରିକି ଆସ୍ପିରିନ୍, ଆସିଟୋମିନୋଫେନ) । ରିକରେ ବା କ୍ରନିକ୍ ଯକ୍ଷଣା, ସିଷ୍ଟର ବ୍ଲକ୍, ଇଡ୍ୟାଡି ଯୋଗୁଁ ପିକେଡିର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ।
- ଯୁରିନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ୍ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେଲେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଚିକିତ୍ସା କରି ଉଚିତ୍ ଆନ୍ତରୀକ୍ଷିକ ସେବନ ଜରୁରୀ ।
- ବୃକ୍କ ପଥୁରୀର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।
- ଯାହାର ଫୁଲ୍ ନଥିବ ସେପରି ରୋଗୀ ପ୍ରଚୁର ମାତ୍ରାରେ ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କରିବା ଯଦ୍ୱାରା ଏହା ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ ଏବଂ ଯୁରିନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ୍ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବ ।
- କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସା ଯାହା ୧୦ରୁ ୧୪ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।
- କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କର ଯକ୍ଷଣା, ରକ୍ତ କ୍ଷରଣ ସଂକ୍ରମଣ କିମ୍ବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ କାରଣରୁ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଅଥବା ରେଡିଓଲୋଜି ଡ୍ରେନେଜ ସିଷ୍ଟ କରିବାପାଇଁ ପଡିଥାଏ ।

କେତେବେଳେ ପିକେଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଜଣେ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ?

- ଜ୍ୱର ହୋଇ ହଠାତ୍ ପେଟରେ ଯକ୍ଷଣା କିମ୍ବା ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗର ପରିଶ୍ରା ହେଲେ ।
- ମାତ୍ରାଧିକ କିମ୍ବା ବାରମ୍ବାର ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା ହେଲେ ।
- ବଢିଥିବା ବୃକ୍କର ଦୁର୍ଗନ୍ଧା ଜନିତ କ୍ଷତି ହେଲେ ।
- ଛାତିରେ ଯକ୍ଷଣା ବଢିଲେ, ଭୋକ ନ ଲାଗିଲେ, ମାତ୍ରାଧିକ ବାଁ ହେଲେ ମାଂସପେଶୀରେ ଦୁର୍ବଳତା ଅନୁଭବ ହେଲେ, ଅଳ୍ପସ୍ୱାପ ଅନୁଭବ ହେଲେ, ମୁର୍ଚ୍ଛା କିମ୍ବା ବାତ ମାରିଲେ ।

**ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ
ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ**

ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ (ଏ ଡି ପି କେ ଡି) ହେଉଛି ସାଧାରଣତଃ ବଂଶାନୁଗତ ରୋଗ । ଏହାର ଚାରିତ୍ରିକ ଗୁଣ ହେଉଛି ବୃକ୍କରେ ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଅର୍ବୁଦ ହେବା । ପଲିସିଷ୍ଟିକ ବୃକ୍କ ରୋଗ (ପି କେ ଡି) କ୍ରନିକ ବୃକ୍କ ରୋଗର ଚତୁର୍ଥ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । (ପି କେ ଡି) ରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଯେଉଁଥିରେ ଅର୍ବୁଦ ଦେଖାଯାଇପାରେ ସେଗୁଡିକ ହେଲା ଯକୃତ, ମସିଷ, ପାକସ୍ଥଳୀ, ପାଚନଗ୍ରନ୍ଥି, ତିମାଶୟ ଏବଂ ପ୍ଳିହା ।

ପି କେ ଡିର ପରିସର କ'ଣ ?

ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନାନ୍ସ ପି କେ ଡି ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ, ଏହା ସମାନ ଭାବରେ ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ଠାରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଏହା ୧୦୦୦ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିଥାଏ । ସବୁ କ୍ରନିକ ବୃକ୍କରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟତଃ ୫% ରୋଗୀ ଡାୟଲିସିସ୍ ଅଥବା ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ଯଦି ସେମାନେ ପି କେ ଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

କିପରି ବୃକ୍କ ପି କେ ଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୁଏ ?

- ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନାନ୍ସ ପିକେଡିରେ ବହୁଗୁଣିତ ଅର୍ବୁଦ ଗୁଚ୍ଛ (ତରଳ ଭିଲ୍ ମୁଣ୍ଡା) ଦୁଇଟି ବୃକ୍କ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଏ ।
- ଅର୍ବୁଦର ଆକାର ପି କେ ଡିରେ ବଳବିଧାଏ (ଡାୟାମିଟର ଏକ ଛୁ ମୁନରୁ ଆରମ୍ଭକରି ୧୦ ସେ:ମି: କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ) ।
- ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଅନୁସାରେ ଅର୍ବୁଦର ମାପ ବୃଦ୍ଧିପାଏ, ଯାହାକି ଧୀରେ ଧୀରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ବୃକ୍କ ପେଶୀ ଗୁଡିକୁ ଚାପି ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ ।
- ଏହି କ୍ଷତ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ସହ ସଂପୃକ୍ତ କରାଏ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ର କ୍ଷୟ କରାଏ ଏବଂ ବୃକ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଧାମା କରିଦିଏ ଫଳରେ କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟହୀନତା ଦେଖାଯାଏ ।
- ବହୁବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ (ବର୍ଷ ବର୍ଷ ପରେ) କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଖରାପ ସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ଏବଂ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବୃକ୍କର ହାନି କରେ (ବୃକ୍କ ରୋଗର ଶେଷ ସ୍ତର) । ଶେଷରେ ଡାୟଲିସିସ୍ କିମ୍ବା ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ପିକେଡିର ଲକ୍ଷଣ :-

ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡିରେ ଆକ୍ରା' ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁ ଦଶନ୍ଧି ଧରି ବ୍ୟଥା' ଏବଂ ସେମାନଙ୍କଠାରେ କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇନଥାଏ । ଅନେକ ପିକେଡି ରୋଗୀ ୩୦ରୁ ୪୦ ବର୍ଷ ବୟସର ହେବାପରେ ତାଙ୍କଠାରେ ଲକ୍ଷଣ ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।

ପିକେଡିର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

- ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ।
- ପିଠିପଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଫୁଙ୍କ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଗୋଟେ ବା ଦୁଇପଟେ ଯାକ ଯେଟ ଫୁଲିଯିବା ।
- ଯେଟରେ କିଛି ବଡ଼ (କଡ଼ପିଣ୍ଡ) ଥିବାପରି ଅନୁଭବ ହେବା ।
- ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରାମଳା ସଂକ୍ରମଣ ହେଉଥିବ କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକରେ ପଥୁରୀ ହେବା ।
- ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ହ୍ରାସ ପାଇ କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ହେଲେ ।
- ଅନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ଯେପରିକି ମସ୍ତକରେ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଦ୍ଧୁଦ ଯୋଗୁଁ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଗଲେ ।
- ରୋଗୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜଟିଳତା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି, ବେନ୍ ଅନେୟୁରିସିମ୍, ଆବଡ଼ମିନାଲ ଖୁଲ ହାରନିଆ, ଯକୃତ ଅର୍ଦ୍ଧୁଦରେ ସଂକ୍ରମଣ, ଡାଇଭରସିକ୍ୟୁଲେ (ପୋଡ଼ପସ୍) କୋଲେନ୍‌ରେ ଏବଂ ଭାଲଭର ଅସ୍ଵାଭିକତା ଦେଖାଦେଲେ ।

ପ୍ରାୟତଃ ୧୦% ରୋଗୀଙ୍କର ଚେନ୍ ବା ମସ୍ତକ ଆନେୟୁରିସିମ୍ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ଚେନ୍ ବା ମସ୍ତକ ଆନେୟୁରିସିମ୍‌ରେ ରକ୍ତବାହୀ ଶିରାର କାନୁ ବୁର୍ବଲ ହୋଇଯାଏ କାରଣ ଶିରା ଫୁଲିଯିବା ଯୋଗୁଁ । ମସ୍ତକ ଧମନୀର ଅତ୍ୟଧିକ ଯୋଗୁଁ ମସ୍ତକ ଘାତ ଘଟେ ଏପରିକି ମୃତ୍ୟୁ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ବୃକ୍ମକ ହାନି ହୁଏ କି ?

ନା, ପିକେଡିରେ ପାଡିତ ସମସ୍ତ ରୋଗୀଙ୍କର ବୃକ୍ମକ ହାନି ବା ଅଚଳ ହୋଇ ନଥାଏ । ୫୦% ପ୍ରତିଶତ ପି କେ ଡିରେ ପାଡିତ ରୋଗୀଙ୍କର ୬୦ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ପ୍ରାୟତଃ ୬୦% ଲୋକ ପିକେଡି ପାଡିତ ରୋଗୀଙ୍କର ୭୦ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ବୃକ୍ମକ ଅଚଳ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବାବସ୍ଥାରେ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ କିମ୍ବା ରକ୍ତ ନିର୍ଗତ ହେଲେ, ବୃକ୍ମକର ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ପି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କର କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଗତି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ ।

ପିକେଡି ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ :

ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

- ବୃକ୍ମକର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ - ଏହା ସାଧାରଣତଃ ବୃକ୍ମକ ପିକେଡି ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାପାଇଁ ଏକ ସହଜ, ସୁରକ୍ଷିତ, ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବିହୀନ ଏବଂ ସଙ୍କ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପଦ୍ଧତି ଭାବେ ବୃକ୍ମକ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରାଯାଇଥାଏ ।

- ସିଟି କିମ୍ବା ଏମ୍ ଆର ଆଇ ସ୍କାନ - ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟବହୁଳ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରୀକ୍ଷା ଯାହାଦ୍ଵାରା ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡରେ ଜଣାପଡୁନଥିବା ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧୁଦକୁ ମଧ୍ୟ ଖୋଜି ବାହାର କରିଦିଏ ।

- ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ - ପି କେ ଡି ଏକ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ରୋଗ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁର ୫୦:୫୦ ଭାଗ ରୋଗ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ତେଣୁ ପରିବାରର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ରୋଗ ସମ୍ଭବରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କଲେ ପି କେ ଡି ରୋଗୀର ରୋଗ ସମ୍ଭଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରେ ।

ପି କେ ଡିର ବୃକ୍ମକ ଉପରେ କେତେ ପ୍ରଭାବ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା :

ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରୁ ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡୁଥିବାର ମାତ୍ରା ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନର ମାତ୍ରା ଜାଣିବାପାଇଁ କରାଯାଏ । ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ଜାଣିବା ପାଇଁ ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରା ଜାଣିବାପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । କାରଣ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ର ମାତ୍ରାରୁ ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ଜଣାପଡେ ।

ଅତର୍କିତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ :

ନିୟମିତ ସାମ୍ପୁ ପରୀକ୍ଷା କିମ୍ବା ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରିବା ବେଳେ ଯଦି ପିକେଡି ଜଣାପଡେ ତେବେ ଏହା ଅତର୍କିତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିବାର କୁହାଯାଇପାରେ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ 'ଜିନ୍ ଲିକେଜ୍ ଆନାଲିସିସ୍' ପରି ଏକ ସତର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁଥିରୁ ପରିବାରର କେଉଁ ସଦସ୍ୟ ପିକେଡି ଜିନ୍ ବହନ କରିଥାଏ ତାହା ଜଣାପଡିଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯଦି ଇମେଜିଙ୍ଗ୍ ପରୀକ୍ଷାରେ ପିକେଡି ବିଷୟରେ ଜଣାନପଡେ ସେହି ପରିପେକ୍ଷାରେ ଏହି ପରୀକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ । ଯଦିଓ ଏହା ବ୍ୟୟବହୁଳ ଏବଂ ଅନ୍ଧକେତେକ କେନ୍ଦ୍ରରେ କରାଯାଏ ତଥାପି ଏହା ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବା ଲକ୍ଷଣ କୃତ ସ୍ଥଳରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପରିବାରର କେଉଁ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପିକେଡି ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବଢ଼ା ଯିବା ଉଚିତ୍ :

ପିକେଡି ଆକ୍ରା' ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସମସ୍ତ ସଂାନ ଏହି ରୋଗ ବହନ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ତେଣୁ ପିକେଡି ରୋଗୀର ସଂାନ, ଭାଇ ଭଉଣୀ କୁ ଏହି ରୋଗର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବଢ଼ାଯିବା ଉଚିତ୍ । ତେଣୁ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଭାବେ କାହାଠାରୁ ରୋଗ ଆସିଛି ତାହା ଠାବ କରିବା ନିତ୍ୟା' ଆବଶ୍ୟକ ।

ପିକେଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀର ସମସ୍ତ ସଂାନ ଏହି ରୋଗର ବିପଦକୁ ବହନ କରନ୍ କି ?

'ନା' ପିକେଡି ଏକ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ରୋଗ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ବାପା କିମ୍ବା ମା କର ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପିକେଡି ଥାଏ ତେବେ ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୫୦% ପିକେଡି ସଂକ୍ରା'ୟ ଜଟିଳତା ବା ବିପଦ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ ।

ପିକେଡିର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା :

ପିକେଡି ରୋଗହେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧୁଦର ବୃଦ୍ଧିକୁ ହ୍ରାସ କରିବା କିମ୍ବା ପିକେଡିର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା କରି ରୋଗ ନହେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟାପାନ ନାହିଁ ।

ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ବିଶଦ ତଥ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଏବଂ ରୋଗ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସଞ୍ଚଳ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଚିକିତ୍ସା ନିମ୍ନ କେତକ ଗୁଡ଼ିଏ ସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ । ସଞ୍ଚଳ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପିକେଡିକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବାପାଇଁ ଉ ମ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟିକରେ । ପିକେଡିରେ ରେନାଲ ଫୋଲ୍ୟୁଅର ବା ବୃକ୍ମକ ନିଷ୍ପଳତା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପର ଚିକିତ୍ସା, ସଞ୍ଚଳ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଜୀବନ ଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟରେ ସୁଷ୍ପମ ଖାଦ୍ୟର ଅଭ୍ୟାସ କେତେକାଂଶରେ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ସହ ହୃଦୟକୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଯେତେବେଳେ ପିକେଡି ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇନଥାଏ କିମ୍ବା ତା'ର କୌଣସି ଚିକିତ୍ସାର ଆବଶ୍ୟକ ନଥାଏ ସେତେବେଳେ ପିକେଡି ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ରୋଗ ବିକ୍ଷୟରେ ଜୀବିବାପାଇଁ ଉତ୍ସୁକ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ନିବନ୍ଧନ କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ ।

କାହିଁକି ପିକେଡିର ଘଟଣାକୁ କମାଇବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇନଥାଏ ?

ସାଧାରଣତଃ ପିକେଡି ୪୦ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସ ହେବାପରେ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ପାରିଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ତା ପୂର୍ବରୁ ପିଲାପିଲି ହୋଇସାରିଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପିଢ଼ିକୁ ପ୍ରେରିତ ହେବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇ ନଥାଏ ।

ପିକେଡିର ଚିକିତ୍ସା :

ପିକେଡି ଏକ ଆସାଧ୍ୟ ରୋଗ କିଂ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କାହିଁକି ?

- କାରଣ : କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ବର୍ଦ୍ଧିତ ମାତ୍ରାର ଗତିକୁ ପ୍ରତିହତ କରି ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା କରି ଶେଷ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃକ୍ମକ ରୋଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ରଖିବା ।
- ଲକ୍ଷଣରୁ ରୋଗକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଜଟିଳତାର ନିବାରଣ କରିବା ।

ପିକେଡି ଚିକିତ୍ସାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମାପକ :

- ବେଳେବେଳେ ଦେଖାଯାଏ ପିକେଡି ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ରୋଗୀଠାରେ ରୋଗର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରେନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରକାର ରୋଗୀ ନିୟମିତ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ସି କେ ଡିର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷୁ ମାତ୍ରାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ରଖାଯିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଯଦ୍ୱାରା ରୋଗର ଗତି ମନ୍ଦୁର ହୋଇଯାଏ ।
- ଯେପରି କଷ୍ଟ ବା ବ୍ୟଥା ନିବାରକ ଔଷଧ ବୃକ୍ମକର କୌଣସି କ୍ଷତି ନକରେ ସେପରି ଔଷଧ ସେବନ କରୁରା (ଯେପରିକି ଆସ୍ପିରିନ୍, ଆସିନୋମିନେଫେନ) । ରିକରେ ବା କ୍ରମିକ ଯକ୍ଷଣା, ସିଷ୍ଟର ବୃଦ୍ଧି, ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗୁଁ ପିକେଡିର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ।

- ସ୍ଫୁରିନାଗା ଟ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ୍ ବା ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେଲେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ରୁର' ଚିକିତ୍ସା କରି ଉଚିତ୍ ଆି ବାୟୋଟିକ୍ ସେବନ କରୁରା ।
- ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀର ସଞ୍ଚଳ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।
- ଯାହାର ପୂଲ୍ଲୀ ନଥିବ ସେପରି ରୋଗୀ ପ୍ରଚୁର ମାତ୍ରାରେ ଚରଳଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କରିବା ଯଦ୍ୱାରା ଏହା ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ଏବଂ ସ୍ଫୁରିନାଗା ଟ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ୍ ବା ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବ ।
- କ୍ରମିକ ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସା ଯାହା ୧୦ରୁ ୧୪ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।
- କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କର ଯକ୍ଷଣା, ରକ୍ତ କ୍ଷରଣ ସଂକ୍ରମଣ କିମ୍ବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ କାରଣରୁ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଅଥବା ରେଡିଓଲୋଜି ଡ୍ରେନେଜ ସିଷ୍ଟ କରିବାପାଇଁ ପଡିଥାଏ ।

କେତେବେଳେ ପିକେଡିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଜଣେ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ?

- ଜ୍ୱର ହୋଇ ହଠାତ୍ ଯେତେବେଳେ ଯକ୍ଷଣା କିମ୍ବା ଲାଲ ରଙ୍ଗର ପରିଶ୍ରା ହେଲେ ।
- ମାତ୍ରାଧିକ କିମ୍ବା ବାରମ୍ବାର ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା ହେଲେ ।
- ବଢିଥିବା ବୃକ୍ମକର ଦୁର୍ଗନ୍ଧା ଜନିତ କ୍ଷତି ହେଲେ ।
- ଛାତିରେ ଯକ୍ଷଣା ବଢିଲେ, ଭୋକ ନ ଲାଗିଲେ, ମାତ୍ରାଧିକ ବାଁ ହେଲେ ମାଂସପେଶୀ ରେ ଦୁର୍ବଳତା ଅନୁଭବ ହେଲେ, ଅଳସୁଆ ଅନୁଭବ ହେଲେ, ମୁଣ୍ଡି କିମ୍ବା ବାତ ମାରିଲେ ।

ଅସ୍ଥାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ମୂତ୍ରନଳୀ / ପରିଶ୍ରା ନଳୀରେ ସଂକ୍ରମଣ

ବୃକ୍କ, ବୃକ୍କରୁ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରଣାଳୀ, ମୂତ୍ରନଳୀ ମୂତ୍ରାଶୟ ଏ ସମସ୍ତ ହେଉଛି ମୂତ୍ରମାର୍ଗ ସମନ୍ବିତ ପ୍ରଣାଳୀର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଂଶ । ପରିଶ୍ରା ନଳୀ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ବାଜାଣୁ ମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ହୋଇ ସମଗ୍ର ମୂତ୍ରମାର୍ଗ ପ୍ରଣାଳୀକୁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ କରିଥାଏ । ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ଫୁଟିଆଇ ଶରୀରରେ ହେଉଥିବା ସଂକ୍ରମଣ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ।

ପରିଶ୍ରା ନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ବୟସ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ନଳୀର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ମାତ୍ରା ପ୍ରକାଶ ପାଏ ।

ପରିଶ୍ରା ନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ଲକ୍ଷଣ

- ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ଯକ୍ଷଣା କିମ୍ବା ଜ୍ୱଳନ ହେବା ।
- ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ଲାଗିବା ଏବଂ ପରିଶ୍ରା କରିସାରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ପରିଶ୍ରା ଲାଗିବା ପରି ଅନୁଭବ ହେବା ।
- ଜ୍ୱର ହେବା ଅଥବା ଜ୍ୱର ଜ୍ୱର ଲାଗିବା ।
- ଦୂର୍ଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ଗୋଳିଆ ଏବଂ ଅସ୍ଵଚ୍ଛ ପରିଶ୍ରା ହେବା ।

ମୂତ୍ରାଶୟ ସଂକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଲକ୍ଷଣ (ମୂତ୍ରାଶୟ ପ୍ରଦାହ)

- ଡଳିପେଟରେ ଅସୁବିଧା
- ବାରମ୍ବାର ଯକ୍ଷଣାଦାୟକ ସଙ୍କ୍ରମାନ୍ତର ପରିଶ୍ରା
- ସାଧାରଣତଃ ନିମ୍ନ ମାତ୍ରାର ଜ୍ୱର ସହିତ ବାହ୍ୟ ଶରୀର ଯକ୍ଷଣା
- ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିବା

ଉପର ପାର୍ଶ୍ୱ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ (ଫେଲୋନେଫ୍ରାଇଟିସ୍)

- ପଛପଟ ବାହ୍ୟ ଉପରିପାର୍ଶ୍ୱ ଯକ୍ଷଣା ହେବା ।
- ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯିବା ସହିତ ବହୁତ ଜୋରରେ ଜ୍ୱର ଆସିବା ।
- ଅରୁଚି ବା, ଦୁର୍ବଳତା, କ୍ୱାଁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରକାର ଅସୁସ୍ଥତା ଅନୁଭବ କରିବା ।
- ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାନସିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ବାତାଳତା ଦେଖାଦେବା ।

ପରିଶ୍ରା ନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଏହା ଏକ ଗୁରୁତର ଅବସ୍ଥା । ଅନୁଚିତ୍ ଓ ବିଳମ୍ବିତ ଚିକିତ୍ସା ରୋଗୀର ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ।

ମୂତ୍ରନଳୀରେ ବାରମ୍ବାର ସଂକ୍ରମଣ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ?

ମୂତ୍ରନଳୀରେ ବାରମ୍ବାର ସଂକ୍ରମଣ ହେବାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ହେଉଛି -

୧. ମୂତ୍ରନଳୀରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ : ବାରମ୍ବାର ସ୍ଫୁଟିଆଇ ହେଲେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟକେତେକ ରୋଗ ଯାହାକି ମୂତ୍ରନଳୀରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଆନ୍ତି ।

୨. ମହିଳା ଲିଙ୍ଗ : ଛୋଟ ମୂତ୍ରନଳୀ ଯୋଗୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ସମ୍ଭାବନା ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଥାଏ ।

୩. ସହବାସ : ଯୌନ ପିପାସୁ ମହିଳାମାନଙ୍କ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ସମ୍ଭାବନା ଯୌନକ୍ରିୟା ପାଇଁ କମ୍ ଇଚ୍ଛୁକ ଥିବା ମହିଳା ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ।

୪. ମୂତ୍ର ମାର୍ଗର ପଥୁରୀ : ବୃକ୍କ, ବୃକ୍କରୁ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରେ, ମୂତ୍ରାଶୟରେ ପଥୁରୀ ହେଲେ ତାହା ପରିଶ୍ରା ଧାରାକୁ ପ୍ରତିହତ କରି ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର (ସ୍ଫୁଟିଆଇ) ସମ୍ଭାବନା ବଢ଼ାଏ ।

୫. ମୂତ୍ରନଳୀ କ୍ୟାଥେଟରାଇଜେସନ୍ : ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ପରିଶ୍ରା ହୁଏନାହିଁ ସେମାନଙ୍କର ପରିଶ୍ରା ନିର୍ଗମନ ନିମନ୍ତେ ଏକ ନଳୀ ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ।

୬. ଜନ୍ମଗତ ପରିଶ୍ରା ନଳୀ / ମୂତ୍ରନଳୀ ଅନିୟମିତତା : ଜନ୍ମଗତ ମୂତ୍ରନଳୀ ଅନିୟମିତତା ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଯେପରିକି ଭେସିକୋ ସ୍ଟ୍ରେଟୋରାଲ ରିଫ୍ଲକ୍ସ (ପରିଶ୍ରା ବାହାରକୁ ବାହାରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ବୁଡ଼ର ବା ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ମୂତ୍ର ମାର୍ଗରୁ ଫେରିଯିବା ଅବସ୍ଥା) ଏବଂ ପୋଷ୍ଟେରିୟର ସ୍ଟ୍ରେଥ୍ରାଲ୍ ଭାଲ୍ଭୁଲ୍ ବୃଦ୍ଧି ଅୁଟିଆଇ ର ବିପଦ ବୃଦ୍ଧିକରେ ।

୭. କୋମଳ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆ : ୬୦ ବର୍ଷ ବୟସରୁ ଅଧିକ ବୟସର ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ଗ୍ରନ୍ଥିର ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ସ୍ଫୁଟି ଆଇ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ବଢ଼ିଯାଏ । ଯାହାକୁ (ବେନିଗ୍ନ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆ - ବି ପି ଏଚ୍) କୁହାଯାଏ ।

୮. ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ପ୍ରଣାଳୀ ଦବିଗଲେ : ମଧୁମେହ, ଏବଂ ଆଇ ଭି କିମ୍ବା କର୍କଟ ରୋଗ ହେଉଛି ସ୍ଫୁଟି ଆଇ ପାଇଁ ପହୁତ ବିପଜ୍ଜନକ ।

୯. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ : ମୂତ୍ରନଳୀ କିମ୍ବା ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରଣାଳୀର ସଂକୋଚନ, ରାଜଯଷ୍ଟା,

ଜେନିଟୋସ୍ପୁରିନାରୀ ଗ୍ରାଜର ଦ୍ୱାର, ନ୍ୟୁରୋଜେନିକ୍ ଗ୍ଲୁତର କିମ୍ବା ଗ୍ଲୁତର ଡାଇଭର୍ଟିକଲମ ଦ୍ୱାରା ସ୍ପୁଟିଆଇ ହୋଇପାରେ ।

ପରିଶ୍ରାନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତିର କାରଣ ହୋଇପାରେ କି ?

ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତିର କାରଣ ହୋଇ ନପାରେ ।

ପୂର୍ବରୁ ଯଥାର୍ଥ କାରଣ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧୁ ଚି ଆଇ ବୟସ୍କ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି କରେ ଯଥା : ପଥୁରୀ ଥିଲେ, ପ୍ରତିବନ୍ଧକ, କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରାଧାର ସଂକ୍ରୁଚିତ ହେଲେ, ଜେନିଟୋ ସ୍ପୁରିନାରୀ ଗ୍ରୁକ୍ମରେ ହେଉଥିବା ଯକ୍ଷ୍ମାକୁ ଯଦି ଭଲ କରାନଗଲେ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ ।

ଯାହାହେଉ କୁମାର ଅବସ୍ଥାରେ, ବିଳମ୍ବିତ କିମ୍ବା ସଠିକ୍ ଚିକିତ୍ସା ନହେବା କାରଣରୁ ପରିଶ୍ରାନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ଘଟେ ଯାହାକି ବଢୁଥିବା ବୃକ୍ମକକୁ ଅପ୍ରତିହତ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ଏହି କ୍ଷତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜୀବନରେ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ଅକାମୀ ହେବାପରି ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଜନିତ ଜଟିଳତା ବୟସ୍କ ବୃକ୍ମକ ଅପେକ୍ଷା ଚୁଳ୍ମନାମୁକଭାବେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟଙ୍କର ହୋଇପାରେ ।

ପରିଶ୍ରାନଳୀ / ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଚିହ୍ନଟ :

ପରିଶ୍ରାନଳୀ ବା ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ଏହାର ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଜଣେ ଲୋକର ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ଘଟି ରୋଗ ଯଦି ଜଟିଳତା ଆଡକୁ ଗତିକରୁଥାଏ ତେବେ ତା'ର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ବିପଦର ସ୍ତର, କାରଣ ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ଥିର କରିବା ଜରୁରୀ ।

ପରିଶ୍ରାନଳୀ / ମୃତ୍ତନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଜାଣିବାପାଇଁ ମୌଳିକ ତତ୍ତ୍ୱ :

୧. ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା : ମଧୁ ଚି ଆଇ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ନିୟମିତ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାର ବିଶ୍ଳେଷଣ । ବଢିଭୋରରୁ ହେଉଥିବା ପରିଶ୍ରା ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ । ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପିକ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରେ, ଶ୍ୱେତରକ୍ତ କଣିକାର ଉପସ୍ଥିତି ମଧୁ ଚି ଆଇ ହୋଇଥିବାର ସୂଚନା ଦିଏ । ପରିଶ୍ରାରେ ଶ୍ୱେତରକ୍ତ କଣିକାର ଉପସ୍ଥିତି, ମୃତ୍ତନଳୀରେ ପ୍ରବାହ ହେବାର ଦର୍ଶାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତି, ମୃତ୍ତନଳୀରେ ପ୍ରବାହ ହେବାର ଦର୍ଶାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ମଧୁ ଚି ଆଇ ହୋଇପାରେ ।

ସତତ୍ତ୍ୱ ଡିପ୍ଟିକ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା (ଲ୍ୟୁକୋସାଇଟ୍ ଏକ୍ସରେଜ୍ ଏବଂ ନାଇଟ୍ରାଇଟ୍) ମଧୁ ଚି ଆଇକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାରେ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ, ଯାହାକି ଘରେ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସହଜରେ

କରାଯାଇପାରେ । ଡିପ୍ଟିକ ପରୀକ୍ଷାରେ ସକାରାତ୍ମକ ଫଳ ମଧୁ ଚି ଆଇ ହୋଇଥିବାର ସୂଚନା ଦିଏ ଏବଂ ସେହି ରୋଗୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ପରିଶ୍ରାରେ ବୀଜାଣୁ ସଂଖ୍ୟାର ଉପସ୍ଥିତି ଅନୁସାରେ ପରିଶ୍ରାର ମଧୁ ଚି ଆଇ ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ଡିପ୍ଟିକ୍ ଭାରତରେ ସହଜରେ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ଉପଲବ୍ଧ ନୁହେଁ ।

୨. ମୃତ୍ତ ଅନୁଶୀଳନ ଏବଂ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତାର ପରୀକ୍ଷା : ମଧୁ ଚି ଆଇ ଭଲ ହେବାପାଇଁ ଆର୍ବିଆକ୍ସୋଟିକ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ପରିଶ୍ରା ଅନୁଶୀଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଅନୁଶୀଳନରୁ କେଉଁ ଆର୍ବିଆକ୍ସୋଟିକ୍ ରୋଗୀପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିହୁଏ । ଫଳରେ ମଧୁ ଚି ଆଇ ପାଇଁ କେତେକ ଆର୍ବିଆକ୍ସୋଟିକ୍ ଶରୀରରେ ରେଜିଷ୍ଟା ହୋଇଥାଏ ତାହା ଜଣାପଡିଥାଏ । ଏହାସହିତ ମଧୁ ଚି ଆଇର ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିବ ।

ପରିଶ୍ରା ଅନୁଶୀଳନ ପରୀକ୍ଷା ୪୮ ରୁ ୭୨ ଘ । ସମୟ ନିଏ । ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ନମୁନାର ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ବିଳମ୍ବ ଘଟେ । ଯାହାକି ଏହି ପରୀକ୍ଷାର ମୁଖ୍ୟ ଅସୁବିଧା ।

ପରିଶ୍ରା ଅନୁଶୀଳନରେ ଅଣୁଜୀବ ବୃକ୍ଷିତ କାରଣକୁ ଆଧାରକରି, କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଅଣୁଜୀବ ସଂକ୍ରମଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ, ସଂକ୍ରମଣ କେତେମାତ୍ରା ହୋଇଛି ଏସବୁ ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରେ ।

ପରିଶ୍ରା ଅନୁଶୀଳନ ଦ୍ୱାରା ସତତ୍ତ୍ୱ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଥାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ଚିକିତ୍ସାପାଇଁ କେଉଁ ଆର୍ବିଆକ୍ସୋଟିକ୍ ଉପଯୁକ୍ତ ସଠିକ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିଥାଏ ।

ମୃତ୍ତ ଅନୁଶୀଳନ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ମୃତ୍ତ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ ସେଥିପାଇଁ ରୋଗୀକୁ ପ୍ରଥମେ ତା'ର ଯୌନାଙ୍ଗକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ ତାପରେ ପରିଶ୍ରା କରୁଥିବା ସମୟରେ ମଝିରୁ, ଗୋଟିଏ ପରିଶୋଧିତ ଜୀବାଣୁମୁକ୍ତ ପାତ୍ରରେ ପରିଶ୍ରା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ । ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ସାମ୍ବାଦ୍ୟ ଦୁଷିତ ପରିଶ୍ରାକୁ ସଂଗ୍ରହ ନକରି ସଜ୍ଜ ପରିଶ୍ରା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଇଥାଏ । ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ସେଗୁଡିକ ହେଲା ସୁପ୍ରା-ପ୍ୟୁବିକ୍ ଆସିରେସନ, କ୍ୟାଥେଟର, ସ୍ୱେସିମେନ ମ୍ୟୁରିନ୍ ଏବଂ ବ୍ୟାଗ୍ ସ୍ୱେସିମେନ ମ୍ୟୁରିନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ।

୩. ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା :

ମଧୁ ଚି ଆଇ ରେ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନର ପୁରାମାତ୍ରା ଏବଂ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶ୍ୱେତରକ୍ତ କଣିକା ଗଣତି, ରକ୍ତ ମ୍ପୁରିଆ, ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ରକ୍ତ ଶର୍କରା, ଏବଂ ସିରିଆକ୍ସିଭ ପ୍ରୋଟିନ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ରକ୍ତର ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ।

ପୂର୍ବ ପ୍ରବଣତା କିମ୍ବା ଅନିଷ୍ଟ କାରକ ଘଟଣାର ଅନୁସନ୍ଧାନ :

ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ଯଦି ସଂକ୍ରମଣ ଭଲ ନହେଲା କିମ୍ବା ବାରମ୍ବାର ହେଲା ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ

ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ଯଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବପ୍ରବଣତା କିମ୍ବା ଅନିଷ୍ଟକାରକ ଘଟଣାକୁ ଚିହ୍ନିତ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।

- ୧. ପେଟର ଅଲଗା ସାଉଣ୍ଡ ଏବଂ ଏକ୍ସ-ରେ
- ୨. ପେଟର ଏମ୍ ଆର ଆଇ କିମ୍ବା ସିଟି-ସ୍କାନ
- ୩. ଭଏଡିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍ସରେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ - ଭି ସି ୟୁ ଜି (ମିକ୍ସୋରେଟିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍ସରେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଏମ୍ ସି ୟୁ)
- ୪. ଇନ୍‌ଟ୍ରାଭେନସ୍ ଯୁରୋଗ୍ରାଫି (ଓଓଟ)
- ୫. ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପିକ୍ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଯାହାକି ଯକ୍ଷ୍ମା ବିଷୟରେ ଜଣାପଡିଥାଏ ।
- ୬. ସିଷ୍ଟୋସ୍କୋପି : ଏହା ଏକ ପ୍ରଶାଳୀ ଯେଉଁଥିରେ ଯୁରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ବ୍ଲଡର ବା ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ଏକ ସତନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ସିଷ୍ଟୋସ୍କୋପ ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଖିପାରନ୍ତି ।
- ୭. ପ୍ରସୂତି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷା
- ୮. ଯୁରୋଡାଇନାମିକ୍ସ
- ୯. ରକ୍ତ ଅନୁଶୀଳନ

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ନହେବା ପାଇଁ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା :

- ୧. ପ୍ରଚୁର ପାଣି କିମ୍ବା ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ (୩ରୁ ୪ ଲିଟର) ପିଇବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ପରିଶ୍ରାକୁ ପତଳା କରି ଦେବାଦ୍ୱାରା ମୂତ୍ରାଶୟରୁ ବାକାଣ୍ଡୁ ଗୁଡିକ ଧୋଇ ହୋଇ ବାହାରିଯାଏ ଏବଂ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳେ ।
- ୨. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇ ଦିନ ଘାଣ୍ଟି ବ୍ୟବଧାନରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ଉଚିତ୍ । ପରିଶ୍ରାକୁ ବେଶୀ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଟକାଇବ ନାହିଁ । ବହୁ ସମୟ ଧରି ମୂତ୍ରାଶୟରେ ପରିଶ୍ରା ଜମାହୋଇ ରହିଲେ ବାକାଣ୍ଡୁ ବୃଦ୍ଧି ହେବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଯାଏ ।
- ୩. ଭିଗାମିନ-ସି ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ଏସକରବିକ୍ ଏସିଡ୍ କିମ୍ବା କ୍ରାନବେରୀ ରସ ପରିଶ୍ରାକୁ ଅମ୍ଳଯୁକ୍ତ କରାଉଥିବାରୁ ବାକାଣ୍ଡୁ ବୃଦ୍ଧିରେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।
- ୪. କୋଷ୍ଠ କାଠିନ୍ୟକୁ ଦୂରକରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଥବା ତୁରନ୍ତ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ୫. ମହିଳା ବା ଝିଅମାନେ ଶୌଚ ହେବା ସମୟରେ ଆଗପଟରୁ ପାଣି ଛାଟି ଧୋଇହେବା ଉଚିତ୍, ଯଦ୍ୱାରା ମଳଦ୍ୱାରରୁ ବାକାଣ୍ଡୁ ପରିଶ୍ରା ଦ୍ୱାରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।
- ୬. ସହବାସ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ଯୌନାଙ୍ଗ ଓ ମଳଦ୍ୱାର ଉଭୟକୁ ସଫା କରିବା ଉଚିତ୍ । ସହବାସ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ତା ପରେ ଏକ ଗ୍ଲୁସ ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ ।

୭. ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ସୂତା ନିର୍ମିତ ଅର୍ଦ୍ଧସ ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ୱାରା ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ସୁବିଧାରେ ହେବ । ନାଇଲନ୍ ଅର୍ଦ୍ଧସ କିମ୍ବା କଷ୍ଟଦାୟକ ବସ ପିନ୍ଧିବା ଅନୁଚିତ୍ ।

୮. ଯଦି କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଯୌନକ୍ରିୟା ପରେ ପରିଶ୍ରାନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ହେଉଥାଏ ତେବେ ଯୌନ ସଂପର୍କପରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ରାରେ ଆବିବାୟୋଟିକ ଖାଇବାଦ୍ୱାରା ତାହା ଭଲ ହୋଇଯାଏ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଚିକିତ୍ସା :

ସାଧାରଣ ମାପକ :

ପ୍ରଚୁର ପାଣି ପିଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁତ ଅସୁସ୍ଥ ଥାଆନ୍ତି, ଜଳାମ୍ଳାଂଶ କମ୍ ଥାଏ କିମ୍ବା ବାମି ଯୋଗୁଁ ପାଟିବାଟେ କୌଣସି ତରଳ ପିଇ ପାରୁନଥାଏ ତେବେ ତାଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭର୍ତ୍ତିକରାଇ ଶିରା ମଧ୍ୟରେ ସାଲାଇନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡେ ।

ଜ୍ୱର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଉପସମ ପାଇଁ ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ପଡେ । ଗରମ ସେକ ମଧ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା କମ୍ କରେ । କଫି, ଆଲକୋହଲ, ଧୂମପାନ, ଏବଂ ମସଲା ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବାକୁ ପଡେ କାରଣ ଏସବୁ ଖାଦ୍ୟ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦିଏ । ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ଜରୁରୀ ।

ନିମ୍ନରେ ପରିଶ୍ରାନଳୀ / ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଚିକିତ୍ସା (ମୂତ୍ରାଶୟ ପ୍ରଦାହ, ସଙ୍କ୍ରମଣ)

ସୁସ୍ଥ ଯୁବତୀମାନେ ନିମ୍ନତର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଶିକାର ହେଲେ ଅଳ୍ପଦିନ ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଆବିବାୟୋଟିକ ଖାଇଲେ ଯଥେଷ୍ଟ । କେତେକ ଚିକିତ୍ସକ ସାତଦିନିଆ କୋର୍ସ ଆବିବାୟୋଟିକ ଖାଇବାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରନ୍ତି । ଥରେ ଅଧେ ଏକମାତ୍ରା ଆବିବାୟୋଟିକ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଯୁକ୍ତି ଆଇ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାୟ ବୟସ୍କ ପୁରୁଷଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୭ ଦିନରୁ ୧୪ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବିବାୟୋଟିକ ଆବଶ୍ୟକ ପଡିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଖାଇବାପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଆବିବାୟୋଟିକ ଗୁଡିକ ହେଲା ଟ୍ରାଇମେଥୋପ୍ରିମ୍, ସେଫୋଲୋକ୍ସାରିନ୍, ନ୍ୟୁଟ୍ରେଫ୍‌ପୁରାନ୍, ଟୋଇନ୍, କିମ୍ବା ଫ୍ଲୁରୋକୁଲନୋଲୋନ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ।

ମାତ୍ରାଧିକ ବୃକ୍ମ ସଂକ୍ରମଣର ଚିକିତ୍ସା (ପାଇଲୋନେଫ୍ରାଇଟିସ୍)

ଦୁର୍ବଳ, ମାତ୍ରାଧିକ ଲକ୍ଷଣଯୁକ୍ତ ବୃକ୍ମ ସଂକ୍ରମିତ ରୋଗୀକୁ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଜରୁରୀ । ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସଂକ୍ରମଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ ହେଉଥିବା ବାକାଣ୍ଡୁ ଓ ଉଚିତ୍ ଆବିବାୟୋଟିକ୍‌ର ଚୟନ ନିମ୍ନ ରକ୍ତ ଓ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଜରୁରୀ ଏବଂ ଏତତ୍ ସହ ପରିଶ୍ରା ଓ ରକ୍ତର ଅନୁଶୀଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରୋଗୀକୁ ଶିରା ମାଧ୍ୟମରେ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ (ସାଲାଇନ୍)

ସହିତ ଆର୍ଦ୍ରାୟୋଗିକ୍ ଇକ୍ସପନ ବହୁଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେବା ସହିତ ୧୦ରୁ ୧୪ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆର୍ଦ୍ରାୟୋଗିକ୍ ଖାଇବା ମଧ୍ୟ ଦରକାର । ଯଦି ଆଇ ଭି ବା ଶିରାରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଆର୍ଦ୍ରାୟୋଗିକ୍ ଠିକ୍ ଭାବରେ କାମ ନକରେ (ଦେଖାଯାଉଥିବା ଲକ୍ଷଣ, ଜ୍ୱର, ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟହୀନ ହେବା) ଇତ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷଣ ସବୁ ଦେଖାଦେଇଥାଏ ତେବେ ସଫଳ ଚିକିତ୍ସା ନିମ୍ନ ପରିଶ୍ରାମ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କେତେକ ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ପୁନରାବର୍ତ୍ତନର ଚିକିତ୍ସା :

ଯୁକ୍ତି ଆଇ ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ କାରଣ, ସଠିକ୍ ନିରୂପଣ ଜରୁରୀ । ରୋଗର କାରଣ ଓ ଅବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଡାକ୍ତରୀ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା କିମ୍ବା ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ସେହି ରୋଗୀ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ଉପାୟକୁ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଗ୍ରହଣ କରିବ ଏବଂ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ଆର୍ଦ୍ରାୟୋଗିକ୍ ଚିକିତ୍ସାରେ ରହିବା ଜରୁରୀ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ଯୁକ୍ତି ଆଇ ରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ତାତ୍ତ୍ୱରକ୍ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ?

ଯୁକ୍ତି ଆଇ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ଚୁର ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରି ଯଦି :-

- ପରିଶ୍ରାମ ମାତ୍ରା କମିଯାଏ ଅଥବା ପୁରାପୁରି ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ।
- ଯଦି ଜ୍ୱର ମାତ୍ରାଧିକ ଭାବେ ଲାଗି ରହିଲା, ଥଣ୍ଡା ବା ଶୀତ ଲାଗିଲା, ପିଠି ପାଖ ଯକ୍ଷଣ ବଢ଼ିଗଲା, ପରିଶ୍ରା ଗୋଳିଆ ଦେଖାଗଲା କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିଲା ।
- ଯଦି ରୋଗୀର ମାତ୍ରାଧିକ ବା ହେଲା, ବହୁତ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗିଲା କିମ୍ବା ରକ୍ତଗତ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ କମି କମି ଗଲା ।
- ଯଦି ପିଲାମାନେ ଯୁକ୍ତି ଆଇରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଉଥାନ୍ତି ।
- ଗୋଟିଏ ବୃକ୍କ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ବୃକ୍କରେ ପଥୁରୀ ହେଉଥିବାର ଇତିହାସ ଥିଲେ ।
- ଯଦି ଦୁଇ ତିନିଦିନ ଆର୍ଦ୍ରାୟୋଗିକ୍ ସେବନ ପରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସୁଫଳ ଦେଖା ନଗଲା ।

**ଉନ୍ନତ ଅଧ୍ୟାୟ
ପରିଶ୍ରାମ ସଂକ୍ରମଣ**

ଷ୍ଟୋଲ୍ ଡିଜିକ୍ ବା ପଥୁରୀ ରୋଗ ଏକ ସାଧାରଣ ମୂତ୍ରବ୍ୟବସ୍ଥା ସମନ୍ୱୟ ରୋଗ । ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ ଦ୍ୱାରା ଅସହ୍ୟ ଯକ୍ଷଣ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସମୟେ ପଥର ନୀରବରେ ରହିଥାଏ ଯଦ୍ୱାରା ଯକ୍ଷଣ କିମ୍ବା କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇ ନଥାଏ । ଏହି ପଥୁରୀ ରୋଗ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଯଦ୍ୱାରା କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କର ବୃକ୍କ କ୍ଷତି ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ସଂକ୍ରମଣର ଉପଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ଉଚିତ୍ ସମୟରେ କରାଯାଇନପାରେ । ତେଣୁ ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯଦି ଥରେ ବୃକ୍କ ପଥୁରୀର ନିବାରଣ ଏବଂ ରୋଗୀର ଯତ୍ନ ନେବା ଜରୁରୀ ।

ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ କ'ଣ ?

ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ ହେଉଛି ଏକ ଶକ୍ତ ବା କଠିନ ସ୍ୱଚିକ୍ତ ଜଡ଼ପିଣ୍ଡ ଯାହାକି ବୃକ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟିହୋଇଥାଏ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରାମରେ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ସ୍ୱଳ୍ପ ତଥା ପାରଦର୍ଶକ ପଦାର୍ଥ କିମ୍ବା କ୍ୟାଲସିୟମର ଏକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଣୁ ବା ଖଣ୍ଡର ଏକତ୍ରୀକରଣ, ଅକ୍ସାଲେଟ୍, ଯୁରେଟ୍, ଫସଫେଟ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ପଦାର୍ଥ କଥୁରୀ ଗଠନ ପାଇଁ ଦାୟୀ । ଯଦି ପରିଶ୍ରାରେ କ୍ରମାଗତଭାବେ ସ୍ୱଳ୍ପ ବା ସ୍ୱଚିକ୍ତ ପରି ଅଂଶ ଆକୃତିରେ ଅଥବା ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧିପାଏ, ତେବେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।

ସାଧାରଣତଃ ପରିଶ୍ରାରେ ଥିବା ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱଚିକ୍ତର ସମୟକୁ ନିବାରଣ କରେ ବା ନିଷେଧ କରେ । ଯୁରେଲୋଥ୍ ଆସିସ୍ ହେଉଛି ଏକ ତାତ୍ତ୍ୱରୀ ସମନ୍ୱୟ ପଦ ଯାହାକି ପରିଶ୍ରା ସମନ୍ୱୟ ପଥୁରୀକୁ ବୃଦ୍ଧିପାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ପି ପଥୁରୀ ଏବଂ ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ ଦୁଇଟିଯାକ ଅଲଗା ଅଲଗା ଜିନିଷ ।

ମୂତ୍ରାୟ ପଥୁରୀର ଆକାର, ଆକୃତି ଓ ଅବସ୍ଥିତି କ'ଣ ?

ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ ମାତ୍ରା ଆକାରରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ଶସ୍ୟଠାରୁ ସାନ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଟେନିସ୍ ବଲଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ହୋଇପାରେ । ପଥୁରୀର ଆକାର ଗୋଲ କିମ୍ବା ଅଣ୍ଡାକୃତିର ହେବାସହ ନରମ, ଚିକିଣିଆ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରି ପଥୁରୀ କମ୍ ଯକ୍ଷଣ ଦାୟକ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ବାହାରିଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ଅଧିକ । ବୃକ୍କ ପଥୁରୀ ଅନିୟମିତ ଏବଂ ଆବତୀତ୍ୟାବତୀ ବା ଦୁର୍ଗତ, ଅସମାନ ହେଲେ ତାହା ଅଧିକ ଯକ୍ଷଣ ଦେବା ସହ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ କୃତ୍ରି ବାହାରି ଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହେ ।

ମୂତ୍ର ସମନ୍ୱୟ ଯେକୌଣସି ଅଙ୍ଗରେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବୃକ୍କରେ ଏହା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ଆସିଥାଏ ।

ବୃକ୍ମ ପଥୁରୀର ପ୍ରକାରଭେଦ :

ବୃକ୍ମ ପଥୁରୀ ଚାରିପ୍ରକାରର ।

୧. କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀ : ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ମ ପଥୁରୀ, ଯାହାକି ୭୦ ରୁ ୮୦% କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ । କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀ ସାଧାରଣତଃ କ୍ୟାଲସିୟମ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ଏବଂ କମ୍ ମାତ୍ରାର କ୍ୟାଲସିୟମ ଫସଫେଟ୍ ଆକାରରେ ଦେଖାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ପରିଶ୍ରା ଅମ୍ଳୟୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ କ୍ୟାଲସିୟମ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।

୨. ସ୍ତ୍ରୁଭିନ୍ ପଥୁରୀ : ସ୍ତ୍ରୁଭିନ୍ (ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ ଆମୋନିୟମ ଫସଫେଟ୍) ପଥୁରୀ ସାଧାରଣତଃ କମ୍ ମାତ୍ରାରେ ୧୦-୧୫% ରେ ଦେଖାଯାଏ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ବୃକ୍ମକରେ ସଂକ୍ରମଣର ସୃଷ୍ଟି ହେବା । ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୁଭିନ୍ ପଥୁରୀ ମହିଳା ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧାରଣତଃ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ପରିଶ୍ରାରେ ଆଲକାଲାଇନ୍ ବଢ଼ିଥାଏ ।

୩. ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ପଥୁରୀ : ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ପଥୁରୀ ହେବା ସାଧାରଣତଃ ବିରଳ (ପ୍ରାୟତଃ ୫ ରୁ ୧୦%) ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ପରିଶ୍ରାରେ ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ର ମାତ୍ରା ଅଧିକ ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରକାର ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଗଣ୍ଡିବାତରେ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଏହିପ୍ରକାର କ୍ଷେମ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ ଖାଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ, ଜଳାୟାଣ କମିଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର, କୋମୋ ଚିକିତ୍ସା ନେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ପଥୁରୀ ହୋଇଥାଏ । ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ପଥୁରୀ ରେଡିଓଲ୍ୟୁସେ ହୋଇଥିବାରୁ ପେଟର ଏକ୍ସ-ରେ କଲେ ମଧ୍ୟ ଧରା ପଡ଼ିନଥାଏ ।

ଏକ୍ସ-ରେ ଏକ୍ସ-ରେ

୪. ସିଷ୍ଟିନ୍ ପଥୁରୀ : ସିଷ୍ଟିନ୍ ପଥୁରୀ ଉଚ୍ଚ ରାଧିକାରୀ ସ୍ତ୍ରୁରେ ହେଇଥିବା ଯୋଗୁଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଦେଖାଯାଏ, ଯାହାକୁ 'ସିଷ୍ଟିନ୍‌ପୁରିଆ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ସିଷ୍ଟିନ୍‌ପୁରିଆର ଚାରିତ୍ରିକ ଗୁଣ ହେଉଛି ପରିଶ୍ରାରେ ଉଚ୍ଚ ମାତ୍ରାରେ ସିଷ୍ଟିନ୍ ର ଉପସ୍ଥିତି ।

ଞ୍ଜର ହର୍ଷ ପଥୁରୀ କ'ଣ ?

ଞ୍ଜରହର୍ଷ ବା ହରିଣ ଶିଙ୍ଗ ପଥୁରୀ କଳନ ଏକ ବୃହତ୍ କାର ପଥୁରୀ ଯାହାକି ବୃକ୍ମକର ଏକ ବଡ଼ ସ୍ଥାନ ମାଡ଼ି ବସେ । ଏହା ହରିଣର ଶିଙ୍ଗ ପରି ଦେଖାଯାଉଥିବାରୁ ଏହାକୁ ହରିଣ ଶିଙ୍ଗ ବା ଞ୍ଜରହର୍ଷ କୁହାଯାଏ । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଞ୍ଜରହର୍ଷ ପଥୁରୀ କୌଣସି କଷ୍ଟ ଦେଇନଥାଏ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରୋଗ ଚିହ୍ନ ହେବାଯୋଗୁଁ ଞ୍ଜରହର୍ଷ ପଥୁରୀ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି କରିଥିବାର ଜଣାପଡ଼େ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସମକ୍ଷୀୟ ପଥୁରୀ ପାଇଁ କେଉଁ କାରଣ ଦାୟୀ :

ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୋଗୀଙ୍କର ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇପାରେ । ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ବଢ଼ିଯାଉଥିବା ପଥୁରୀ ବିପଦର କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :-

- ୧. ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷକରି ପାଣି ପିଇବା କମାଇଦେବା ଦ୍ୱାରା ଶରୀରରୁ ଜଳିୟାଣ କମିଯିବା ଦ୍ୱାରା ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ।
- ୨. ପାରିବାରିକ ଇତିହାସ ଅର୍ଥାତ୍ ପରିବାରରେ କେହି ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିବାର ଜଣାଥିଲେ ।
- ୩. ଖାଦ୍ୟ : ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲେ ଅଥବା କମ୍ ଡୁୟୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିଲେ ଏହି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ।
- ୪. ୭୫% ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ, ୯୫% ବ୍ଲୁଡର ପଥୁରୀ ସାଧାରଣତଃ ପୁଅମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୋଇଥାଏ । ମୋଟାବ୍ୟକ୍ତି, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ବୟସ ୨୦ରୁ ୭୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ।
- ୫. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୀର୍ଘଦିନ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ହୋଇ ଅଚଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।
- ୬. ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗରମ ଏବଂ ଆର୍ଦ୍ର ଜଳବାୟୁରେ ବାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।
- ୭. ବାରମ୍ବାର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେଉଥିଲେ ।
- ୮. ବିଶାକ୍ତ କ୍ରିୟାଯୁକ୍ତ ରୋଗ ଯଥା - ହାଇପର ପାରାଥାଇରୋଇଡିରିସ୍, କ୍ରିଷ୍ଟିନ୍‌ପୁରିଆ, ଗଣ୍ଡିବାତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ ।
- ୯. କେତେକ ଔଷଧର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ । ତ୍ରିପୁରେଟିକ୍ସ ଏବଂ ଆସିଡର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ।

ମୂତ୍ର ମାର୍ଗ ପଥୁରୀର ଲକ୍ଷଣ କ'ଣ ?

ମୂତ୍ର ମାର୍ଗ ପଥୁରୀର ଆକାର, ପ୍ରକାର, ଆକୃତି ଏବଂ ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ ଲକ୍ଷଣ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ମୂତ୍ର ମାର୍ଗ ପଥୁରୀର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :-

- ପେଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା
- କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାନଯିବା । ହଠାତ୍ ଅନ୍ୟକୌଣସି ଅସଲଗୁ ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ କିମ୍ବା ନିୟମିତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ । କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ନ ଦେଖାଯାଇ ହଠାତ୍ ରେଡିଓଲୋଜି ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଜଣାପଡୁଥିବା ପଥୁରୀକୁ 'ନାରବ ପଥୁରୀ' କୁହାଯାଏ ।

- ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ଲାଗିବା ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ଲଗାତର ପରିଶ୍ରା ଯିବା ।
- ଅଗୁଚି ଏବଂ ବାଁ ହେବା ।
- ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ନିର୍ଗତ ହେବା (ହେମାଟ୍ୟୁରିଆ) ।
- ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ କଷ୍ଟ ହେବା ଅଥବା ଜଳାପୋଡ଼ା ହେବା ।
- ଯଦି ମୂତ୍ରାଶୟ ପଥୁରୀ ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟକୁ ଗଲାବେଳେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ତେବେ ପରିଶ୍ରା ଧାର ହଠାତ୍ ପରିଶ୍ରା କଲାବେଳେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ।
- ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ପଥୁରୀ ନିର୍ଗତ ହେଉଥିଲେ ।
- କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂତ୍ର ମାର୍ଗରେ ଥିବା ପଥୁରୀ ଜଟିଳତା ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ଯେପରିକି ବାରମ୍ବାର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେବା ଦ୍ୱାରା, ସଂକ୍ରମଣ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଅଥବା ସଙ୍କ୍ରମଣ ସ୍ଥାୟୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କ୍ଷତି କରିଥାଏ ।

ମୂତ୍ରମାର୍ଗ ପଥୁରୀ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ପେଟ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଲକ୍ଷଣ :

- ମୂତ୍ରମାର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପଥୁରୀର ଆକାର ପ୍ରକାର ଏବଂ ସ୍ଥିତି ଅନୁସାରେ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଜାଗା ଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ, ପଥୁରୀର ଆକାର ଅନୁସାରେ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଜାଗା ଅନୁଭୂତ ହୁଏ । କିଙ୍କଣିଆ ବଡ଼ ପଥୁରୀର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅପେକ୍ଷା ଛୋଟ ଆକାରର ଖବଡ଼ିଆ ପଥୁରୀ ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦାୟକ ।
- ପଥୁରୀର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅଳ୍ପ ଏବଂ ଏକପାଖରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଅସହ୍ୟ ଚାନ୍ଦି ଯନ୍ତ୍ରଣା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇପାରେ । ଅଳ୍ପଭଙ୍ଗା କିମ୍ବା ଯାନବାହନ ଜନିତ ହଲଚଳରୁ ମଧ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବଢ଼ିଯାଏ । ଏହା ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଭଲ ହେବାପାଇଁ ସମୟ ନେଇଥାଏ । ଯନ୍ତ୍ରଣାର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ କିମ୍ବା କ୍ରମହ୍ରାସ ପରିସ୍ଥିତି, ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀର ଲକ୍ଷଣ ।
- ଯେଉଁ ପାଖରେ ପଥୁରୀ ରହିଥାଏ ସେହି ପଟରେ ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ।
- ବୃକ୍ମକ ଚିର'ନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏବଂ ମୂତ୍ରନଳୀ ସମନ୍ୱୟ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନର ପଥୁରୀ ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅ । ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ତଳିପେଟ ଓ କଟ୍ଟ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସ୍ଥାନ ଅର୍ଥାତ୍ ଉଭୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଏହାଦ୍ୱାରା ଅଗୁଚି ଏବଂ ବାଁ ହୋଇଥାଏ ।
- ମୂତ୍ରାଶୟ ପଥୁରୀ ଯୋଗୁଁ ତଳିପେଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରା କଲାବେଳେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୋଇପାରେ ଯାହାକି ପୁରୁଷ ଯୌନାଙ୍ଗର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ ।
- ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ହଠାତ୍ ପେଟ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଶିକାର ହେଲେ ତୁରନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି କରେ କି ?

ବୃକ୍ମକରୁ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରେ ଅଥବା ବୃକ୍ମକ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ପଥୁରୀ ପରିଶ୍ରାଧାରକୁ କମ୍ କରିଦିଏ ଅଥବା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ଏହି ଅବରୋଧ ଯୋଗୁଁ ବୃକ୍ମକ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇପାରେ । ବୃକ୍ମକର ବିସ୍ତାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି କ୍ରମାଗତଭାବେ ଲାଗି ରହିଲେ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତିର ସମ୍ଭୱାନ ହୋଇଥାଏ ।

ମୂତ୍ରାୟ ପଥୁରୀ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ

ଅନୁସନ୍ଧାନ କେବଳ ମୂତ୍ରାୟ ପଥୁରୀ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ କରାଯାଇ ନଥାଏ ବରଂ ପଥୁରୀ ହେବାର କାରଣ ଏବଂ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାଣିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ ।

ରଞ୍ଜନ ରଶ୍ମିର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଧ୍ୟୟନ ବା ଅନୁସନ୍ଧାନ

ଅଲଗା ସାଉଣ୍ଡ : ଏହା ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ, କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚଯୁକ୍ତ, ଏବଂ ଏକ ସାଧାରଣ ପରୀକ୍ଷା ଯାହାକି ମୂତ୍ରାୟ ସମନ୍ୱୟ ପଥୁରୀ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିମ୍ନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହା ପଥୁରୀ ଜନିତ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା କାରଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ।

ଏକ୍ସ-ରେ କେ ଯୁ ବି : ମୂତ୍ରାୟ ପଥୁରୀ କେଉଁଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହାର ଆକାର ଓ ପ୍ରକାର ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ୍ସ-ରେ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଯାଇଥାଏ । ବୃକ୍ମକ-ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ପ୍ରଣାଳୀ-ମୂତ୍ରାଶୟ (କେ-ୟୁ-ବି) ର ଏକ୍ସ-ରେ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଏ ସମସ୍ତ ସଠିକ୍ ତଥ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ସି ଟି ସ୍କାନ : ମୂତ୍ରନଳୀ ସମନ୍ୱୟ ପଥୁରୀ ବା ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆକାର, ବାଧାସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା କାରଣ ସଠିକ୍ଭାବେ ଓ ନିର୍ଭୁଲଭାବେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସି ଟି ସ୍କାନ ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥ ଏବଂ ପସନ୍ଦ ଯୋଗ୍ୟ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଣାଳୀ ।

ଇନଟ୍ରାଭେନସ ଯୁରୋଗ୍ରାଫି - (ଓଠଟ) ଆଇ ଭି ଯୁ : ବୃକ୍ମକ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସମନ୍ୱୟ ପଥୁରୀକୁ ଚିହ୍ନିବା ପାଇଁ ଆଇ ଭି ଯୁ ପରୀକ୍ଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ । ଏହା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭୁଲଭାବେ ଜଣାଇ ଦେଇଥାଏ । ଏହାର ଅନ୍ୟଏକ ସୁବିଧା ହେଉଛି ଏହା ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତାର ସୂଚନା ଦିଏ । ବୃକ୍ମକର ଆକାର, ମୂତ୍ରନଳୀ ବିସ୍ତାରଣ ମଧ୍ୟ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚିହ୍ନିହୁଏ ।

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଅନୁସନ୍ଧାନ :

ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା : ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ ପିଏଚ୍ ମାପକ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ପରିଶ୍ରା କରାଯାଏ । ୨୪ ଘଂଟା ପରିଶ୍ରା ଏକତ୍ରାକରଣ କରାଯାଇ, ପ୍ରତିଦିନ ପରିଶ୍ରା ମାତ୍ରା, ପରିମାଣ, କ୍ୟାଲସିୟମ, ଫସଫରସ, ଯୁରିକ ଏସିଡ୍ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ, ସାଇଟ୍ରେଟ୍, ସୋଡିୟମ ଏବଂ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ।

ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା : ମୌଳିକ ପରୀକ୍ଷା ଯଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରକ୍ତ ଗଣତି, କ୍ରିଏଟିନିନ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟସ୍ ଏବଂ ରକ୍ତ ଶର୍କରା; ଏବଂ ସତରଂ ପରୀକ୍ଷା ଯାହାକି ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଦାୟୀଥିବା କେତେକ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଏ, ଯଥା : ଫସଫରସ, ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ ଇତ୍ୟାଦି ସହିତ ପାରାଥାଇରଏଡ ମାତ୍ରାକୁ ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରାଇଥାଏ ।

ପଥୁରୀ ବିଶ୍ଳେଷଣ : ପଥୁରୀ ନିଜକୁ ନିଜେ ତିଆରି ହୁଏ । କିଁ ସଂଗୃହୀତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଚିକିତ୍ସା ପଛତ ଦ୍ଵାରା ତା'କୁ ବାହାର କରାଯାଏ । ରାସାୟନିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ପଥୁରୀ ଗଠନ ସ୍ଥିରକରି ତା'ର ସୁରକ୍ଷା ମାପକ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ଯୋଜନା ସ୍ଥିର କରାଯାଏ ।

ମୂତ୍ରୀୟ ପଥୁରୀର ନିବାରଣ : ବୃକ୍କକ ପଥୁରୀ ପାଇଁ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ 'ଥରେ ବୃକ୍କକରେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ତେବେ ବାରମ୍ବାର ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହେ । ବୃକ୍କକ ପଥୁରୀ ୫% ରୁ ୭୦% ଲୋକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁନଃ ପୁନଃ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଉଚିତ୍ ସତର୍କତା ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ୧୦% ପୁନଃ ଆଗମନର କ୍ରମକୁ କମ କରିଦୁଏ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ରୋଗୀ ବୃକ୍କକ ପଥୁରୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ସେମାନେ ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଜରୁରୀ ।

ସାଧାରଣ ମାପକ : ବୃକ୍କକ ପଥୁରୀର ସହାୟକ ଅଥବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଭାବେ ଖାଦ୍ୟର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ । ବୃକ୍କକ ପଥୁରୀ ରୋଗରେ ପାଡିତ ସମସ୍ତ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ମାପକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ସେଗୁଡିକ ହେଲା :-

୧. ବହୁତ ଜଳ ପାନ କରିବା :

- ଏକ ସାଧାରଣ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ପଥୁରୀ ନିବାରଣ କରିବାପାଇଁ ହେଉଛି ବହୁଳ ମାତ୍ରାରେ ପାଣି ପିଇବ, ବହୁତ ପାଣି ପିଇବ ଏବଂ ବହୁତ ପାଣି ପିଇବ । ପ୍ରତିଦିନ ୧୨ ରୁ ୧୪ ଗ୍ଲାସ୍ (ତିନି ଲିଟରରୁ ଅଧିକ) ପାଣି ପ୍ରତିଦିନ ପିଇବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନର ପାଣିର ପରିମାଣ ମାପିବା ପାଇଁ ଏକ ମାପକ ହୋଇଥିବା ବୋତଲ ସର୍ବଦା ସାଙ୍ଗରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।
- ବହୁତ ରୋଗୀ କେଉଁ ଗୁଣବ । ଥିବା ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ ସେଥିପାଇଁ ଦ୍ଵନ୍ଦରେ ପଡିଯାଆଁ । କିଁ ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ନହେବା ପାଇଁ ପାଣିର ଗୁଣବ । ଅପେକ୍ଷା ପାଣିର ମାତ୍ରା ଅଧିକ ପିଇବା ଜରୁରୀ ।
- ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାପାଇଁ, କେତେ ପରିମାଣ ପରିଶ୍ରା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ତାହା ଜାଣିବା ଠାରୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି କେତେ ପରିମାଣର ପାଣି ପିଇଲ । ପାଣି ପିଇବାର ମାତ୍ରା ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣି ପିଉଥିବାର ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତ ହେବାପାଇଁ ପରିଶ୍ରା ମାତ୍ରାକୁ ମାପିବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ଵାରା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ ଯେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବ ନାହିଁ । ହଳଦିଆ କିମ୍ବା କଳା ରଙ୍ଗର ପରିଶ୍ରା ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣର ପାଣି ପିଉନଥିବାର ସୂଚନା ଦିଏ ।

- ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାପରେ ଦୁଇ ଗ୍ଲାସ ଜଳ ପିଇବା ଜରୁରୀ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଶୋଇବାକୁ ବିଛଣାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଗ୍ଲାସ ପାଣି ପିଇକରି ଶୋଇବା ଉଚିତ୍ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମଝିରେ ମଝିରେ ଯେତେଥର ଉଠିବ ସେତେଥର ଏକ ଏକ ଗ୍ଲାସ ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ । ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରରେ ପିଉଥିବା ଏକ ଗ୍ଲାସ ପାଣି ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵ ବହନ କରେ । ସତର୍କ ଘି ଦେଇ ରାତ୍ରରେ ଉଠି ଏକ ଗ୍ଲାସ ପାଣି ପିଇବା ଶରୀର ପାଇଁ ପୁରସ୍କାର ସଦୃଶ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।
- ଖରାଦିନେ ପରିଶ୍ରମ, ଶ୍ରମଜିବୀ, ସୁସ୍ଥ ଶାରିରୀକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଲୋକଙ୍କୁ ମାତ୍ରାଧିକ ପାଣି ପିଇବାପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । କାରଣ ବହୁପରିମାଣର ଜଳ ଝାଳ ଦ୍ଵାରା ଶରୀରରୁ ନିର୍ଗତ ହୋଇଥାଏ ।
- ପଇତ, ବାଲି, ଫେଜ, ଖଟା ଜାତୀୟ ରସ, ଯେପରିକି ଲେମ୍ବୁପାଣି, ସପୁରି ରସ, ଫଳରସ ଇତ୍ୟାଦି ପିଇବା ଦ୍ଵାରା ଶରୀରରେ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ ଯାହାକି ପଥୁରୀ କୁ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଦିଏନାହିଁ ।

କେଉଁ ପ୍ରକାରର ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ମୂତ୍ରୀୟ ପଥୁରୀକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ :

ତରଳ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି, ପଇତ, ବାଲି, ଫେଜ, ଖଟାଯୁକ୍ତ ତରଳ ରସ ଯେପରିକି ଲେମ୍ବୁପାଣି, ଟମାଟ ରସ, ଫଳରସ ଇତ୍ୟାଦି ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ନହେବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । କିଁ ମନେରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ତା ମଧ୍ୟରୁ ୫୦% ତରଳ ଖାଦ୍ୟଭାବେ ପାଣିକୁ ପିଇବା ଉଚିତ୍ ।

କେଉଁ ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ମୂତ୍ରୀୟ ପଥୁରୀ ରୋଗୀ ପିଇବା ଅନୁଚିତ୍ :

ଅଜୁର ରସ, କ୍ରାନବେରୀ ଏବଂ ସେଓରସ, କଡା ତା, କଫି, ଚକୋଲେଟ୍ ଏବଂ ଶର୍କରାଯୁକ୍ତ ଅଣ୍ଡାପାନୀୟ ଯେପରିକି କୋଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଲକୋହଲ ଜାତୀୟ ପାନୀୟ, ବିସ୍କର ଇତ୍ୟାଦି ପଥୁରୀ ରୋଗୀ ଆଡେଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।

୨. ଲୁଣ ଖାଇବାରେ ବାରଣ :

ଖାଦ୍ୟରେ ମାତ୍ରାଧିକ ଲୁଣ ଖାଇବା ଅନୁଚିତ୍ । ତେଣୁ ଆଚାର, ପାମିଡ, ଲୁଣି, ଚଟପଟି ଖାଦ୍ୟ, ଏବଂ ଚିପ୍ସ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ପରି ଅଧିକ ଲବଣଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାଦ୍ଵାରା ପରିଶ୍ରାରେ କ୍ୟାଲସିୟମ କ୍ଷୟ ହୋଇଥାଏ । ଯାହାକି କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ବିପଦ ବଢାଇ ଦିଏ । ତେଣୁ ଲୁଣ ଖାଇବାରେ ବାରଣ ଯାହାକି ୧୦୦ ଏମ୍ ଇ କ୍ୟୁ କିମ୍ବା ୬ ଗ୍ରାମ ମାତ୍ରାରେ ଦିନକୁ ଖାଇଲେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟିର ସମ୍ଭାବନା କମିଯାଏ ।

୩. ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ୍ କମ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ : ମାଛ, ମାଂସ, ଅଣ୍ଡା, କୁକୁଡା ମାଂସ ପରି ଖାଦ୍ୟକୁ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଏବଂ କମ୍ ଥର ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ପ୍ରାଣୀକ ଖାଦ୍ୟରେ ସ୍ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ଅଧିକ ଥାଏ

ଏବଂ ଏହା ପ୍ୟୁରିନେସୟୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଯୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ପଥୁରୀ ଏବଂ କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ।

୪. ସ୍ଵଳିତ ଆହାର : ଅଧିକ ପନିପରିବା, ଫଳଯୁକ୍ତ ସ୍ଵଳିତ ଆହାର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯାହା ପରିଶ୍ରାରେ ଏସିଡ୍ ର ପରିମାଣ କମାଇବା ସହ ଏସିଡ୍ ଯୋଗୁ ପଡୁଥିବା ଚାପ କମ୍ କରାଇଥାଏ । କଦଳୀ, ସପୁରୀ, କଟେ ଇକୋଲି, ଚେରି, କମଳା ପରି ଫଳ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ଗାଜର, କଲାରା ସ୍ଵାସ୍ ଏବଂ ବେଲପେପର ପରି ପରିବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଉଚ୍ଚ ଚର୍ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି ବାଲି, ବିନ୍ ଓ ଚର୍ଯୁ ଏବଂ ସିଲିୟମ ମି ଇତ୍ୟାଦି ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ରିଫାଇନ୍ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି ପାଉଁରୁଟି ପାତ୍ରା ଏବଂ ଚିନିଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଅନୁଚିତ୍ । ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ଅଧିକ ଚିନି ଖାଇବା ଯୋଗୁଁ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

୫. ଅନ୍ୟ ପରାମର୍ଶ : ଦିନକୁ ୧୦୦୦ ମି.ଲି.ଗ୍ରାମ୍ ରୁ କମ୍ ଭିଟାମିନ୍-ସି ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏବଂ ଅଧିକ ତେରି ରେ ରାତ୍ରିଭୋଜନ ନକରିବା ଉଚିତ୍ । ମୋଟା ହେବା ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀର ଅନ୍ୟଏକ କାରଣ । ତେଣୁ ମୋଟା ନହେବା ପାଇଁ ସ୍ଵଳିତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କାରଣ :

୧) କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀର ନିବାରଣ

- ଯେଉଁମାନେ ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରା' ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ୟାଲସିୟମ ବାରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ଏହାଏକ ଭ୍ରା' ଧାରଣା । ଦୁଗ୍ଧ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ସହିତ ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀର ନିବାରଣ କରେ । ଖାଦ୍ୟରେ ଥିବା କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଦିଏନାହିଁ । ଖାଦ୍ୟରେ ଥିବା କ୍ୟାଲସିୟମ, ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ସହ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ଶରୀରରୁ ନିଷ୍କାସିତ ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ ପାକସ୍ଥଳୀରୁ ଶୋଷିତ ହୋଇଯିବା ଦ୍ଵାରା ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଖାଦ୍ୟରେ କ୍ୟାଲସିୟମ କମ୍ ଥାଏ, ବନ୍ଧନମୁକ୍ତ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।
- କ୍ୟାଲସିୟମ ଅନୁରୂପକ ପଦାର୍ଥ ସହିତ କମ୍ କ୍ୟାଲସିୟମଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ ବା ନ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ଉଭୟ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ସହାୟକ ହୁଅନ୍ତି । ଯଦି କ୍ୟାଲସିୟମ ଆବଶ୍ୟକ ପତେ ତେବେ ଖାଦ୍ୟରେ କ୍ୟାଲସିୟମ ମାତ୍ରା ବଢାଇ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ଯାହାକି କମ୍ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।
- ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା : ଥାୟାଜାଇଡ୍ ମୃତ୍ତକାରକ ଔଷଧ କ୍ୟାଲସିୟମ ପଥୁରୀର ନିବାରଣ କରିଥାଏ ।

୨. ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ପଥୁରୀର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା :

ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର କ୍ୟାଲସିୟମ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ହୋଇଥିବ ସେମାନେ ଅଧିକ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ଖାଦ୍ୟକୁ କମ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଅଧିକ ଅକ୍ସାଲେଟ୍ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଗୁଡିକ ହେଲା :

- ପନିପରିବା, ସାଗ, ଭେଣ୍ଡି, ବିଟ୍, କନ୍ଦମୂଳ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଫଳ ଏବଂ ଶୁଷ୍କଫଳ :- ଷ୍ଟ୍ରବେରୀ, ରସ୍ବବେରୀ, ଚିକ୍କୁ, ଅଁଳା, ଆଡ, ଅଜ୍ଞୁର, ପିତ୍ତାବାଦାମ, ଚିନାବାଦାମ, ଆଲମଣ୍ଡ, ଏବଂ ଶୁଖିଲା ଡିମିରିଫଳ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯଥା ଗ୍ରୀନପେପର, ଫଳକେକ୍, ମାର୍ମାଲାଡ, କଳା ଚକୋଲେଟ୍, ପିତ୍ତର ଲହୁଣୀ, ସୋୟାବିନ୍ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ କୋବୋଆ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ପାନୀୟ : ଅଜ୍ଞୁର ରସ, କଳାକୋଲା ଏବଂ କଡା କଳା ଚା ଇତ୍ୟାଦି ।

୩. ଯୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ପଥୁରୀର ନିବାରଣ :

- ସମସ୍ତ ସୁରାସାର ଜାତୀୟ ପାନୀୟକୁ ବର୍ଜନ କରିବ ।
- ଅଧିକ ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି ମାଂସ, (ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ମୁଣ୍ଡ, କଲିଜା, ବୃକ୍ମକ) ମାଛ (ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଆଟେ । ଭାଇସ, ସାର୍ଡିନିସ୍, ହେରିଙ୍ଗ, ଟ୍ରୁଡ଼ ସାଲମନ ଜାତୀୟ ମାଛ) ଦୁଗ୍ଧୁରୀ, କୁକୁଡ଼ା ଗାଈର ମାଂସ, ଅଣ୍ଡା ପରି ଖାଦ୍ୟକୁ ନ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ତାଲି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟରେ ବାରଣ, ଶିମଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି ବିନ୍ସ କିମ୍ବା ଲେଲିଲ : ପରିବା ଯେପରିକି ଛତୁ, ସାଗ, ଫୁଲକୋବି ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଚର୍ବି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ବାରଣ, ଯେପରିକି ସାଲଡ୍, ଡ୍ରେସିଙ୍ଗ୍, ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଏବଂ ଛଣାଛଣି ଖାଦ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା : ଆଲୋପୁରିନେଲ ଯୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ସିନ୍ଥେସିସ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟିକରେ ଏବଂ ମୃତ୍ତରେ ଯୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ନିଷ୍କାସନକୁ କମ୍ କରିଥାଏ । ପୋଟାସିୟମ ସାଲଟ୍ରେଟ୍ ଯୁରିକ୍ ଆଲକାଲାଇନ୍ ମାତ୍ରାକୁ ସ୍ଥିର ରଖିବା ପାଇଁ ଯୁରିକ୍ ଏସିଡ୍ ଶିଘ୍ର ବିଘଟିତ ହୁଏ ଏବଂ ଅମ୍ଳଯୁକ୍ତ ମୃତ୍ତରେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟିକରେ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ : ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ ମଧ୍ୟରେ ଓଜନ କମାଇବା ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ।

ଯୁରିନାରୀ ବା ମୃତ୍ତୀୟ ପଥୁରୀର ଚିକିତ୍ସା :

ମୃତ୍ତୀୟ ପଥୁରୀର ଚିକିତ୍ସା ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ, ସ୍ତର, ଆକର ସ୍ଥିତି ଏବଂ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟିର କାରଣ ଉପରେ

ନିର୍ଭର କରେ; ମୂତ୍ରାୟ ସଂକ୍ରମଣ ହୋଇଛି କି ନହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରତିରୋଧ ଏସବୁ ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟ ମୂତ୍ରାୟ ପଥୁରାର ଚିକିତ୍ସା ନିର୍ଭର କରେ । ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ହେଉଛି -

କ) ନିଷ୍ପାପର ଚିକିତ୍ସା

ଖ) ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା

କ) ରକ୍ଷଣଶୀଳ ଚିକିତ୍ସା : ଅଧିକାଂଶ ପଥୁରା ହେଉଛି ଅତିଛୋଟ ୯୫ ମି.ମି. ତାହାମିତର ୦।୧୦ କମ୍ ମନକୁ ତିନି ସପ୍ତାହରୁ ଛଅ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ବାହାରିଯାଏ । ରକ୍ଷଣଶୀଳ ଚିକିତ୍ସାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲକ୍ଷଣରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ନକରି ପଥୁରା ବାହାର କରିବା ।

ବୃକ୍ମ ପଥୁରାର ଦୂରତ ଚିକିତ୍ସା :

ରୋଗୀର ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଇନ୍‌ଗ୍ରା ମସ୍ତୁଲାର କିମ୍ବା ଇନ୍‌ଗ୍ରାଭେନସ ଅର୍ଥାତ୍ ମାଂସପେଶୀ ଭିତରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଅଥବା ଶିରା ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଇକେସନ୍ ଏବଂ ଏନ୍‌ଏସ‌ଏଆଇଡି କିମ୍ବା ଓପିଠଇଡ୍‌ସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରେ । କମ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସାରେ ଭଲ ହୋଇପାରେ ।

ଅଧିକ ମାତ୍ରାର ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ :

ରୋଗୀର ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସମୟରେ ସାଧାରଣ ମାତ୍ରାରେ ପାଣି ପିଇବା ଆବଶ୍ୟକ, ମାତ୍ରାଧିକ ନୁହେଁ ନହେଲେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅସହ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେଉନଥିବା ସମୟରେ ଅଧିକମାତ୍ରାରେ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ପିଇବା ଉଚିତ୍ । ଦିନକୁ ୨ ରୁ ୩ ଲିଟର ଜଳ ପିଇଲେ ବିନା ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରରେ ପଥୁରା ବାହାରିଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । କିଁ ପଥୁରା ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ବିସ୍ମର ପିଇବା ଏକ ତରଳଜାତୀୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ନୁହେଁ । ଶରୀରରେ ତରଳ ମାତ୍ରାର ସମତା ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ରୋଗୀର ପେଟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯେଉଁ ବା, ଅଗୁଚି ହେଲେ ଶିରା ମଧ୍ୟରେ ସାଲାଇନ୍ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ରୋଗୀଠାରୁ ବାହାରିଯାଇଥିବା ପଥୁରାକୁ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ପଥୁରା ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି ହେଲା ପରିଶ୍ରା ଏକ ଚାଲୁଣିରେ ବା ବଡ଼ ଛଣା ମଧ୍ୟରେ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାପକ :

ଉପଯୁକ୍ତ ମାତ୍ରାର ମୂତ୍ର ଚର୍ବି ପି.ଏଚ୍ ବଜାୟ ରଖିବା ଜରୁରୀ । କ୍ୟାଲସିୟମ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିରୋଧକ ଏବଂ ଆଲଫା-ପ୍ରତିରୋଧକ ନିମି ଔଷଧ ବୃକ୍ମକୁ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରଣାଳୀର ମାଂସପେଶୀ ସଂକୋଚନ କରାଏ ଯାହାକି ରୋଗୀର ମୂତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ଆପେ ଆପେ ପଥୁରା ଗୁଡ଼ିକ ବାହାରିଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମସ୍ୟା ଯଥା - ଅଗୁଚି, ବାଁ ଏବଂ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଜରୁରୀ । ସମସ୍ତ ସାଧାରଣ ଓ ସତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସରଣ କରିବା ଜରୁରୀ (ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ, ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା) ଯାହାକି ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି ।

ଖ) ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା : ବୃକ୍ମ ପଥୁରା ନିମି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା ରହିଛି ଯାହାକି ରକ୍ଷଣଶୀଳ ଚିକିତ୍ସା ସହିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବହୁଳଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ହେଉଛି ଏକ୍ସ୍‌ଟ୍ରା-କର୍ପୋରିଏଲ ସାକ୍ ଷ୍ଟେଭ ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି (ରଝଡ଼ଖ), ପରକ୍ୟୁଟାନିୟୋମ ନେପ୍ଟୋଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି (ଚଉଘଖ), ସ୍ପିରୋଥ୍ରୋସୋପି ଏବଂ କେତେକ କୃତ୍ରି ଘଟଣାରେ ଖୋଲା ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ । ଏସବୁ କୌଶଳ କେହି କାହାର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ନୁହେଁ କିଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅନ୍ୟର ସମ୍ମାନ ସୂଚକ । ମୂତ୍ର ଶଲ୍ୟ ବିଶେଷକ୍ଷ ରୋଗୀ ପାଇଁ କେଉଁ ଚିକିତ୍ସା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥାଆଁ ।

ମୂତ୍ରାୟ ପଥୁରା ରହିଥିବା କେଉଁ ରୋଗୀ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ?

ବହୁତ ଛୋଟ ଛୋଟ ପଥୁରା ରୋଗୀ ଘରୋଇ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ୱାରା ଭଲ ହୋଇଯାଆଁ, କୃତ୍ରି ବୃକ୍ମ ପଥୁରାର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ -

- ଯଦି ବାରମ୍ବାର ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୁଏ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରଣାର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ନଥାଏ ।
- ଯଦି ପଥୁରାର ଆକାର ବହୁତ ବଡ଼ ହୋଇ ସତ୍ତ୍ୱ ବାହାରି ପାରି ନଥାଏ ।
- ପରିଶ୍ରା ଧାରା ପ୍ରତିରୋଧ କରି ବୃକ୍ମ ନଷ୍ଟ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଦେଲେ ।
- ବାରମ୍ବାର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ କିମ୍ବା ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଲେ ।

ପଥୁରା ପ୍ରତିରୋଧ ଯୋଗୁଁ ଅଚଳ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ବୃକ୍ମକର କିମ୍ବା ଦୁଇଟିଯାକ ବୃକ୍ମକର ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ । ଚ-ରଝଡ଼ଖ- ଏକ୍ସ୍‌ଟ୍ରା-କର୍ପୋରିଏଲ ସକ୍‌ଷ୍ଟେଲ ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି - ଏହା ଏକ ନୂତନ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, କ୍ରମାଗତ ବ୍ୟବହୃତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ବୃକ୍ମ ପଥୁରା ନିମି ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଫଳ ପଦ୍ଧତି । ୧.୫ ସେ.ମି. ଆକାରର ବୃକ୍ମ ପଥୁରା କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକୁ ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ପ୍ରଣାଳୀର ଉପରିଭାଗରେ ଥିବା ପଥୁରାର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି ହେଉଛି ସର୍ବୋତ୍ତମ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ।

ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସିରେ ଉଚ୍ଚ ଏବଂ ଘନୀଭୂତ ହୋଇଥିବା ଆକସ୍ମିତ ଆଘାତ ଯୋଗୁଁ ସୃଷ୍ଟ ତରଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଅଲଟ୍ରାସୋନିକ ତରଙ୍ଗ ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସିର ଦ୍ୱାରା ପଥୁରା ଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ କରି ଦେବାପରେ ତାହା ଅତି ସହଜରେ ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟଦେଇ ମୂତ୍ରସହ ବାହାରିଯାଏ । ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି ଚିକିତ୍ସା ପରେ ରୋଗୀକୁ ପ୍ରଚୁର ପାଣି ପିଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ପଥୁରାର କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ଧୋଇ ହୋଇ ବାହାରିଯାଏ । ଯଦି ବୃକ୍ମକୁ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦେଖାଯାଏ ଅଥବା ବଡ଼ ବଡ଼ ପଥୁରା ଖଣ୍ଡ ରହିଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ତା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେ (ଭଲ ନରମ ଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଟ୍ୟୁବ୍) ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଏ ଯଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦୂର କରାଯାଇପାରେ ।

ଲିଥୋଟ୍ରାପି ସାଧାରଣତଃ ସୁରକ୍ଷିତ ପଦ୍ଧତି । ତଥାପି ଲିଥୋଟ୍ରାପିର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ, ପଥୁରା ପୁରା ପୁରି ଭାବେ ନବାହାରିବା (ଆହୁରି ଅଧିକ ଥର ଏପରି ଚିକିତ୍ସାର ଆବଶ୍ୟକ ପଡୁଥିଲେ), ପଥୁରା ପୁରା ଭଲଭାବରେ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ ନଥିବା (ଯାହାକି ମୂତ୍ରନଳୀରେ ପ୍ରତିରୋଧ କରୁଥିଲେ), ବୃକ୍କକୂକ୍ଷିତି ପହଞ୍ଚି ଉଥିଲେ ବୃକ୍କକର କ୍ଷତି ବଢ଼ିଯିବା ଏବଂ ରକ୍ତଚାପ ବଢ଼ିଯିବା ହେଉଛି ଅନ୍ୟତମ ଜଟିଳତା ।

ଲିଥୋଟ୍ରାପିର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ହେଉଛି ଏହା ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଣାଳୀ ଯେଉଁଥିରେ ରୋଗୀକୁ ବେଶାଦିନ ତାତ୍ତ୍ୱଗଣାରେ ରହିବାକୁ ପଡେନାହିଁ ଆନେସ୍ତେସିଆ ବା ନିଶ୍ଚେତକ ନେବାକୁ ପଡେନାହିଁ, କଟାକଟି ଇତ୍ୟାଦି କରିବାକୁ ପଡେନାହିଁ । କମ୍ ଯତ୍ନଶା ଦାୟକ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟୟର ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସୁହାଇଲା ପରି ପ୍ରଣାଳୀ ।

ମୋଟା ରୋଗୀ ଏବଂ ବଡ଼ ଆକାରର ପଥୁରା ପାଇଁ ଲିଥୋଟ୍ରାପି କମ୍ ପ୍ରଭାବ ଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ହୋଇପାରେ । ଗର୍ଭାବସ୍ଥାରେ ଲିଥୋଟ୍ରାପି କରିବାପାଇଁ ବାରଣ କରାଯାଏ, ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ, ମୂତ୍ରନଳୀରେ ଡିସ୍କାଲ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଥିଲେ କିମ୍ବା ରକ୍ତସ୍ରାବ ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାରଣ କରାଯାଏ ।

ଲିଥୋଟ୍ରାପି ପରେ କ୍ରମାଗତ ଅନୁକରଣ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତିତା ଏବଂ ଦୃଢ଼ ସ୍ଥିତିତା, ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ସତ୍ତ୍ୱେ ପଥୁରାର ପୁନଃ ଆଗମନ ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ।

୨. ପରକ୍ୟୁଟାନୁଅସ ନେଫ୍ରୋଲିଥୋଟୋମି (ଚଉଘଣ) ।

ପରକ୍ୟୁଟାନୁଅସ ନେଫ୍ରୋଲିଥୋଟୋମି (ଚଉଘଣ) ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପ୍ରଣାଳୀ, (୧.୫ ମି.ମି. ଠାରୁ ବଡ଼) ପଥୁରା, ମଧ୍ୟ ଆକାରର ପଥୁରା ବୃକ୍କ କିମ୍ବା କ୍ଷୁଦ୍ରତର ପଥୁରା ପାଇଁ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ । ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟସବୁ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଯଥା କ୍ଷୁଦ୍ରତରୋସ୍କୋପି, ଲିଥୋଟ୍ରାପି ପରି ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ ପି ସି ଏନ୍ ଏଲ ପଦ୍ଧତି ହେଉଛି ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ବହୁବାର ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରୁଥିବା ଏକ ବିକଳ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ସାଧାରଣ ଆନେସ୍ତେସିଆ ବା ନିଶ୍ଚେତକ ଦେଇ କ୍ଷୁଦ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ରୋଗୀର ପଛପଟ ଅଛି । ଉପରକୁ ଏକ ଛୋଟ କଣା କରେ ଏବଂ ଚର୍ମରୁ ବୃକ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ରାସ୍ତା କରେ । ଇମେଜ ଇନଟେନସିଫାୟର କିମ୍ବା ସୋନୋଗ୍ରାଫିକ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ମାଧ୍ୟମରେ ରାସ୍ତା କରାଯାଏ । ନେଫ୍ରୋସ୍କୋପି ନାମକ ଯ' ମାଧ୍ୟମରେ କ୍ଷୁଦ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ପଥୁରାକୁ ଦେଖି ତାକୁ ବାହାର କରିଦିଅଁ । ଏହି ପଦ୍ଧତିକୁ (ନେଫ୍ରୋ-ଲିଥୋଟୋମି) କୁହାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ପଥୁରା ବହୁତ ବଡ଼ ଆକାରର ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ଫ୍ଲିକ୍ସେନ୍ସି ଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ତା'ପରେ ପଥୁରା ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରାଯାଏ । ଏହାକୁ (ନେଫ୍ରୋଲିଥୋଟ୍ରାପି) କୁହାଯାଏ ।

ପିସିଏନ୍ଏଲ ପଦ୍ଧତି ସୁରକ୍ଷିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ବିଷୟ ଏବଂ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଇପାରେ । ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ସମୟରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ରକ୍ତସ୍ରାବ, ସଂକ୍ରମଣ, ପେଟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ କ୍ଷତ ହେବା, ଯେପରିକି କୋଲନ, ପରିଶ୍ରାମକାରେ ଛିଦ୍ର ଏବଂ ହାଇଡ୍ରୋଥୋରାମ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି ।

କିଁ ପି ସି ଏନ୍ ଏଲ ର ମୁଖ୍ୟ ସୁବିଧା ହେଉଛି (ଗୋଟେ ଏକ ସେମିଟର) ଏକ ଛୋଟ ଛେଦନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ପି ସି ଏନ୍ ଏଲ ପଦ୍ଧତିରେ ଏକା ଥରକେ ସବୁଗୁଡ଼ିଏ ପଥୁରା ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା ସହିତ ଅଳ୍ପଦିନ ତାତ୍ତ୍ୱଗଣା ରହଣା ଏବଂ ଶିଘ୍ର ଆରୋଗ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ଏହା ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ।

୩. କ୍ଷୁଦ୍ରତରୋସ୍କୋପି (କ୍ଷୁ ଆର ଏସ୍) (ଚଢ଼ଝ) :

କ୍ଷୁଦ୍ରତରୋସ୍କୋପି ହେଉଛି ଅତି ଉଚ୍ଚ ସଫଳଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ । ଯେଉଁ ପଥୁରା କ୍ଷୁଦ୍ରତର ମଧ୍ୟରେ କୁଁ ତଳ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ରହିଥାଏ ସେଥିରେ ଏହି ପ୍ରଣାଳୀ ସଫଳତାର ସହ କାର୍ଯ୍ୟକରେ । ନିଶ୍ଚେତକ ପ୍ରୟୋଗ କରାଇ, ହାଲକା ପତଳା ନମନୀୟଯୁକ୍ତ ପାଇପ (କ୍ଷୁଦ୍ରତରୋସ୍କୋପି) କ୍ୟାମେରା ସହ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଟ୍ୟୁବ୍ ମୂତ୍ରନଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ମୂତ୍ରାଶୟ ଏବଂ ଉପରିସ୍ଥ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଏ ।

କ୍ଷୁଦ୍ରତରୋସ୍କୋପି ମାଧ୍ୟମରେ ପଥୁରା ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୋଇଥାଏ, ପଥୁରାର ଚଉଡ଼ାକୁ ଏବଂ ଆକାରକୁ ଆକଳନ କରିବାପରେ, ଯଦି ପଥୁରିଟି ବଡ଼ ବଡ଼ ଥାଏ ତେବେ ତାକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ କରାଯାଇ ବାହାର କରାଯାଏ । ଯଦି ପଥୁରା ଛୋଟ ଥାଏ ତେବେ ତାକୁ ଜାବୁଡ଼ିଧରି ବାହାରକରି ଦିଆଯାଇ ପାରେ । ଯଦି ପଥୁରା ବହୁତ ବଡ଼ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାକୁ ବାୟୁପୁର୍ଣ୍ଣ ଲିଥୋଟ୍ରାପି ମାଧ୍ୟମରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଗୁଣ୍ଡ କରି ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ । ରୋଗୀ ସେହିଦିନ ତାତ୍ତ୍ୱଗଣାରୁ ଘରକୁ ଯାଇପାରେ ଏବଂ ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇ ତିନିଦିନ ବିଶ୍ରାମ ପରେ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୁଏ ।

କ୍ଷୁ ଆର ଏସ୍ର ସୁବିଧା ହେଉଛି ଯେତେ କଠିନ ପଥୁରା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ତାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଗୁଣ୍ଡ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ କଟାକଟି କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ ନାହିଁ । ଏହା ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ମୋଟା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ ।

କ୍ଷୁ ଆର ଏସ୍ ସାଧାରଣତଃ ସୁରକ୍ଷିତ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀରେ କିଛିଟା ବିପଦ ରହିଥାଏ ନିଶ୍ଚିତ । ସେହିପରି ଏହାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜଟିଳତା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିବା, ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେବା, କ୍ଷୁଦ୍ରତରରେ କଣା କରିବା ଏବଂ ଉଦ୍‌ଗତ ଚିସ୍ତୁ, ଯାହା କ୍ଷୁଦ୍ରତରର ବ୍ୟାସ ବା ଚଉଡ଼ାକୁ ସବୁ କରୁଥାଏ (କ୍ଷୁଦ୍ରତରାଲ ଷ୍ଟିକ୍ଚର) ତାକୁ ଫୋତ କରି ମେଲା କରାଯିବା ଯୋଗୁଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସଂକ୍ରମଣ ଇତ୍ୟାଦି ।

୪. ଖୋଲା ଅସୋପଚାର :

ଖୋଲା ଅସୋପଚାରରେ ପା ରୁ ସାତ ଦିନ ଡାକ୍ତରଖାନା ସହିତ ଯତ୍ନଶୀଳତା ମାଡିଯାଉଥିବା ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ।

ନୂତନ ବୈଷୟିକ କୌଶଳର ଉପଲବ୍ଧତା ଯୋଗୁଁ ଓପନ ସର୍ଜରୀ (ଖୋଲା ଅସୋପଚାର) ଆଶାତୀତ ଭାବେ କମିଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ କେବଳ ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ଗୁଡିକରେ ସଫଳ ହୋଇ ନପାରିଥିଲେ ଖୋଲା ଅସୋପଚାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ଅତ୍ୟଧିକ ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତି ଯେପରିକି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ବଡ ବଡ ପଥୁରୀ କିମ୍ବା ସ୍କାର୍‌ହର୍ଷ୍ଟ ପଥୁରୀ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଗଲେ ଥରେ ଖୋଲା ଅସୋପଚାର କରାଯାଇ ସଫଳତାର ସହିତ ପଥୁରୀ ଗୁଡିକୁ ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ସଫଳ, ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି, ବିଶେଷକରି ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କର ଯେଉଁଠାରେ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ସମାପ୍ତ ଥାଏ ।

ଅତ୍ୟଧିକ ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତି ଯେପରିକି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ବଡ ବଡ ପଥୁରୀ କିମ୍ବା ସ୍କାର୍‌ହର୍ଷ୍ଟ ପଥୁରୀ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଗଲେ ଥରେ ଖୋଲା ଅସୋପଚାର କରାଯାଇ ସଫଳତାର ସହିତ ପଥୁରୀ ଗୁଡିକୁ ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ସଫଳ, ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି, ବିଶେଷକରି ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ର ମାନଙ୍କର ଯେଉଁଠାରେ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ସମାପ୍ତ ଥାଏ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ଚୁକ୍ତ ପଥୁରୀ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଲୋଡିବ ?

ଚୁକ୍ତ ପଥୁରୀରେ ଆକ୍ରା ରୋଗୀ ତୁର ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେବା ଉଚିତ୍ ଯେବେ :-

- ଯେତେବେଳେ ଅସହ୍ୟ ଯତ୍ନ ହେବ ।
- ମାତ୍ରାଧିକ ଅରୁଚି କିମ୍ବା ବା ଯୋଗୁଁ ତରଳ ଏବଂ ଔଷଧକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁ ନଥିବ ।
- ଜ୍ୱରହେଲେ, ଥଣ୍ଡାହେଲେ, କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରା ପୋଡାହେଲେ ।
- ଯଦି ତଳି ଯେତେବେଳେ ଯତ୍ନ ହେଉଥିବ ।
- ଯଦି ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡୁଥିବ ।
- ଯଦି ପରିଶ୍ରା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ।

ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ବିନାୟିନ୍ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆ (ବି ପି ଏଚ୍)

ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ଗ୍ଲ୍ୟାଣ୍ଡର କେବଳ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କର ଥାଏ । ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ଗ୍ଲ୍ୟାଣ୍ଡର ବୃଦ୍ଧି, ବୟସ୍କ ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ମୂତ୍ର ନିଷ୍କାସନ ସମୟରେ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରେ । ସାଧାରଣତଃ ୬୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ଦେଖାଦିଏ । ବୟସ୍କ ବଢିବା ସହିତ ବିନାୟିନ୍ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆର ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ (ବି ପି ଏଚ୍) ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।

ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ଗ୍ଲ୍ୟାଣ୍ଡ କ'ଣ ? ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ?

ଏହା ଏକ ଛୋଟ ଅଳ୍ପ ଯାହାକି ଅଖରୋଟ ମାପର ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ଏହା ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ପ୍ରଜନନ ଅଙ୍ଗର ଏକ ଅଂଶ ବିଶେଷ । ଏହା ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ଲାଡର ତଳକୁ ଏବଂ ରେକ୍ଟମର ସମ୍ମୁଖୀନ ଥାଏ । ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ମୂତ୍ରନଳୀର ମୁଖଭାଗ ଥାଏ (ମୂତ୍ରନଳୀ - ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଶ୍ରା ବା ମୂତ୍ର ବ୍ଲାଡରରୁ ଆସିଥାଏ) ।

ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ ହେଉଛି ପୁରୁଷ ପ୍ରଜନନ ଅଙ୍ଗ । ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ୱର୍ଣ ବା ଶୁକ୍ରାଣୁର ପୋଷଣ ହେବାସହ ବାର୍ଦ୍ଧ୍ୟକଳନ ହେଲେ ତାହା ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟକୁ ବୋହି ଆଣିଥାଏ ।

ବିନାୟିନ୍ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆ (ବିପିଏଚ୍) କ'ଣ ?

'ବିନାୟିନ୍ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍' ମାନେ - ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ଗ୍ରନ୍ଥିର ବା ପୁରୁଷ ଗ୍ରନ୍ଥିର ସମସ୍ୟା କ୍ଷତିକାରକ ନୁହେଁ (କ୍ୟାନ୍ସରର ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ) ଏବଂ 'ହାଇପର ପ୍ଲାସିଆ' - ମାନେ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟତଃ ସମସ୍ତ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ପୁରୁଷ ଗ୍ରନ୍ଥିର ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ଦେଖାଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେଗୁଡିକ କ୍ୟାନ୍ସର ମୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ବୟସ୍କ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ଗ୍ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ବା ପୁରୁଷ ଗ୍ରନ୍ଥି ବୃଦ୍ଧିପାଇ ବିସ୍ତାରିତ ହୁଏ । ବିସ୍ତାରିତ ପୁରୁଷ ଗ୍ରନ୍ଥି କ୍ରମଶଃ ମୂତ୍ରନଳୀ ଉପରେ ଚାପ ପକାଏ ଫଳରେ ପରିଶ୍ରା ଧାରା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଯଦ୍ୱାରା ବାରମ୍ବାର ଏବଂ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ପରିଶ୍ରା ହୋଇଥାଏ । ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକୁଚିତ ହେବା କାରଣରୁ ପରିଶ୍ରା କମିଯିବା ସହ ମୂତ୍ରନଳୀ ଉପରେ ଚାପ ପଡେ ।

ବିପିଏଚ୍ ର ଲକ୍ଷଣ : ୫୦ ବର୍ଷ ପରଠାରୁ ବିପିଏଚ୍ ର ଲକ୍ଷଣ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଅଧାରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କର ୬୦ ବର୍ଷ ପରେ ଏବଂ ୯୦% ପୁରୁଷଙ୍କର ୭୦ ଏବଂ ୮୦ ବର୍ଷ ବୟସ ହେଲାବେଳକୁ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦିଏ । କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ବିପିଏଚ୍ ର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇ ବୃଦ୍ଧିପାଏ ଏବଂ ବହୁବର୍ଷ ଅତିକ୍ରା ହେବାପରେ ତାହା ଖରାପ ସ୍ଥିତି ଆଡକୁ ଗତିକରେ । ଅତ୍ୟଧିକ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡିକ ବିପିଏଚ୍ ର ହେଲା :-

- ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ଲାଗିବା ବିଶେଷ କରି ରାତ୍ରି ସମୟରେ । ଏହି ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରୁ ଦେଖାଯାଏ ।

- ପରିଶ୍ରାମ ଧାର ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ କମିଯାଏ ।
- ଛାଣିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜଟିଳତା ଏବଂ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଯିବା ସହିତ ବ୍ଲୁଡର ବା ମୁତ୍ରାଶୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ପରିଶ୍ରାମ ଧାର କମିଯାଏ ଯାହାକୁ ମୁତ୍ରକୂଳ୍ମ କୁହାଯାଏ ।
- ପରିଶ୍ରାମ ଧାର ଧୀରେ ଏବଂ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ ।
- ତୁରନ୍ତ ପରିଶ୍ରା କରିବାର ଲକ୍ଷଣ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପରିଶ୍ରା କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟଦାୟକ ଅନୁଭବ ହୋଇଥାଏ ।
- ବୃକ୍କ ପରିଶ୍ରାକୁ ଛାଣିପାରେ ନାହିଁ ।
- ପରିଶ୍ରାମ ଧାରା ବାଧାପାଏ ।
- ପରିଶ୍ରା କଲାବେଳେ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ଟୋପା ଟୋପା ପରିଶ୍ରା ଲାଗିରହେ । ପରିଶ୍ରା କରିସାରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଲାଗିରହେ ଏବଂ ଅବସ୍ଥା ଓଦା ହୋଇଯାଏ ।
- କାରଣ ହେଉଛି ଠିକ ଭାବରେ ପରିଶ୍ରା ଧାର ନହେବାରୁ ମୁତ୍ରାଶୟ ପୁରାପୁରି ଖାଲି ହୋଇ ପାରିନଥାଏ ।

ବିପିଏଚର ଜଟିଳତା :

ସମୟାନୁକ୍ରମେ ମାତ୍ରାଧିକ ବିପିଏଚ କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କର ଜଟିଳତା ସୃଷ୍ଟିକରେ । ବିପିଏଚ ର ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା ଗୁଡିକ ହେଉଛି -

- **ଆକ୍ୟୁଟ୍ ସ୍କୁରିନାରୀ ରିଟେନ୍ସନ୍ସ** : ଦୀର୍ଘ ସମୟଧରି ବିନା ଚିକିତ୍ସାରେ ବିପିଏଚ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଲେ ହଠାତ୍ ପରିଶ୍ରାମ ଧାର ଯତ୍ନଶୀଳତା ହୋଇ କ୍ଷତି ଅଥବା ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଏହାକୁ (ଆକ୍ୟୁଟ୍ ସ୍କୁରିନାରୀ ରିଟେନ୍ସନ୍ସ) କୁହାଯାଏ । ଏହି ରୋଗୀ କ୍ୟାଥେଟର ନାମକ ଏକ ନଳୀ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯାହାକି ପରିଶ୍ରା ଦ୍ଵାରା ପଟେ ମୁତ୍ର ନଳୀ ମଧ୍ୟକୁ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଏ । ସେହି ନଳୀ ଦ୍ଵାରା ମୁତ୍ରାଶୟ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ମୁତ୍ରକୁ ବାହାର କରାଯାଏ ।
- **କ୍ରନିକ୍ ସ୍କୁରିନାରୀ ରିଟେନ୍ସନ୍ସ** : କ୍ରନିକ୍ ସ୍କୁରିନାରୀ ରିଟେନ୍ସନ୍ସ ହେବାର ଏକ କାରଣ ହେଉଛି ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ପରିଶ୍ରା କରିବାରେ ବାଧା ବା କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ ହେବାସହ ପରିଶ୍ରା କଲା ସମୟରେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ପରିଶ୍ରାମ ଧାର ଲାଗିରହିବା । ଏହା ବିନା କଷ୍ଟଦାୟକ, ଏହା ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ ବା ଅବଶିଷ୍ଟାମାତ୍ରା ଜଣାପଡେ । ପରିଶ୍ରା କରିସାରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ମୁତ୍ରାଶୟ ମଧ୍ୟରେ ରହିଯାଇଥିବା ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ ବେଳେବେଳେ ବାହାରିଯାଇଥିବା ପରିମାଣଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ହୋଇଯାଏ । ଏହାକୁ କ୍ରନିକ୍ ସ୍କୁରିନାରୀ ରିଟେନ୍ସନ୍ସ କୁହାଯାଏ ।

- **ବ୍ଲୁଡର ଏବଂ ବୃକ୍କର କ୍ଷତି** : କ୍ରନିକ୍ ସ୍କୁରିନାରୀ ରିଟେନ୍ସନ୍ସ ଯୋଗୁଁ ବ୍ଲୁଡର ବା ମୁତ୍ରାଶୟରୁ ପ୍ରାଚୀନ ସର୍ବଦା ସଂପ୍ରସାରଣ ବା ପ୍ରସାରିତ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଦୀର୍ଘସମୟ ଧରି ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଲାଗିରହିବା ଦ୍ଵାରା ମୁତ୍ରାଶୟ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡେ ଏବଂ ଠିକ ଭାବରେ ସଂକୃଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ବହୁଳ ଅବଶିଷ୍ଟାମାତ୍ରା ପରିଶ୍ରା ବ୍ଲୁଡର ବା ମୁତ୍ରାଶୟ ଉପରେ ଚାପ ପକାଏ । ମୁତ୍ରାଶୟର ଚାପ ଓ ପଶ୍ଚାତ୍ ଚାପଦ୍ଵାରା ମୁତ୍ରାଶୟରୁ ମୁତ୍ର ବୃକ୍କକୁ ଫେରିଯାଇଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ପଳସରୁପ ବୃକ୍କରୁ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ନଳୀ ଏବଂ ମୁତ୍ରାଶୟରୁ ମୁତ୍ର ବାହାରି ନପାରିବାରୁ ବୃକ୍କ ଅକାମୀ ହୋଇଥାଏ ବା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ହୋଇଯାଏ ।
- **ସ୍କୁରିନାରୀ ଗ୍ରାକ୍ ଇନ୍ଫେକସନ୍ 'ବା' ମୁତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ** : ମୁତ୍ରାଶୟ ପୁରାମାତ୍ରାରେ ଖାଲିହୋଇ ନ ପାରିବା ଯୋଗୁଁ ପରିଶ୍ରାମଧ୍ୟରେ ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ ମୁତ୍ରାଶୟରେ ପଥୁରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଓ ବିପଦ ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।
- **ମନେରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ** ଏହିକି ଯେ ବିପିଏଚ କେବେହେଲେ ପ୍ରୋଫେସର୍ କ୍ୟାନସରର ବିପଦକୁ ବଢାଇ ନଥାଏ ।

ବି ପିଏଚ ର ଚିହ୍ନଟ : ଯେତେବେଳେ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ସ ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀରୁ ବି ପି ଏଚ ହୋଇଥିବାର ଜଣାଯାଏ ସେତେବେଳେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ପ୍ରୋଫେସର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷାଗୁଡିକ କରାଇବା ଜରୁରୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଡିଜିଟାଲ ରେକ୍ପୁଲ ପରୀକ୍ଷା (ଡି ଆର ଇ) :

ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ଡାକ୍ତର ତେଲିଆ ଗ୍ଲୋବ୍ ପିନ୍ଧି ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ରୋଗୀର ରେକ୍ପୁ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ପ୍ରୋଫେସର୍ ଗୁଣ୍ଡର ପାର୍ଶ୍ଵ ଥର ସ୍ଥିତିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ସ୍ଥିତିରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ବିପିଏଚ, ଡିଆଇରେ ପ୍ରୋଫେସର୍ କଠିନ, ସ୍ଵିଚ୍ ଚିକ୍କଣ ହେବା ସହିତ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରୋଫେସର୍ କ୍ୟାନସର କିମ୍ବା ପ୍ରୋଫେସର କ୍ୟାଲସିଫିକେସନ୍ ତାହା ପ୍ରୋଫେସର ଡି ଆର ଆଇ ରୁ ଜଣାପଡେ ।

ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ଏବଂ ପୋଷ୍ଟଏଚ ରେ ସିଡ୍ୟୁଆଲ ଇଲ୍ୟୁମ୍ ଟେଷ୍ଟ :

ପ୍ରୋଫେସର ଆକାର ଆୟତନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସୁବିଧା ସହିତ ମାଲିଗ୍ନାନ୍ସି ଡାଇଲେସନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ସ୍କେନିଂରେ, ବୃକ୍କର ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧର ରହିଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ରୁ ଜଣାପଡେ ।

ପରିଶ୍ରା କରିସାରିବା ପରେ ମୁତ୍ରାଶୟରେ ରହିଯାଇଥିବା ବଳକା ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ ଜାଣିବାପାଇଁ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ଇମେଜିଂର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଯଦି ରେସିଡ୍ୟୁଆଲ ପରିଶ୍ରାମ ମାତ୍ରା ୫୦ ମି.ଲି. ରୁ

କମ୍ ଥାଏ ତେବେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ସୂଚନା ଦେଇଥାଏ ଯେ ଉଚିତ୍ ମାତ୍ରା ପରିଶ୍ରା ମୂତ୍ରାଶୟରେ ଅଛି । କିଁ ପୋଷ୍ଟ ଭଏଡ୍ ପରିଶ୍ରା ମାତ୍ରା ୧୦୦ମି.ଲି. ରୁ ୨୦୦ ମି.ଲି. କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ରହୁଥିଲେ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରୀକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥିବାର ସୂଚନା ଦିଏ ।

• ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଲକ୍ଷଣର ଗଣନା କିମ୍ବା ସୂଚକ :

ଆ'ଜୀର୍ଣ୍ୟ ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଲକ୍ଷଣ ମାପକ (ଆଇ ପି ଏସ୍ ଏସ୍) ଓଟଝଝ କିମ୍ବା ଇଟଇ (ଆମେରିକା ଯୁରୋଲୋଜି ସଂଗଠନ) ଲକ୍ଷଣ ସୂଚୀ ବି ପି ଏଚ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କଠାରେ ମୂତ୍ରାୟ ସମନ୍ୱୟ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାପାଇଁ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ, ବେନିଙ୍ଗ ପ୍ରୋଫେଟିକ୍ ହାଇପରପ୍ଲାସିଆର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଇତ୍ୟାଦି ରୋଗ ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଏହି ମାପକ ଅନୁସାରେ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଲକ୍ଷଣ ମାପକ ଅନୁସାରେ ମୂତ୍ରାୟ ସମସ୍ୟା ଓ ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଫଳାଫଳ ଜାଣି ହୁଏ ।

• ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ପରୀକ୍ଷା (ଲାବୋରେଟୋରୀ ଟେଷ୍ଟ) :

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା କାହାର ବି ପି ଏଚ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରେ ନାହିଁ କିଁ ଏହାର ଫଳାଫଳରୁ ତାହାର ରୋଗର ଜଟିଳତା, ତୀବ୍ରତା, ମାତ୍ରା, ସ୍ତର ଇତ୍ୟାଦି ଉପଲବ୍ଧ କରି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଚିକିତ୍ସା କରନ୍ତି । ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ବୃକ୍କକର କାର୍ଯ୍ୟ ଜାଣିବାପାଇଁ ଏବଂ ମୂତ୍ର ପରୀକ୍ଷା ସଂକ୍ରମଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ କରାଯାଏ ।

• ପ୍ରୋଫେଟ୍ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଂଜେନ (ପି ଏସ୍ ଏ) :

ଏହିପ୍ରକାର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରୁ ପ୍ରୋଫେଟ୍ କ୍ୟାନ୍ସର ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ ।

• ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଡବ୍ :

ୟୁରୋପ୍ଟୋମେଟ୍ରି, ଯୁରୋଡାଏନାମିକ୍ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ, ସିଷ୍ଟୋସୋପି, ପ୍ରୋଫେଟ୍ ବାୟୋପ୍ସି, ଇନଗ୍ରାଭେନସ୍ ଷ୍ଟେଲୋଗ୍ରାଫ୍ କିମ୍ବା ସିଟି ଯୁରୋଗ୍ରାଫ୍ ଏବଂ ରେଟ୍ରୋଗ୍ରେଡ୍ ଷ୍ଟେଲୋଗ୍ରାଫି ଇତ୍ୟାଦି ଡବ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ବି ପି ଏଚ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥାଏ ।

ବି ପି ଏଚ ଲକ୍ଷଣଯୁକ୍ତ ଲୋକ କ୍ୟାନ୍ସରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୁଅନ୍ତି କି ?

ହଁ, ପ୍ରୋଫେଟ୍ କ୍ୟାନ୍ସର ଏବଂ ବି ପି ଏଚ ର ଅନେକ ଲକ୍ଷଣ ସମାନ, ତେଣୁ ତାହାର ଲକ୍ଷଣ ମୁତାବକ, ଦୁଇଟି ରୋଗର ଅଲଗା ଅଲଗା ଅବସ୍ଥା କରିବା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ । କିଁ ଏହା ମନେରଖିବା ଉଚିତ୍, ବି ପି ଏଚ ପ୍ରୋଫେଟ୍ କ୍ୟାନ୍ସର ସହ ସଂପୃକ୍ତ ନୁହେଁ । ସେଥିପାଇଁ କ୍ୟାନ୍ସର ରୋଗର ଚିହ୍ନଟ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରୋଫେଟ୍ କ୍ୟାନ୍ସର ରୋଗର ଚିହ୍ନଟ ନିମନ୍ତେ ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରୀକ୍ଷା ଯଥା : ଡିଜିଟାଲ୍ ରେକ୍ଟାଲ୍ ପରୀକ୍ଷା (ଆର ଡି ଇ), ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା, ପ୍ରୋଫେଟ୍ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଂଜେନ ପାଇଁ (ପି ଏସ୍ ଏ), ଏବଂ ପ୍ରୋଫେଟ୍ ବାୟୋପ୍ସି କରାଯାଇଥାଏ ।

ବି ପି ଏଚ ର ଚିକିତ୍ସା :

ଯେତେବେଳେ ବିପିଏଚ ରୋଗୀର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ସେତେବେଳେ ରୋଗର କାରଣ, ଲକ୍ଷଣ, ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ତାହାର ପରୀକ୍ଷା କରି ସ୍ଥିର କରନ୍ତି । ବିପିଏଚ ଚିକିତ୍ସାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ରୋଗ କମାଇବା, ଜୀବନର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ଉନ୍ନତ କରାଇବା, ପୋଷ୍ଟ ଭଏଡ୍ ରେସିଡ୍ୟୁଆଲ୍ ପରିଶ୍ରା ମାତ୍ରାକୁ କମ୍ ରଖିବା ଏବଂ ବିପିଏଚ ର ଜଟିଳତା ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତା'ର ନିରାକରଣ କରିବା ।

ବିପିଏଚ ର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ ହେଉଛି :

- କ) ରୋଗ ପ୍ରତି ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଏବଂ ଜୀବନଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ବିନା ଚିକିତ୍ସାରେ ସୁସ୍ଥ ରହିବା ।
- ଖ) ତାହାର ଚିକିତ୍ସା ବା ଭେକ୍ସଜ ଚିକିତ୍ସା
- ଗ) ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା

କ) ଜୀବ' ଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି (ବିନା ଚିକିତ୍ସାରେ) ସତର୍କ ରହି ସୁସ୍ଥ ରହିବା :

ଅଳ୍ପ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପୁରୁଷ ବା ଲକ୍ଷଣ ଥାଇ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁନଥିବା ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସତର୍କ ରହି, ଜୀବନଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ରୋଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସତର୍କ ରହିବା ବା ଜଗିବାର ମାନେ କେବଳ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିବା ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ବି ପି ଏଚର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ମାତ୍ରାକୁ କମ୍ କରିବାପାଇଁ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ ନକରିବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଜାଗ୍ରତର ସହ ଅପେକ୍ଷା ଏବଂ ଜୀବନଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ କ୍ରମାଗତ ବା ନିୟମିତ ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା କରାଇବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗର ସ୍ଥିତି ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅଥବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ତାହା ଜାଣିହେବ ।

- ପରିଶ୍ରା କରିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ଡରଲହୁବ୍ୟ ପିଇବାର ଅଭ୍ୟାସରେ ସାଧାରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ପରିଶ୍ରାକୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଅବରୋଧ କରି ନରଖି ପରିଶ୍ରା ଲାଗିଲେ ତୁରନ୍ତ ପରିଶ୍ରା କରି ମୂତ୍ରାଶୟକୁ କ୍ରମାଗତ ଖାଲି କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଦୁଇଥର ଶୂନ୍ୟ / ଦୁଇଥର ଖାଲିହେବା : ଏହା ଅର୍ଥ ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମୂତ୍ର ବାହାରିଥାଏ । ପ୍ରଥମେ ସୁରୁଖୁରୁରେ ମୂତ୍ରାଶୟ ଖାଲି ହୋଇଯାଏ କିଁ ଏହାର କିଛି ମୂହୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବଳକା ରହିଥିବା ମୂତ୍ର ନିଷ୍କାସନ କରାଇବା ଉଚିତ୍ । ସେଥିପାଇଁ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଖାଲି କରାଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
- ମଦ୍ୟପାନରୁ ବିରତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ମାତ୍ରାଧିକ ପରିମାଣର କ୍ୟାଫେନ୍ ଥିବା ପାନୀୟ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ

ପିଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଦୁଇଟି ଯାକରେ ମୁଦ୍ରାଶୟର ମାଂସପେଶୀ ଉପରେ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ । ଉଭୟ ମୁଦ୍ରା ଉପଯୁକ୍ତାକର ପାଇଁ ଚୁମ୍ବକକୁ ଉଚିତ କର୍ତ୍ତା ଫଳରେ ରାତ୍ରିରେ ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ହୋଇଥାଏ ।

- ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳ ପିଇବା ଅନୁଚିତ୍ - (ଦିନକୁ ୩ ଲିଟରରୁ କମ୍ ତରଳ ପିଇବା ଉଚିତ୍) ଏକାଧରକେ ବହୁ ପରିମାଣର ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ପିଇବା ଅପେକ୍ଷା ଦିନସାରା ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ମାତ୍ରାରେ ଅନେକଥର ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ଶୋଇବାର କିଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ବାହାରକୁ କୁଆଡେ ଯିବାକୁ ଥିଲେ ତା ପୂର୍ବରୁ କମ୍ ପାଣି କିମ୍ବା ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ପିଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ଡି କଷ୍ଟେ କିମ୍ବା ଆର୍ ହିଷ୍ଟାମିନ୍ ଥିବା ଔଷଧ ଯାହାକି ଥଣ୍ଡା, ସାଇନସ୍ (ଅଧାକପାଳି) ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପାଇଁ ପ୍ରୟୁକ୍ତ, ତା'କୁ ସବୁବେଳେ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏହା ସ୍ଫୁରିନାଗା ରିଟେନସନର କାରଣ ହୋଇପାରେ ।
- ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସାର ସମୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯାହା ପରିଶ୍ରା ମାତ୍ରା ବଦଳାଏ (ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଡିୟୁରେଟିକ୍ସ)
- ଗରମ ବା ସତେଜ ରହିବା, କ୍ରମାଗତଭାବେ ବ୍ୟାୟାମ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଥଣ୍ଡାପାଗ ଏବଂ କମ୍ ଶାରୀରିକ ପରିଶ୍ରମ ଖରାପ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଇ ପାରେ ।
- ପରିଶ୍ରା ନଳାକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ବ୍ୟାୟାମ କରି ପେଲ୍ ପିକ୍‌ବୋଲ୍ କୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ମୁଦ୍ରାଶୟ ଏବଂ ପେଶୀ ସଂକୋଚନକୁ ବନ୍ଦ କରିବାପାଇଁ ପେଲ୍‌ଭିକ୍ ପ୍ୟୁରର ମାଂସପେଶୀକୁ ଶକ୍ତି, ପେଲ୍‌ଭିକ୍ ବ୍ୟାୟାମରୁ ମିଳିଥାଏ । ପେଲ୍‌ଭିକ୍ ମାଂସପେଶୀକୁ ବ୍ୟାୟାମ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ସଂକୋଚନ ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ କରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରେ ।
- କୋଷ୍ଠକାଠିନ୍ୟର ଚିକିତ୍ସା କରାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ମୁଦ୍ରାଶୟ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ସମୟ ଏବଂ ମୁଦ୍ରାଶୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୂନ୍ୟତାର ସମୟ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରିଥାଏ । ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଚାପ କମାଇବା ଉଚିତ୍ । ବିରୁଦ୍ଧାବସ୍ଥା ହର ଏବଂ ଚି' ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ହେବାପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ।

ଖ) ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଚିକିତ୍ସା :

ବିପିଏଚ୍ ର ଲକ୍ଷଣ ଅନୁସାରେ ସଙ୍କ୍ଷ ଅଥବା ମଧ୍ୟ ଧରଣର ରୋଗୀ ନିମନ୍ତେ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ଏକ ସାଧାରଣ ଏବଂ ପସନ୍ଦଯୋଗ୍ୟ ମାର୍ଗ । ଲକ୍ଷଣ ଅନୁସାରେ ଗୁରୁତର ରୋଗୀ ମଧ୍ୟରୁ ଚିକିତ୍ସାଗ ରୋଗୀଙ୍କର ରୋଗ ଔଷଧରେ କମିଯାଏ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ଦୁଇପ୍ରକାର ଔଷଧ ରହିଛି ଯଥା ଆଲଫା

ବୁକର୍ସି ଏବଂ ଆଲଫା ଆଣ୍ଡ୍ରୋଜେନ (୪ - ଆଲଫା ରିଡ୍ୟୁକ୍ସ ଇନହିବିଟରସ୍) ଯାହାକି ବଢ଼ିଯାଇଥିବା ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

- **ଆଲଫା ବୁକର୍ସି :** ଟାମସୁଲୋସିନ୍ ଆଲଫାକୋସିନ୍ ଏବଂ ଡୋକ୍ସାଜୋସିନ୍ ହେଉଛି ଔଷଧର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହାକି ଲିଣ୍ଡୁତ ଔଷଧ ଯାହାକି ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟର ଚତୁର୍ଥପାର୍ଶ୍ଵକୁ ଏବଂ ଭିତର ଅଂଶକୁ ଶୀଘ୍ର କରାଯିବ, ସ୍ଫୁରିନାଗା ଅବସ୍ଥାକସନ୍ ବା ପରିଶ୍ରାକନିତ ଯକ୍ଷାରୁ ମୁକ୍ତି ଦିଏ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ସହଜରେ ବାହାରିଯିବାର ସୁଯୋଗ ଦିଏ । ଆଲଫା ବୁକର୍ସିର ସାଧାରଣ ପାର୍ଶ୍ଵ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେଉଛି, ମୁଣ୍ଡଭାରି ଲାଗି ଅଳ୍ପସ୍ଵା ଲାଗିବା, କ୍ଳାଁ ବୋଧ ହେବା, ଇତ୍ୟାଦି ।
- (୪-ଆଲଫା ରିଡ୍ୟୁକ୍ସ ଇନହିବିଟରସ୍ - ଫାଇନାସ୍ଟେରାଇଡ୍ ଏବଂ ଡ୍ୟୁଟାସ୍ଟେରାଇଡ୍) ହେଉଛି ଏପରି ଔଷଧ ଯାହାକି ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ ଗୁଣ୍ଡର ଆକାର କମାଏ । ଏହି ଔଷଧ ପରିଶ୍ରା ଧାରାକୁ ବଦଳାଏ, ଏବଂ ବିପିଏଚ୍‌ର ଲକ୍ଷଣକୁ କମାଏ । କିଁ ସେମାନ ଆଲଫା ବୁକର୍ସି ପରି ଅତିଶୀଘ୍ର କାମ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । (ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଛ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉନ୍ନତି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ) ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ମାତ୍ରାଧିକ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖୁବ୍ ଭଲ କାମ କରେ । ୪-ଆଲଫା-ରିଡ୍ୟୁକ୍ସ ଇନହିବିଟରସ୍‌ର ସାଧାରଣ ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେଉଛି ଯୌନ କ୍ରିୟାରେ ଶୀଘ୍ର ଏବଂ ଇରେକ୍ସନ ଏବଂ ଏକାକୁଲେସନରେ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦିଏ ।

ମିଳିତ ଚିକିତ୍ସା : ଆଲଫା ବୁକର୍ସି ଏବଂ ଆଲଫା ରିଡ୍ୟୁକ୍ସ ଇନହିବିଟର ଅଲଗା ଅଲଗା କାମକରେ, ଯେତେବେଳେ ଏହା ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ଦିଆଯାଏ ସେତେବେଳେ ତା'ର ଏକ ମିଶ୍ରିତ ପ୍ରଭାବ ଥାଏ । କୌଣସି ଦୁଇଟି ଯାକ ଔଷଧ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଖାଇଲେ ତାହା ବିପିଏଚ୍‌ର ଲକ୍ଷଣରେ କୌଣସି ସୁଧାର ଦେଖାଇପାରି ନଥାଏ ଯେମିତିକି ଦୁଇଟିଯାକ ମିଳିତ ଭାବରେ ଖାଇଲେ ଦେଖାଇଥାଏ । ଅତିମାତ୍ରାର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥିଲେ, ବିସ୍ତାରିତ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ଥିଲେ ମିଳିତ ଔଷଧର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ କାରଣ ତାହାପାଇଁ କେବଳ ଆଲଫା ବୁକର୍ସି ଚିକିତ୍ସାକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇନଥାଏ ।

ଗ) ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା :

ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ସେହିମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ଯେଉଁମାନେ -

- ମଧ୍ୟମରୁ ମାତ୍ରାଧିକ ଲକ୍ଷଣଯୁକ୍ତ ହୋଇ କଷ୍ଟ ପାଇବା ସହ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସାକୁ ଅବାଧ ହେଉଥିବ ।
- ଆକ୍ୟୁଟ୍ ସ୍ଫୁରିନାଗା ରିଟେନସନ୍ ।
- ରିକରେ ସ୍ଫୁରିନାଗା ଗ୍ରାକ୍ ଇନଫେକସନ୍ ।

- କ୍ରମାଗତଭାବେ ପରିଶ୍ରାରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିଲେ ।
- ବିପିଏଚ୍ ଯୋଗୁଁ ବୃକ୍କକ ହାନି ହେଲେ ।
- ବିପିଏଚ୍ ସହ ମୂତ୍ରାଶୟରେ ପଥୁରା ଥିଲେ ।
- ମୂତ୍ରାଶୟରେ ବଳକା ରହୁଥିବା ପରିଶ୍ରା ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଚାଲିଲେ ।

ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଦୁଇଟି ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ - ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ମିନିମାଲ ଇନ୍ଭାଜିଭ ଚିକିତ୍ସା । ପ୍ରୋଫେଟ୍ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଧାରଣ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଛୋଟରୁ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାରେ, ବିଭିନ୍ନ ନୂତନ ଧରଣର ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀ, ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଗୁଣ୍ଡ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ନିମ୍ନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି କମ୍ ଅସୁସ୍ଥତା ଏବଂ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଟି ଯୁ ଆର ପି ସହ ସମକକ୍ଷ ହେବାସହ ଉ ମ ଫଳାଫଳ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।

ସର୍ଜିକାଲ ଥେରାପି

ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ ସାଧାରଣତଃ ଟ୍ରାନ୍ସୟୁରେଥ୍ରାଲ ରିସେକ୍ସନ, ପ୍ରୋଫେଟର, ଟ୍ରାନ୍ସୟୁରେଥ୍ରାଲ ଇନ୍‌ସିଜନ, ପ୍ରୋଫେଟର ଏବଂ ଓପେନ୍ ପ୍ରେସ୍‌କୋପି, ଇତ୍ୟାଦିର ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

୧. **ଟ୍ରାନ୍ସୟୁରେଥ୍ରାଲ ରିସେକ୍ସନ ଅଫ ପ୍ରୋଫେଟ (ଟି ଯୁଆରପି) :** ଟି ଯୁଆରପି ଏକ ବହୁମୂଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ବା ମୂଲ୍ୟବାନ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ । ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଗୁଣ୍ଡର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ନିମନ୍ତେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ଧତି । ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସାଠାରୁ ଏହା ଅଧିକ ସଫଳପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ଧତି । ୮୫% ୯୦% ଯୁରିନାରୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହା ମୁକ୍ତ ଦିଏ ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ରୋଗୀ ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁସ୍ଥ ରହେ । ଯୁ ଟି ଆର ପି ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ମିନିମାଲ-ଇନ୍‌ଭାଜିଭ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର, ଏଥିରେ ଇଉରୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଗୁଣ୍ଡକୁ ବାଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଅଂଶକୁ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରି ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ । ଫଳରେ ପରିଶ୍ରା ଧାରା ଠିକ୍ ହୋଇଯାଏ । ଟି ଯୁ ଆର ପି ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରରେ ଚର୍ମରେ କାଟିବା ବା ସିଲେଇ କରିବା ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଡାକ୍ତରଖାନାରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପୂର୍ବରୁ :

- ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପଦ୍ଧତି ଆରମ୍ଭକରିବା ପୂର୍ବରୁ ଲୋକଟିର ସୁସ୍ଥତା ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

- ଲୋକଟିକୁ ଧୂମପାନରୁ ବିରତ ରହିବାକୁ କହିବା ଉଚିତ୍, ଯଦି ଧୂମପାନ କରେ ତେବେ ଛାଡ଼ି ଓ କ୍ଷତର ସଂକ୍ରମଣ ବୃଦ୍ଧିପାଇବାର ବିପଦ ବଢ଼ିଯାଇପାରେ । ଯାହା ଭଲ ହେବାକୁ ବିଳମ୍ବ ହୋଇପାରେ ।
- ରକ୍ତ ପତଳା ହେବାପାଇଁ ଖାଉଥିବା ଔଷଧକୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ରୋଗୀକୁ କହିବା ଉଚିତ୍ । ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ସମୟରେ ଏହି ଔଷଧ ବନ୍ଦ କରିବା ଜରୁରୀ ।
- ଟି ଯୁ ଆର ପି ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ସାଧାରଣତଃ ୬୦ ରୁ ୯୦ ମିନିଟ୍ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ ।
- ଟି ଯୁ ଆର ପି ସାଧାରଣତଃ ମେରୁଦଣ୍ଡରେ ନିଶ୍ଚେତକ ଦିଆଯାଇ କରାଯାଏ । ସଂକ୍ରମଣରୁ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆଣ୍ଟିବାୟୋଟିକ୍ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ।
- ଟି ଯୁ ଆର ପି କରାଯିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଯୌନାଙ୍ଗର ଅଗ୍ରଭାଗ ଦେଇ ଯୁରେଥ୍ରୋ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଏ ଯଦ୍ୱାରା ବଢ଼ିଥିବା ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଗୁଣ୍ଡକୁ ବାହାରକରି ଦିଆଯାଇଥାଏ ।
- ରିସେକ୍ସନୋପରେ ଏକ ହାଲକା କ୍ୟାମେରା ଦେଖିବାପାଇଁ ଥାଏ, ଏବଂ ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ଟିସୁକୁ କାଟିବାପାଇଁ ଏକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଲୁପ୍ତ ରହିଥାଏ, ଏବଂ ରକ୍ତବାହୀ ଶିର ବନ୍ଦ କରିବାପାଇଁ କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଲୁପ୍ତର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ଏକ ଟ୍ୟାନେଲ ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ଗତ ରକ୍ତ ଓ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ନିଷ୍କାସିତ କରାଯାଏ ।
- ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ସମୟରେ ବାହାରିଥିବା ପ୍ରୋଫେଟ୍ ଟିସୁକୁ ହିଷ୍ଟୋପାଥୋଲୋଜିକାଲ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷାଗାରକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ପ୍ରୋଫେଟ୍ କ୍ୟାନସରକୁ ବାଦଦେଇ କରାଯାଏ ।

ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପରେ :

- ଟି ଯୁ ଆର ପି ହୋଇସାରିବା ପରେ ଦୁଇରୁ ତିନିଦିନ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ ।
- ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ତ୍ରିପଲ ଲ୍ୟୁମେନେ କ୍ୟାଥେଟରର ଯୌନାଙ୍ଗର ଅଗ୍ରଭାଗ ଦେଇ ବ୍ଲଡର ମଧ୍ୟକୁ (ଯୁରେଥ୍ରୋ ମଧ୍ୟ ଦେଇ) ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।
- ଗୋଟିଏ ମୂତ୍ରାଶୟ ସି ନ ମିଶ୍ରଣକୁ କ୍ୟାଥେଟରର ସହ ଯୋଡ଼ି ଦିଆଯାଇଥାଏ ଯଦ୍ୱାରା ମୂତ୍ରାଶୟ ସି ଂତ ହେବାସହ ୧୨ ରୁ ୨୪ ଘ । କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଡ୍ରେନେଜ୍ ଚାଲିଥାଏ ।
- ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପରେ କଟାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ଝରୁଥିବା ରକ୍ତ କିମ୍ବା ରହିଯାଇଥିବା ରକ୍ତପେନ୍ତା ମୂତ୍ରାଶୟ ସି ନ ପରେ ଧୋଇ ହୋଇ ବାହାରି ଯାଏ ।
- ପରିଶ୍ରା ରକ୍ତ ରଙ୍ଗରୁ ସ୍ୱଚ୍ଛହେଲେ କ୍ୟାଥେଟର କୁ ବାହାର କରି ଦିଆଯାଏ ।

ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରାମର୍ଶ :

ଚି ଯୁ ଆର ପି ପରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସତର୍କତା ଗ୍ରହଣ କଲେ ଶିଘ୍ର ସୁସ୍ଥ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

- ଅଧିକ ତରଳ ପିଇବାଦ୍ୱାରା ବ୍ଲଡର ଧୋଇ ହୋଇଯିବ ।
- କୋଷକାଠିନ୍ୟରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ସିଧାରେ ବସି ମଳତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି କୋଷକାଠିନ୍ୟ ଲାଗିରହେ ତେବେ କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଲାକ୍ଟୋସିଭ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବିନା ପରାମର୍ଶରେ ରକ୍ତ ପତଳା ହେବାପାଇଁ କୌଣସି ଔଷଧ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ଓଜନିଆ ଜିନିଷ ଉଠାଇବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ଉଚିତ୍ କିମ୍ବା ଚାପପୁତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ୪ ରୁ ୬ ସପ୍ତାହ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ୪ରୁ ୬ ସପ୍ତାହ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଯୌନ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ଉଚିତ୍ ।
- ମଦ୍ୟ, ମସଲାଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ, କାର୍ଫିନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ନଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜଟିଳତା :

- ସାଧାରଣ ଜଟିଳତା ହେଉଛି ରକ୍ତସ୍ରାବ ଏବଂ ମୂତ୍ରନଳା ସଂକ୍ରମଣ । କମ୍ ଜଟିଳତା ଥିବା ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ଚି ଯୁ ଆର ପି ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ ଏବଂ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କେତେକ ସମସ୍ୟା ।
- ଚି ଯୁ ଆର ପି ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜଟିଳତା ହେଉଛି, ମୂତ୍ରନଳାର ସଂକୋଚନ, ବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ଫଳନ ପଶ୍ଚାତ୍‌ଗାମୀ ହେବା, ଅସଂଯମତା, ସାମର୍ଥ୍ୟହୀନତା ଇତ୍ୟାଦି ।
- ବୀର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଫଳନ ପଶ୍ଚାତ୍‌ଗାମୀ ହୋଇ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ଚାଲିଯିବା ହେଉଛି ଚି ଯୁ ଆର ପି ର ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା । ୭୦% ଭାଗ ଘଟଣାରେ ଏପରି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଏହା ଯୌନକ୍ରିୟାର ଆନନ୍ଦରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନପକାଇଲେ ମଧ୍ୟ ଇନଫର୍ଟିଲିଟି ବା ପ୍ରଜନନ ଅକ୍ଷମ ହେବାର କାରଣ ହୋଇପାରେ ।
- ମୋଟାପା ସର୍ବଦା ଜଟିଳତାର ବିପଦକୁ ବଢାଇଥାଏ । ଧୂମପାନ, ଆଲକୋହଲ ପୃଷ୍ଠହୀନତା ଏବଂ ମଧୁମେହ ଏ ସମସ୍ତ କାରଣଯୋଗୁଁ ଜଟିଳତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇପାରେ ।

ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାପରେ : ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ଯଦି ରୋଗୀ :-

- ଯଦି ରୋଗୀ ପରିଶ୍ରା କରିବାରେ କଷ୍ଟ ବା ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରେ ।
- ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା ପରେ ଅସହ୍ୟ ଯକ୍ଷଣ ହେଲେ ।
- ରକ୍ତସ୍ରାବ କ୍ରମାଗତ ଲାଗିରହି ରକ୍ତମୁଣ୍ଡା କ୍ୟାଥେଟର ନଳୀକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଉଥିଲେ ।
- ଜ୍ୱର କିମ୍ବା ଥଣ୍ଡା ସହିତ ସଂକ୍ରମଣର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଗଲେ ।

୨. ଟ୍ରାନ୍ସ ଯୁରେଥ୍ରାଲ ଇନସିଜନ (ପ୍ରୋଫେଟ ଗ୍ଲୁକ୍ସର) 'ବି' ପ୍ରୋଫେଟ ଗ୍ଲୁକ୍ସର ଟ୍ରାନ୍ସ ଯୁରେଥ୍ରାଲ ଇନସିଜନ୍ ଚି ଯୁ ଆଇ ପି :

ଯେଉଁ ପୁରୁଷମାନେ ଦୁର୍ବଳ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଯୁକ୍ତ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଛୋଟ ଛୋଟ ପ୍ରୋଫେଟ ଥିବାଯୋଗୁଁ ଚି ଯୁ ଆର ପି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ସେହି ପୁରୁଷ ରୋଗୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରୋଫେଟର ଟ୍ରାନ୍ସ ଯୁରେଥ୍ରାଲ ଇନସିଜନ ହେଉଛି ଚି ଯୁ ଆର ପି ର ବିକଳ୍ପଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ।

ଚି ଯୁ ଆର ପି ପରି ସମାନ ପ୍ରକାରରେ ଚି ଯୁ ଆର ପି କରି ପ୍ରୋଫେଟରୁ ଚିପୁ ବାହାର କରାଯାଏ କିୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସରୁପ ପ୍ରୋଫେଟରେ ଦୁଇଟି କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ଲମ୍ବ ଗାତୁଆ ଛେଦନ କରାଯାଇଥାଏ, ଯାହାକି ମୂତ୍ରନଳୀ ଉପରେ ରହୁଥିବା ଚାପକୁ କମ୍ କରିଦିଏ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ଧାରକୁ ନିୟମିତ କରିଦିଏ ।

ଚି ଯୁ ଆର ପି ର ସୁବିଧା ହେଉଛି କମ୍ ରକ୍ତ କ୍ଷୟ ହୋଇଥାଏ, ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଜନିତ ଜଟିଳତା କମ୍ ହୋଇଥାଏ, ସକ୍ଷ ସମୟ ଡାକ୍ତରଖାନା ରହଣି ଏବଂ ଶିଘ୍ର ଆରୋଗ୍ୟଲାଭ ହେବାସହ ନିଶ୍ଚାସିତ ବିର୍ଯ୍ୟସ୍ଫଳନର ପଶ୍ଚାତ୍‌ଗାମୀ, ମୂତ୍ରରୋଗର ଅକ୍ଷମତା ଇତ୍ୟାଦି କମ୍ ଦେଖାଯାଏ । ଚି ଯୁ ଆର ପି ଠାରୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ଦେଖାଯାଏ ।

ଚି ଯୁ ଆର ପି ର ସାମାବରତା ହେଉଛି ଏହା କମ୍ ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ (ଏହା କମ୍ ଯକ୍ଷଣା ଉପସମକାରୀ କିମ୍ବା ଏହା କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କର ଶିଘ୍ର ପୁନରାଗମନ ହୋଇଥାଏ । ଚି ଯୁ ଆର ପି କରିବା ସମୟରେ ନିୟମିତ ଚିକିତ୍ସା ଜାରି ରଖିବା ଜରୁରୀ । ବଡ ଆକାର ପ୍ରୋଫେଟ ପାଇଁ ଏହା ସଫଳ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପ୍ରଣାଳୀ ନୁହେଁ ।

୩. ଓପନ ପ୍ରୋଫେକ୍ଟୋମି

ଓପନ ପ୍ରୋଫେକ୍ଟୋମି ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଯେଉଁଥିରେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ସ୍ଥାନକୁ କଟାଯାଇ ପ୍ରୋଫେକ୍ଟୋମି କୁ ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ । ଏହା ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଏହାର ବିକଳ୍ପଭାବେ କମ୍ କଷ୍ଟଯୁକ୍ତ ଉନ୍ନତ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଯୋଗୁଁ ଏହାର ବ୍ୟବହାର କମି ଯାଇଛି ।

ଓପନ ପ୍ରୋଫେକ୍ଟୋମି ବହୁତ କମ୍ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କରାଯାଏ କାରଣ ଯେଉଁମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ରୋଗର ଶିକାର ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥାଏ ଅଥବା ଯିଏ ବଡ ଆକାରର ପ୍ରୋଫେଟର ଶିକାର ହୋଇଥାଏ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏ ପ୍ରକାର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଜରୁରୀ ହୋଇଥାଏ ।

ମିନିମାଲି ଇନ୍‌ଭାଜିଭ ରିଟମେ (ଗ ଓ ଷ୍ଟ ୟ)

ମିନିମାଲି ଇନ୍‌ଭାଜିଭର ପ୍ରଣାଳୀ ହେଉଛି କମ୍ ପୀଡାବାୟକ ପ୍ରଣାଳୀ । ଆଧୁନିକ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ

ଓ ଗବେଷଣାର କୌଶଳ ଭାବେ ଜଣାଶୁଣା ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି, ଅତି ସରଳଭାବେ କମ୍ କଷ୍ଟ ବା ଯତ୍ନରେ ବି ପି ଏଚ ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ।

ଏହି ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀରେ ସାଧାରଣତଃ ଉ ।ପ, ଲେଜର କିମ୍ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଡେପୋରାଇଜେସନ କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରୋକ୍ଷେଟରୁ ବଢ଼ିଥିବା ଟିସୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ । ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାନ୍ଥ ସ୍ତରରେ ଥିଲା ଆପ୍ରୋଟରେ କରାଯାଏ (ଯୌନାଙ୍ଗ ମଧ୍ୟଦେଇ ଯାଇଥିବା ମୂତ୍ରନଳୀରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇ କରାଯାଏ) ।

ମିନିମାଲି ଇନ୍ଭାଜିଭ ଚିକିତ୍ସାର ସୁଫଳ ହେଉଛି ସଙ୍କ ଡାକ୍ତରଖାନା ରହଣି, କମ୍ ନିଷ୍ଠେତକର ଆବଶ୍ୟକତା, କମ୍ ବିପଦଯୁକ୍ତ ଏବଂ ସର୍ବନିମ୍ନ ଜଟିଳତା, ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରରୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ଏବଂ ରୋଗୀକୁ ସୁସ୍ଥ ହେବାକୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ସମୟ ଲାଗେ ।

ଏହି ପ୍ରକିୟାର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ହେଲା - ଏହା କମ୍ ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ଏପରିକି ଟି ସୁ ଆର ପି ର ସାଧାରଣ ମାନ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ । ୫ ରୁ ୧୦ ବର୍ଷ ପରେ ପୁଣି ଥରେ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିପାରେ । ହିଷ୍ଟୋପାଥକାଳ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ ଟିସୁ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ନାହିଁ (ଲୁକ୍କାୟିତ ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ କ୍ୟାନ୍ସରକୁ ବାଦ ଦେଇ) ଏବଂ ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ କି ବ୍ୟ ସାଧନ କ୍ଷମତାକୁ ଆକଳନ କରିବାପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ପଡେ । ମିନିମାଲି ଇନ୍ଭାଜିଭ ଚିକିତ୍ସାର (ଗଓଞ୍ଜିଝ) ହେଉଛି ଅଧିକାଂଶ ବିକାଶୋନ୍ମୁଖୀ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏହା ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ନାହିଁ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ଅଟେ ।

ବିପିଏଚର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମିନିମାଲି ଇନ୍ଭାଜିଭ ଚିକିତ୍ସା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଗ୍ରାନ୍ଥସ୍ତରରେ ଥିଲା ମାଇକ୍ରୋଫ୍ଲେକ୍ସ ଅର୍ମୋଥେରାପି (ଟି ସୁ ଏମ୍ ଟି), ଗ୍ରାନ୍ଥସ୍ତରରେ ଥିଲା ନିଡଲ ଆର୍ଲାଇସନ (ଟି ସୁ ଏନ୍ ଏ) ଓ ଓର୍ଡର - ଇଣ୍ଡ୍ୟୁଏଡ୍ ଅର୍ମୋଥେରାପି (ଡବ୍ଲୁ ଆଇ ଟି), ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ ଷ୍ଟେ ସ୍ ଏବଂ ଗ୍ରାନ୍ଥସ୍ତରରେ ଥିଲା ଲେଜର ଥେରାପି ।

୧. ଗ୍ରାନ୍ଥସ୍ତରରେ ଥିଲା ମାଇକ୍ରୋଫ୍ଲେକ୍ସ ଅର୍ମୋଥେରାପି :

ଏହି ପ୍ରକିୟାରେ ବ୍ୟବହୃତ ମାଇକ୍ରୋଫ୍ଲେକ୍ସ ଉ ।ପ ପ୍ରୋକ୍ଷେଟର ଅବରୋଧ କରୁଥିବା ଟିସୁକୁ ଯୋଡ଼ିଦିଏ ଯଦ୍ୱାରା ପରିଶ୍ରାବ ଧାରା ସାଧାବିକ ହୁଏ ।

୨. ପ୍ରୋକ୍ଷେଟର ଗ୍ରାନ୍ଥ ସ୍ତରରେ ଥିଲା ନିଡଲ ଆର୍ଲାଇସନ (ଟିସୁ ଏନ୍ ଏ) :

ଏହି ପ୍ରକିୟାରେ ପରିଶ୍ରା ଧାରାକୁ ଅବରୋଧ କରୁଥିବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ ଟିସୁକୁ ଜମାଟକରି ବାହାର କରିଦିଏ ।

୩. ଓର୍ଡର-ଇଣ୍ଡ୍ୟୁଏଡ୍ ଅର୍ମୋଥେରାପି (ଡବ୍ଲୁ ଆଇ ଟି) :

ଏହି ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପ୍ରକିୟାରେ ଗରମ ଜଳ ଉ ପ୍ର ହୋଇ ଘନୀଭୂତ ହୋଇ ଅବରୋଧ କରୁଥିବା ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ ଟିସୁକୁ କାଟି ବାହାର କରିଦିଏ ।

୪. ପ୍ରୋକ୍ଷେଟ ଷ୍ଟେ ସ୍ :

ଏହି କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗକରି ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେ କୁ ପ୍ରୋକ୍ଷେଟିକ୍ ସ୍ତରରେ ଥିଲା ସବୁ ହୋଇଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଏ । ଷ୍ଟେ ଟି ରାସ୍ତାକୁ ଖୋଲିଦିଏ ଏବଂ ସୁରୁଖୁରୁରେ ପରିଶ୍ରା ହୋଇଯାଏ । ଏହି ଷ୍ଟେ ଟି ନମନାୟ, ସୟ ବିସ୍ତାରିତ ଟିଗାନିୟମ ତାରର ଏକ ଯତ୍ନାଶ ଯାହାକି ଦେଖିବାକୁ ଛୋଟ ସ୍ତ୍ରୀ ବା କଏଲ ପରି ।

୫. ଗ୍ରାନ୍ଥ ସ୍ତରରେ ଥିଲା ଲେଜର ଥେରାପି :

ଏହି କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗକରି ଲେଜର ଶକ୍ତିର ଉ ।ପ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋକ୍ଷେଟର ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅଂଶକୁ ଧ୍ୱଂସ କରାଯାଏ ।

ବିପିଏଚ ରୋଗୀ କେତେବେଳେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେବା ଉଚିତ୍ ?

ବିପିଏଚ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେତେବେଳେ :-

- ରୋଗୀ ପରିଶ୍ରା କରିବାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯିବାର ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ।
- ପରିଶ୍ରା କଲାବେଳେ ଯତ୍ନେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ କିମ୍ବା କଲାପୋତା ହେଉଥିଲେ ଅଥବା ମଳଯୁକ୍ତ

ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଔଷଧ ଏବଂ ବୃକ୍କ ସମସ୍ୟା

ସାଧାରଣତଃ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଔଷଧ ବୃକ୍କ ଖରାପ ହେବାପାଇଁ ଦାୟୀ । ଶରୀରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ଅପେକ୍ଷା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଔଷଧର ବିଷାକ୍ତ ପ୍ରତି ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟ ଅତି ଦୁର୍ବଳ ?

ଔଷଧ ଯୋଗୁଁ ବୃକ୍କର କ୍ଷତି ହେଉଥିବାର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି :

୧. ବୃକ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶରୀରରୁ ଔଷଧର ବର୍ହିଗମନ ହୁଏ : ବୃକ୍କ ଶରୀରର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗ ଏବଂ ଏହା ଶରୀରରୁ ଔଷଧ ଏବଂ ଏହାର ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିଷ୍କାସିତ କରିଥାଏ । ଔଷଧ ନିଷ୍କାସିତ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା କରିଥିବା ସମୟରେ କେତେକ ଔଷଧ କିମ୍ବା ତାର ଉପାଦାନ ବୃକ୍କର ପ୍ରଭୃତ କ୍ଷତିକରେ ।

୨. ବୃକ୍କକୁ ଉଚ୍ଚରକ୍ତ ପ୍ରବାହ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ମିନିଟ୍‌ରେ ଶରୀରରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ରକ୍ତର ୨୦% ଭାଗ ରକ୍ତ ହୃଦୟଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇ (୧୨୦୦ ମି.ଲି. ରକ୍ତ) ଉଚ୍ଚ ବୃକ୍କରେ ପରିଷ୍କୃତ ହେବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରେ । ଅଙ୍ଗର କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନ ଅନୁସାରେ ବୃକ୍କ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ରକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରେ । ଅନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ତୁଳନାରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବୃକ୍କ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତ ଯୋଗାଣ କାରଣରୁ କ୍ଷତିକାରକ ଔଷଧ ଏବଂ ଏହାର ଉପାଦାନ ବୃକ୍କରେ ପହଂ ଥାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ବୃକ୍କର ପ୍ରଭୃତ କ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ ।

ବୃକ୍କର କ୍ଷତି କାରକ ମୁଖ୍ୟ ଔଷଧ

୧. ଯକ୍ଷ୍ମା ନିବାରକ ଔଷଧ

ଶାରୀର ପାତା, ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା, ସନ୍ଧି ଓ ଗଣ୍ଠି ଯକ୍ଷ୍ମା ଏବଂ ଜ୍ୱର ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ତାହାରକ ବିନା ପରାମର୍ଶରେ ଲୋକମାନେ ଏହାକୁ କିଣି ଖାଇଥାଆନ୍ତି । ଏହିସବୁ ଔଷଧ ସାଧାରଣତଃ ବୃକ୍କର କ୍ଷତି ନିମନ୍ତେ ଦାୟୀ ।

ଘଟକଓଡ଼ିଏ ଏନ୍ ଏସ ଏ ଆଇ ଡି କ'ଣ ? କେଉଁସବୁ ଔଷଧ ଏହି ଦଳ ଅ'ଭୁକ୍ତ ?

ନନ୍ ଷ୍ଟେରାଇଡାଲ ଆି ଇନ୍‌ଫ୍ଲାମେଟୋରୀ ଔଷଧ (ଏନ୍ ଏସ ଏ ଆଇ ଡି) ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଔଷଧ ଯାହାକୁ ଯକ୍ଷ୍ମା, ଜ୍ୱର, ଦରଜ ବିନ୍ଧା ନିବାରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହି ଔଷଧ ମଧ୍ୟରେ ଆସ୍ପିରିନ୍, ଡାଇକ୍ଲୋଫେନାକ୍, ଆଇବୁଫେନ୍, ଇଣ୍ଡୋମେଥାସିନ୍, କେଟୋପ୍ରୋଫେନ୍, ନାପ୍ରୋକ୍ସେନ୍, ନିମୋସୁଲାଇଡ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଔଷଧ ଅ'ଭୁକ୍ତ ।

ଏନ୍ ଏସ ଏ ଆଇ ଡି ବୃକ୍କ ହାନିର କାରଣ କି ?

ଯଦି ତାହାରକ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଏନ୍ ଏସ ଏ ଆଇ ଡି ଅ'ଭୁକ୍ତ କୌଣସି ଔଷଧ ଖିଆଯାଏ ତେବେ ତାହା ସୁରକ୍ଷିତ । କିନ୍ତୁ ଏହା ମନେରଖିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଏନ୍ ଏସ ଏ ଆଇ ଡି ର ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରର ଔଷଧ ଆମିନୋଗ୍ଲାଇକୋସାଇଡ୍‌ସ ହେଉଛି ବୃକ୍କ ହାନିର ସାଧାରଣ କାରକ ।

କେତେବେଳେ ଏନ୍‌ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ବୃକ୍କ ହାନି କରେ ?

ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ର ବିପଦ ହେଉଛି ଏହା ବୃକ୍କ କୁ କ୍ଷତି ପହଂ ଲାଏ । ଯଦି -

- ଯଦି ଦୀର୍ଘଦିନଧରି ଘଟକଓଡ଼ିଏ ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ଅ'ର୍ଗତ କୌଣସି ଔଷଧର ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ ଏବଂ ଏହା ତାହାରକ ପରାମର୍ଶ ବିନା କରାଯାଏ ।
- ବହୁପ୍ରକାର ସମ୍ମିଶ୍ରଣରେ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଔଷଧକୁ ଦୀର୍ଘଦିନ ବ୍ୟବହାର କଲେ । (ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଏ ପି ସି ଯାହାକି ଆସ୍ପିରିନ୍, ଫେନୋସେଟିନ, କ୍ୟାଫେନର ମିଶ୍ରଣରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ବଟିକା ଅ'ଭୁକ୍ତ) ।
- ପରିଣତ ବୟସରେ ଏନ୍ ଏସ୍ ଆଇ ଡି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ବୃକ୍କ ହାନି, ମଧୁମେହ କିମ୍ବା ଜଳିୟାଂଶ ଜମିଯିବା ପରି ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇଥାଏ ।

କେଉଁ ଯକ୍ଷ୍ମା ନିବାରକ ଔଷଧ ବୃକ୍କହାନି ହୋଇଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷିତ ?

ପାରାସିଟାମଲ (ଏସିଟୋମିନୋଫେନ୍) ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ବର୍ଗ ଅ'ଭୁକ୍ତ ଔଷଧଠାରୁ ନିରାପଦ ।

ଅନେକ ହୃଦରୋଗୀଙ୍କୁ ଡାକ୍ତର ସାରାଜୀବନ ଆସ୍ପିରିନ୍ ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥାନ୍ତି । ତାହା କ'ଣ ତାଙ୍କ ବୃକ୍କର କ୍ଷତି କରେ କି ?

ଯେହେତୁ ଜଣେ ହୃଦରୋଗୀକୁ ଅତି ଅଳ୍ପମାତ୍ରାରେ ଆସ୍ପିରିନ୍ ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ ତେଣୁ ତାହା ସୁରକ୍ଷିତ ।

ବୃକ୍କହାନି -ଏନ୍‌ଏସ୍‌ଏଆଇଡି ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲେ ତାହା ବିପରୀତ ହେବ କି ?

ହଁ ଏବଂ ନା

ହଁ, କମ୍ ଦିନ ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ର ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିବା ବୃକ୍କ ହାନି, ଔଷଧ ବନ୍ଦକରି ନିୟମିତ ଚିକିତ୍ସା କରିବାଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଆସିଥାଏ ।

ନା, ଅନେକ ଗଣ୍ଠି ଯକ୍ଷ୍ମାରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୀର୍ଘଦିନ ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ଖାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ କ୍ରମାଗତ ଦୀର୍ଘବର୍ଷ ବ୍ୟାପି ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି

ଖାଇଥାଆଁ ଏହା ଧୀରେ ଧୀରେ ବୃକ୍ମକ ହାନି ଘଟାଏ ଯାହାକି ଅପ୍ରତିହତ । ଦୀର୍ଘଦିନ ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ରୋଗୀ ତାଙ୍କରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡିର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ରୋଗୀର ବୃକ୍ମକ କ୍ରମାଗତ ହାନି କ୍ରମାଗତଭାବେ ହେଉଥିବାର ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାକୁ କିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ ?

ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ବୃକ୍ମକ ହାନି ଜାଣିବା ପାଇଁ ପରିଶ୍ରମ ପରୀକ୍ଷା, ଅର୍ଥାତ୍ ପରିଶ୍ରମରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ମାତ୍ରାର ଉପସ୍ଥିତି ବୃକ୍ମକ ହାନି ହେଉଥିବାର ସୁରାକ୍ ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ଯଦିଶା ନିବାରକ ଔଷଧ ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତିରୁ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ କିପରି ?

- ଯଦିଶା ନିବାରକ ଔଷଧର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ କ୍ଷତି ହେଉଥିବା ବୃକ୍ମକକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ମାପକ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି
- ଅଧିକ ବିପଦ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ର କୌଣସି ଔଷଧକୁ ଖାଇବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଯଦିଶା ନିବାରକ କିମ୍ବା ଓ ଟି ସି ଯଦିଶାରୁ ମୁକ୍ତ କରୁଥିବା ଔଷଧ ସେବନ ନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଦୀର୍ଘଦିନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଡୁଥିବା ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି ର କୌଣସି ଔଷଧ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବିନା ଅନୁମତିରେ ଖାଇବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡିର ସେବନ ସାମିତ ମାତ୍ରାରେ କମ୍ ସମୟ ପାଇଁ କରାଯାଇପାରେ ।
- ମିଶ୍ରିତ ଯଦିଶା ନିବାରକ ଔଷଧ ମଧ୍ୟ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ସେବନ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ବୃକ୍ମକକୁ କ୍ଷତିରୁ ରକ୍ଷାକରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ମାତ୍ରାର ରକ୍ତ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣ ଜଳର ଆବଶ୍ୟକତା ରହୁଥିବାରୁ ରୋଗୀ ବହୁତ ପରିମାଣର ଜଳ ବା ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

୨. ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସ :

ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସ ହେଉଛି ଆଁ ବାୟୋଟିକ ଦଳ ଅ'ଭୁକ୍ତ ଯାହାର ବାରମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର ଏକ ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକି ବୃକ୍ମକ ହାନିର କାରଣ । ଏହି ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ୭ ରୁ ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସାଧାରଣତଃ ବୃକ୍ମକ ହାନି ହୋଇଥାଏ । ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ହେଉଥିବାରୁ ଏହି ସମସ୍ୟାକୁ ସହଜରେ ଚିହ୍ନଟ କରିହୁଏ ନାହିଁ ।

ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସରଙ୍କ ଜଳିଆଂଶର ଅଭାବ, ପୂର୍ବରୁ ରହିଥିବା ବୃକ୍ମକ ରୋଗ, ପୋଟାସିୟମ ଏବଂ ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମ ଏବଂ ମ୍ୟାଗ୍ନେସିୟମର ପରିମାଣ କମିଯିବା, ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଖାଉଥିବା ଔଷଧର ନିୟମିତ ପରିଚାଳନା, ମିଶ୍ରିତ ଚିକିତ୍ସା ସହିତ, ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି କରୁଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଔଷଧ, ସେପ୍ଟିସିସ୍, ଲିଭର ରୋଗ ଏବଂ କନଜେଷ୍ଟିଭ ହୃଦଘାତ ଇତ୍ୟାଦି ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସର ପ୍ରଭାବ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତି ପାଇଁ ଦାୟୀ ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସ୍ ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତିକୁ ପ୍ରତିହତ କରାଯାଇପାରିବ ?

ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସ୍ ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ବୃକ୍ମକ ହାନିରୁ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ :

- ଉଚ୍ଚ ବିପଦଯୁକ୍ତ ଲୋକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସର ସର୍ତ୍ତକ ବ୍ୟବହାର । କ୍ଷତି ବା ବିପଦର କାରଣକୁ ଠିକ୍ କରିବା ଅଥବା ବାହାର କରିଦେବା ।
- ଥରେ ଥରେ କରି ଖାଇବା ବଦଳରେ ଦିନକୁ ଥରେ ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସର ଔଷଧକୁ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ଆମିନୋଗ୍ଲୁକୋସାଇଡସର ଆବଶ୍ୟକ ସୁରକ୍ଷିତ ମାତ୍ରା ଏବଂ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତିକୁ ଆକଳନ କରି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାତ୍ରାକୁ ପୂର୍ନଗଠନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସଅଳ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତିର ପରିମାଣକୁ ଜାଣିବାପାଇଁ ଦିନେ ଛଡା ଦିନେ ରୋଗୀର ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଜରୁରୀ ।

ରେଡିଓକନଟ୍ରାଷ୍ଟ ଇଲେସନ :

ରେଡିଓଗ୍ରାଫିକ କ୍ଲିନ୍ ଲିଫ୍ଟିଆ (କ-ଜବକ-ସ୍ଵଚ୍ଛରକ୍ଷ) ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ତୀବ୍ର ବୃକ୍ମକ ହାନି କାରଣରୁ ଚିକିତ୍ସିତ ହେଉଥିବା ରୋଗୀର ବୃକ୍ମକ ପୁନଃ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଫେରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବାର ଦର୍ଶାଏ ।

ମଧୁମେହ, ନିର୍ଜଳାମ୍ବନ, ହୃଦଘାତ, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି, ପରିଣତ ବୟସ ଏବଂ ସଦାସର୍ବଦା ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଜନିତ ବୃକ୍ମକର କ୍ଷତି ଇତ୍ୟାଦି ବୃକ୍ମକ ହାନିର ବିପଦକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ବଢାଇ ଦିଏ ।

ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ବୃକ୍ମକ କ୍ଷତିର ସୁରକ୍ଷା ବିଭିନ୍ନ ମାପକ ବେଇପାରେ ବା କରାଯାଇପାରେ । ଅତି ଅଳ୍ପମାତ୍ରାର ବିରୋଧର ବ୍ୟବହାର ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ମାପକ ହୋଇପାରେ, ନୋନିଓନିକ୍ କ୍ଲିନ୍ ଲିଫ୍ଟି ଏକେ ର ବ୍ୟବହାର,

ଆଜି ଫୁଲତ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜଳିୟାଂଶର ସୁପରିଚାଳନା ବା ଠିକ୍ ରଖିବା, ସୋଡିୟମ ବାଇକାର୍ବୋନେଟ୍ ଏବଂ ଆସେଟାଇଲସାଇଷ୍ଟେଇନ୍ର ସମାନତା ରକ୍ଷା କରିବାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ମକ୍ଷତିକୁ ରୋକାଯାଇପାରେ ।

୪. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଔଷଧ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଔଷଧ ଯାହାକି ବୃକ୍ମକ୍ଷତି କରେ ତାହା ହେଉଛି, କେତେକ ଆଂବାୟୋଟିକ୍ସ, ଆଂକ୍ୟାନସର ଚିକିତ୍ସା, ଆଂଟ୍ୟୁବିଓଟିକ୍ସ ଔଷଧ ଇତ୍ୟାଦି ।

୫. ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଔଷଧ

- ସାଧାରଣତଃ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ ଯେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ଔଷଧ (ଆୟୁରବେଦିକ ଔଷଧ ଏବଂ ଚାଇନିଜ୍ ଟେରମୁଲି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ) ଏବଂ ପଥ୍ୟ ବା ଆହାର ଅନୁପୂରକ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ବୃକ୍ମକ୍ଷତି କୌଣସି କ୍ଷତି କରେ ନାହିଁ ।
- ବୃକ୍ମକ୍ଷତି ହୋଇଥିବା ରୋଗୀ ଏହି ବର୍ଗର କୌଣସି ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କଲେ ତାହା ବୃକ୍ମକ୍ଷତି କରିବା ସହ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରେ ।
- ଉଚ୍ଚ ପୋଟାସିୟମ୍ ସୂକ୍ଷ୍ମ କେତେକ ଔଷଧ ପ୍ରାଣପାତକ ହୋଇପାରେ ବୃକ୍ମକ୍ଷତି ବା ବୃକ୍ମକ୍ଷତି ପାଇଁ ମାରାତ୍ମକ ହୋଇପାରେ ।

ଦ୍ୱାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଏକ ସାଧାରଣ ବୃକ୍ମକ୍ଷତି ରୋଗ । ମାତ୍ରାଧିକ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯଦି ପରିଶ୍ରାବେ ବାହାରିଯାଉଥିଲେ, ରକ୍ତରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ର ମାତ୍ରା କମ୍ ରହିଲେ କୋଲେଷ୍ଟେରଲ୍ ମାତ୍ରା ଅଧିକ ରହିଲେ ଏବଂ ଫୁଲ୍ଲା ଦେଖାଗଲେ, ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ । ଏହା କୌଣସି ବୟସରେ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଏହା ବୟସ୍କ ମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ପିଲାମାନଙ୍କଠାରେ ଅଧିକ ଦେଖାଯାଏ । ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମର ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରତି ଜବାବରୁ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଓ ଗୁଣା ଚିହ୍ନଟ ବା ଚିତ୍ରଣ କରାଯିବା ସହିତ, କ୍ରମଶଃ ଏହା ସୁସ୍ୱସ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ଔଷଧ ଖାଇବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା, କମିଯିବା ଯୋଗୁଁ ଚିକିତ୍ସାରୁ ମୁକ୍ତ, ବାରମ୍ବାର ଲେଉଟିବା ଯୋଗୁଁ ଫୁଲିଯିବା ଇତ୍ୟାଦି ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମର କାରଣ । ବାରମ୍ବାର ପାତ୍ତିତ ହୋଇ ସୁସ୍ତ ହେବାର ଚକ୍ର ଏବଂ ପୁନଃ ପୁନଃ ଏପରି ଘଟିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଦୀର୍ଘଦିନ ଲାଗିରହେ । (ବର୍ଷ ବର୍ଷ) ଏହି ରୋଗ ଲାଗିରହିବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ଉଭୟ ପିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଦୁଃଖର କାରଣ ହୋଇପାରେ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ କ'ଣ ?

ବୃକ୍ମକ୍ଷତି ଏକ ଚାଲୁଣି ଭଳି (ଗୋଧନ ଯନ୍ତ୍ର) ଆମ ଶରୀରରେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ । ଯାହାକି ଅଦରକାରୀ ଅନାବଶ୍ୟକ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ବଳକା ଜଳକୁ ରକ୍ତରୁ ଛାଣି ବାହାରକରି ପରିଶ୍ରା ମାଧ୍ୟମରେ ନିଷ୍କାସିତ କରାଇଥାଏ । ବୃକ୍ମକ୍ଷତିରେ ଥିବା କଣାଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷୁଦ୍ର । ତେଣୁ ସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବଡ଼ ଆକାର ଥିବା ପୋଟିନ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଣି ପରିଶ୍ରାରେ ନିଷ୍କାସିତ କରିପାରେ ନାହିଁ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ରେ ଏହି ଛଣାର କଣା ଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଶରୀରରୁ ବାହାରିଆସେ । ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ଗୁଡ଼ିକ ବାହାରିଯାଉଥିବା କାରଣରୁ ରୋଗୀ ଫୁଲିଯାଏ । ଫୁଲ୍ଲାର ମାତ୍ରା ବାହାରିଯାଉଥିବା ପ୍ରୋଟିନ୍ର ପରିମାଣ ଏବଂ ରକ୍ତରେ କମିଯାଉଥିବା ପ୍ରୋଟିନ୍ର ମାତ୍ରାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଫୁଲ୍ଲାର ଚାକ୍ରତା ମଧ୍ୟ ସେହି ଅନୁପାତରେ ବଦଳି ଥାଏ । ଅନେକାଂଶ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଥିବା ରୋଗୀଙ୍କର ବୃକ୍ମକ୍ଷତି ସାଧାରଣ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ କାରଣ କ'ଣ ?

୯୦%ରୁ ଅଧିକ ପିଲା ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଶିକାର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିନଥାଁ (ପ୍ରାଥମିକ କିମ୍ବା ଇଡିଓପ୍ୟାଥିକ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍) । ପାଥୋଲୋଜି ବିଭାଜନ ଅନୁସାରେ ପ୍ରାଥମିକ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ସ ଚାରିପ୍ରକାରର : ମିନିମାଲ ଟେ ଡିଜିଜ୍ ଗଉଡ଼, ଫୋକାଲ୍ ସେଗ୍ମେଣ୍ଟାଲ୍ ଗ୍ଲୋମେରୁଲୋ ସ୍କ୍ଲେରୋସିସ୍ (ର୫ଏ୫), ମେକ୍ରୋନ୍ୟୁସ୍ ନେଫ୍ରୋପ୍ୟାଥୀ ଏବଂ

- ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ ହେବାପରେ, ଚିକିତ୍ସାର ସୁଫଳ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଚିକିତ୍ସାର ସୁଫଳତାର ସୂଚନା ଦିଏ । ନିଜେ ଘରେ ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ପରିମାଣ ଜାଣିବାପାଇଁ ଯୁରିନ୍ ଡିପ୍ଟେକ୍ସ ପରୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଫଳାଫଳରୁ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଉପସ୍ଥିତି ଜାଣିପାରିବେ ।
- ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପିକ ପରୀକ୍ଷାରେ, ଲୋହିତ ରକ୍ତକଣିକା ଏବଂ ଶ୍ୱେତ ରକ୍ତକଣିକା ସାଧାରଣତ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥାଏ ।
- ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମରେ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷୟର ମାତ୍ରା ଦିନକୁ ୩ ଗ୍ରାମ୍ ରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ । ୨୪ ଘାଟିରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ କେତେ ପରିମାଣର କ୍ଷୟ ହେଉଛି ତାହା ଜାଣିବାପାଇଁ ୨୪ ଘାଟିଆ ପରିଶ୍ରା ସଂଗ୍ରହ କିମ୍ବା ପ୍ରୋଟିନ୍/କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଅନୁପାତ ହାରରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପରିଶ୍ରା ଟୋପା ଅନୁସାରେ ଅଧିକ ସୁବିଧାଜନକ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷୟର ମାତ୍ରା ଅତି ଅଳ୍ପ, ମଧ୍ୟମ, ବା ଅତ୍ୟଧିକ ଏହାର ଯଥାର୍ଥ ପରିମାଣ ଏହି ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜାଣିହୁଏ । ଚିକିତ୍ସାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଓ ସୁଫଳତା ଏହା ଜାଣିବାପାଇଁ ୨୪ ଘାଟିଆ ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷୟ ଓ ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣର ଆକଳନ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ।

୨. ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା :

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମର ଚାରିତ୍ରିକ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଛି ରକ୍ତରେ ଆଲବୁମିନ୍ ମାତ୍ରା (୩ ଗ୍ରା / ଡିଏଲ) ରୁ କମ୍ ଏବଂ ରକ୍ତରେ କୋଲେଷ୍ଟେରଲ ମାତ୍ରା ବଢ଼ିବା (ହାଇପର କୋଲେଷ୍ଟେଲେମିଆ) । ଏହା ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାପଡ଼େ ।

- ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ସାଧାରଣ ଥାଏ । ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିରୂପଣ କରିବାପାଇଁ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାପ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ପୂର୍ଣ୍ଣ ରକ୍ତ ଗଣନା ଅନେକ ରୋଗୀଙ୍କର ଏକ ନିୟମିତ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ।

୩. ଅତିରିକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା :

ଥରେ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମ ରୋଗର ନିରୂପଣ ହୋଇଗଲେ, ଅତିରିକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଏ । ଏହିସବୁ ପରୀକ୍ଷା ଜଣାଇଦିଏଯେ ପ୍ରକୃତରେ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍ (କେଡ଼ିଓପ୍ୟାଥ୍) ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର କିମ୍ବା ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସ୍ତରର ବା ତତ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଣାଳୀଗତ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା; ଏବଂ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍ ସଂଲଗ୍ନ ଜଟିଳତା କିମ୍ବା ତତ୍ ଜନିତ ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରେ ।

୧. ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା :

- ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରେ, ରକ୍ତ ଶର୍କରା, ସେରମ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ସ୍, କ୍ୟାଲସିଅମ୍ ଏବଂ ଫସଫରସର ମାତ୍ରା ଜଣାଯାଏ ।

- ଏବ୍ ଆଇ ଭି ଜାଣିବା ପାଇଁ ହେପାଟାଇଟିସ୍ ବି ଏବଂ ସି ଏବଂ ଭି ଡି ଆର ଏଲ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ।
- ଅନୁପୂରକ ପରୀକ୍ଷା (ସି୩ ସି୪) ଏବଂ ଏ ଏସ ଓ ଓ ଟାଇଟର ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ ।
- ଆିନିମୁକ୍ଲିୟର ଆିବଡି (ଏଏଏଏ) ଆି-ଡବଲ୍ ଷ୍ଟ୍ରାଣ୍ଡି (ଡି ଏଏଏ) ଆିବଡି, ରିମୁମାଟ୍ ଏଡ଼ ଫ୍ୟାକ୍ଟର ଏବଂ କ୍ରାୟୋଗ୍ଲୋବୁଲିନ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ।

୨. ରେଡିଓଲୋଜିକାଲ ପରୀକ୍ଷା :

- ବୃକ୍ମକର ଆକାର ଓ ଆକୃତ ସଂପର୍କରେ ସ୍ଥିର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବାପାଇଁ ପେଟର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ଏବଂ ବୃକ୍ମକରେ କୌଣସି ଜଟ ପଦାର୍ଥର ଆକଳନ କରିବାପାଇଁ, ବୃକ୍ମକ ପଥୁରା, ସିଷ୍ଟି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରାଯାଏ ।
- ଛାତିରେ ସଂକ୍ରମଣକୁ ଜାଣିବାପାଇଁ ଛାତିର ଏକ୍ସ-ରେ କରାଯାଏ ।

୩. ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପ୍ସି :

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍ ଅ'ରାଳରେ ରହିଥିବା ସ୍ତର ଓ କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପ୍ସି କରିବା ପାଇଁ ବୃକ୍ମକରୁ ଏକ ଛୋଟ ଟିସୁଖଣ୍ଡ ନିଆଯାଇ ଲାବୋରେଟୋରିରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ । (ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚନା ପାଇଁ ଚତୁର୍ଥ ବିଷୟ ପଢ଼)

ଚିକିତ୍ସା :

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟେମରେ ଚିକିତ୍ସାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ଲକ୍ଷଣରୁ ମୁକ୍ତ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷୟକୁ ଠିକ୍ କରିବା, ଜଟିଳତାକୁ ଠିକ୍ କରିବା ଏବଂ ବୃକ୍ମକର ସୁରକ୍ଷା କରିବା । ଏହି ରୋଗରେ ଚିକିତ୍ସା ସାଧାରଣତଃ ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ (ବର୍ଷ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ।

୧. ଆହାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରାମର୍ଶ

- ଫଳପ୍ରଦ ଚିକିତ୍ସା ଯୋଗୁଁ, ଫୁଲିଯାଇଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆହାରରେ ପରାମର୍ଶ/କଟକଣା ଫୁଲି ଚାଲିଯିବା ପରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଫୁଲିଯାଇଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ : ତରଳ ବୃକ୍ମିରୁ ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଏଡିମାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ହେବାପାଇଁ ଖାଦ୍ୟରେ ଲୁଣର କଟକଣା ଏବଂ ଲୁଣ ଛି ଖାଇବାକୁ ବାରଣ କରାଯିବା ସହିତ ଅଧିକ ସୋଡିୟମ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାପାଇଁ ବାରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ପ୍ରାୟତଃ ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉପରେ କଟକଣା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼େ ନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ରୋଗୀ ଉଚ୍ଚମାତ୍ରାର ଷ୍ଟରଏଡ ଔଷଧ ସେବନ କରୁଥିବା ତାଙ୍କୁ ଲୁଣ ଖାଇବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏପରିକି ଫୁଲ୍ଲା ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖି ବିପଦକୁ ଏଡାଇଦେବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲୁଣ ବାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଫୁଲ୍ଲିଯାଇଥିବା ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାତ୍ରାର ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋଟିନ୍ କମ୍ ହେବାପାଇଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନକୁ ଏଡାଇ ରୋଗୀକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇପାରେ । ଏହା ସହିତ ଉଚ୍ଚ କ୍ୟାଲୋରୀୟୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ, ଭିଟାମିନ୍ ମଧ୍ୟ ରୋଗୀକୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ ।

• ଲକ୍ଷଣ ମୁକ୍ତ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ :

ରୋଗୀ ଲକ୍ଷଣମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲା ପରେ ଖାଦ୍ୟ ଜନିତ କଟକଣାକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ରୋଗୀକୁ ସାଧାରଣ ଖାଦ୍ୟ ସହିତ ସୁଲିତ ଆହାର ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ

ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । କିଁ ବୃଦ୍ଧକ ହାନି ହେଲେ ବୃଦ୍ଧକର କ୍ଷତିକୁ ନିବାରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାରେ କଟକଣା କରାଯାଇଥାଏ ତତ୍ସହିତ ତଟକା ଫଳ ଓ ପନିପରିବା ଅଧିକ ପରିମାଣର ଖାଇବାକୁ କୁହାଯାଏ । ରକ୍ତରେ କୋଲେଷ୍ଟେରଲ ମାତ୍ରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବାପାଇଁ ଚର୍ବିକାତମ୍ଭ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଏ ।

୨. ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା

କ. ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା

• **ଷ୍ଟରଏଡ ଚିକିତ୍ସା :** ପ୍ରେଡନିସୋଲୋନ୍ (୫୫ରକ୍ତସମ୍ଭାସ୍ୟ) ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମର ଉପଯୁକ୍ତ ଉପଶମ ପାଇଁ ସଠିକ୍ ଚିକିତ୍ସା । ଅଧିକାଂଶ ପିଲା ଏହି ଔଷଧରେ ପୁରାପୁରି ଠିକ୍ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଫୁଲ୍ଲା ଏବଂ ପରିଶ୍ରାରେ ଯାଉଥିବା ପ୍ରୋଟିନ୍ ଏକରୁ ତାରି ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଲ ହୋଇଯାଏ । (ପରିଶ୍ରା ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଯେତିକି ମାତ୍ରାରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ ହୁଏପାଇଁ ସେତିକି ମାତ୍ରାରେ ରହେ) ।

• **ବିକଳ ଚିକିତ୍ସା :** ଯେଉଁ ପିଲାମାନଙ୍କର ଔଷଧ ଉପଯୋଗିତା ପ୍ରଦାନ ନକରେ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ର କ୍ଷୟ କ୍ରମାଗତ ବଢିବାଲେ ସେମାନେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚର୍ଦ୍ଧା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି । ଯେପରିକି ବୃଦ୍ଧକର ବାସେସି, ବିକଳ ଔଷଧ ଭାବେ ରୋଗୀ ମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ଔଷଧ ଲେଭାମିନୋଲ, ସାଇକ୍ଲୋଫେନିଲୋଟ ମୋଫେଟିଲ୍ (ଗଗର) ଏହି ବିକଳ ଔଷଧ ଷ୍ଟରଏଡର ମାତ୍ରା କମ୍ କଲାବେଳେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ଖ. ସମର୍ପିତ ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା :

- **ଡାଇୟୁରେଟିକ୍ ଔଷଧ ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ବଦାଏ ଯଦ୍ୱାରା ଫୁଲ୍ଲା କମିଯାଏ ।**
- **ବିପରୀତ ଉଚ୍ଚଚାପ ଔଷଧ ଯେପରିକି ଏ ସି ଇ (ଇ ଉ ର) ପ୍ରତିରୋଧକ ଗୁଡିକ ଏବଂ ଆଓଟେନ୍ସନ୍ ଏଓ ଓ ଗ୍ରହଣକାରୀ ଓ ପ୍ରତିରୋଧକାରୀ ରକ୍ତଚାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ଏବଂ ପରିଶ୍ରାରେ**
- **ସଂକ୍ରମଣକୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବାପାଇଁ ଆଣ୍ଟିବାୟୋଟିକ୍ସର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆଲ ସେପ୍ଟିସିସ୍, ପେରିଟୋନାଇଟିସ୍ ନିମୋନିଆ) ।**
- **ଷ୍ଟାଟିନ୍ ଗୁଡିକ (ସିମ୍ଭାଷ୍ଟାଟିନ୍, ଆଟ୍ରୋଭାଷ୍ଟାଟିନ୍) ଇତ୍ୟାଦି କୋଲେଷ୍ଟେରଲ କମାଇବାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହାମଧ୍ୟ ହୃଦୟ ଏବଂ ରକ୍ତବାହୀ ଶିରାରେ ଅସୁବିଧାରେ, ତାକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଏ । ଗ୍ରାଭିଡୁସେରାଇଡ କମ୍ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।**
- **କ୍ୟାଲସିୟମ, ଭିଟାମିନ୍-ଡି ଏବଂ ଜିଙ୍କର ମାତ୍ରା ବଦାଇବା ଉଚିତ୍ ।**
- **ଷ୍ଟରଏଡ ଖାଉଥିବା କାରଣରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ପାକସ୍ଥଳୀ ପ୍ରଦାହରୁ ରାବିପ୍ରାଜୋଲ, ପ୍ୟାଠ ପ୍ରାଜୋଲ, ଓମେପ୍ରାଜୋଲ କିମ୍ବା ରାନିଟିଡିନ୍ ପରି ଔଷଧ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥାଏ ।**
- **ଆଲବୁମିନ୍ ପ୍ଲାସ୍ଟିନ ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏନାହିଁ କାରଣ ତା'ର ପ୍ରଭାବ କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ।**
- **ରକ୍ତ ଘନୀଭୂତ ହୋଇ ବିରେଚନ ନହେବାପାଇଁ ରକ୍ତ ପତଳାକାରୀ ଯେପରିକି ଓସ୍ତାପାରିନ୍ (କୌମାଡିନ୍) କିମ୍ବା ହେପାରିନ୍ ଦରକାର ପଡିପାରେ ।**

୩. ଚିକିତ୍ସା ଅ'ରାଳରେ ଥିବା କାରଣ

ଗୌଣ ସ୍ତରର ଥିବା ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଅ'ରାଳରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସା ନିମ୍ନ କାରଣ ଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରେ ମଧୁମେହ ଜନିତ ବୃଦ୍ଧକ ରୋଗ, ଲୁପ୍ସ ବୃଦ୍ଧକ ରୋଗ, ଆମିଲୋଇଡୋସିସ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ । ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାପାଇଁ ଅ'ରାଳରେ ଥିବା କାରଣର ଚିକିତ୍ସା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

୪. ସାଧାରଣ ପରାମର୍ଶ :

• **ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ରୋଗ ଯାହା ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିଷ୍ଟିତହୁଏ । ପରିବାରର ଏଥିପ୍ରତି ଧାରଣା ରହିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଏହାର ପରିଣତି ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଉଚିତ୍, ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧ ଏବଂ ତା'ର ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ସତର୍କତା, ସୁରକ୍ଷା, ସୁବିଧା ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣ ସମୟରେ ତୁରନ୍ତ ଚିକିତ୍ସା କରାଇବା ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଯେତେବେଳେ ଫୁଲ୍ଲା ରହିଥାଏ ସେତେବେଳେ ରୋଗ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ**

କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ଥିବାରୁ ଅତିରିକ୍ତ ଯତ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ । କିଁ ଉପସମ୍ପ ପରେ ରୋଗୀକୁ ସାଧାରଣ ପିଲାଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।

- ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଥିବା ରୋଗୀର ଷ୍ଟରଏଡ୍ ଟିକିସ୍ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଟିକିସ୍ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ରେ ପାତିତ ପିଲା ଶ୍ଵାସନଳୀ ସମନ୍ଵୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂକ୍ରମଣରେ ପାତିତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । ତେଣୁ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ରେ ଆକ୍ରା' ରୋଗୀର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣର ଟିକିସ୍ ଅତ୍ୟ' ଜରୁରୀ । ସଂକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ମଧ୍ୟ ଆୟ ହୋଇଥିବା ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ରୋଗ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିଥାଏ (ଯେତେବେଳେ ରୋଗୀ ଟିକିସ୍ ହେଉଥାଏ ସେ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ) ।
- ସଂକ୍ରମଣର ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣକରିବା ପୂର୍ବକ, ପରିବାରର ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ପିଲା, ଉଭୟ ଠିକ୍ ଭାବରେ ତାଲିମ ପାଇବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ୱାରା କେତେକ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କଲେ ସଂକ୍ରମଣକୁ ବ୍ୟାପିବାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇପାରିବ ଯଥା :- ସଜ୍ଜ ସଫା ଜାବାଣୁ ମୁକ୍ତ ପାଣି ପିଇବା, ହାତକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସଫାକରିବା, ଜନଗହଳ ସ୍ଥାନକୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଏଡାଇଯିବା, କିମ୍ବା ସଂକ୍ରମିତ ରୋଗୀଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଯେତେବେଳେ ଷ୍ଟରଏଡ୍ କୋର୍ସ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ସମୟାନୁକ୍ରମେ ଟିକିସ୍ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ।

୫. ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଡନ ଏବଂ ଅନୁଧ୍ୟାବନ ନିୟମିତଭାବେ କରିବା

- ଯଦିଓ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ଦୀର୍ଘସମୟ ପର୍ଯ୍ୟ (ପ୍ରାୟତଃ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି) ରହିଥାଏ, ତଥାପି ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ କ୍ରମାଗତଭାବେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଜରୁରୀ । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶକଲେ ଡାକ୍ତର ରୋଗୀର ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷୟର ମାତ୍ରା, ଓଜନ, ରକ୍ତଚାପ, ଉଚ୍ଚତା, ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଏବଂ ଜଟିଳତାରୁ କ୍ରମୋନ୍ମୁକ୍ତି ସଂପର୍କରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ଟିକିସ୍ କରିଥାଆନ୍ତି ।
- ରୋଗୀ ନିୟମିତ ନିଜର ଓଜନ ମାପକରି ଲିଖିତଭାବେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ତଥ୍ୟ ତରଳ ହ୍ରାସ ବୃଦ୍ଧି ଜାଣିବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।
- ପରିବାରଲୋକେ ଘରେ କରାଯାଉଥିବା ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ମାତ୍ରା, ସମସ୍ତ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଏବଂ ଔଷଧ ସମନ୍ଵୟ ସମସ୍ତ ବିବରଣୀକୁ ଏକ ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀ ସଂଗୃହୀତ

ଖାତାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ସହିତ ଏ ସଂପର୍କରେ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିବା ଉଚିତ୍ । ରୋଗର ସମ୍ପର୍କ ଚିହ୍ନଟ, ରୋଗର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ଉଚିତ୍ ଟିକିସ୍ ନିମ୍ନ ତଥ୍ୟ ବିବରଣୀ ସଂଗୃହୀତ ଖାତା ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ରେ କିପରି ଓ କାହିଁକି ପ୍ରେଡିନିସୋଲ ଦିଆଯାଏ ?

- ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ପ୍ରଥମ ଔଷଧ ଟିକିସ୍ ଭାବେ ପ୍ରେଡିନିସୋଲ (ଷ୍ଟରଏଡ୍) ଦିଆଯାଏ କାରଣ ଏହି ଔଷଧ ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷୟକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ସହିତ ଠିକ୍ ଭାବରେ ରୋଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ।
- ଡାକ୍ତର ପ୍ରେଡିନିସୋଲର ଔଷଧର ମାତ୍ରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ସହିତ ଖାଇବାର ବିଧି ଏବଂ ସମୟ ସଂପର୍କରେ ପରାମର୍ଶ ଦେବେ । ସାଧାରଣତଃ ପାକସ୍ଥଳୀ ପ୍ରଦାହକୁ ଏଡାଇବାପାଇଁ ରୋଗୀକୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇସାରିବାପରେ ଔଷଧ ଖାଇବାପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥାଆନ୍ତି ।
- ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପ୍ରାୟତଃ ଚାରିମାସ ନିମ୍ନ ଔଷଧ ଦିଆଯାଏ । ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଚାରିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଏ । ପ୍ରଥମ ୪ରୁ ୬ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଗୋଟିଏ ବଟିକା ଦିନେ ଛଡା ଦିନେ ଦିଆଯାଏ, କ୍ରମେ ମାତ୍ରା କମକରି କିଛିଦିନ ପରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଯାଏ । କିଁ ଯଦି ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରେ ତେବେ ତା'ର ଟିକିସ୍ ମୂଳ ଟିକିସ୍ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ।
- ୧ରୁ ୪ ସପ୍ତାହ ଟିକିସ୍ ଦ୍ୱାରା ରୋଗୀ ଲକ୍ଷଣଯୁକ୍ତ ହେବା ସହ ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ନିଷ୍କାସନ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଟିକିସ୍ ସୁଗିତ ହେଲାପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରେଡିନିସୋଲନର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଯାଇପାରେ ଏବଂ ରୋଗର ପୁନଃ ପୁନଃ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନକୁ ବନ୍ଦ କରିବାପାଇଁ, ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ରୋଗୀ ଔଷଧର ପୂରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ରମକୁ ନିୟମାନୁସାରେ ଖାଇବା ଅତ୍ୟ' ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଜରୁରୀ ।

ପ୍ରେଡିନିସୋଲନର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ? (କର୍ଟିକୋ ଷ୍ଟରଏଡ୍ସ)

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ୍ରେ ଅତି ସାଧାରଣଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଔଷଧ ହେଉଛି ପ୍ରେଡିନିସୋଲ । କିଁ ଏହି ଔଷଧର ଅନେକଗୁଡିଏ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରହିଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ରୋଗୀ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ସଙ୍କ ସମୟ ପ୍ରଭାବ :

ସାଧାରଣତଃ ସଙ୍କ ସମୟ ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୁଡିକ ହେଉଛି ଭୋକ ନଲାଗିବା, ଓଜନବୃଦ୍ଧି ହେବା, ମୁଁହ ଫୁଲ ଦେଖାଯିବା, ପାକସ୍ଥଳୀ ପ୍ରଦାହ ଯୋଗୁଁ ପେଟରେ ଯକ୍ଷଣା ଅନୁଭବ କରିବା, ମଧୁମେହ, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ଚିତ୍ତଚ୍ୟୁତାପଣ, ମୁହଁରେ ବ୍ରଣ ଏବଂ ଦାଢି ଇତ୍ୟାଦି ଉଠିବା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରଭାବ :

ସାଧାରଣ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଓଜନବୃଦ୍ଧି, ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ରମବୃଦ୍ଧିର ବ୍ୟାହତ, ପତଳା ଚର୍ମ ଥିବା ସ୍ଥାନ, ବାହୁ, ଜଙ୍ଘ ଓ ପେଟରେ ଦାଗ ଦାଗ ଚିହ୍ନ, କ୍ଷତ ଶୁଖିବାରେ ବିଳମ୍ବ, କ୍ୟାଟେରାଲ୍‌ଜର ବୃଦ୍ଧି, ହାଇପରଲିପିଡେମିଆ, ହାତରେ ଅସୁବିଧା ପିତାମହ ବା ନିତମର, ଆଭାସ୍ତୁଲାର ନେକ୍ରୋସିସ୍, ଅଷ୍ଟ୍ରେପ୍ଟୋକୋକାଲ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ ଏବଂ ମାଂସପେଶୀୟ ଦୁର୍ବଳତା ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖାଯାଏ ।

ବିଭିନ୍ନପ୍ରକାର ଜଟିଳତା ସତ୍ତ୍ୱେ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମରେ କର୍ଟିକୋଷ୍ଟିରଏଡର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ କାହିଁକି ?

କର୍ଟିକୋଷ୍ଟିରଏଡର ଗୁରୁତର ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସତ୍ତ୍ୱେ ବିନା ଚିକିତ୍ସାରେ ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପଦକୁ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ ଏପରି ଔଷଧର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଶରୀରରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ବହୁତ ପରିମାଣରେ କମିଯାଏ ଏବଂ ଶରୀର ଫୁଲିଯାଏ, ରୋଗର ଜଟିଳତା ବିନା ଚିକିତ୍ସାରେ ଅଣାୟ ହୋଇଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟିକରେ । ଯେପରିକି ସଂକ୍ରମଣର ବିପଦ, ହାଇପୋଭୋଲେମିଆ, ଥ୍ରୋମ୍ବୋସାଇଟୋସିସ୍, ଲିପିଡ୍ ଆବ୍‌ନରମାଲିଟିଜ୍, ପୃଷ୍ଠହୀନତା ଏବଂ ରକ୍ତହୀନତା ଇତ୍ୟାଦି । ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲା ଚିକିତ୍ସା ବିନା, ସଂକ୍ରମଣରେ କୃତ୍ରିମ୍ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରନ୍ତି ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଣ୍ଡ୍ରୋମରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ କର୍ଟିକୋଷ୍ଟିରଏଡ ଚିକିତ୍ସା କରାଇବାଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟତଃ ୩୫%ରୁ କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ହୋଇଯାଏ । ତାହାର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ମାତ୍ରା ଔଷଧ ଏବଂ କର୍ଟିକୋଷ୍ଟିରଏଡ ଚିକିତ୍ସା, କମ୍ କ୍ଷତିକାରକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଫଳଦାୟୀ ହୋଇଥାଏ । ଷ୍ଟିରଏଡ ବ୍ୟବହାର ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ତା’ର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ କମିଯାଏ ଏବଂ କ୍ରମେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାଲିଯାଏ । ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ନ ହେବାପାଇଁ, ଏବଂ କେତେକ ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସତ୍ତ୍ୱେ କର୍ଟିକୋଷ୍ଟିରଏଡ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସମ୍ଭାବନାକୁ କମ୍ କରିବାପାଇଁ ତାହାର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଷ୍ଟିରଏଡ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ପିଲାର ଷ୍ଟିରଏଡ ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଫୁଲାଇକମିଡାଏ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ପ୍ରୋଟିନ୍ ମୁକ୍ତ ହୋଇଯାଏ କିଁ ଷ୍ଟିରଏଡ ଚିକିତ୍ସାର ଚୂଡ଼ାୟ ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ସପ୍ତାହ ବେଳକୁ ପୁଣି ମୁଁହ ଫୁଲାଇ ଦେଖାଯାଏ କାହିଁକି ?

ଷ୍ଟିରଏଡର ଦୁଇଟି ଅଲଗା ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି, ଭୋକ ବଢ଼ିଯାଏ ଯାହାକି ଓଜନବୃଦ୍ଧି କରେ ଏବଂ ଚର୍ବିର ପୁନର୍ବନ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଗୋଲ ଏବଂ ମୁଁହ ଫୁଲାଇବା ପାଇଁ ଦାୟୀ । ଷ୍ଟିରଏଡର ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ଚୂଡ଼ାୟ କିମ୍ବା ଚତୁର୍ଥ ସପ୍ତାହ ବେଳକୁ ମୁଁହ ଚନ୍ଦ୍ରପରି ଗୋଲ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁଠିପାଇଁ ଚିକିତ୍ସାଯୋଗୁଁ

ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ କମିଯାଇଥିବା ଫୁଲାଇ ଔଷଧର ପାର୍ଶ୍ଵପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଜନିତ ଫୁଲାଇ ଚୂଡ଼ାୟ ସପ୍ତାହ ବେଳକୁ ପୁଣି ଦେଖାଯାଏ ।

ଷ୍ଟିରଏଡ ପ୍ରଭାବରୁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଫୁଲାଇ କେବଳ ମୁଁହ ଓ ପେଟରେ (ଚର୍ବି ବୃଦ୍ଧି ଓ ପୁନଃ ପୁନଃ ବନ୍ଧ) ଦେଖାଯାଏ କିଁ ହାତ ଏବଂ ପାଦ ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଏ କିମ୍ବା ପତଳା ଦେଖାଯାଏ । ଷ୍ଟିରଏଡ ଯୋଗୁଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଫୁଲାଇ ଦିନତମାମ ସମାନ ଥାଏ ।

ଏକାପରି ଦୁଇଟି ଅବସ୍ଥାକୁ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅଧିକ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମୟ ଆଧାରରେ ଅଲଗା ଅଲଗା କରାଯାଇପାରେ । କେତେକ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପସ୍ଥିତ ରୋଗ ନିଦାନର ଦୃଢ଼ ପୁନଃ

ତ୍ରୟୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ସ୍ଵରୀନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍ଫେକ୍ସନ / ପିଲାମାନଙ୍କ ଠାରେ ପରିଶ୍ରାମ ନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ।

ପିଲାମାନଙ୍କର କ୍ଷଣସ୍ଵାୟୀ ଏବଂ ଦୀର୍ଘସ୍ଵାୟୀ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ସମସ୍ୟା ପରିଶ୍ରାମନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରାୟ ବୟସ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ପିଲାମାନଙ୍କର ପରିଶ୍ରାମନଳୀ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ତୁରନ୍ତ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଶିଘ୍ର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଜରୁରୀ କାହିଁକି ?

ପିଲାମାନଙ୍କର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ତୁରନ୍ତ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ କାରଣ :

- ପିଲାମାନଙ୍କର ଜ୍ୱର ହେବାରେ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ (ୟୁଟିଆଇ) ହେଉଛି ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଶ୍ଵାସନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ ତରଳ ଝାଡ଼ା ବା ଡାକରିଆ ପରେ ଏହା ତୃତୀୟ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ।
- ବାରମ୍ବାର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ହେଉଥିଲେ ଅନୁଚିତ ଏବଂ ବିଳମ୍ବିତ ଚିକିତ୍ସା ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହ ବୃକ୍କ କ୍ଷତିର କାରଣ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।
- ବିଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣର ଉପସ୍ଥାପନା କାରଣରୁ ଯୁଟିଆଇ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ରୋଗର ଚିହ୍ନଟି କୃତ୍ରିମ ଭୂଲ ହୋଇପାରେ । ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜାଗରୁକତା ବା ସତର୍କତା ଏବଂ ସନ୍ଦେହ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ।
- ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ବିପଦ ଅଧିକ ଥାଏ ।

ପିଲାମାନଙ୍କର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୂର୍ବ ପ୍ରଭାବିତ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ସାଧାରଣତଃ ପିଲାମାନେ ତଳ ସ୍ଵଭାବର ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ପିଲାମାନଙ୍କ ଠାରେ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସାଧାରଣ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ଝିଅପିଲା ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଧାରଣ, କାରଣ ଝିଅମାନଙ୍କର ମୂତ୍ରନଳୀ ଅତି ଛୋଟ ।
- ଝିଅମାନେ ଶୌଚ ହେବା ସମୟରେ ପାଣିକୁ ପଛରୁ ଆଗକୁ ବାଲି ଶୌଚ ହୋଇଥାଆଁ (ଆଗରୁ ପାଣି ବାଲି ପଛକୁ ଶୌଚ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ)
- ପିଲାମାନେ ଯାହାର ସହଜାତ ମୂତ୍ରନଳୀ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥାଏ । ଯେପରିକି ଭେସିକୋ ଯୁରେଟ୍ରାଲ

ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ (ଅସାଧାରଣ ପଛୁଆ ଧାରା ପରିସ୍ଥିତି (ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ) ମୂତ୍ର ବୁଡ଼ରୁ ପଛକୁ ଫେରି ଯୁରେଟରକୁ ଏପରିକି ବୃକ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିଯିବା) ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକାଳୀନ ମୂତ୍ରନଳୀ କବାଟି ।

- ଲିଙ୍ଗାଗ୍ର ଚର୍ମ ଛେଦନ କରାଯାଇନଥାଏ ପୁଅମାନଙ୍କର ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ସମ୍ଭାବନା ଲିଙ୍ଗାଗ୍ର ଚର୍ମ ଛେଦନ ହୋଇଥିବା ପୁଅଠାରୁ ଅଧିକ ।
- ସ୍ଵରୀନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ ବା ମୂତ୍ରନଳୀରେ କୌଣସି ଗଠନଗତ ଅସୁବିଧା ଥିଲେ ।
- ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ (ପୋଷ୍ଟେରିୟର ଯୁରେଟ୍ରାଲ ଭାଇଭ୍)
- ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ : କୋଷ କାଠିନ୍ୟ, ଦୁର୍ବଳ ପେରିନିଏଲ୍ ହାଇଜିନ୍, ଦୀର୍ଘସ୍ଵାୟୀ କ୍ୟାଥେଟରର ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଯଦି ପୂର୍ବରୁ ପରିବାରରେ କାହାର ରହିଥାଏ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଲକ୍ଷଣ :

ବଡ଼ପିଲାମାନେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକାଶ କରି ପାରନ୍ତି । ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣ ବଡ଼ପିଲାଙ୍କର ଯେପରି ପ୍ରାୟ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଯାହାକି ୧୮ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

ଛୋଟ ପିଲା ଅଭିଯୋଗ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ତେଣୁ ପରିଶ୍ରାମ କଲାବେଳେ କଷ୍ଟ ହେବାଯୋଗୁଁ କାନ୍ଦି । ପରିଶ୍ରାମ ଦୁର୍ଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ହେବାସହ ଜ୍ୱର ଲାଗି ରହିଥାଏ । ଏହା ଯୁଟି ଆଇର ଲକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବାରୁ ପିଲାଟି ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଏ ।

ୟୁଟିଆଇ ବା ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କମ୍ ଭୋକ ଲାଗେ, ବାଁ ହୁଏ, ଡାକରିଆ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, ଓଜନ କମିଯାଏ, ଚିତ୍ତଚିନ୍ତା ସଭାବର ହୋଇଯାଏ, ଅଥବା କାହାର କାହାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଦେଖା ନଯାଇପାରେ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ :

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କର କରାଯାଉଥିବା ତଦ୍ ବା ପରୀକ୍ଷା ହେଲା :

୧. ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ମୌଳିକ ତଦ୍

- ଯୁଟି ଆଇର ସ୍ତ୍ରୀନିକ୍ ପରୀକ୍ଷା : ପରିଶ୍ରାମ ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପି ପରୀକ୍ଷା କିମ୍ବା ଡିପ୍ଟିକ୍ ପରୀକ୍ଷା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ୧୮ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।
- ଯୁଟି ଆଇ ପାଇଁ ଡେଫିନିଟିଭ୍ ଡାଇଗ୍ନୋଷ୍ଟିକ୍ ଟେଷ୍ଟ - ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ସଂକ୍ରମଣର କାରଣ ଜାଣିବାପାଇଁ, ରୋଗକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାପାଇଁ, ସଂକ୍ରମଣ ପାଇଁ ଦାୟାଥିବା ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସଠିକ୍ ଆବାଧ୍ୟୋଗିକ୍ ଚୟନ ନିମ୍ନ 'ୟୁରିନ୍ କଲଚର' ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ ।

- ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା : ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍‌ର ପରିମାଣ, ଏବଂ ଭିନ୍ନତା, ଶ୍ୱେତରକ୍ତ କଣିକାର ଗଣନା, ରକ୍ତ ସ୍କ୍ୱରିଆ ପରିମାଣ, ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍, ରକ୍ତ ଶର୍କରା ଏବଂ ସିରିଆକ୍ରିଭ୍ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ପରୀକ୍ଷା ରକ୍ତରୁ ହିଁ କରାଯାଏ ।

୧ : ପରିଶ୍ରାମନା / ମୃତ୍ୟୁନଳା ସଂକ୍ରମଣର ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ :

ରେଡିଓଲୋଜିକାଲ ପରୀକ୍ଷା ଅଂଗାଳରେ ଥିବା ଅସ୍ୱାଭାବିକତାକୁ ଜାଣିବାପାଇଁ କରାଯାଏ । ବୃକ୍ମ ଏବଂ ବ୍ଲୁଡର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ, ପେଟର ଏକ୍ସ-ରେ, ଭଏଡିଙ୍ଗ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ରେଥ୍ରୋଗ୍ରାଫି-ଠଉଟ୍ୟ, ପେଟର ସିଟି ସ୍କାନ କିମ୍ବା ଏମ୍-ଆର୍-ଆଇ ଏବଂ ଇନ୍‌ଟ୍ରା ଭେନସ୍ ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ଓଠଟ ଇତ୍ୟାଦି କରାଯାଇଥାଏ ।

- ବୃକ୍ମରେ ଥିବା ଦାଗ ଚିହ୍ନଟ ପରୀକ୍ଷା : ଏଡିଏଏଏଏ ବୃକ୍ମ ସ୍କାନ, ବୃକ୍ମରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଦାଗ ବା କ୍ଷତ ଚିହ୍ନକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅତି ଉଚିତ୍ ମ ପ୍ରଣାଳୀ । ତି ଏମ୍ ଏସ୍ ଏ (ଡୋଲମେର କ୍ୟାପ୍‌ଟୋସୁସିନିକ୍ ଏସିଡ୍) ସ୍କାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ଯାଧାରଣତଃ ୩ରୁ ୬ ମାସ ସ୍କୁଟିଆଇ ହେବାପରେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ ।

• ବ୍ଲୁଡର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫିକ୍ ପଠନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରେ ।
ଭଏଡିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ରେଥ୍ରୋଗ୍ରାଫି କ'ଣ ? କେତେବେଳେ ଏବଂ କିପରି ଏହା କରାଯାଏ ?

- ଭଏଡିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ରେଥ୍ରୋଗ୍ରାଫି ଠଉଟ୍ୟ (ପୂର୍ବରୁ ମିକ୍‌ଟ୍ୟୁରେଟିଙ୍ଗ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ରେଥ୍ରୋଗ୍ରାଫି) - ଗଉଟ ନାମରେ ଜଣାଥିଲା) ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ୍ସ-ରେ ପରୀକ୍ଷା । ଏଥିରୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ମୂତ୍ର ସହ ମୃତ୍ୟୁନଳା ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ ଭେସିକୋ ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ରିଫ୍ଲୁକୁ ଜଣାପଡେ ।
- (ଠଉଟ୍ୟ) ଭିସିୟୁଜି ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଏକ ସର୍ବମ୍ଭାବ୍ୟ ସ୍ତରର ପରୀକ୍ଷା । ଯାହାକି ଭେସିକୋସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ରିଫ୍ଲୁ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରକୋପର ମାତ୍ରା (ଗ୍ରେଡିଙ୍ଗ୍) ଏବଂ ବ୍ଲୁଡର ଅସ୍ୱାଭିକତା ଏବଂ ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ବା ମୃତ୍ୟୁନଳା ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମସ୍ତ ଅସୁବିଧା ଗୁଡିକୁ ବାହାର କରିଥାଏ ।
- ୨ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲା ସ୍କୁଟିଆଇର ଶିକାର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ।
- ସ୍କୁଟିଆଇର ଚିକିତ୍ସା କଲାପରେ ଭିସିୟୁଜି କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ଯାଧାରଣତଃ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବାର ଏକ ସପ୍ତାହ ପରେ ।
- ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ସ୍ମୃତିନାମା ବ୍ଲୁଡରକୁ କ୍ୟାଥେଟର ଦ୍ୱାରା କଡା ପଚନମୁକ୍ତ ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଆବିବାୟୋଟିକ୍ ଦିଆଯାଇ ତାର କ୍ଷମତା ମୂତ୍ରାବକ ବୈସାଦୃଶ୍ୟ (ରେଡିଓ ଓପେକ୍

ଆୟୋଡିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଡାଏ ଫ୍ଲୁଇଡ୍ ଯାହାକି ଏକ୍ସ-ରେ ଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଇପାରିବ) ରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଏ ।

- ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଏକ୍ସ-ରେ ଚିତ୍ର ନିଆଯାଏ । ଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ, ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଏବଂ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଚିତ୍ର ନିଆଯାଏ ।
- ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଆନାଟୋମିର ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା, ମୃତ୍ୟୁନଳା ବା ବ୍ଲୁଡରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଏବଂ ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଥାଏ ।
- ମୂତ୍ରଧାର ବ୍ଲୁଡରରୁ ପଛକୁ ଫେରି ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକୁ ଯିବାର ଅବସ୍ଥାକୁ ଭି ସି ସ୍କୁ ଜି ସନ୍ଧାନ କରିପାରେ ଯାହାକୁ ଭେସିକୋସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ରିଫ୍ଲୁକୁ କୁହାଯାଏ । ଶିଶୁପୁତ୍ର ମାନଙ୍କର ପୋଷ୍ଟେରିଅର ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ଭାଲଭର ସନ୍ଧାନ କରିବାପାଇଁ ଭିସିୟୁଜି ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ପରୀଶ୍ରାମନା ବା ମୃତ୍ୟୁନଳା ସଂକ୍ରମଣର ପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା :

୧. ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିକ ଗ୍ରହଣ କରିବା । ଏହା ପରିଶ୍ରା ପତଳା କରେ ଏବଂ ଜୀବାଣୁ ସବୁ ବ୍ଲୁଡର ଓ ପରିଶ୍ରାମନାରୁ ଧୋଇ ବାହାର କରିଦିଏ ।
୨. ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଡିନି ଘା ।ରେ ଥରେ ପରିଶ୍ରା କରାଇଦେବା ଉଚିତ୍ । ବ୍ଲୁଡରରେ ଦୀର୍ଘ ସମୟଧରି ମୂତ୍ର ରାପି ରଖିଲେ ଜୀବାଣୁ ବଢିବାର ସୁଯୋଗ ପାଏ ।
୩. ପିଲାମାନଙ୍କର ଯୌନାଙ୍ଗ ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ରଖିବା ଜରୁରୀ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶୌଚ ସମୟରେ ଆଗରୁ ପଛକୁ ଶୌଚ କଲାବେଳେ ଧୋଇବା ଉଚିତ୍ (ପଛରୁ ଆଗକୁ ନୁହେଁ) । ମଳଦ୍ୱାରରୁ ସ୍କେନୋଗ୍ରାଫି ବା ମୃତ୍ୟୁନଳାକୁ ଜୀବାଣୁମୁକ୍ତ କରିବାର ପୂର୍ବ ସତର୍କତା ସର୍ବପ୍ରଥମ ଏହି ବିଧିକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୪. ପିଲାମାନଙ୍କର ସମୟାନୁକ୍ରମେ ତାଲପର ବଦଳାଇବା ଉଚିତ୍ କାରଣ ପିଲାମାନେ ମଳମୂତ୍ର ତ୍ୟାଗ କରିବାର ବେଶୀ ସମୟପରେ ତାଲପର ବଦଳାଇଲେ, ମଳ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଯୌନାଙ୍ଗ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥାଏ ।
୫. ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସୁତା ନିର୍ମିତ ଅଫ୍‌ବସ୍ ପିନ୍ଧିବାପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଉଚିତ୍, ଯେଉଁଥିରେ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ହୋଇପାରୁଥିବ । ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟଦାୟକ, ଟିପା, ନାଇଲନ୍ ଅଫ୍‌ବସ୍ ନ ପିନ୍ଧାଇବା ଉଚିତ୍ ।
୬. ବୁଡି ବୁଡି ଗାଧୋଇବାକୁ ବାରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
୭. ଲିଙ୍ଗାଗ୍ରହଣଦିନ ହୋଇନଥିବା ପୁଅମାନଙ୍କର ଯୌନାଙ୍ଗର ଶିଷିକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରୁଥିବା ଚର୍ମକୁ ସବୁଦିନ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।

୮. ଭି ସ୍କୁ ଆର ପିଲାମାନଙ୍କର ବାରମ୍ବାର ଦୁଇରୁ ତିନିଥର ପରିଶ୍ରାମ କରି ବ୍ଲୁଡର ଖାଲି କରାଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ ଯେପରିକି ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ପରିଶ୍ରାମ ରହି ନଥାଏ ?

୯. ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରୁପ ଦୀର୍ଘଦିନଧରି କମ୍ ମାତ୍ରାର ଆଂବାୟୋଟିକ ଖାଇବା ଜାରି ରଖିବା ଉଚିତ୍ (ପ୍ରୋଫିଲ୍ୟାକ୍ଟିକ୍) ଏହି ମାପକ କେତେକ କ୍ଲିନିକ୍ ସ୍କୁଟିଆଇ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଚିକିତ୍ସା

ସାଧାରଣ ମାପକ :

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ସମସ୍ତ ପୂର୍ବ ସତର୍କତାର ସମସ୍ତ ମାପକକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଶିଖିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସ୍କୁଟିଆଇରେ ପାଡିତ ପିଲାଙ୍କୁ ଅଧିକ ପାଣି ପିଇବାକୁ କହିବା ଉଚିତ୍ । ତାତ୍ତ୍ଵଗୋଳରେ ଚିକିତ୍ସିତ ସମସ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ସାଲାଇନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ଦେବା ଦରକାର ।
- ଜ୍ୱରହେଲେ ଉଚିତ୍ ଔଷଧି ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଚିକିତ୍ସାପରେ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ଆସି ଭଲ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ସଂକ୍ରମଣ କେତେ ପରିମାଣରେ
- ପରିଶ୍ରାମ ପରୀକ୍ଷାର କ୍ରମାଗତ ଅନୁସରଣ କରି ସଂକ୍ରମଣ ନଥିବାର ଦୃଢ଼ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
- ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସମସ୍ତ ସ୍କୁଟି ଆଇ ଆକ୍ରାମିତ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଜରୁରୀ ।

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସା :

- ସ୍କୁଟିଆଇ ପିଲାମାନଙ୍କର ବୃକ୍କକର କ୍ରମୋନୁଡି ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ, ଆଂବାୟୋଟିକ୍ ଚିକିତ୍ସାରେ ବିଳମ୍ବ ହେବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ମୂତ୍ର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି, କେଉଁ ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ ଦାୟୀ ଏବଂ ଏହାର ଉଚିତ୍ ଆଂବାୟୋଟିକ୍ ଚୟନ କରି ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ।
- ପିଲା ଯଦି ଅତିମାତ୍ରାର ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାମିତ ହୁଏ, ବାଁ ହୁଏ ଅସହ୍ୟ ବାହ୍ୟ ଯକ୍ଷଣ ହୁଏ ଏବଂ ପାଟିବାଟେ ଔଷଧ ଖାଇବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଏ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡେ ତେବେ ତୁରନ୍ତ ତାତ୍ତ୍ଵଗୋଳରେ ଭର୍ତ୍ତିକରାଇ ଶିରାଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ଆଂବାୟୋଟିକ୍ ଦେବା ଜରୁରୀ ହୋଇପଡେ । ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଅତି ଛୋଟ ଛୁଆ ଏବଂ କିଛି ମାସର ଛୁଆଙ୍କ ସ୍କୁଟିଆଇ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଉଚିତ୍ ଯତ୍ନ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା କରାଯିବା ଜରୁରୀ ।

• ଗରୁ ୬ମାସ ବୟସର ପିଲା ଯିଏ କି ଦୁର୍ବଳ ଓ ଅସୁସ୍ଥ ନଥିବ ଏବଂ ପାଟିବାଟେ ଔଷଧ ଖାଇପାରୁଥିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ପାଟିବାଟେ ଖାଇପାରୁଥିବା ତରଳ ଆଂବାୟୋଟିକ୍ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।

• ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତାତ୍ତ୍ଵରକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ପିଲାଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାର ଆଂବାୟୋଟିକ୍ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ଔଷଧର ପୁରାକୋର୍ସ ତାତ୍ତ୍ଵରକ ଅନୁସାରେ ଖୁଆଇବା ଉଚିତ୍ ଯଦିଓ ସ୍କୁଟି ଆଇ ର ଲକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଟର ନହୁଏ ।

ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ :

ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍କୁଟି ଆଇ ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ, ଅନିହିତ କାରଣକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାପାଇଁ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ, ଭିସିୟୁଜି ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ଡିଏମ୍ ଏସ୍ ଏସ୍ ସ୍ଵାଧୀନ କରାଯିବା ଜରୁରୀ । ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ସ୍କୁଟି ଆଇର ତିନୋଟି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିକିତ୍ସାଗତ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ଭି ସ୍କୁ ଆର (୦ଟକ), ପୋଷ୍ଟେରିୟର ସ୍କୁରେଥ୍ରାଲ ଭାଲଭସ୍ ଏବଂ ବୃକ୍କକ ପଥୁରୀ । ଅନିହିତ କାରଣ ଅନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାତ୍ତ୍ଵରକ ଚିକିତ୍ସାର ଅନୁକରଣ, ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ, ଏବଂ ଦୀର୍ଘସ୍ତ୍ରାୟୀ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରୁପ ଆଂବାୟୋଟିକ୍ ଚିକିତ୍ସାର ଯୋଜନା କରାଯାଏ । କେତେକ ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାର ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ଏହା ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍କୁରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ମିଳିତ ସହଯୋଗରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପୋଷ୍ଟେରିୟର ସ୍କୁରେଥ୍ରାଲ ଭାଲଭସ୍ :

ପୋଷ୍ଟେରିଅର ସ୍କୁରେଥ୍ରାଲ ଭାଲଭସ୍ (୦୯୦)ହେଉଛି ଏକ ଜନ୍ମଗତ ଅସ୍ଵାଭାବିକତା ମୂତ୍ରନଳୀର । ଯାହାକି ପୁଅ ପିଲାମାନଙ୍କର ହୋଇଥାଏ । ନିମ୍ନ ପରିଶ୍ରାମନଳୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧକର ପି ସ୍କୁ ଭି ଏକ ସାଧାରଣ କାରଣ ।

ମୌଳିକ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ଵ : ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଟିସ୍ୟୁରେ ଭାଙ୍ଗି ସୃଷ୍ଟି ହେବାଦ୍ୱାରା ପି ସ୍କୁ ଭିରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପରିଶ୍ରାମ ଧାର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ରହେ । ଏଥିରେ ପକ୍ଷାତ୍ ଚାପ ମୁକ୍ତାଶୟ ଉପରେ ପଡିବା ଯୋଗୁଁ ପରିଶ୍ରାମନଳୀରେ ବାଧକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପରିଶ୍ରାମ ଧାର ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଅବହିତ ଭାବରେ ମୁକ୍ତାଶୟର ଆକାର ବୃଦ୍ଧିପାଏ ଏବଂ ଏହାର ମାଂସପେଶୀ କାନ୍ଥ ଗୁଡିକ ସ୍ଥୂଳ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ ।

ସାମଗ୍ରୀକ ଭାବେ ବହୁଥିବା ମୁକ୍ତାଶୟର ଚାପ, ବୃକ୍କକ ଓ ମୂତ୍ରାମଳା ଉପରେ ପଛୁଆ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ କରେ । ଏହାର ଫଳସରୁପ ବୃକ୍କକରୁ ମୁକ୍ତାଶୟକୁ ମୂତ୍ର ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ବୃକ୍କକର ସଂପ୍ରସାରଣ ଘଟେ । ଯଦି ସଂପ୍ରସାରଣର ଚିହ୍ନଟ ଉଚିତ୍ ସମୟରେ ନହୋଇପାରିଲେ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା କରାନଗଲେ ତେବେ ଏହା କ୍ଲିନିକ୍ ବୃକ୍କକ ରୋଗ ଆଡକୁ ଗତିକରେ । ୨୫% ରୁ ୩୦% ପିଲା

ପିୟୁ ଭି ଆଇ ଜନ୍ମ ନିଅଁ ଏବଂ ପ୍ରାୟତଃ ଏମାନେ ଶେଷ ସ୍ତରର ବୃକ୍କ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । ତେଣୁ ଶିଶୁ ବା ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପିୟୁ ଭି ହେଉଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ।

ଲକ୍ଷଣ : ପୋଷ୍ଟେରିଅର ସ୍କୁରେଥ୍ରାଉର ଭାଲଭର ଲକ୍ଷଣ ହେଉଛି ପରିଶ୍ରାଉ ଧାରା କମିଯିବା, ଗୋପା ଗୋପା ପରିଶ୍ରା ହେବା, ମୃତ୍ତ ନିଷ୍କାସନ ବେଳେ ଯତ୍ନଶୀଳ ଅନୁଭବ କରିବା, ବିଛଣା ଓଦା ହୋଇଯିବା, ଚଳିପେଟ ଭି ଲାଗିବା (ସୁପ୍ରା ପ୍ୟୁବିକ୍ ରିଜନ) ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କଲେ ମୂତ୍ରାଶୟକୁ ଅନୁଭବ କରିହେବା ଏବଂ ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ ଇତ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷଣ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ।

ରୋଗ ଚିହ୍ନଟ : ଗୋଟିଏ ପୁତ୍ର ସଂାନ ଜନ୍ମ ପୂର୍ବରୁ ଓ ଜନ୍ମପରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ, ପିୟୁ ଭି ରୋଗର ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ଦିଏ । କିଁ ପିୟୁ ଭି ରୋଗର ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତ ହେବାପାଇଁ ଭିସିୟୁଜି ପରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ, ପୋଷ୍ଟ-ନାଟାଲ ସମୟରେ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବା ପାଇଁ ।

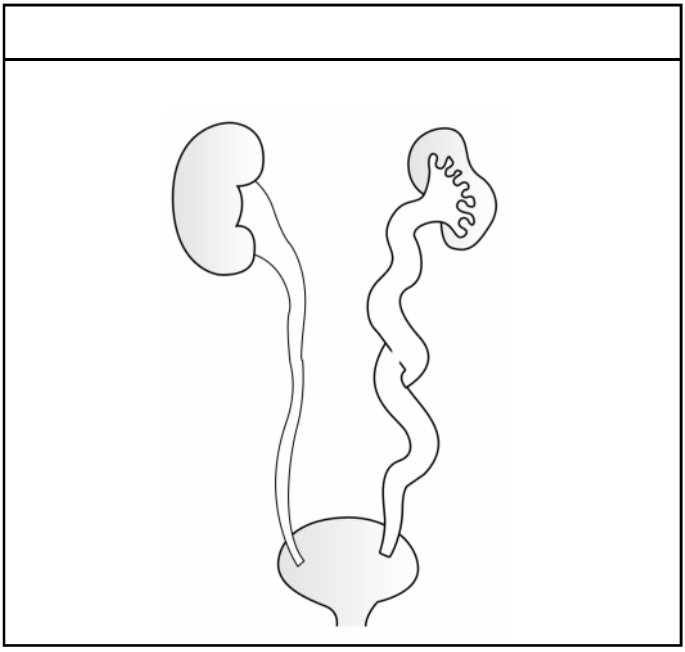
ଚିକିତ୍ସା : ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସକ (ୟୁରୋଲୋଜିଷ୍ଟ) ଏବଂ ବୃକ୍କ ବିଶେଷଜ୍ଞ (ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ) ମିଶିକରି ପିୟୁ ଭି ର ଚିକିତ୍ସା କରନ୍ତି । ତୁରନ୍ତ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଲାଗି ପ୍ରଥମ ଚିକିତ୍ସା ରୂପେ ଏକ ନଳୀକୁ ମୂତ୍ରାଶୟ ମଧ୍ୟକୁ ଭି କରାଯାଏ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ପରିଶ୍ରାକୁ ଜମିବାକୁ ନଦେଇ ବାହାରିଯିବାପାଇଁ (ନଳୀଟି ସାଧାରଣତଃ ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟଦେଇ, କୃଚିଟ୍ ସିଧାସଳଖ ଚଳିପେଟର କାନୁଦେଇ ସୁପ୍ରା ପ୍ୟୁବିକ୍ କ୍ୟାଥେଟର) ମଧ୍ୟଦେଇ ଭି କରାଯାଇଥାଏ । ସମକାଳରେ ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି କରିବାପାଇଁ, ସମର୍ଥକ ମାପକ ଯେପରିକି ସଂକ୍ରମଣର ଚିକିତ୍ସା, ରକ୍ତହୀନତା, ଏବଂ ବୃକ୍କକ୍ଷତି; ଅପୂର୍ଣ୍ଣସାଧନାକୁ ଠିକ୍ କରିବା ପାଇଁ ଚରଳ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଅସାଧାରଣତାକୁ ଦୂର କରିବାପାଇଁ ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥା ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ପିୟୁ ଭିର ଗୁଣାତ୍ମକ ଚିକିତ୍ସା ହେଉଛି ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଯାହାକି ଏକ ସମର୍ଥ ମାପକ । ସ୍କୁରେଥ୍ରୋ ବା ମୂତ୍ରନଳୀରେ ଥିବା ଭାଲଭକୁ ଯୁରୋଲୋଜିଷ୍ଟ ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି ମାଧ୍ୟମରେ ବାହାର କରିଦିଅଁ । ସ୍କୁ ଟି ଆଇର ବିପଦ, ବୃଦ୍ଧିର ସମସ୍ୟା, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଅସାଧାରଣତା, ରକ୍ତହୀନତା, ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, କ୍ରନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତ ପିଲା ଜୀବନବ୍ୟାପି କ୍ରମାଗତ ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ସହ ଅନୁଗମନ କରନ୍ତି ।

ଭେସିକୋୟୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲକ୍ସ (VUR) :

ଭିୟୁ ଆର ହେଉଛି ଏକ ଅବସ୍ଥା, ଯେଉଁଥିରେ ଅସାଧାରଣ ଭାବେ ମୂତ୍ରର ଧାର ଓଲଟା ଅର୍ଥାତ୍ ମୂତ୍ରାଶୟରୁ ସ୍କୁରେଟର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବୃକ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରିଥାଏ । ଏହା ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱ କିମ୍ବା ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

ମୂତ୍ର ବୃକ୍କରେ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ମୂତ୍ରଧାର ତଳପଟରେ ରହିଥିବା ସୁରିନାରା ବ୍ଲାଡର ଆଡକୁ ବହିଯାଏ । ତା ପରେ ତଳକୁ ସ୍କୁରେଟର ଆଡକୁ ପୁଣି ସ୍କୁରେଟରରୁ ବ୍ଲାଡର ଆଡକୁ ଫେରି ଥାଏ ।

ମୂତ୍ର ତ୍ୟାଗ କରିବା ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ମୂତ୍ରାଶୟ ମୂତ୍ରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ ସେତେବେଳେ ମୂତ୍ରାଶୟ ଏବଂ ସ୍କୁରେଟର ମଝିରେ ଥିବା ଭାଲଭ ପରିଶ୍ରାଉ ପଛୁଆ ଗତିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିଥାଏ । ତୃତୀୟ ଭାଲଭର ଗଠନ ହେଉଛି ଭିୟୁ ଆର ହେବାର କାରଣ ।

ମୂତ୍ରାଶୟରୁ ସ୍କୁରେଟରକୁ ଏବଂ ବୃକ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୂତ୍ରର ପଛୁଆ ଗତି ଅନୁସାରେ ଭିୟୁ ଆର (୦ଟକ) ଚାରୁତାକୁ ସଙ୍କ୍ରମଣ ଅତିମାତ୍ରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯାଇଥାଏ (ଗ୍ରେଡ ଓ ସ୍କେ ୦) ।

ଭେସିକୋୟୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲକ୍ସର କାରଣ କ'ଣ ?

ଭିୟୁ ଆର ଦୁଇପ୍ରକାରର ଦେଖାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ପ୍ରାଥମିକ ଭିୟୁ ଆର ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟକି ମାଧ୍ୟମିକ ଭିୟୁ ଆର, ଯାହାକି ଜନ୍ମ ସମୟରୁ ରହିଥାଏ । ମାଧ୍ୟମିକ ଭିୟୁ ଆର ଯାହାକି ଯେକୌଣସି ବୟସରେ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ବ୍ଲାଡର ବା ସ୍କୁରେଥ୍ରାରେ ହୋଇଥିବା ଅସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ବ୍ଲାଡରର ସଂକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥାଏ ।

ଭେସିକୋୟୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲକ୍ସର ଲକ୍ଷଣ କ'ଣ ?

ଭିୟୁ ଆରର ସେମିତି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିହ୍ନ ବା ଲକ୍ଷଣ ନଥାଏ । କିଁ କ୍ରମାଗତଭାବେ ସଂକ୍ରମଣର ପୁନରାଗମନ ହେଉଥିଲେ (ଟେଞ୍ଡ) ର ତେବେ ଭିୟୁ ଆର ହେବାର ଏହା ଏକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ।

ହୋଇପାରେ । ବଡ଼ ପିଲାମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ନିର୍ଗତ କିମ୍ବା ବୃକ୍କଜ ହାନି, ଚିକିତ୍ସା ବିହୀନ ଡାକ୍ତର ଭେସିକୋ ସ୍ଫୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ କାରଣରୁ ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ଭେସିକୋ ସ୍ଫୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ ରୋଗର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇପାରିବ ?

ଭି ସ୍କୁ ଆର ହୋଇଥିବାର ସମେହ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ ଡାକ୍ତର କରାଗଲେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଡାକ୍ତର ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :

୧. ଭି ସ୍କୁ ଆର ପାଇଁ ମୌଳିକ ରୋଗ ନିଦାନ :

- ଭବିଷ୍ୟତ ସିଷ୍ଟେମ୍ ସ୍ଫୁରେଟ୍ରୋଗ୍ରାମ - ଠଉଟ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ସର୍ତ୍ତସମ୍ପର୍କ ରୋଗ ନିଦାନ ପଦ୍ଧତି ଯେଉଁଥିରେ ଭେସିକୋ ସ୍ଫୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ ର ଡାକ୍ତରୀ ବା ଗ୍ରେଡିଂକୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଏ ।
- ଭେସିକୋ ସ୍ଫୁରେଟେରାଲ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସକୁ ଡାକ୍ତର ମାତ୍ରା ଅନୁସାରେ ବିଭାଗୀକରଣ କରାଯାଏ । କେତେମାତ୍ରାର ମୂତ୍ର ସ୍ଫୁରେଟର ଓ ବୃକ୍କଜକୁ ପକ୍ଷାତ୍ ଗତିରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛି ତାହା ଭି ସ୍କୁ ଆର ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ସୂଚିତ କରେ । ରୋଗର ଭବିଷ୍ୟତ ନିରୂପଣ ଏବଂ ରୋଗୀକୁ ଉଚିତ୍ ଚିକିତ୍ସା ଦେବାପାଇଁ ରୋଗର ସ୍ତର ନିରୂପଣ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ସକ୍ଷମ ମାତ୍ରାର ଭି ସ୍କୁ ଆର (୦ଟକ) ରେ, ମୂତ୍ର କେବଳ ସ୍ଫୁରେଟରକୁ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ ହୁଏ । ଏହାର ସ୍ତର ଓ ଏବଂ ଓଓ ଅର୍ଗତ) । ପରିଶ୍ରା ଭାରି ମାତ୍ରାରେ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ ହୋଇଥିଲେ, ଏହା ସ୍ଫୁରେଟେରାଲ ଚର୍ଚ୍ଚୋସିଟି ସହିତ ଏହା ସ୍ଫୁରେଟରର ସଂପ୍ରସାରଣ ଏବଂ ମାତ୍ରାଧିକ ବା ଡାକ୍ତର ବୃକ୍କଜ ସ୍ଫାତି, ଭି ସ୍କୁ ଆରର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ (ସ୍ତର ୦) କ

୨. ଭି ସ୍କୁ ଆରର ଅତିରିକ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ

- ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ଅନୁଶୀଳନ : ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା : ମୌଳିକ ପରୀକ୍ଷା ସାଧାରଣତଃ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ ଶ୍ଵେତ ରକ୍ତକଣିକା ଏବଂ ସେରମ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ର ସ୍ଥିତି ଜାଣିବାପାଇଁ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ବୃକ୍କଜ ଏବଂ ବ୍ଲୁଡର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ : ବୃକ୍କଜର ଆକାର ଏବଂ ଆୟତ ମାପିବାପାଇଁ ବା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଏବଂ ବୃକ୍କଜ କ୍ଷତିର ଅନୁଶୀଳନ କରିବାପାଇଁ, ବୃକ୍କଜ ପଥୁରୀ, ପ୍ରତିବନ୍ଧକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସ୍ଵାଭାବିକ ଅବସ୍ଥା ଜାଣିବାପାଇଁ ବୃକ୍କଜ ଏବଂ ବ୍ଲୁଡର ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କରାଯାଏ । କିଁ ଏହା ରିଫ୍ଲୁକ୍ସର ସନ୍ଧାନ କରିପାରେ ନାହିଁ ।
- ଡି ଏମ୍ ଏସ୍ ଏ ବୃକ୍କଜ ସ୍କାନ : ବୃକ୍କଜର କ୍ଷତିର ସନ୍ଧାନ କରିବାପାଇଁ ଏହା ଅତି ଉଚ୍ଚ ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଶାଳନ ।

କିପରି ଭେସିକୋସ୍ଫୁରେଟ୍ରାଲ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ?

ଭି ସ୍କୁ ଆର ଚିକିତ୍ସା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଯଦ୍ଵାରା ବୃକ୍କଜର କ୍ଷତି ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିଷେଧ କରାଯାଇପାରିବ । ଭେସିକୋ ସ୍ଫୁରେଟ୍ରାଲ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସର ପରିଚାଳନା ଓ ଚିକିତ୍ସା ରିଫ୍ଲୁକ୍ସର ସ୍ତର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ପିଲାର ବୟସ ଏବଂ ଲକ୍ଷଣ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭର କରେ ।

ଭି ସ୍କୁ ଆର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ଚିକିତ୍ସା, ଅସୋପଟାର ଏବଂ ଏଣ୍ଡୋସୋପିକ୍ ଚିକିତ୍ସା ଇତ୍ୟାଦି ଡିନୋଟି ବିକଳ ରହିଛି । ସ୍କୁଟି ଆଇର ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଭି ସ୍କୁ ଆର ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଧାରଣ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ଚିକିତ୍ସା ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଚିକିତ୍ସା ।

ସକ୍ଷମ ଭି ସ୍କୁ ଆର :

ସକ୍ଷମ ଭି ସ୍କୁ ଆର ମନକୁ ମନ ଭଲ ହୋଇଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ପିଲାର ବୟସ ୫ରୁ ୬ ବର୍ଷ ହେବ ସକ୍ଷମ ଭି ସ୍କୁ ଆର ସତ୍ୟ ଭଲ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ଏହାପାଇଁ ଅସୋପଟାର ଆବଶ୍ୟକ ପଡିନାଏ । ସ୍କୁଟି ଆଇର ନିବାରଣ ପାଇଁ ସେହି ପ୍ରକାର ରୋଗୀକୁ ଦୀର୍ଘଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ଦିନକୁ ଥରେ କିମ୍ବା ଦୁଇଥର ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ଏହାକୁ ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ପ୍ରୋଫିଲକ୍ସିଭ୍ କୁହାଯାଏ । ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ପ୍ରୋଫିଲକ୍ସିଭ୍ ସାଧାରଣତଃ ୫ ବର୍ଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ମନେରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ଭି ସ୍କୁ ଆର କୁ ଠିକ୍ କରେ ନାହିଁ । ନାଇଟ୍ରୋଫ୍ୟୁରାନଟୋନ୍ ଏବଂ କ୍ଲୋଟିମୋକ୍ସାଲୋଲ୍, ଆର୍ବିକୋଟିକ୍ସ ପ୍ରୋଫିଲକ୍ସିଭ୍ ପାଇଁ ପସନ୍ଦ ଯୋଗ୍ୟ ଔଷଧ ।

ଭି ସ୍କୁ ଆର ୦ଟକ ଆକ୍ରାମ ସମସ୍ତ ପିଲା ସ୍କୁଟି ଆଇ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ (ପୂର୍ବରୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି) ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସ୍କୁଟି ଆଇ କୁ ଜାଣିବାପାଇଁ ସାମୟିକ ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ । ଭି ସ୍କୁ ଜି ଏବଂ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ ବର୍ଷକୁ ବାରମ୍ବାର କରି ସ୍ଥିର କରାଯାଏ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ କେତେ କମିଯାଇଛି ।

ଡାକ୍ତର ମାତ୍ରାର ଭି ସ୍କୁ ଆର : ଡାକ୍ତର ମାତ୍ରାର ଭି ସ୍କୁ ଆର ସତ୍ୟ ଠିକ୍ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଆକ୍ରାମ ପିଲାଙ୍କର ଅସୋପଟାର ଆବଶ୍ୟକ ପଡିନାଏ କିମ୍ବା ଏଣ୍ଡୋସୋପିକ୍ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ ପଡେ ।

ଖୋଲା ଅସୋପଟାର ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ କୁ ଠିକ୍ କରେ ଯଦ୍ଵାରା ପରିଶ୍ରା ପକ୍ଷାତ୍ ଗତିକୁ ଦୂର କରିହୁଏ । ଏହି ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାର ସୁବିଧା ହେଉଛି ଉଚ୍ଚ ସଫଳତା, ଏବଂ ଏହାର ସଫଳତାର ହାର ହେଉଛି (୮୮ ରୁ ୯୯% ପ୍ରତିଶତ) ।

ତୀବ୍ର ମାତ୍ରାର ଭି ସ୍ତୁ ଆର ପାଇଁ ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପିକ ଚିକିତ୍ସା ହେଉଛି ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପିକ ପ୍ରୟୋଗ କୌଶଳର ସୁବିଧା ହେଉଛି ବାହ୍ୟରୋଗୀ ଯୋଜନା ଅ'ର୍ଗିତ, କେବଳ ୧୪ ମିନିଟ୍ ସମୟ ନେଇଥାଏ, କମ୍ ସ'କଟ'ଯୁକ୍ତ ଏବଂ କୌଣସି କଟାକଟିର ଆବଶ୍ୟକ ନଥାଏ । ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପିକ ଚିକିତ୍ସା ସାଧାରଣ ନିଶ୍ଚେତକ ଦିଆଯାଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପ ସାହାଯ୍ୟରେ (ଆଲୋକିତ ଟ୍ୟୁବ୍) ଗୋଟିଏ ସତନ୍ତ୍ର ବଳକିଙ୍କ ଜିନିଷ (ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ - ଡେକ୍ଟ୍ରୋକ୍ରାନୋମୋର / ହାଇଲୁରୋନିକ୍ ଏସିଡ୍ କୋପୋଲିମର-ଡିଫ୍ଲୁକୁ) ଅ'କ୍ଷେପଣ କରାଯାଏ ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ଫୁରେଟର ବ୍ଲୁଡର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥାଏ । ସ୍ଥଳକାୟ ଜିନିଷକୁ ସ୍ଫୁରେଟର ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ସ୍ଫୁରେଟରକୁ ଆସୁଥିବା ପରିଶ୍ରୀର ପଛୁଆ ପ୍ରବାହକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ରିଫ୍ଲୁକୁ ନ ହେବାର ସଫଳତା ହାର ୮୦% ରୁ ୯୦% । ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପିକ ଚିକିତ୍ସା, ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ୦ଟକ ଭି ସ୍ତୁ ଆରରେ ପାତିତ ହୋଇ ଦୀର୍ଘବର୍ଷ ଧରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଆିବାୟୋଟିକ୍ ଚିକିତ୍ସାର ସୁବିଧାଜନକ ବିକଳ ଚିକିତ୍ସା ।

ଅନୁଗମନ କରିବା : ଭି ସ୍ତୁ ଆରରେ ଆକ୍ରା' ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନିରୀକ୍ଷଣରେ ଓଜନ, ରକ୍ତଚାପ, ପରିଶ୍ରୀର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ଜୀବନସାରା କରାଯିବା ଜରୁରୀ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ୍ ?

ମୂତ୍ରନଳୀ ସ'କ୍ରମିତ ପିଲା ଚୁର୍' ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବା ଆଶ୍ୟକ ଯଦି :

- ଜ୍ୱର ଲାଗିରହେ, ଥଣ୍ଡା ଲାଗିରହେ, ମୂତ୍ର ତ୍ୟାଗ ସମୟରେ ଯକ୍ଷଣା କିମ୍ବା ଜ୍ୱଳନ ଅନୁଭବ ହୁଏ, ପରିଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ହୁଏ ଅଥବା ପରିଶ୍ରୀରେ ରକ୍ତ ପଡେ । ଯଦି ଅରୁଚି କିମ୍ବା ବା' ହୁଏ ତେବେ ତା'ର ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ଡରଲ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ପିଇବ ଏବଂ ଔଷଧ ଖାଇବ ।
- କମ୍ ଡରଲ ପିଉଥିବା ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ବା' ଯୋଗୁଁ ଶରୀରରୁ ଜଳିକ୍ଷା'ଶ କମିଗଲେ ।
- ପଛପାଖ ତଳ ଭାଗରେ କିମ୍ବା ତଳି ପେଟରେ ଯେକଣା ହେଲେ ।
- ଚିତ୍ତଚିତା ଲାଗିଲେ, ଭୋକ ନ ଲାଗିଲେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେଲେ କିମ୍ବା ପିଲା ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲେ ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରୀ

ବେତଡ଼େଡ଼ିଙ୍ଗ ବା ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ମୂତ୍ର ତ୍ୟାଗ କରିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଏକ ସାଧାରଣ ଏବଂ ସ୍ୱଭାବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରୀ 'ରାତ୍ରକାଳୀନ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ମୂତ୍ର ତ୍ୟାଗ' ନା ବୃକ୍ତକର ରୋଗ ନା ଦୁଷ୍ଟ ପଣିଆ, ନା ପିଲାଙ୍କର ଅଳସୁଆମିର ଫଳ । ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଏହା ସତ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ପିଲା ବଡ ହେବାମାତ୍ରେ ବିନା ଚିକିତ୍ସାରେ ସତ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଯାହାହେଉ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରୀ ଏକ ଦୁଃଖ ବା ପରିତାପର ବିଷୟ । ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ପାଇଁ ଏବଂ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ଅସୁବିଧା ଏବଂ ହତୋତ୍ସାହର କାରଣ ହୋଇଥାଏ ।

କେତେଭାଗ ପିଲା ଶଯ୍ୟା ପରିଶ୍ରୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରା' ହୁଅ' ଏବଂ କେତେବର୍ଷରେ ଏହା ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ ?

ପିଲା ବିଛଣାରେ ପରିଶ୍ରୀ କରିବା ଅତି ସାଧାରଣ । ଏହା ୬ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତି ସାଧାରଣ । ପା ବର୍ଷ ବୟସର ପ୍ରାୟତଃ ୧୫ ରୁ ୨୦ ଭାଗ ପିଲାଙ୍କର ବିଛଣାରେ ପରିଶ୍ରୀ ହୋଇଯାଏ । ବୟସ ବଢିବା ସହ ଏହାର ମାତ୍ରା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ କମିଯାଏ । ବୟସ ବଢିବା ସହ ଏହାର ମାତ୍ରା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ କମିଯାଏ । ୧୦ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ୫ ଭାଗ, ୧୫ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ୨ ଭାଗ ଏବଂ ପ୍ରାୟ ବୟସ ବେଳକୁ ୧ ଭାଗରୁ କମ୍ ଲୋକଙ୍କର ହୋଇଥାଏ ।

କେଉଁ ପିଲା ଶଯ୍ୟା ପରିଶ୍ରୀ ରୋଗରେ ଆକ୍ରା' ହୁଅ' ?

- ଯେଉଁ ପିଲାଙ୍କର ପିତା ମାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ରୋଗରେ ଆକ୍ରା' ହୋଇଥିବେ ।
- ଯାହାର ସ୍ୱାୟତ୍ତବିକ ଉନ୍ମତି ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଥିବ, ଯଦ୍ୱାରା ପିଲାର ବ୍ଲୁଡର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ବୋଲି ଜାଣିବାର ଶକ୍ତି କମିଯାଇଥିବ ।
- ଗାଢ ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇଥିବା ପିଲାର ।
- ଝିଅପିଲାଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ପୁଅ ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଅତ୍ୟ' ସାଧାରଣ ।
- ଏପରି ଅସୁବିଧା ହୁଏତ ଆରମ୍ଭରୁ ହୋଇଥାଏ ଅଥବା ମନସ୍ତାିକ କିମ୍ବା ଶାରୀରିକ ଚାପ ଯୋଗୁଁ ଏହା କ୍ରମାଗତ ବଢେ ।

- ବହୁତ କମ୍ ପୁଅପିଲା ପ୍ରାୟତଃ ୨ରୁ ୩ ପ୍ରତିଶତ ପିଲାଙ୍କର ଡାକ୍ତରୀ ଅସୁବିଧା ଯେପରିକି ପରିଶ୍ରାମଳା ସଂକ୍ରମଣ, ମଧୁମେହ, ବୃକ୍କହାନି, ପିନ୍‌କ୍ୟୁମ୍, କୋଷ କାଠିନ୍ୟ, ଛୋଟ ବ୍ଲଡର ଜନିତ ଅସୁବିଧା, ମେରୁଦଣ୍ଡରେ ଅସାଧିକତା କିମ୍ବା ଯୁରେଥ୍ରାଲ୍ ଭାଲଭର ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ଶଯ୍ୟା ପରିଶ୍ରା ହୋଇଥାଏ ।

ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର କେତେବେଳେ ଏବଂ କେଉଁ ଡଫ୍ କରାଯାଏ ?

ବିଛଣା ବା ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରୁଥିବା ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଡାକ୍ତରୀ କିମ୍ବା ଗଠନଗତ ଅସୁବିଧାର ସନ୍ଦେହ କରାଯାଏ ସେତେବେଳେ ଡଫ୍ କରାଯାଏ । ବାରମ୍ବାର କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି - ପରିଶ୍ରା ପରୀକ୍ଷା, ରକ୍ତ ଶର୍କରା, ଏକ୍ସ-ରେ ଏବଂ ଅଲଟ୍ରାସାଉଣ୍ଡ କିମ୍ବା ବୃକ୍କ ଓ ବ୍ଲଡରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇମେଜିଂ ପରୀକ୍ଷା ।

ଟିକିସ୍ତ୍ରା : ବିଛଣାରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ହେଉଛି ସତ୍ୟ ପ୍ରକୃତ । ଏହା ଜାଣିଶୁଣି କେହି କରେନାହିଁ । ତେଣୁ ପିଲାକୁ ଏଥିପାଇଁ ଦଣ୍ଡଦେବା, ଗାଳିଦେବା, ମାତଦେବା, ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପିଲାକୁ ସାମାଜିକ ଦେଇ ଦୁଃଖାଇଦେବା ଉଚିତ୍ ଯେ ବିଛଣାରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟ ଅନୁସାରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ।

ଶଯ୍ୟା ପରିଶ୍ରା ପାଇଁ ମିଶ୍ରିତ ଟିକିସ୍ତ୍ରା କରାଯାଏ ଯଥା ଶିକ୍ଷା, ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ଟିକିସ୍ତ୍ରା, ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ତରଳଦ୍ରବ୍ୟ ପିଇବା ଏବଂ ମୁତ୍ରତ୍ୟାଗ କରିବା ଅଭ୍ୟାସର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଇତ୍ୟାଦି । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଶଯ୍ୟା ପରିଶ୍ରା ବନ୍ଦ ନହେଲେ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁକରଣ ସହିତ ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମୟର ସତର୍କ ଘି ଏବଂ ଔଷଧ ଟିକିସ୍ତ୍ରା କରାଯାଇପାରେ ।

୧. ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଟିକିସ୍ତ୍ରା :

- ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ବିଷୟରେ ପିଲା ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଜ୍ଞ ଜ୍ଞାନ ପାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ଶଯ୍ୟା ପରିଶ୍ରା ପିଲାମାନଙ୍କର ଦୋଷ ବା ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ, ତେଣୁ ପିଲାଙ୍କ ଉପରେ ରାଗିବା ବା ସେମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରାଇବା ଅନୁଚିତ୍ ।
- ଏହା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଖରାପ କରିପାରେ ।
- ବିଛଣାରେ ବା ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା କାରଣରୁ କେହି ପିଲାଙ୍କୁ ଉତ୍ୟକ୍ତ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
- ପିଲାକୁ ଚାପମୁକ୍ତ କରିବାପାଇଁ, ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରୁଥିବା ଯୋଗୁଁ ସେ କୌଣସି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବନାହିଁ ଏବଂ ପରିବାରର ଲୋକେ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏପରି ସମସ୍ୟା କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥିବାରୁ କିଛିଦିନ ପରେ ତାହା ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ, ଏକଥା ତାକୁ ଦୁଃଖ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।

- ଡାକ୍ତରୀ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ୟା ପିନ୍‌କ୍ୟୁମ୍ ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।
- ରାତ୍ରିରେ ଶୋଇଲାବେଳେ ରାତ୍ରକାଳୀନ ଆଲୋକ ବତୀ ଜଳାଇ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ୱାରା ରାତ୍ରିରେ ପରିଶ୍ରା ଲାଗିଲେ ସେ ସହଜରେ ପରିଶ୍ରାଗାରକୁ ଯାଇ ପାରିବ ।
- ପାଖରେ ବଳକା ଏକ ଯୋଡା ପାଇକାମା, ବେଡସିଟ୍ ଏବଂ ତଉଲିଆ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ୱାରା ପିଲାଟି ପରିଶ୍ରା କରିଦେବା ଯୋଗୁଁ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ, ସଂଗେ ସଂଗେ ଓଦା ବସ୍ତ୍ର ସହଜରେ ଓ ସୁବିଧାରେ ବଦଳାଇ ଦେଇହେବ ।
- ଗଦି ଉପରେ ପ୍ଲ୍ୟଷ୍ଟିକ୍ ଚାଦର ବିଛାଇଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯଦ୍ୱାରା ଗଦି ବା ବିଛଣା ଓଦା ହେବନାହିଁ ।
- ଗୋଟେ ଲମ୍ବା ତଉଲିଆକୁ ବେଡସିଟ୍ ର ତଳେ ରଖିବାଦ୍ୱାରା ବଳକା ପରିଶ୍ରା ତଉଲିଆରେ ଭିଜିଯିବ ଯଦ୍ୱାରା ପିଲା ପୁରା ଓଦା ହେବନାହିଁ ।
- ସକାଳୁ ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ କହିବା ଉଚିତ୍ ଯଦ୍ୱାରା ପରିଶ୍ରା ଗନ୍ଧ ରହିବ ନାହିଁ ।
- ରାତ୍ରିରେ ଶୁଖିଲାରେ ଶୋଇବା ପାଇଁ ପ୍ରୋସ୍ତାହିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ରାତ୍ରିରେ ଶଯ୍ୟାରେ ନମୁଡ଼ିଲେ ପୁରସ୍କୃତ କରିବା ଯଦ୍ୱାରା ଛୋଟ ଉପହାର ପିଲାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥାଏ ।
- କୋଷକାଠିନ୍ୟକୁ ଅବହେଳା ନକରି ତୁରନ୍ତ ଟିକିସ୍ତ୍ରା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

୨. ସାମିତ ତରଳ ଗ୍ରହଣ

- ରାତ୍ରିରେ ଶୋଇବାର ଦୁଇରୁ ତିନିଘ । ପୂର୍ବରୁ ପିଲାକୁ ସାମିତ ତରଳ ପିଇବାକୁ ଦେବା ଉଚିତ୍ । କିଁ ଦିନବେଳେ ପିଲା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ତରଳ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବାର ଦୃଢ଼ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
- ପ୍ୟାଫେନ୍ (ଟା, କର୍ମି) ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଏଡାଇଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- କାର୍ବୋନେଟ୍ ପାନୀୟ (କୋଲା) ଏବଂ ଚକୋଲେଟ୍ ପରି ଖାଦ୍ୟକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ନଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ଏସବୁ ଖାଦ୍ୟ ମୁତ୍ର ତ୍ୟାଗ କରିବାର ଇଚ୍ଛାକୁ ବଢ଼ାଇ ପାରନ୍ତି ଏବଂ ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରିବାର ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ କରିଥାଆନ୍ତି ।

୩. ଶୂନ୍ୟ କରିବା ଅଭ୍ୟାସ ଉପରେ ପରାମର୍ଶ

- ଶଯ୍ୟାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଥର ପରିଶ୍ରା କରିବାପାଇଁ ପ୍ରୋସ୍ତାହିତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ପ୍ରଥମେ ନିୟମିତ କ୍ରମରେ ପରିଶ୍ରା କରି ଖାଲି କରିବ, ଦ୍ୱିତୀୟଥର ନିଦ ଲାଗିବାର କିଛିକ୍ଷଣ ପୂର୍ବରୁ ।

- ଦିନସାରା ଯେତେଥର ପରିଶ୍ରା ଲାଗିଲେ ପରିଶ୍ରାଗାରରେ ଯାଇ ପରିଶ୍ରା କରିବାପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସରେ ପଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ରାତିରେ ପିଲାଟି ଶୋଇବାର ତିନିଘ । ପରେ ଥରେ ଲେଖାଏଁ ତାକୁ ଉଠାଇ ପରିଶ୍ରା କରାଇଦେବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ପଡେ ତେବେ ଆର୍ଲାମ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ଶଯ୍ୟା ଓଦା ହେବାର ନିଶ୍ଚିତ ହେଲେ, ଉଠିବାର ସମୟକୁ ଯଥୋପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରାଯାଇପାରେ ।

୪. ଶଯ୍ୟା ଓଦାର ସତର୍କ ଘି

- ୭ ବର୍ଷ ବୟସରୁ ଅଧିକ ବୟସ୍କ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଶଯ୍ୟା ଓଦା ହେବାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାପାଇଁ ସତର୍କ ଘି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
- ଏହି ସତର୍କ ଘିରେ ଗୋଟେ ସେନ୍ସର ପିଲାର ଅବସ୍ଥା ସହ ଯୋଡା ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ପିଲାଟି ମୃତୁ ନିଶ୍ଚାସନ କରେ, ପ୍ରଥମ ଟୋପା ପରିଶ୍ରା ପଡିବାରୁ ଯହ ଚେତନା ଜାଗ୍ରତ ହୁଏ, ଏବଂ ସତର୍କ ଘି ବାଜିଉଠେ ଏବଂ ପିଲାଟି ଉଠି ପଡେ । ଯଦ୍ୱାରା ଶୈତାଳୟକୁ ଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାଟି ପରିଶ୍ରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ରଖେ ।
- ସତର୍କ ଘି ସାହାଯ୍ୟରେ ଶଯ୍ୟା ଓଦା ହେବାର କିଛିକ୍ଷଣ ପୂର୍ବରୁ ପିଲାଟି ଉଠିଯିବାର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଇପାରେ ।

୫. ବ୍ଲାଡର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟାୟାମ

- ଶଯ୍ୟା ଓଦା କରୁଥିବା ଅନେକ ପିଲାଙ୍କ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି, ସେମାନଙ୍କର ଛୋଟ ମୂତ୍ରାଶୟ । ମୂତ୍ରାଶୟ ବା ବ୍ଲାଡର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ମୂତ୍ରାଶୟରେ ମୃତୁ ଧାରଣା କ୍ଷମତାକୁ ବଢାଇବା ।
- ମୂତ୍ରାଶୟ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ, ଦିନବେଳା ପିଲାକୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେଇ କୁହାଯିବ ଯେ ପରିଶ୍ରା ଲାଗିଲେ ତୁରନ୍ତ ପରିଶ୍ରା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କିଛି ସମୟ ଅଟକାଇ ରଖି ତା'ପରେ କରିବ । ଯଦ୍ୱାରା ଏହା ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିଣତ ହେବ ।
- ଏପରି ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ପିଲା ଦୀର୍ଘସମୟ ପରିଶ୍ରା ଜାକି ଦେଇପାରେ । ଏହା ମୂତ୍ରାଶୟ ଏବଂ ମୂତ୍ରାଶୟର ମାଂସପେଶୀକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରି ମୂତ୍ରାଶୟରେ ମୃତୁଧାରଣା କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧିକରେ ।

୬. ଔଷଧ ଚିକିତ୍ସା

ଶଯ୍ୟା ଓଦା ବନ୍ଦ କରିବାପାଇଁ ଔଷଧର ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି ଶେଷ ଅବଲମ୍ବନ । ସାଧାରଣତଃ ୭ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ପିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ । ଔଷଧ ଗୁଡ଼ିକ ବହୁତ ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଶଯ୍ୟା ଓଦାକୁ ପୁରାପୁରି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିପାରେ ନାହିଁ । ଏହା ସାମୟିକ ପ୍ରତିବନ୍ଦନର ଏକ ମାପକ ଏବଂ ଅଳ୍ପସମୟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉଚିତ୍ । ଶଯ୍ୟା ଓଦା ସାଧାରଣତଃ ପୁନଃ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରେ, ଯେତେବେଳେ ଔଷଧ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଶଯ୍ୟା ଓଦା ହେବାର ସ୍ତ୍ରୀୟା ସୁସ୍ଥତା, ସତର୍କ ଘିରେ ଔଷଧ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସଫଳ ହୋଇଥାଏ ।

କ) ଡେସମୋପ୍ରେସିନ୍ ଆସେଟେଟ (ଡିଡିଏଭିପି)

ଡେସମୋପ୍ରେସିନ୍ ଟାବଲେଟ୍ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ଅସଫଳ ହେଲେ ତାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଔଷଧ ଲେଖାଯାଏ ।

ଏହି ଔଷଧ ରାତିରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ପରିଶ୍ରାର ପରିମାଣକୁ କମାଏ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ପିଲାଙ୍କର ବହୁତ ପରିଶ୍ରା ହେଉଥାଏ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଔଷଧ ଲାଭଦାୟକ । ମନେରଖିବାକୁ ହେବ କେବଳ ଜନିଟକ୍ୱେସନ ନିମ୍ନ ସହ୍ୟାପରେ ପିଲାଟି କମ୍ ପରିମାଣରେ ତରଳ ପିଇବ । ଏହି ଔଷଧ ସାଧାରଣତଃ ଶୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଏ । ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ରାତିରେ ପିଲାଟି ଅଧିକ ତରଳ ପିଇଦେଇଛି ତେବେ ଏହି ଔଷଧକୁ ରାତିରେ ନଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ଯଦିଓ ଏହି ଔଷଧ ବହୁତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ କମ୍ ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଯୁକ୍ତ ତଥାପି ଏହା ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଅନେକ ପିତାମାତା ଏହା କିଣିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ନଥାନ୍ତି ।

ଖ) ଇମ୍ପ୍ରୋସିନ୍ : ଇମ୍ପ୍ରୋସିନ୍ (ଟ୍ରାଇସାଇକ୍ଲିକ୍ ଆଡିପ୍ରେସା ସ୍) ର ଏକ ଶିଥିଳ ପ୍ରଭାବ ମୂତ୍ରାଶୟ ଉପରେ ପଡେ । ଏହା ସଂକୋଚନ ପେଶୀ ଉପରେ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ କରେ ଯଦ୍ୱାରା ମୂତ୍ରାଶୟର ମୂତୁଧାରଣା କ୍ଷମତା ବଢେ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା ଧରି ରଖେ । ଏହା ସାଧାରଣତଃ ୩ରୁ ୬ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ । ଏହି ଔଷଧର ଶିଥିଳ ପ୍ରଭାବଯୋଗୁଁ, ଶୋଇବାର ଏକ ଘି । ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହି ଔଷଧ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା କାରଣରୁ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କେତେକ ଅବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

ଗ) ଅକ୍ଟିବୁଟିନିନ୍ : ଅକ୍ଟିବୁଟିନିନ୍ (ଆକୋଲିନେରଜିକ୍ ଔଷଧ) ଦିନରେ ଶଯ୍ୟା ଓଦା କରୁଥିବା ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଦରକାରୀ । ଏହି ଔଷଧ ମୂତ୍ରାଶୟର ସଂକୋଚନକୁ କମ୍ କରି ମୂତ୍ରାଶୟର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରାଏ । ଏହାର ପାର୍ଶ୍ୱପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପାଟି ଶୁଖିଯିବା, ମୁଁହ ଶୁଖିଲା ଦେଖାଯିବା, କୋଷ କାଠିନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ୟତମ ।

କେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତା'ପିଲାଙ୍କ ଶଯ୍ୟାମୁତ୍ର ସମସ୍ୟା ହେଲେ ତାହାଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ :

ଶଯ୍ୟାମୁତ୍ର ସମସ୍ୟା ଏକ ପାରିବାରିକ ସମସ୍ୟା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ, ଯଦି ତା ପିଲା :

- ଦିନବେଳା ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା ବାରମ୍ବାର କରୁଥାଏ ।
- ସାତ ଆଠ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସରେ କ୍ରମାଗତ ଶଯ୍ୟାରେ ପରିଶ୍ରା କରିବା ସମସ୍ୟା ଲାଗିରହେ ।
- ଛଅମାସ ଶୁଖିଲା ସମୟ ପରେ ପୁଣି ଯଦି ଶଯ୍ୟା ଓଦା ସମସ୍ୟା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ।
- ମଳତ୍ୟାଗ କରିବା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନରଖି ପାରୁଥାଏ ।
- ଜ୍ୱର, ଯକ୍ଷଣା, ପୋଡ଼ିବା ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରା ଲାଗିବ କିମ୍ବା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଶୋଷ ଲକ୍ଷଣରୂପେ ଅଥବା ମୁହଁ ଏବଂ ପାଦ ଫୁଲୁଥିବ ।
- କମ୍ ପରିଶ୍ରା ହେଲେ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରା ସମୟରେ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ ହେଲେ କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରା କଲାବେଳେ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ତେବେ ତାହାଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରୁରା ।

ପ ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ କୁନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗରେ ଖାଦ୍ୟ

ବୃକ୍ମକର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଶରୀରରୁ ବିଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦର ନିଷ୍କାସନ ଏବଂ ରକ୍ତ ପରିଷ୍କୃତି । ଏହା ବାଦ୍ ଶରୀରରୁ ବଳକା ଜଳ, ମିନେରାଲ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ନିଷ୍କାସନ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ମକ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ ଏବଂ ଜଳ ଏବଂ ମିନେରାଲ ଯେପରିକି ସୋଡ଼ିୟମ, ପୋଟାସିୟମ, କ୍ୟାଲସିୟମ, ଫସଫରସ ଏବଂ ବାଇକାର୍ବୋନେଟ୍ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ମଧ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ।

କୁନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ (ଉକ୍ତ) ତରଳତ୍ୱବ୍ୟ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ପରିଚାଳନାରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇପାରେ । ଏହି କାରଣରୁ ଏପରିକି ସାଧାରଣ ଭାବେ ଜଳ ପିଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଲୁଣ କିମ୍ବା ପୋଟାସିୟମ, ତରଳ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ସମାନତା ରକ୍ଷା କରିବାରେ ଚରମ ବିଶ୍ୱାସୀ କାରଣ ହୋଇପାରେ ।

ବୃକ୍ମକ ଉପରେ ବୋଝ କମ୍ କରିବା ସହିତ ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତାକୁ ନିର୍ବଳ ନକରିବା, ତରଳ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ସମତାରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନକୁ ଏତାହାଦେବା ପାଇଁ କୁନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ରୋଗୀ ସେମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ, ତାହାର ଏବଂ ପଥ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକାରୀଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ସି କେ ତି ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସେମିତି କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଖାଦ୍ୟ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୋଗୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ତାହାର ସ୍ଥିତି, ବୃକ୍ମକ ହାନିର ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତାହାର ସମସ୍ୟାକୁ ଦେଖି ଅଲଗା ଅଲଗା ଖାଦ୍ୟର ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଏପରିକି ସମାନ ପ୍ରକାରର ରୋଗୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟର ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ସିକେଡି ରୋଗୀର ପଥ୍ୟ ଜନିତ ଚିକିତ୍ସାର ଲକ୍ଷ୍ୟ

୧. ଏହି ଚିକିତ୍ସା କୁନିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀର ଗତିକୁ କମ୍ କରିବାପାଇଁ ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ସ୍ଥିତିକୁ ସୁଗତ କରିବା ପାଇଁ ପଥ୍ୟ ନିତ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକ ।
୨. ଶରୀରରୁ ବିଷାକ୍ତ ପଦାର୍ଥର ପ୍ରଭାବ ବଳକା ଯୁଗିଆକୁ ରକ୍ତରୁ କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ପଥ୍ୟ ଜରୁରୀ ।
୩. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପୃଷ୍ଠ ସାଧନ ସ୍ତରର ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଶାରୀରିକ ଦୁର୍ବଳତା ଓ ଝୋଲାମାରିବାକୁ ବର୍ଦ୍ଧିବା ପାଇଁ ପଥ୍ୟ ଜରୁରୀ ।
୪. ତରଳ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ବିଶ୍ୱାସୀର ବିପଦକୁ କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ପଥ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ।
୫. କାର୍ଡିଓ ଭାସ୍କୁଲାର ରୋଗୀର ବିପଦକୁ କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ପଥ୍ୟ ନିତ୍ୟା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ପଥ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାର ମୌଳିକ ନିୟମ

- ପ୍ରୋଟିନ ଖାଇବାରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ. ଶରୀରର ଓଜନ ଅନୁସାରେ ଦିନକୁ ପ୍ରାୟତଃ ୦.୮ଗ୍ରାମ/କେଜି ।
- ଶରୀରକୁ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ ଖାଦ୍ୟ ।
- ମଧ୍ୟମ ପରିମାଣର ଫ୍ୟାଟ୍‌ସ୍‌ ଡା ଟେଲି କମ୍ ପରିମାଣର ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- ସୋଡିୟମ, ପୋଟାସିୟମ, ଫସଫରସ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ।
- ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଭିଟାମିନ୍ ଏବଂ ସାମିତ ପଦାର୍ଥ ଯୁକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣ ଶରୀରକୁ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଅଧିକ ଚୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ସିକେଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀଙ୍କର ପଥ୍ୟରେ ଚୟନ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ପ୍ରୋଟିନ ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ କଟକଣା :

ଶରୀରର ପେଶାକୁ ସଜାଡିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଠିକ୍ ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଏକା' ଜରୁରୀ । ଏହାମଧ୍ୟ ଶରୀରର କ୍ଷତ ଭରିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ, ଏବଂ ସଂକ୍ରମଣର ପ୍ରତିରୋଧ କରେ ।

ଡାୟଲିସିସ୍ ପୂର୍ବରୁ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଇବାର ମାତ୍ରାକୁ ୦.୮ଗ୍ରାମ/କେଜି ଶରୀରର ଓଜନ ହିସାବରେ ଦିନକୁ ସାମିତ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଉଚ୍ଚଗୁଣା ଯୁକ୍ତ ପ୍ରୋଟିନ୍ କିମ୍ବା କୈବିକ ମୂଲ୍ୟ ଥିବା ପ୍ରୋଟିନ ଅଧିକ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ।

ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା କ୍ରମାଗତ କମିବାର ମାତ୍ରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ସେଥିଯୋଗୁଁ ଡାୟଲିସିସ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋଧକର ସମୟ ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଯାଏ । ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଯୁଗିଆ ଉପାଦାନକୁ ସାମିତ କରିବା ଯୋଗୁଁ, ଯୁଗିଆ ବୃକ୍ମରେ କ୍ମା' ଅନୁଭବ, ଅରୁଚି, ବା'ି, ପାଚିର ସାଦ ଖରାପହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଭେକ ନ ଲାଗିବା ପରି ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ କମିଯାଏ । ରକ୍ତରେ ଫସଫେଟ୍‌ର ମାତ୍ରା କମାଇବାରେ ଏବଂ ଅମ୍ଳରୁ ମୁକ୍ତି ଦେବାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଡାୟଲିସିସ୍ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ବାରଣ ଲାଭଦାୟକ ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ କମ୍ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଇବା ମଧ୍ୟ ଅନୁଚିତ୍ । ସିକେଡି ରୋଗୀକୁ ଭୋକ ନ ଲାଗିବା ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭୋକ ନ ଲାଗିବା ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଇବାରେ ଶକ୍ତ ବାରଣ, ପୃଷ୍ଠହୀନତା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ, ଓଜନ କମିଯାଇପାରେ, ଶକ୍ତି କମିଯାଏ ଏବଂ ଶରୀରର ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ କମିଯାଏ ଫଳରେ ମୃତ୍ୟୁର ବିପଦ ବଢ଼ିଯାଏ ।

ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଆରମ୍ଭ ହେଲାପରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ କୁହାଯାଏ । ସତରକ୍ଷାରେ ସି ପି ଏଡି ରେ ଆକ୍ରା' ରୋଗୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଉଚ୍ଚପ୍ରୋଟିନ୍ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଜରୁରୀ କାରଣ ଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ ବାହାରି ଯାଉଥିବା ତରଳ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ଅଭାବକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ।

୨. ଉଚ୍ଚ କ୍ୟାଲୋରୀୟୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା

ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସହ, ତାପମାତ୍ରା ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା, ଶାରୀରିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଶାରୀରିକ ଓଜନ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ଶରୀର ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଚର୍ବିଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ୱେତସାର ଶରୀରକୁ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇଥାଏ । ସି କେ ଡି ରୋଗୀର ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଶକ୍ତି ହେଉଛି ୩୫-୪୦ କମ୍‌କ୍ଷୟ/କେଜି ଶାରୀରିକ ଓଜନ ଅନୁସାରେ ମପାଯିବ । ଯଦି କ୍ୟାଲୋରୀ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନହୁଏ ତେବେ କ୍ୟାଲୋରୀ ଉପଲବ୍ଧି କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରୋଟିନ୍‌କୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ । ଏହି ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ଅନୁପଲବ୍ଧତା କ୍ଷତିସାଧନକାରୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଯେପରିକି ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନତା ଏବଂ ବିଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥର ବହୁତ ପରିମାଣର ଉପାଦାନ । ତେଣୁ ସି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନକାରୀ ଖାଦ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି କରାଇବା ଜରୁରୀ ।

କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍‌ସ୍ 'ବା' ଶ୍ୱେତସାର

କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍‌ସ୍ ଶରୀରପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର କ୍ୟାଲୋରୀ ବା ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନକାରୀ । ପାଉଁରୁଟି, ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ, ତାଉଳ, ଆଳୁ, ଫଳ ଏବଂ ପନିପରିବା, ଚିନି, ମହୁ, କୁକିନ୍, କେକ୍, ମିଠା ଏବଂ ପାନାୟରେ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ ବା ଶ୍ୱେତସାର ଥାଏ । ମଧୁମେହ ଏବଂ ମେଦବହୁଳ ରୋଗୀ ସକ୍ତ ପରିମାଣର ଶ୍ୱେତସାର ଆବଶ୍ୟକ କରି ।

ଫ୍ୟାଟ୍ 'ବା' ଚର୍ବି

ଶକ୍ତି ପାଇଁ ଚର୍ବି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଧ୍ୟମ । ଏବଂ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରୋଟିନ୍ ଅପେକ୍ଷା ଚର୍ବି ଦୁଇଗୁଣା ପରିମାଣର ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇପାରେ । ଚର୍ବି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଯଥା ମାଂସ, ଲହୁଣୀ, ଘିଅ, ତେଲ ଇତ୍ୟାଦି । ଶୋଧିତ ଚର୍ବି କମ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । କୋଲେଷ୍ଟେରଲ ଏବଂ ଚର୍ବି ଉଭୟେ ହୃଦରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରନ୍ତି ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ହାନି ମଧ୍ୟ କରିପାରନ୍ତି ।

୩. ତରଳ ଗ୍ରହଣ

ସିକେଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀ ତରଳ ଗ୍ରହଣ କରିବାପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାକ୍ ସାବଧାନତା ନେବା ଆବଶ୍ୟକ କାହିଁକି ?

ବୃକ୍ମକ, ଶରୀରରେ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରି ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ସହ ବଳକା ଜଳକୁ ପରିଶ୍ରା ମାଧ୍ୟମରେ ନିଷ୍କାସିତ କରିବା ପରି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରେ । ସି କେ ଡି

ଆକ୍ରା' ରୋଗୀର ବୃକ୍ମକ ଅତ୍ୟ' ଖରାପ ହେଲେ, ପରିଶ୍ରାମ ମାତ୍ରା ସାଧାରଣତଃ କମିଯାଏ । ପରିଶ୍ରାମ ମାତ୍ରା କମିଗଲେ ତାହା ଶରୀରରେ ଜଳର ମାତ୍ରାକୁ ବଢ଼ାଇଦିଏ ଏବଂ ଏହା ମୁହଁ ଫୁଲିବାର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ସହ ଗୋଡ଼ ଫୁଲ୍ଲା, ହାତ ଫୁଲ୍ଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ ହେବାର କାରଣ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଫୁସଫୁସ୍ରେ ଜଳ ଜମି ବଢ଼ିବା ଯୋଗୁଁ ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ କମିଯାଏ । ଯଦି ଏହାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାନଯାଏ ତେବେ ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।

ଶରୀରରେ ବଳକା ଜଳ ରହିବାର ସମ୍ଭାବନ ସୂତ୍ର କ'ଣ ?

ବଳକା ଜଳ ଶରୀରରେ ଥିଲେ ତାକୁ ତରଳ ଭାରାକ୍ରା' କୁହାଯାଏ । ଫୁଲ୍ଲା ଆସାଇସିଟ (ପେଟରେ ଥିବା ଛିଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ତରଳ ମିଶିଯିବା), ନିଶ୍ୱାସ, ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଖର ହେବା ଏବଂ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି ବହୁତ କମ୍ ସମୟରେ ହୋଇଯିବା ପରି ଲକ୍ଷଣ ତରଳ ଭାରାକ୍ରା' ହେବାର ସୂଚନା ଦିଏ, ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଶରୀରରେ ବଳକା ଜଳ ରହିଥିବାର ସମ୍ଭାବନ ସୂତ୍ର ।

ସିକେଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀ କେଉଁସବୁ ପ୍ରାକ୍ ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ, ତରଳ ଗ୍ରହଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ?

ତରଳ-ଭାରାକ୍ରା' କିମ୍ବା ନିଅିଆ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏଡ଼ାଇଯିବା ପାଇଁ ତାତ୍କାଳିନୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୁତାବକ ଉଚିତ୍ ମାତ୍ରାର ତରଳ ଗ୍ରହଣ କରିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୋଗୀର ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ ଏବଂ ତରଳର ମାତ୍ରା ଅନୁସାରେ ଜଣେ ସିକେଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀଠାରୁ ଅନ୍ୟ ରୋଗୀକୁ ତରଳ ସେବନ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ କେତେ ପରିମାଣର ତରଳ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇପାରିବ ?

- ଯଦି ଜଣେ ରୋଗୀର ଫୁଲ୍ଲା ନଥାଏ ଏବଂ ଉଚିତ୍ ପରିମାଣର ପରିଶ୍ରା ହେଉଥାଏ ତେବେ ତାକୁ ତରଳ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ କୌଣସି କଟକଣା ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ କ୍ରମିକ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗୀ ବହୁତ ପରିମାଣର ତରଳ ପିଇବା ଦ୍ୱାରା ତା'ର ବୃକ୍ମକ ସୁରକ୍ଷିତ ରହେ, ଏହି ଧାରଣା ଏକ ଭ୍ରା' ଧାରଣା ।
- ରୋଗୀର ଫୁଲ୍ଲା ଦେଖାଦେଲେ ଏବଂ ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ କମିଗଲେ ତାକୁ ତରଳ ପିଇବା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ । ଫୁଲ୍ଲା କମାଇବା ପାଇଁ ଦିନକର ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ ଠାରୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଜଳ ୨୪ ଘା ।ରେ ପିଇବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ ।
- ସାଧାରଣତଃ ପୂର୍ବ ଦିନର ପରିଶ୍ରାମ ପରିମାଣ +୫୦୦ ମିଲି, ଦିନକୁ ପିଇବାକୁ କୁହାଯାଏ ଯଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ତରଳମାତ୍ରା କିମ୍ବା ତରଳ ମାତ୍ରାର ଅଭାବକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦେବାପାଇଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ଅତିରିକ୍ତ ୫୦୦ ମିଲି ତରଳ, ଝାଳ ଓ ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସରେ କ୍ଷୟ ହେଉଥିବାରୁ ତାର ସମତା ରକ୍ଷାପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ସିକେଡି ରୋଗୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ନିଜ ଓଜନକୁ ମାପି ରେକର୍ଡ କରିବା ଉଚିତ୍ କାହିଁକି ?

ଶରୀରରେ ତରଳର ମାତ୍ରା ସନ୍ଧାନ, ପୂର୍ବାବସ୍ଥାରେ ଥିବା ମାତ୍ରା ଠାରୁ ଓଜନ ସମୟର ମାତ୍ରା କମିଛି କିମ୍ବା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ତାକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ରୋଗୀ ନିଜେ ପ୍ରତିଦିନ ଓଜନ ହୋଇ ତାକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ଶରୀରର ଓଜନ ସମାନ ରହେ ତେବେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରାମର୍ଶକୁ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଅନୁକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଧିକ ତରଳ ପିଇବା ଯୋଗୁଁ ଶରୀରରେ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି ତାହା ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ । ଓଜନ ବୃଦ୍ଧି, ରୋଗୀକୁ ହିସାବ ଅନୁସାରେ ତରଳ ଗ୍ରହଣ, ଅତ୍ୟଧିକ ତରଳ ଗ୍ରହଣ ଉପରେ ନିଷେଧକୁ ମାନିବା ଜରୁରୀ ହୋଇପଡେ । ଓଜନର ହ୍ରାସ ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୋତ ପ୍ରଭାବର ହୋଇପାରେ । ତାହା ହେଲା ତରଳ ଗ୍ରହଣ ଉପରେ ନିଷେଧ ଏବଂ ତାଲୟୁରେଟିସ୍ ର ସମ୍ଭାବନା ଯୋଗୁଁ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ।

ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ କମ୍ ପିଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସୂଚନା

ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଉପରେ ନିଷେଧାକ୍ଷା ବହୁତ କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଏହି ସୂଚନା ରୋଗୀକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

୧. ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ପ୍ରତିଦିନ ନିଜକୁ ଓଜନ କରି ସେହି ଅନୁସାରେ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ପିଇବାକୁ ଯଥାଯୋଗୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ ।
୨. ତାତ୍କାଳିନୀ ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିଦିନ ତରଳ ଗ୍ରହଣର ମାତ୍ରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ସେହି ଅନୁସାରେ ଦିନକୁ କେତେଥର, କେତେ ମାତ୍ରାରେ ପିଇବ ତାହାର ଏକ ତାଲିକା କରି, ସେହି ଅନୁସାରେ ପିଇବ । ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ କହିଲେ କେବଳ ପାଣିକୁ ବୁଝାଏ ନାହିଁ, ତା ସହିତ ଚା, କଫି, ଫଳରସ, ଘୋଳଦହି, ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଏବଂ ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟକୁ ମଧ୍ୟ ବୁଝାଏ । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟର ହିସାବ ନେବ ସେତେବେଳେ ଖାଦ୍ୟରେ ଥିବା ତରଳ ଯେପରିକି ସୁପ୍, ତାଲିପାଣି, କି ଇତ୍ୟାଦିକୁ ମଧ୍ୟ ହିସାବରେ ନେବ । କେତେକ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରତି ସତର୍କ ହେବ, ଯଥା - ତରଭୁଜ, ଅଜୁର, ଲିଚୁ, ଚମାଚୋ, ସେଲେରି, ଗ୍ରେଭି, ଜିଲେଟିନ୍, ପ୍ରୋଜେନ୍, ଟ୍ରିଗ୍ ସ ଯେପରିକି ପପ୍ସିକଲ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି, ଯେଉଁଥିରେ କି ଅଧିକ ପରିମାଣର ଜଳଭାଗ ଥାଏ ।
୩. ଲୁଣି, ମସଲାଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଛଣା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲେ ତାହା ଅଧିକ ଶୋଷ କରାଏ ତେଣୁ ଅଧିକ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ତେଣୁ ସେସବୁ ଖାଦ୍ୟ କମ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
୪. ପାଣି ପିଇବାକୁ ଏକ ଅଭ୍ୟାସ ନକରି ଯେତେବେଳେ ଶୋଷ ଲାଗିବ ସେତେବେଳେ ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ୍ । ସମସ୍ତେ ପିଉଛନ୍ତି ତେଣୁ ମୁଁ ବି ପିଇବି, ଏ ଅଭ୍ୟାସ ରଖିବା ଅନୁଚିତ୍ ।
୫. ଶୋଷ ଲାଗିଲେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ପାଣି ପିଇବା ସହ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡେ ବରଫ ପାଟିରେ ଚୁରୁମି ଖାଇବ । କାରଣ ବରଫ ପାଣି ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସମୟ ପାଟିରେ ରହେ ତେଣୁ ବରଫ ପରିମାଣର ଜଳ

ଅପେକ୍ଷା ବରଫ ଖଣ୍ଡ ଅଧିକ ତୃପ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହା ମନେରଖିବା ଉଚିତ୍ ହେବ ଯେ ବରଫ ମଧ୍ୟ ତରଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗଣତିରେ ଯାଏ । ସହଜ ଗଣତି ପାଇଁ ଯେତିକି ପରିମାଣର ପାଣି ପିଇବାକୁ ଅନୁମତି ମିଳେ ସେତିକି ପରିମାଣର ପାଣି ଆଇସ୍ ଟ୍ରେରେ ରଖିଦିଅ ।

- ୬. ପାଟିର ଶୁଷ୍କତା ଦୂରକରିବା ପାଇଁ ଜଣେ କେହି ପାଣି କୁଳକୃତା କରି ବାହାର କରିଦେବ ଢୋକିବା ନାହିଁ । ବୁଇଁଙ୍ଗମ ଚୋବାଇବା ଦ୍ୱାରା ପାଟିର ଶୁଷ୍କତା ଚାଲିଯାଏ । ଲେମ୍ବୁ କିମ୍ବା ମିଷ୍ଟ ସାଦ ଥିବା ଟାଣ ଚକୋଲେଟ୍, ଚୁଚୁମିବା ଦ୍ୱାରା ଓ ମାଉଥ୍‌ସ୍ତ୍ରାସ ବ୍ୟବହାର କରିବାଦ୍ୱାରା ପାଟିକୁ ଓଦା ରଖିପାରିବା ।
- ୭. ସିମାତ ତରଳ ପାନୀୟ ପିଇବାପାଇଁ ସର୍ବଦା ଛୋଟ ଛୋଟ ଗ୍ଲ୍ୟୁ ବା କପ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ୮. ଖାଦ୍ୟ ଖାଇସାରି ପାଣି ପିଇବା ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟପରେ ଖାଉଥିବା ଔଷଧ ଖାଇଦେବା ଉଚିତ୍ । ନଚେତ୍ ଔଷଧପାଇଁ ଅଧିକ ପାଣି ପିଇବାକୁ ପଡିବ ।
- ୯. ଜଣେ ରୋଗୀ ନିଜକୁ କର୍ମବ୍ୟସ୍ତ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । କର୍ମ ବ୍ୟସ୍ତତାରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେବା ସ୍ୱଭାବିକ ।
- ୧୦. ମଧୁମେହ ରୋଗୀଙ୍କର ରକ୍ତ ଶର୍କରା ଯୋଗୁ ଅଧିକ ଶୋଷ ଲାଗିପାରେ । ତେଣୁ ଶୋଷ କମାଇବାପାଇଁ ରକ୍ତ ଶର୍କରାର କଠୋର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜରୁରୀ ।
- ୧୧. ଗରମ ପାଗରେ ଜଣେ ଅତ୍ୟଧିକ ଶୋଷିଲା ହୁଏ ତେଣୁ ଥଣ୍ଡାରେ ସଜ୍ଜନରେ ବର୍ଦ୍ଧାପାଇଁ ଜଣେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରେ ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ପିଇବାକୁ ଥିବା ତରଳର ମାପ କିପରି କରିବା ?

- ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କରିବ । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ସମାନ ପରିମାଣର ତରଳ ସେହିପରି ପାତ୍ରରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିବ ଏବଂ ତାହାକୁ ଦିନସାରା ପିଇବେ ।
- ରୋଗୀ ମନକୁ ଦୃଢ଼ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ ଯେ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ମାତ୍ରାକୁ ଅଧିକ ତରଳ ପିଇବ ନାହିଁ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥରରେ ରୋଗୀ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ତରଳ କିମ୍ବା ଜଳ ପିଇବ । ମାତ୍ର ଅନୁସାରେ ପିଇବାପାଇଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଯେତିକି ତରଳ ପିଇବ ସେତିକି ପାଣି ପାତ୍ରରୁ କାଢି ଦିଆଯାଉଥିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଯେତେବେଳେ ପାତ୍ରରୁ ଜଳ ସରିଯିବ, ରୋଗୀ ବୁଝିନେବ ଯେ ତା'ର ଦିନକର ତରଳମାତ୍ରା

ପୁରିଗଲା ଆଉ ଅଧିକ ପିଇବା ଅନୁଚିତ୍ । ରୋଗୀ ଦିନସାରା କେତେ ମାତ୍ରାରେ କେଉଁ ପରିମାଣରେ ତରଳ ପିଇବ ତା'କୁ ଭାଗ ଭାଗ କରି ମାତ୍ରା ସ୍ଥିର କରିଦେଲେ ସେ ଆଉ ଅଧିକ ତରଳ ବା ଜଳ ପିଇବ ନାହିଁ ।

- ଏ ପ୍ରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ପ୍ରତିଦିନ ବାରମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।
- ଏ ପ୍ରକାର ସହଜ ଓ ସାଧାରଣ କିଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ଆପଣାଇଲେ ଅନୁମୋଦିତ ମାତ୍ରାର ତରଳ ଯଥାଯଥ ଭାବରେ ରୋଗୀକୁ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ। ସହ ତରଳ ପିଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

୪. ଲୁଣ (ସୋଡିୟମ) ଖାଦ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ଉପରୋକ୍ତ ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକରେ ଲୁଣର ମାତ୍ରା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଗୁଡ଼ିକ ସାଦରେ ଲୁଣିଆ ନୁହେଁ । ଏହି ଯୌଗିକରେ ସୋଡିୟମ ଲୁଣକାୟିତ ଭାବରେ ରହିଥାଏ ।

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କେତେ ଲୁଣ ଖାଇପାରିବ ?

ଜଣେ ଭାରତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଦିନକୁ ୬ରୁ ୮ ଗ୍ରାମ୍ ଲୁଣ ଖାଇ ପାରିବେ । ମାତ୍ର ସି କେ ଡି ରୋଗୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଲୁଣ ଖାଇବ । ଫୁଲୁଥିବା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ରୋଗୀ ଦିନକୁ ୩ଗ୍ରାମ୍ ଲୁଣ ଖାଇପାରିବେ ।

କେଉଁ ଖାଦ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚ ମାତ୍ରାର ସୋଡିୟମ ଅଛି ?

ଅଧିକ ସୋଡିୟମ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ସାଧାରଣ ଲୁଣ, ବେକିଙ୍ଗ୍ ପାଉଡର ।
- ପାମିଡ, ଲୁଣିଆ ଆବାର, ଲୁଣି ଚଟଣା, ସସ୍, ଚାଟ ମସଲା ଏବଂ ସମର ଇତ୍ୟାଦି ।
- ବେକ୍ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଯଥା :- ବିସ୍କୁଟ, କେକ୍, ପିଜ୍ଜା, ପାଉରୁଟି ଇତ୍ୟାଦି ।
- ବେକିଙ୍ଗ୍ ପାଉଡର ଓ ଖାଇବା ସୋଡ଼ା ଦେଇ ତିଆରି କରାଯାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଯଥା : ଗାଣ୍ଡିଆ, ପକୋଡା, ଚୋକଲା, ହଣ୍ଡା, ସଙ୍ଗଡା, ରଗଡା, ପେଟିସ୍, ଦହିବରା ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଡ୍ରାଫର, ଚିପ୍ସ, ପପକର୍ଣ୍ଣ, ଲୁଣି ବାଦାମ୍, ଲୁଣି ଶୁଖିଲାଫଳ, ଯେପରିକି ସଲଟେଡ୍ କାଜୁ, ପିସ୍ତାବାଦାମ, କେନ୍ଦୁ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ଶିଗୁ ତିଆରି ହୋଇପାରୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି ଛଣାସେଉ, ଚିଝିଡା, ଚକ୍ରି, ମଠି ଇତ୍ୟାଦି ।
- ବିକ୍ରି ଯୋଗ୍ୟ ଲୁଣି ଲହୁଣି ଏବଂ ଛେନା ।
- ଶିଗୁ ତିଆରି ଯୋଗ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି : ନୁଡଲସ, ମାକାରୋନି, କର୍ଣ୍ଣପେଲୁକୁ ଇତ୍ୟାଦି ।

- ପରିବା ଯେପରିକି : ବନ୍ଧାକୋବି, ଫୁଲକୋବି, ସାଗ, ମୂଳା, ଧନିଆପତ୍ର, ବିନ୍, ଫେନୁଗ୍ରାକ୍ ପତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଲୁଣି ଲସି, ମସଲା ସୋଡ଼ା, ସତେଜ ଲାଇମ୍ ଏବଂ ପଇତ ପାଣି ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଔଷଧ ଯେପରିକି ସୋଡ଼ିୟମ ବାଇକାର୍ବୋନେଟ୍, ଟାବ୍ଲେଟ୍, ଆ । ସିଡ୍ ଲାକ୍ଟୋଟିଭ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ଆମିଷ ଖାଦ୍ୟ ଯେପରିକି : ମାଂସ, କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ, ପ୍ରାଣୀ ଶରୀର ଯନ୍ତ୍ର ଯଥା :- ବୃଦ୍ଧକ, କଲିକା, ମୁଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ସାମୁଦ୍ରିକ ଖାଦ୍ୟ ଯଥା :- କଙ୍କଡ଼ା, ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି, ଶାମୁକା, ତେଲିଆ ମାଛ ଯଥା :- କଲମି, କୁରାଙ୍ଗ, କେକଡ଼ା, ବଙ୍ଗଦା ଏବଂ ଶୁଖୁଆ ।

ବ୍ୟବହାରିକ ଇସାରା ଖାଦ୍ୟରେ ସୋଡ଼ିୟମ କମାଇବା ପାଇଁ

୧. ଖାଦ୍ୟରେ ଝୁରାଲୁଣ ଏବଂ ଦେକିଙ୍ଗ ସୋଡ଼ା ନଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ବିନା ଲୁଣରେ ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧି ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣର ଲୁଣ ମିଶାଇ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ଲୁଣ କମ୍ ଖାଇବା ପାଇଁ ଏକ ଉ ମ ବିକଳ୍ପ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଜାଣିବା ଦରକାର ଯେ ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣର ଲୁଣ ଜଣେ ପ୍ରତିଦିନ ଖାଉଛି ।
୨. ଉଚ୍ଚ ସୋଡ଼ିୟମଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ଏଡ଼ାଇଯିବା ଉଚିତ୍ (ଯେପରି ଉପରେ ଦର୍ଶାଗଲା) ।
୩. ଖାଇବା ଟେବୁଲରେ ଲୁଣିଆ ମସଲା ଛି ଖାଇବ ନାହିଁ ନଚେତ୍ ଲୁଣ ଡବାକୁ ଖାଇବା ଟେବୁଲରୁ ହଟାଇ ଦେବ । ସାଲାଡ, ଘୋଳଦହି, ଭାତ, ରୁଟି, ଭାଜି, ପରଟା ଇତ୍ୟାଦିରେ ଲୁଣ ଛି ଖାଇବନାହିଁ ।
୪. ବ୍ୟବସାୟିକ ଭିରେ ବିକ୍ରି ହେଉଥିବା ପ୍ୟାକେଜ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରୋସେସ୍ ଖାଦ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିହ୍ନ ଏବଂ ଲେଖା ଉଭୟକୁ ଧ୍ୟାନପୂର୍ବକ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ୍ । କେବଳ ଲୁଣ ନୁହେଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୋଡ଼ିୟମର ମାତ୍ରାକୁ ଦେଖ । ଯନ୍ ସହକାରେ ଲିଖିତ ଚିହ୍ନକୁ ଦେଖି ସେଥିରେ 'ସୋଡ଼ିୟମ ମୁକ୍ତ' କିମ୍ବା 'କମ୍ ସୋଡ଼ିୟମ ମାତ୍ରା' ଖାଦ୍ୟ ଲେଖାଥାଏ, ଏପରି ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଇବାକୁ ଆଣିବା ଉଚିତ୍ ।
୫. ଔଷଧର ସୋଡ଼ିୟମ ପରିମାଣକୁ ପରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୬. ଉଚ୍ଚ ସୋଡ଼ିୟମ ଯୁକ୍ତ ପରିବାକୁ ସିଝାଇ ତାର ପାଣି ଫିଙ୍ଗି ଦେବାପରେ ତାହା ସୋଡ଼ିୟମ ଯୁକ୍ତ ସିଝା ପରିବା ହୋଇପାରିବ ।
୭. କମ୍ ଲୁଣଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ସାବିଷ୍ କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ, କଟାପିଆଜ, ରସୁଣ, ଲେମ୍ବୁରସ, ଆମ୍ବୁଲଚୁନା, ଭୃସଙ୍ଗ ପତ୍ର, ଭିନେଗାର, ତାଳଚିନି, ଗୁଜୁରାତି, ତେଲୁଳି, ଲବଙ୍ଗ କେଶର, କ ଲଙ୍କା,

ଗୋଲମରିତ, ଧନିଆ, ଜିରାଗୁଣ୍ଡ, ନଟମେଗ୍ ଫେନେଲ ପପ୍ସିଡ ଇତ୍ୟାଦି ମିଶାଇ ଖାଇ ପାରିବ ।

୮. ସାବଧାନତା : ଅଧିକ ପୋଟାସିୟମ ଯୁକ୍ତ ଲୁଣର ବ୍ୟବହାରକୁ ଏଡ଼ାଇଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ଏବଂ ଏହାର ବିକଳ୍ପ ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରାକୁ ବୃଦ୍ଧିକରି ସି କେ ଡି ରୋଗୀକୁ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତରରେ ପହ ାଇ ଥାଏ ।
୯. କୋମଳ ଜଳ ପିଅୁ ନାହିଁ । ଜଳକୁ କୋମଳ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ବେଳେ ସୋଡ଼ିୟମ ଦ୍ୱାରା କ୍ୟାଲସିୟମ ସ୍ଥାନା'ରିତ ହୋଇଯାଏ । ବିପରିତ ଓସମୋସିସ୍ ପ୍ରୋସେସରେ ଜଳ ବିଶୋଧନ ହେଲେ ସୋଡ଼ିୟମ ସହିତ ସମସ୍ତ ମିନେରାଲର ମାତ୍ରା କମ୍ ଥାଏ ।
୧୦. ଭୋଜନାଳୟରେ ଯାଇ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲାବେଳେ କମ୍ ସୋଡ଼ିୟମ ଥିବା କେତେକ ବଛା ବଛା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

୫. ଖାଦ୍ୟରେ ପୋଟାସିୟମର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ/କଟକଣା କାହିଁକି ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟରେ ପୋଟାସିୟମ ନିଷେଧ କରାଯାଏ ।

ପୋଟାସିୟମ ଶରୀର ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମିନେରାଲ । କାମ କରିବାପାଇଁ, ମାଂସପେଶୀ, ପ୍ଲାସ୍ମ ଏବଂ ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନର ରେଗୁଲାର ରଖିବାପାଇଁ ପୋଟାସିୟମ ଦରକାର ହୁଏ । ସାଧାରଣତଃ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ପୋଟାସିୟମଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଏବଂ ବଳକା ପୋଟାସିୟମ ପରିଶ୍ରାରେ ବାହାରିଯିବା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱଳ୍ପନ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥାଏ । ଯଦି ପରିଶ୍ରାଦ୍ୱାରା ବଳକା ପୋଟାସିୟମ ଶରୀରରୁ ନ ବାହାରେ ତେବେ ବୃଦ୍ଧକ ରୋଗୀର ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଯିବ (ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାର ନାମ ହେଉଛି ହାଇପରକାଲେମିଆ) । ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ରେ, ହାଇପରକାଲେମିଆର ବିପଦ ବୃଦ୍ଧନାମ୍ବକ ଭାବରେ କମ୍ ଥାଏ । ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିପଦ ଅଲଗା ଅଲଗା କାରଣ ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ରେ ଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବିରତ ଭାବରେ ଚାଲେ, ଯେଉଁଠିକି ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ସବିରାମର ସହ କରାଯାଏ । ମାତ୍ରାଧିକ ପୋଟାସିୟମ ମାଂସପେଶୀ ଶିଥିଳତାର କାରଣ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା କ୍ରମାଗତ ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ ହୋଇନପାରେ । ଯାହାକି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯେତେବେଳେ ପୋଟାସିୟମ ବହୁତ ବଢ଼ିଯାଏ, ଅଗାନକ ଭାବରେ ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ରୋଗୀ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡେ । ଆଖୁଦୁଗିଆ ଲକ୍ଷଣ ନ ଦେଖାଇ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ପୋଟାସିୟମ୍ ମାତ୍ରା ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ନୀରବ ଘାତକ କୁହାଯାଏ । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ପୋଟାସିୟମର ଶୋଚନାୟ ପରିମାଣ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ପୋଟାସିୟମର ବିପଦକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ପୋଟାସିୟମର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜରୁରୀ ।

ରକ୍ତରେ ସାଧାରଣ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା କେତେ ? କେତେବେଳେ ଏହା ବଢ଼ିଲା ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ?

- ରକ୍ତରେ ସାଧାରଣ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ହେଉଛି ୩.୫-୪.୫ ମି.୧କି.ମି. / ୧ ରୁ ୫.୦ ମି.୧କି.ମି. / ୧
- ଯେତେବେଳେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ୫.୦ ରୁ ୬.୦ ମି.୧କି.ମି. / ୧ ରେ ପହଞ୍ଚେ ସେତେବେଳେ ଖାଦ୍ୟରେ ପୋଟାସିୟମର କଟକଣା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।
- ଯେତେବେଳେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ୬.୦ ମି.୧କି.ମି. / ୧ ରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିପଦଜନକ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସକ୍ରିୟ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଜରୁରୀ ହୋଇପଡ଼େ ।
- ଯେତେବେଳେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ୭.୦ ମି.୧କି.ମି. / ୧ ରୁ ଅଧିକ ହୋଇଯାଏ ଏହା ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟିକରେ ଏଥିପାଇଁ ଚୁମ୍ବକ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼େ ।

ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରାନ୍ତୁସାରେ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟର ସ୍ତରାକରଣ

ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣରେ ରଖିବା ପାଇଁ ତାହାର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁରା । ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା ଆଧାରରେ ଖାଦ୍ୟକୁ ତିନୋଟି ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଯଥା (ଉଚ୍ଚ, ମଧ୍ୟ, ନିମ୍ନ) ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରାଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ।

ଉଚ୍ଚପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରାଯୁକ୍ତ - ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଖାଦ୍ୟରେ ୨୦୦ ମି.ଗ୍ରା.ରୁ ଅଧିକ ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା ମଧ୍ୟମ ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରାଯୁକ୍ତ - ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଖାଦ୍ୟରେ ୧୦୦ରୁ ୨୦୦ ମି.ଗ୍ରା. ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା । ନିମ୍ନ ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରାଯୁକ୍ତ - ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଖାଦ୍ୟରେ ୧୦୦ ରୁ କମ୍ ମି.ଗ୍ରା. ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା ।

ଉଚ୍ଚ ମାତ୍ରାର ପୋଟାସିୟମ ଯୁକ୍ତ - ଖାଦ୍ୟ

- **ଫଳ :** ଅଁଳା, ଚେରା, ସତେଜ ଆପ୍ରିକୋଟ, ଚିକ୍କି, ପଇତ, ଆତ, ଅଙ୍ଗୁର, ଗୁହାବେରା, କିଢ଼ି, ଲେମ୍ବୁ, ପାଚିଲା ଆମ, ଖରତୁଳା, ମୌସମି, ମଟର, ପୁମ୍ପ, ସପେଟା ଇତ୍ୟାଦି ।
- **ପନିପରିବା :** ଅପରାଜିତା, ବାଇଗଣ, ଟ୍ରୋକୋଲି, କୁଷ୍ଠର ବିନ୍, କୋଲୋକେଶିଆ, ଧନିଆ, ସଜନାଛୁଇଁ, ଛତୁ, କ । ଅମୃତଭଣ୍ଡା, ଆଳୁ, ସାଗ, କଦମ୍ବଳ ଏବଂ ଯାମ୍ବ (ସୁରନ) ଇତ୍ୟାଦି, ସାରୁ ଇତ୍ୟାଦି ।
- **ଶୁଖିଲା ଫଳ :** ପିସ୍ତା ବାଦାମ୍, କାଜୁବାଦାମ, ଖଜୁରା, ଆଲମଣ୍ଡ, କିସ୍ମିସ୍, ଅଖରୋଟ୍ ଏବଂ ଡ୍ରାଏଫିଗ୍ସ ।

- **ଶସ୍ୟ :** ବାଜରା, ଗହମ ଅଟା, ମାଣ୍ଡିଆ ।
- **ଡାଲି ଜାତୀୟ :** ମୁଗଡାଲି, ବୁଟଡାଲି, ବୁଟ (ଗୋଟାବୁଟ), ବିରିଡାଲି, ମୁଗଡାଲି, ମସୁରଡାଲି, ହରଡ ଡାଲି, କାବୁଲି ବୁଟ, ଚଣା ଡାଲି, ଗୋଟା ଚଣା ଇତ୍ୟାଦି ।
- **ମସଲା :** ଜିରା, ଧନିଆ, ଶୁଖିଲା ଲଙ୍କା, ମେଥି ।
- **ଆମିଷ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ :** ମାଛ ଯେପରିକି ରୋହୀ, ତୁନାମାଛ, ଛୋଟମାଛ, ଧଳା ପାଞ୍ଚଲେଟ୍ ମାଛ, ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି, କଙ୍କଡା, ମାଂସ ।
- **ପାନୀୟ :** ବୋର୍ଷଭିଟା, ପଇତପାଣି, କଫି, ରାବିଡି, ଚକୋଲେଟ୍ ପାନୀୟ, ସତେଜ ଫଳରସ, ରସମ, ସୁପ୍, ବିୟର, ମଦ୍ୟ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସର୍ବତ ଇତ୍ୟାଦି ।
- **ଅନ୍ୟାନ୍ୟ :** ଚକୋଲେଟ୍, କ୍ୟାଡବୋରି, ଚକୋଲେଟ୍ କେକ୍, ଚକୋଲେଟ୍ ଆଇସକ୍ରିମ୍, ଆଲୁ ଚିପ୍ସ, ଟମାଟୋସସ୍ ଓ ବିଟ ଲୁଣ ଇତ୍ୟାଦି ।

ମଧ୍ୟ ମାତ୍ରାର ପୋଟାସିୟମଯୁକ୍ତ - ଖାଦ୍ୟ

- **ଫଳ :** ଲିଠୁ, ଡାଲିମ ଏବଂ ଡରଭୁଜ, ସୁଇଚଲାଇମ୍ ଇତ୍ୟାଦି ।
- **ପନିପରିବା :** ବିଟ୍, କ । କଦଳୀ, କଲରା, ବନ୍ଧାକୋଦି, ଗାଜର, ଫୁଲକୋଦି, ବିନ୍, ଭେଣ୍ଡି, ପିଆଜ, କଖାରୁ, ମୁଳା, ଟମାଟୋ ।
- **ଶସ୍ୟ :** ବାଲି, ମଇଦା, ଯଅ ଅଟା, ଗହମ ଅଟାରୁ ନିର୍ମିତ ନୁଡଲ୍ସ୍, ତୁଡା, ଗହମ ସିମୋଇ ।
- **ଆମିଷ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ :** ଚି ଲ, ଇଲିସି, ମାଗୁର, ଭାକୁର, କଲିଜା ।
- **ପାନୀୟ :** ଗାଈ ଦୁଗ୍ ଏବଂ ଦହି ।
- **ଅନ୍ୟାନ୍ୟ :** ଗୋଲମରିଚ, ଲବଙ୍ଗ, ଡାଲଚିନି, ଗରମ ମସଲା ।

ସ୍ୱଳ୍ପ ପୋଟାସିୟମ ଯୁକ୍ତ-ଖାଦ୍ୟ

- **ଫଳ :** ସେଓ, ଚେରି, ଜାମ୍ବୁକୋଳି, ପିଞ୍ଜୁଳି, କମଳା, ପାଚିଲା ଅମୃତଭଣ୍ଡା, ସପୁରି, ନାସପାତି ।
- **ପରିବା :** ଫୁଟିକାକୁଡ଼ି, ଛୁଡୁଙ୍ଗ, କ୍ୟାପ୍ସିକମ୍, କାକୁଡ଼ି, ମେଥି, ରସୁଣ, ମଟର ଛୁଇଁ, କ । ଆମ, ଚିଣ୍ଡା, ପୋଟଳ, ପାଳଙ୍ଗସାଗ ।
- **ଶସ୍ୟ :** ଚାଉଳ, ସୁଜି, ଗହମ ସେମୋଇ ।
- **ଡାଲି ଜାତୀୟ :** ସବୁଜ ମଟର ଦାନା ।
- **ଆମିଷ ଜାତୀୟ :** ଗୋରୁ ମାଂସ, ମେଷ ମାଂସ, ଦୁଷ୍ଟରା ମାଂସ, କୁକୁଡା ମାଂସ ଏବଂ ଅଣ୍ଡା ।

- **ପାନୀୟ :** ମଇଁଷି କ୍ଷୀର, କୋକୋକୋଲା, ଫା ।, ଲେମୋନେଡ୍, ଲାଇମ୍ ଜୁସ୍ (ପାଣିରେ), ଲିମ୍ବୋ, ରିମ୍‌ଜିମ୍, ସୋଡା ।
  - **ଅନ୍ୟାନ୍ୟ :** ଶୁଣ୍ଠି, ମହୁ, ପୋଦିନାପତ୍ର, ସୋରିଷ, ଜାୟନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଭିନେଗାର ।
- ଖାଦ୍ୟରେ ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାରିକ ସଙ୍କେତ
୧. ଦିନକୁ କମ୍ ପୋଟାସିୟମ ଜାତୀୟ ଗୋଟିଏ ଫଳ ଖାଆ' ।
  ୨. ଦିନକୁ ଗୋଟିଏ କପ୍ କଫି କିମ୍ବା ଚା ପିଅ' ।
  ୩. ଯେତେବେଳେ ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା କମ୍ ହୋଇ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରହିବ ସେତେବେଳେ ପୋଟାସିୟମ ଯୁକ୍ତ ପରିବା ଖାଇପାରିବେ (ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦ ହେଲା) ।
  ୪. ପଇତ ପାଣି, ଫଳରସ, ପୂର୍ବ ପ୍ରଦ ଉଚ୍ଚ ପୋଟାସିୟମ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ଏତାଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।
  ୫. ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟରେ କିଛି ନା କିଛି ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ରହିଛି, ତେଣୁ ମୁଖ୍ୟ କଥା ହେଲା ଯଥାସମ୍ଭବ କମ୍ ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା ଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପାଇଁ ବାଛିବା ଉଚିତ୍ ।
  ୬. ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ଡାକ୍ତରୀସୂଚୀ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀସୂଚୀ ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ପୋଟାସିୟମ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାରେ ବାରଣ କରାଯାଏ ।

କିପରି ପରିପରିବାରୁ ପୋଟାସିୟମ କମ୍ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

- ଚୋପା ଛତାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ କାଟିବା ଦ୍ୱାରା ।
- ଚୋପାଛତା ପରିବାକୁ ନଖଉଷ୍ଟ୍ରମ ପାଣିରେ ଧୋଇ ବଡ଼ ଜାଗାରେ ରଖିଦେବ ।
- ପରିବା ପାତ୍ରଟିକୁ ପରିବାର ତିନିଗୁଣା ଅଧିକ ଗରମ ଜଳରେ ଅତିକମ୍ରେ ଏକଘ । ବତୁରାଇ ରଖିବା ।
- ଦୁଇରୁ ତିନିଘ । ବତୁରାଇବାପରେ, ତାକୁ ଦୁଇ ତିନିଥର ଗରମ ପାଣିରେ ଧୋଇଦେବ ।
- ତାପରେ ତାକୁ ପାଣି ଦେଇ ସିଝାଇଦେବ ଏବଂ ସେ ଗରମ ପାଣିକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବ ।
- ତା ପରେ ସିଝା ପରିବା ପୋଟାସିୟମ ମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲା, ତା ପରେ ତା'କୁ ଇଚ୍ଛା ମୁତାବକ ରାନ୍ଧି ପାରିବ ।
- ଏହି ପ୍ରକାରରେ ପରିବାରୁ ବହୁ ପରିମାଣର ପୋଟାସିୟମ କମ୍ କରାଯାଇ ପାରିବ । କି' ପୁରା ମାତ୍ରାରେ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ପୋଟାସିୟମ ଅଧିକ ଥିବା ପରିବାକୁ ଏତାଇ ଯିବା ଉଚିତ୍ କିମ୍ବା କମ୍ ପରିମାଣର ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

- ପରିବା ସିଝାଇବା ଦ୍ୱାରା ଯେହେତୁ ଭିଟାମିନ୍ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ତେଣୁ ତାହାରକ ମୁତାବକ ଭିଟାମିନ୍ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଆଳୁରୁ ପୋଟାସିୟମ ବାହାର କରିବାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରାମର୍ଶ

- ପଶାକାଠି କରି ପତଳା ଫାଳ କିମ୍ବା କୋରି କରି ଆଳୁକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡରେ କାଟି ଭଲକରି ଦୁଇଟାରି ଥର ଧୋଇବା ଦ୍ୱାରା ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା କମ୍ ହୋଇଥାଏ ।
- ଆଳୁକୁ ବତୁରାଇବା କିମ୍ବା ସିଝାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ତାପମାତ୍ରା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ତାହା ମଧ୍ୟ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା କମ୍ କରେ ।
- ବହୁତ ପରିମାଣର ଜଳରେ ବତୁରାଇଲେ ବା ସିଝାଇଲେ ତାହା ପୋଟାସିୟମ ମାତ୍ରା କମାଇବାରେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

୬) ଖାଦ୍ୟରେ ଫସଫରସର କଟକଣା

ସିକେଡି ରୋଗୀ କାହିଁକି କମ୍ ଫସଫରସ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବେ ?

- ଫସଫରସ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକାର ଖଣିଜ ଲବଣ ଯାହା ହାତକୁ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସବଳ ରଖେ । ସାଧାରଣତଃ ଶରୀରର ବଳକା ଫସଫରସ ପରିଶ୍ରାବାଗେ ବାହାରିଯାଏ ତେଣୁ ରକ୍ତରେ ଫସଫରସର ମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ରହେ ।
- ସାଧାରଣତଃ ରକ୍ତରେ ଫସଫରସର ମାତ୍ରା ହେଉଛି ୪.୦ ଠାରୁ ୫.୫ ମିଗ୍ରା / ଡିଏଲ୍ ।
- ଯେହେତୁ ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ବଳକା ଫସଫରସ ପରିଶ୍ରାବାଗେ ବାହାରିଯାଏ ନଥାଏ ତେଣୁ ରକ୍ତରେ ଫସଫରସର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଯାଏ । ଏହି ଫସଫରସର ବୃଦ୍ଧି ହାତରୁ କ୍ୟାଲସିୟମକୁ ବାହାର କରିଦିଏ ।
- ଫସଫରସର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିବା ଯୋଗୁଁ ଅନେକ ଜଟିଳତା ଯେପରିକି କୁଣ୍ଡେଇହେବା ମାଂସପେଶୀ ଓ ହାତ ଦୁର୍ବଳ ହେବା, ହାତରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା, ହାତ ଅନମନୀୟ ହେବା ଏବଂ ଗଣ୍ଠିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବା ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ହାତର ଅନମନୀୟତା ଯୋଗୁଁ ହାତ ଭାଙ୍ଗିବାର ସମ୍ଭାବନା ବଢ଼ିଯାଏ ।

କେଉଁ ଉଚ୍ଚ ଫସଫରସ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ କମ୍ ଖାଇବା ବା ଏତାଇଦେବା ଉଚିତ୍ ?

ଉଚ୍ଚ ଫସଫରସ ଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ହେଉଛି -

- ଦୁଗଧ ଏବଂ ଦୁଗଧ ଜିନିଷ : ଲହୁଣୀ, ଛେନା, ଚକୋଲେଟ୍, ରାବିଡି, ପନିର, ଆଇସକ୍ରିମ୍, ମିଲ୍କସେକ ଇତ୍ୟାଦି ।

- **ଶୁଖିଲା ଫଳ :** କାଳୁ, ପିଆ, ନଡ଼ିଆକୋରା ଗୁଣ୍ଡ (ଶୁଖିଲା), ଆଳମଣ୍ଡ, ଅଖରୋଟ ।
- **ଧଣ୍ଡା ପାନୀୟ :** କୋକାକୋଲା, ଫା ।, ମାଜା, ଫୁଟି, ବିସ୍କର ।
- **ପରିବା :** ଗାଜର, ସାରୁପତ୍ର, ମକା, ବାଦାମ୍, ମଟର ଛୁଇଁ, କନ୍ଦମୂଳ ।
- **ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ୍ :** ମାଂସ, ଚିକେନ୍, ମାଛ, ଅଣ୍ଡା ।

୭. ଉଚ୍ଚ ଭିଟାମିନ୍ ଏବଂ ଚୁମ୍ବକ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ

ଡାୟଲିସିସ୍ ପୂର୍ବରୁ ସିକେଡି ରୋଗୀ ଉଚ୍ଚିତ୍ମାତ୍ରାର ଭିଟାମିନ୍ ଖାଇପାରୁ ନଥିବାରୁ, ସତର ପ୍ରଣାଳୀରେ ରାନ୍ଧି ଯୋଗାଣଯୁକ୍ତ ବାହାରକରି ଦିଆଯାଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏବଂ ଭୋକ ନଲାଗୁଥିବା ଯୋଗୁଁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରନ୍ ନାହିଁ । କେତେକ ଭିଟାମିନ୍ - ବିଶେଷକରି ଜଳ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହେଉଥିବା ବି ଏବଂ ସି, ଫୋଲିକ ଏସିଡ୍ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଡାୟଲିସିସ୍ ସମୟରେ କ୍ଷୟ ହୋଇଯାଏ ।

କ୍ଷତି ପୂରଣ ପାଇଁ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଭିଟାମିନ୍ ଗ୍ରହଣକରି ନପାରୁଥିବା ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ସେସବୁ ଭିଟାମିନ୍ର କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ସି କେ ଡି ରୋଗୀ ଜଳରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇପାରୁଥିବା ଭିଟାମିନ୍ ଏବଂ କମ୍ ମିଳୁଥିବା ଭିଟାମିନ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ । ସି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ଚୁମ୍ବକ ଖାଦ୍ୟ ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ । ତେଣୁ ରୋଗୀକୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାର ସତେଜ ଫଳମୂଳ ପନିପରିବା ଯାହାକି ଭିଟାମିନ୍ରେ ଭରି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ସହ ଅଧିକ ଚୁମ୍ବକ ହୋଇଥିବ ତାକୁ ଖାଇବାପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ପ୍ରତିଦିନ ଖାଦ୍ୟର ପରିକଳ୍ପନା :

ସି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପାନୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିରେଖକାରୀଙ୍କ ତ ୍ରାଧାନରେ ଯୋଜନା କରାଯାଇ ଏକ ଟିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ଯାହାକି ନେସ୍ଟୋଲୋଜିଷ୍ଟଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟର ଯୋଜନା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ନିୟମ

୧. **ଜଳ ଏବଂ ତରଳ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ :** ତାତ୍ତକାଳ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ତରଳ ଖାଦ୍ୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନର ଓଜନ ଟିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜରୁରୀ କାରଣ କୌଣସି ଅସାଧାରଣ ଓଜନ ବୃଦ୍ଧିକାରୀ ତରଳ ଖାଦ୍ୟର ବୃଦ୍ଧିକୁ ସୂଚିତ କରେ ।
- ୨) **କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ :** ଏହା ନିଷ୍ଠିତ ହେବା ଜରୁରୀ ଯେ ଶରୀର ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଶକ୍ତି ବା କ୍ୟାଲୋରୀ ସହିତ ତାଲି ଏବଂ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ପାଉଛି । ରୋଗୀ ଯଦି ମଧୁମେହ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ନଥିବେ ତେବେ ସେ ଚିନି କିମ୍ବା ଗୁଜୋଜ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରିବ ।

୩. **ପ୍ରୋଟିନ୍ :** କ୍ଷୀର, ଶସ୍ୟ ଓ ତାଲିଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ, ଅଣ୍ଡା, କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ହେଉଛି ପ୍ରୋଟିନ୍ର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର । ସି କେ ଡି ଆକ୍ରା' ରୋଗୀ ଯାହାର ଡାୟଲିସିସ୍ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥାଏ ସେମାନେ ଖାଦ୍ୟରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ର ମାତ୍ରାକୁ କମାଇଦେବା ଉଚିତ୍ । ସେମାନେ ଶରୀର ଓଜନର ଏକ କିଲୋଗ୍ରାମରେ ୦.୦୮ ଗ୍ରାମ୍ ଅନୁସାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଥରେ ଡାୟଲିସିସ୍ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲେ ରୋଗୀକୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାର ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ (ବିଶେଷ ଭାବରେ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ରୋଗୀ) ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ୍କୁ ଏଡାଇଯିବା ଉଚିତ୍ । ଯେପରିକି ମାଂସ, ଚିକେନ୍, ମାଛ ଇତ୍ୟାଦି ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକ ପ୍ରୋଟିନ୍, ଯୋଗାଣଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଫସଫରସ ରହିଥାଏ । ସି କେ ଡି ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀକ ପ୍ରୋଟିନ୍ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇଥାଏ ।

୪. **ଫ୍ୟାଟ୍ 'ବା' ଚର୍ବି :** ଖାଦ୍ୟରେ ଚର୍ବି ଓ ତେଲର ପରିମାଣ କମାଇଦେବା ଉଚିତ୍ କିଁ ପୁରାପୁରି ଘିଅ, ଲହୁଣୀକୁ କମାଇଦେବା ଉଚିତ୍ । କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇପାରେ । ସାଧାରଣତଃ ସୋୟାବିନ୍ ତେଲ, ବାଦାମ ତେଲ, ଶରୀର ପାଇଁ ଭଲ କିଁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସୀମିତ ପରିମାଣରେ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।

୫. **ଲୁଣ :** ଅନେକ ରୋଗୀଙ୍କୁ କମ୍ ଲୁଣାୟୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଖାଇବା ସମୟରେ ଲୁଣ ଛି ୍ଛି ୍ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧିବାରେ ବେକିଙ୍ଗ୍ ପାଉଡର ଦେଇ ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ସୀମିତ ପରିମାଣର କୁଚିତ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ । ଲୁଣର ବିକଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଅନୁଚିତ୍ କାରଣ ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ମାତ୍ରାର ଯୋଗାଣଯୁକ୍ତ ଥାଏ ।

୬. **ଶସ୍ୟ :** ଚାଉଳ, ଚୁଡ଼ା, ମୁଦି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚାଉଳରୁ ନିର୍ମିତ ଖାଦ୍ୟ, ଚାଉଳଭଜା ଇତ୍ୟାଦି ଖିଆ ଯାଇପାରେ । ଏହାର ସାଦରେ ପରିବ ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଗହମ, ଚାଉଳ, ଚୁଡ଼ା, ସାଗୁ, ସିମେଲ, ସବୁପ୍ରକାର ଗହମ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଯଥା ମଇଦା, କର୍ଷ୍ଟଫ୍ଲୋକୁ, ବାର୍ଲି, ବାଜର, ମକା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ମଧ୍ୟ ବଦଳାଇ ବଦଳାଇ ଏବଂ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଖିଆଯାଇପାରେ ।

୭. **ତାଲିଜାତୀୟ :** ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ତାଲି ବଦଳାଇ ବଦଳାଇ ଖିଆଯିବା ଦ୍ୱାରା ସାଦର ପରିବ ୍ନ ହେବା ସହ ଖାଦ୍ୟ ରୁଚି ବଢାଇଥାଏ । ଯେହେତୁ ତାଲି ତରଳ ଆକାରରେ ରନ୍ଧାଯାଏ ସେହି ତାଲି ପାଣିକୁ ମଧ୍ୟ ତରଳ ମାପର ଗଣତିରେ ଗଣାଯାଏ । ଯଦି ସମ୍ଭବ ତାଲି ପତଳା ନକରି ବହଳିଆ କରିପାରିବେ । ତାତ୍ତକାଳ ସୂଚନା ମୁତାବକ ତାଲିର ପରିମାଣ ଅନୁସାରେ ଖିଆଯାଇ ପାରେ ।

୮. ତାଲିଚୁ ପୋଟାସିୟମ୍ ମାତ୍ରା କମାଇବା ପାଇଁ ତାଲିଚୁ ଗରମ ପାଣିରେ ବତୁରାଇ ସାରିବା ପରେ ସେ ପାଣିକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବେ ତାପରେ ତାଲିଚୁ ଫୁଟାଇ ସିଝିଗଲେ ସେ ପାଣିକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବେ । ତା ପରେ ତାଲିଚୁ ରୁଟି ମୁତାବକ ରାନ୍ଧି ଖାଇପାରିବ । ତାଲି ଓ ଭାତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଣେ ଖେରୁଡ଼ି କିମ୍ବା ଦୋସା ମଧ୍ୟ ଖାଇପାରିବ ।
୯. **ପନିପରିବା :** କମ୍ ପୋଟାସିୟମ୍ ଯୁକ୍ତ ପରିବା କଣେ ବିନା ଦିଆରେ ଖାଇପାରିବ । କିଂ ଉଚ୍ଚ ପୋଟାସିୟମ୍ ଥିବା ପରିବାକୁ ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ପଇତି ଅବଲମ୍ବନକରି ପୋଟାସିୟମ୍ ମାତ୍ରାକୁ ବାହାର କରିଦେଇ ଖାଇବାକୁ ହେବ । ସାଦ ବଜାଇବା ପାଇଁ ସେଥିରେ ଲେମ୍ବୁରସ ମିଶାଯାଇପାରେ ।
୧୦. **ଫଳ :** କମ୍ ପୋଟାସିୟମ୍ ଯୁକ୍ତ ଫଳ ଯେପରିକି ସେଓ, ଅମୃତଭଣ୍ଡା ବେରୀ ଇତ୍ୟାଦି ଦିନକୁ ଥରେ ଖିଆଯାଇପାରେ । ତାୟଲିସିସ୍ ଦିନ ରୋଗୀ ଫଳରସ ଓ ପଇତ ପାଣି ବଦଳରେ ଗୋଟିଏ ଫଳ ଖାଇପାରିବ ।
୧୧. **ଦୁଗ୍ଧ ଏବଂ ଦୁଗ୍ଧ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ :** ୩୦୦ ରୁ ୩୫୦ ମି.ଲି କ୍ଷୀର କିମ୍ବା କ୍ଷୀରରେ ତିଆରି ଜିନିଷ ଯଥା - ଖୁରି, ଦହି, ମିଠା, ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଖିଆଯାଇପାରେ । କିଂ ମାତ୍ରାଧିକ ତରଳକୁ ଏତାଇବା ପାଇଁ ଏହି ଜିନିଷ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପରିମାଣରେ ଖାଇବା ଉଚିତ୍ ।
୧୨. **ଧଣା ପାନୀୟ :** ପେପ୍ସି, ଫା ।, ଫୁଟିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଡ଼େଇଦେବା ଉଚିତ୍ ହେବ । ଫଳରସ କିମ୍ବା ପଇତ ମଧ୍ୟ ପିଇବା ଅନୁଚିତ୍ ।
୧୩. **ଶୁଷ୍କ ଫଳ :** ଶୁଷ୍କଫଳ, ଚିନାବାଦାମ, ସିମ୍ ମି. ଶୁଖିଲା କଟା ନଡ଼ିଆକୋରା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ମଧ୍ୟ ଏତାଇଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ସଂକ୍ଷେପଣ

ଏ ସି ଇ	-	ଆଓ ଟେନସନ କନଭରଟି ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ସ
ଏ ଡି ପି କେ ଡି	-	ଅଟୋସୋମାଲ ଡୋମିନା ପଲିସିଷ୍ଟିକ କିଡ୍‌ନୀ ଡିଜିଜ୍
ଏ ଜି ଏନ୍	-	ଆକ୍ୟୁଟ୍ ଗ୍ଲୁମେରୁଲୋ ନେଫ୍ରାଇଟିସ୍
ଏ କେ ଆଇ	-	ଆକ୍ୟୁଟ୍ କିଡ୍‌ନୀ ଇଉରୀ
ଏ ପି ଡି	-	ଅଟୋମେଟେଡ୍ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍
ଏ ଆର ଏଫ୍	-	ଆକ୍ୟୁଟ୍ ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅର
ଏ ଆର ବି	-	ଆଓଟେନସନ୍ ରିସେପ୍ଟର ବ୍ଲକରସ୍
ଏ ଭି ପିଷ୍ଟୁଲା	-	ଆଚେରିଓ ଭେନସ୍ ଫିଷ୍ଟୁଲା
ବି ପି	-	ବୁଡ୍ ପ୍ରେସର
ବି ପି ଏର୍	-	ବେନିଜ୍ ପ୍ରୋକ୍ସାଟିକ୍ ହାଇପରଟ୍ରୋଫି
ବି ସ୍ପୁ ଏନ୍	-	ବୁଡ୍ ସ୍ପୁରିଆ ନାଇଟ୍ରୋଜେନ୍
ସି ଏ ପି ଡି	-	କିଂ ନ୍ୟୁଓସ୍ ଆୟୁଲେଟୋରୀ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍
ସି ସି ପି ଡି	-	କିଂ ନ୍ୟୁଓସ୍ ସାଇକ୍ଲି ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍
ସି କେ ଡି	-	କ୍ରନିକ୍ କିଡ୍‌ନୀ ଡିଜିଜ୍
ସି ଆର ଏଫ୍	-	କ୍ରନିକ୍ ରେନାଲ ଫେଲ୍ୟୁଅର
ଡି କେ ଡି	-	ଡାଇଭେଟିକ୍ କିଡ୍‌ନୀ ଡିଜିଜ୍
ଡି ଏମ୍	-	ଡାଇଭେଟିସ୍ ମେଲିଟସ୍
ଡି ଏମ୍ ଏସ୍ ଏ	-	ଡାଇମର କ୍ୟାପ୍‌ଟୋସକ୍‌ସିନିକ୍ ଏସିଡ୍
ଇ ଜି ଏଫ୍ ଆର	-	ଏକ୍ସ୍‌ମେଟେଡ୍ ଗ୍ଲୁମେରୁଲାର ଫିଲଟରେସନ୍ ରେଟ୍
ଇ ପି ଓ	-	ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍
ଇ ଏସ୍ କେ ଡି	-	ଏକ୍ସ୍‌ମେଜ୍ କିଡ୍‌ନୀ ଡିଜିଜ୍
ଇ ଏସ୍ ଆର ଡି	-	ଏକ୍ସ୍‌ମେଜ୍ କିଡ୍‌ନୀ ଡିଜିଜ୍
ଇ ଏସ୍ ଡବ୍ଲୁ ଏଲ୍	-	ଏଲ୍‌ଜି କର୍ପୋରିୟଲ୍ ସକ୍‌ସେଡ୍ ଲିଥୋଟ୍ରିପ୍ସି
ଜି ଏଫ୍ ଆର	-	ଗ୍ଲୁମେରୁଲାର ଫିଲଟରେସନ୍ ରେଟ୍ ।
ଏର୍ ଡି	-	ହେମୋ ଡାୟଲିସିସ୍
ଆଇ ଡି ଡି ଏମ୍	-	ଇନସୁଲିନ୍ ଡିପେଡେ ଡାଇଭେଟିସ୍ ମେଲିଟସ୍
ଆଇ କେ ଭି	-	ଇ ରନାଲ୍ ଡୁଗ୍ଲାର ଭେନ୍
ଆଇ ପି ଡି	-	ଇ ରମିଟେ ସ୍ପୁରେଗ୍ରାଫି / ପାଏଲୋଗ୍ରାଫି

- ଏମ୍ ଏ - ମାଲକ୍ତୋ ଆଲବୁମିନୟୁରିଆ
- ଏମ୍ ସି ୟୁ - ମାଲକ୍ୟୁରେଟିଙ୍ଗ୍ ସିଷ୍ଟେମ୍ ସୁରେଥ୍ରୋଗ୍ରାମ୍
- ଏମ୍ ଆର୍ ଆଇ - ମ୍ୟାଗ୍ନେଟିକ୍ ରିଜୋନାନ୍ସ ଇମେଜିଂ
- ଏନ୍ ଆଇ ଡି ଡି ଏମ୍ - ନନ୍-ଇନ୍-ସୁଲିନ୍ ଡିପେନ୍ଡେଣ୍ଟ୍ ଡାଇଭେଟିସ୍
- ଏନ୍ ଏସ୍ ଏ ଆଇ ଡି - ନନ୍-ଷ୍ଟେରାଇଡାଲ୍ ଆଇନ୍-ଫ୍ଲୁମେଟୋରି ଡ୍ରଗ୍
- ପି ସି ଏନ୍ ଏଲ୍ - ପରକ୍ୟୁଟାନୋୟାସ୍ ନେଫ୍ରୋଲିଟୋମି
- ପି ଡି - ପେରି ଟୋନିଫଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍
- ପିକେଡି - ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ କିଡନୀ ଡିଜିଜ୍
- ପି ଏସ୍ ଏ - ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍ ସ୍ପେସିଫିକ୍ ଆଇଜେନ୍
- ପିୟୁଭି - ପୋଷ୍ଟରିୟର ସୁରେଥ୍ରାଲ୍ ଭାଲଭସ୍
- ଆର ବି ସି - ରେଡ୍ ବ୍ଲଡ୍ ସେଲସ୍
- ଆର ଆର ଟି - ରେନାଲ୍ ରିପ୍ଲେସ୍ମେଣ୍ଟ୍ ଥେରାପି
- ଟି ବି - ଟ୍ୟୁବେରୋକ୍ଲୋସିସ୍
- ଟି ଆଇ ବି ସି - ଟୋଟାଲ୍ ଆଇରନ୍ ବାଡିଂ କାପାସିଟି
- ଟି ୟୁ ଆର ପି - ଟ୍ରାନ୍ସ୍ ସୁରେଥ୍ରାଲ୍ ରିସେକ୍ସନ୍ ଅଫ୍ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟ୍
- ୟୁ ଟି ଆଇ - ୟୁରିନାରୀ ଟ୍ରାକ୍ ଇନ୍ଫେକ୍ସନ୍
- ଭି ସି ୟୁ ଜି - ଭିଏଟିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍ ସୁରେଥ୍ରୋଗ୍ରାମ୍
- ଭି ୟୁ ଆର - ଭେସିକୋସୁରେଟେରାଲ୍ ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ
- ଡବ୍ଲୁ ବି ସି - ସ୍ଵାଇଟ୍ ବ୍ଲଡ୍ ସେଲସ୍

ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା

ସାଧାରଣଭାବେ ଲାବୋରେଟୋରୀ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ବୃକ୍ମ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ତା'ର ଉଲ୍ଲେଖିତ ବ୍ୟାପକତାର ବିବରଣୀ ସଂକ୍ଷେପରେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ପରୀକ୍ଷା	ପ୍ରକଳିତ ଏକକ	ପରିବର୍ତ୍ତିତ ସୀମା	ଏସ୍ ଆଇ ଏକକ
ବୃକ୍ମକର କାର୍ଯ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା			
ରକ୍ତ ସ୍କ୍ରିଆ ନାଇଟ୍ରୋଜେନ	୮.୨୦ ଏମ୍‌ଜି/ଡିଏଲ୍	୦.୩୬	୨.୯ - ୭.୧ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍/ଏଲ୍
କ୍ରିଏଟିନିନ୍-ପୁରୁଷ	୦.୭-୧.୩ ଏମ୍‌ଜି/ଡିଏଲ୍	୮୮.୪	୦.୭ - ୧.୨ ଏମ୍‌ଜି/ଡିଏଲ୍
ମହିଳା	୬୮-୧୧୮ ଏମ୍‌ ସିଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍	୮୮.୪	୫୦ - ୧୦୦ ଏମ୍‌ ସିଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍
ଇ ଜି ଏଫ୍ ଆର	୯୦ - ୧୨୦ ମିଲ୍/ମିନି		
ରକ୍ତ ହୀନତା ପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା			
ହିମୋ ଗ୍ଲୋବିନ୍			
ପୁରୁଷ	୧୩୫ - ୧୭୦ ଗ୍ରା/ଡିଏଲ୍	୧୦	୧୩୬ - ୧୭୫ ଗ୍ରା/ଏଲ୍
ମହିଳା	୧୨୦ - ୧୫୫ ଗ୍ରା/ଡିଏଲ୍	୧୦	୧୨୦ - ୧୫୫ ଗ୍ରା/ଏଲ୍
ହେମାଟୋକ୍ରିଟ୍			
ପୁରୁଷ	୪୧ - ୫୩%	୦.୦୧	୦.୪୧ - ୦.୫୩
ମହିଳା	୩୬ - ୪୮%	୦.୦୧	୦.୩୬ - ୦.୪୮
ଲୌହ ସମୂହାୟ	୫୦ - ୧୭୫ ଏମ୍‌ସିଜି/ଡିଏଲ୍	୦.୧୮	୯ - ୩୧ ଏମ୍‌ସିଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍/ଏଲ୍
ଲୌହ - ବନ୍ଧନ			
ସାମର୍ଥ ସମୂହାୟ	୨୪୦ - ୪୫୦ ଏମ୍‌ସିଜି/ଡିଏଲ୍	୦.୧୮	୪୫ - ୮୨ ଏମ୍‌ସିଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍/ଏଲ୍
ଗ୍ରାନୁଲୋସିଟ୍	୧୯୦ - ୩୭୫ ଏମ୍‌ଜି/ଡିଏଲ୍	୦.୦୧	୧.୯ - ୩.୭୫ ଡି/ଏଲ୍
ଗ୍ରାନୁଲୋସିଟ୍ ପରିଶୋଷିତ	୨୦.୫୦%	-	-
ଫେରିଟିନ୍			
ପୁରୁଷ	୧୬ - ୩୦୦ ଏମ୍‌ଜି/ଏମ୍‌ଏଲ୍	୨.୨୫	୩୬ - ୬୭୫ ପିଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍/ଏଲ୍
ମହିଳା	୧୦ - ୨୦୦ ଏମ୍‌ଜି/ଏମ୍‌ଏଲ୍	୨.୨୫	୨୨.୫-୪୫୦ ପିଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍/ଏଲ୍
ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଏବଂ ମେଟାବୋଲିକ୍ ହାତ ରୋଗପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା			
ସୋଡିୟମ(ଏନ୍‌ଏ)	୧୩୫ - ୧୪୫ ଏମ୍‌ଇଏମ୍/ଏଲ୍	୧.୦	୧୩୫ - ୧୪୫
	୧୩୫-୧୪୫		୧୩୫-୧୪୫ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଡି/ଏଲ୍/ଏଲ୍

ଏହାର ଗଣନା ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । ପ୍ରଥମ ଭାଗର ନାମ ସିଷ୍ଟୋଲିକ୍ ରକ୍ତଚାପ ଯାହାକି ହୃଦ ସଂକୋଚନ ସମୟରେ ଅଧିକ ଚାପକୁ ଦର୍ଶାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଡାଇଷ୍ଟୋଲିକ୍ ଚାପ ଯାହାକି ହୃଦୟ ପ୍ରସାରଣସମୟ ମାପକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।

ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ୍ୟୁ : ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି ମାତ୍ରାଧିକ ଏବଂ ମସ୍ତିଷ୍କର ସ୍ଥାୟୀ କ୍ଷତିକୁ ବୁଝାଏ ଯାହାକି କୌଣସି ତାତ୍ତ୍ୱିକ କିମ୍ବା ଶଲ୍ୟଚିକିତ୍ସାକୁ ଗ୍ରହଣ କରେନାହିଁ, ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ ମୃତ ଶରୀରର ନିଶ୍ଚାସ-ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଏବଂ ରକ୍ତସଂଚାଳନକୁ କୃତ୍ରିମ ଉପାୟରେ ଚଳାଇ ରଖାଯାଇଥାଏ ।

କାତାଭେରିକ୍ ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ : ମୃତକଙ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ ବିଷୟ ଦେଖୁ ।

କ୍ୟାଲସିୟମ : ଶରୀରରେ ଥିବା ଅତ୍ୟଧିକ ଆବଶ୍ୟକ ବହୁଳ ଖଣିଜ ଲବଣ ହେଉଛି କ୍ୟାଲସିୟମ୍, ଏହା ସୁଦୃଢ଼ ହାତ ଓ ମାଢ଼ିର ଉନ୍ନତି ଏବଂ ଠିକ୍ ରକ୍ତବା ପାଇଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଆବଶ୍ୟକ । ଦୁଗ୍ଧ ଏବଂ ଦୁଗ୍ଧ ଜାତୀୟ କିମ୍ବା ଦୁଗ୍ଧରେ ନିର୍ମୂଳ ଜିନିଷ ଯେପରିକି ଦହି ଏବଂ ଛେନା ହେଉଛି କ୍ୟାଲସିୟମର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାକୃତିକ ମାଧ୍ୟମ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପାଇଁ କ୍ୟାଥେଟର : ଏହା ଏକ ଲମ୍ବା, ନମନୀୟ ଫିକ୍ସା ଟ୍ୟୁବ୍ ବା ନଳୀ । ଏହା ଦୁଇଟି ଲ୍ୟୁମେନ ବିଶିଷ୍ଟ ଅଟେ । ରକ୍ତ ଗୋଟିଏ ଲ୍ୟୁମେନ ଦେଇ ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ, ଏବଂ ତାୟଲିସିସ୍ ସର୍କିଟରୁ ସଫା କରିବାପାଇଁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଏ, ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ଲ୍ୟୁମେନ ଦେଇ ପୁଣି ଶରୀରକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଏ । ଦୁଇଟି ଲ୍ୟୁମେନ କ୍ୟାଥେଟର ଉଦ୍ଧୃତକରିବା, ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ନିର୍ମୂଳ ଅତ୍ୟଧିକ ସାଧାରଣ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପ୍ରଣାଳୀ । ଏହା ଅସ୍ଥାୟୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅତି ଜରୁରୀ ।

କ୍ରମାଗତ ଆମ୍ଳକେଶୋରୀ ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ (ଉଚ୍ଚଭର) : ସିପିଏଡି ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକାର ଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀ, ଯାହାକି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିନା ଯନ୍ତ୍ର ସହାୟତାରେ ନିଜ ଘରେ କରିପାରିବ । ଏହି ପ୍ରକାରର ଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ବଦଳାଯାଇଥାଏ ଏହା ଦିନକୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟା, ସପ୍ତାହକୁ ସାତଦିନ ସାରା କରାଯାଏ ।

କ୍ରମାଗତ ସାଇକ୍ଲିକ୍ ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ - (ସିପିପି) : ସିପିପି କିମ୍ବା ସଂଯୋଗିତ ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ (ସିପିପି) ହେଉଛି କ୍ରମାଗତ ପେରିଟୋନିଏଲ ଡାୟଲିସିସ୍ ଏକ ଅବସ୍ଥା, ଯାହାକୁ ଘରେ ଗୋଟିଏ ସଂଯୋଗିତ ସାଇକ୍ଲର ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଇପାରେ । ସିପିପିରେ, ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ରାତିରେ ରୋଗୀ ଶୋଇପଡିଥାଏ ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଥାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଯନ୍ତ୍ର ସଂଯୋଗିତ ଭାବେ ପୂର୍ଣ୍ଣହୁଏ ଏବଂ ଡାୟଲିସିସ୍ ମିଶ୍ରଣ ପେଟରେ ଭରିଯିବା ପରେ ପୁଣି ସଂଯୋଗିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପେଟରୁ ବାହାର ମଧ୍ୟ କରେ ।

କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ଏବଂ ସ୍ଫୁରିଆ : ଏଗୁଡ଼ିକ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ କିମ୍ବା ପ୍ରୋଟିନ୍ ମେଟାବୋଲିଜିମ୍ କୁ ବିଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦରେ ପରିଣତ କରେ । ଏହି ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକୁ ବୃକ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ । ସାଧାରଣ

ମାତ୍ରାର ସେରମ୍ କ୍ରିଏଟିନ୍ ହେଉଛି ୦.୮ ରୁ ୧.୪ ମିଗ୍ରା% ଏବଂ ସେହି ସ୍ଫୁରିଆ ୨ ରୁ ୪ ମିଗ୍ରା% ହୋଇଯାଏ ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍କ ହାନି ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ବୃକ୍କ ହାନି ହେଲେ ସ୍ଫୁରିଆ ଏବଂ କ୍ରିଏଟିନ୍ ମାତ୍ରା ରକ୍ତରେ ବଢିଯାଏ ।

କ୍ରିନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ : ବୃକ୍କ ଅଚଳ ହେଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା କ୍ରମାଗତ ଲାଗିରହିଲେ, ବୃକ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣାବସ୍ଥାକୁ ନ ଫେରିପାରିଲେ ଏହାକୁ ବୃକ୍କ ହାନି ବା କ୍ରିନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗ କୁହାଯାଏ । ଏହାକୁ ଉଚ୍ଚ ସିକେଡି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏଥିରେ ବୃକ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କମି କମି ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚେ, ଯେତେବେଳେ ବୃକ୍କ ପୁରାପୁରି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ଏହି ଅବସ୍ଥା ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଏହି ଅବସ୍ଥା ବୃକ୍କ ରୋଗର ଶେଷ ସ୍ତର ଯାହାକୁ ଇ ଏସ୍ କେ ଡି ବା ଏଣ୍ଡ ଷ୍ଟେଜ 'ବା' ସ୍ତର କିତନୀ ତିନିକ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସିଷ୍ଟୋସୋପି : ଏହା ଏକ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଯେଉଁଥିରେ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ରୋଗୀର ମୂତ୍ରାଣୁକୁ ମୂତ୍ରନଳୀ ମଧ୍ୟଦେଇ ଏକ ପତଳା ଆଲୋକ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶକୁ ଉଦ୍ଧୃତକରି ତା'ର ଭିତର ଅଂଶକୁ ଦେଖି ଥାଆନ୍ତି । ଏହି ଯନ୍ତ୍ରାଂଶକୁ ସିଷ୍ଟୋସୋପ କୁହାଯାଏ ।

ମୃତକ (କାତାଭେରିକ୍) ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣ : ଏହା ଏକ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ମସ୍ତିଷ୍କ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ସ୍ୱସ୍ଥ ବୃକ୍କ ଦାନ କରିଥିବେ ଏବଂ ସେହି ବୃକ୍କ ଜଣେ କ୍ରିନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗୀର ଶରୀରରେ ପ୍ରତିରୋପିତ କରାଯାଏ ।

ମଧୁମେହ ବୃକ୍କ ରୋଗ (ନେଫ୍ରୋପ୍ୟାଥି) : ଦୀର୍ଘ ସମୟଧରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧୁମେହ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ ତାହା ବୃକ୍କର ଛୋଟ ଛୋଟ ରକ୍ତବାହୀ ଶିରାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ । ଏହି କ୍ଷତି ଯୋଗୁଁ ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ବାହାରିଯାଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଏହା ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ, ଫୁଲ୍ଲରେ ପରିଣତ ହୋଇ ବୃକ୍କର କ୍ରମାଗତ କ୍ଷତି କରିଥାଏ । ଯାହାକି ବୃକ୍କ ହାନିର ଶେଷ ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚିବାର କାରଣ ହୁଏ । ଯେହେତୁ ମଧୁମେହ, ଏସବୁ ସମସ୍ୟାକୁ ବଦାଏ ତେଣୁ ମଧୁମେହ ବୃକ୍କ ରୋଗ କୁହାଯାଏ । ଏହା କ୍ରିନିକ୍ ବୃକ୍କ ରୋଗର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଏହା ୪୦-୪୫ ପ୍ରତିଶତ ନୂଆ ସିକେଡି ରୋଗୀଙ୍କର ଦେଖାଯାଏ ।

ଡାୟଲିସିସ୍ : ବୃକ୍କ ହାନି ରୋଗୀଙ୍କର ଏହା ଏକ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଣାଳୀ ଯଦ୍ୱାରା ଶରୀରରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ବିଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଅନାବଶ୍ୟକ ବଳକା ଜଳକୁ ଶରୀରରୁ ନିଷ୍କାସିତ କରେ ।

ଡାଇଲାଇଜର : ଏହା ଏକ କୃତ୍ରିମ ବୃକ୍କ ଯାହାକି ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ରକ୍ତକୁ ଶୋଧନକରି ଶରୀରରୁ ବିଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଉତ୍ତୁ ଜଳକୁ ନିଷ୍କାସନ କରେ ।

ଡାଇୟୁରେଟିକ୍ସ : ଏହା ଏକ ପରିଶ୍ରା ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରୁଥିବା ଔଷଧ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଶରୀରରୁ ପରିଶ୍ରା ଆକାରରେ ବଳକା ଜଳକୁ ନିଷ୍କାସିତ କରେ ଯଦ୍ୱାରା ଶରୀରରୁ ଜଳ କମାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ଡ୍ରାଗର ପିଲ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଶୁଖିଲା ଓଜନ : ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ଦ୍ୱାରା ଶରୀରରୁ ବଳକା ଜଳର ନିଷ୍କାସନ ପରେ କରାଯାଉଥିବା ଓଜନକୁ ଶୁଖିଲା ଓଜନ କୁହାଯାଏ ।

ଅବସ୍ଥାନ ସମୟ : ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ସମୟରେ, ଯେଉଁ ସମୟଯାକ ପି ଡି ତରଳ ପେଟ ଭିତରେ ରହିଥାଏ ତାକୁ 'ଅବସ୍ଥାନ ସମୟ' ବା 'ଡେଲ ଟାଇମ୍' କୁହାଯାଏ । 'ଡେଲ ଟାଇମ୍' ରେ ମଧ୍ୟ ଶୋଧନ ପ୍ରଣାଳୀର କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଥାଏ ।

ଇଜିଏଫଆର : (ଏକ୍ସିମେଟେଡ୍ ଗ୍ଲୋମେରୁଲାର ଫିଲଟରେସନ ରେଟ୍) ହେଉଛି ଏକ ସଂଖ୍ୟା ଯଦ୍ୱାରା ରକ୍ତରେ କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ମାତ୍ରା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚନା ହିସାବ କରାଯାଏ । ଇଜିଏଫଆର, ସୁସ୍ଥ ବୃକ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟର ମାପକ ଏବଂ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି ୯୦ କିମା ତାଠାରୁ ଅଧିକ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ସି କେ ଡି ର ଅବସ୍ଥା, ସ୍ତର ଏବଂ ଉନ୍ନତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଜାଣିବାପାଇଁ ବହୁତ ଦରକାରୀ ।

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ସ : ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖଣିଜ ଲବଣ ଯେପରିକି ସୋଡିୟମ ପୋଟାସିୟମ, କ୍ୟାଲସିୟମର ମାତ୍ରା ରକ୍ତରେ କେତେ ରହୁଛି ତାହା ଜଣାପଡେ ଏବଂ ଏହା ଶରୀରର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂଚାଳନ କରେ । ଏହି ପ୍ରକାରର ରାସାୟନିକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ମାତ୍ରା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାପାଇଁ ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ ପଡେ ଯଦି ବୃକ୍ମକ ସମବେତ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଲାଇଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ମାତ୍ରାକୁ ରକ୍ତରେ ସ୍ଥିର ରଖିବା ଯେତେବେଳେ ଏପରି ପରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବୃକ୍ମକ ରୋଗର ଶେଷସ୍ତର (ରୱଡିଏ) : ଅଗ୍ରମସ୍ତରର କ୍ରିଏଟିନିନ୍ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ (ପି ମି ସ୍ତରରେ ଥିବା ସିକେଡି) କୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବୃକ୍ମକ ରୋଗ ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ସୁସ୍ଥ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିବାପାଇଁ ରୋଗୀ ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା କିମ୍ବା ବୃକ୍ମକ ପ୍ରତିରୋପଣ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍(ଇପିଓ) : ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍ ହେଉଛି ବୃକ୍ମକ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହେଉଥିବା ଏକ ହରମୋନ ଯାହାକି ବୋନିଫାସିୟମକୁ ବ୍ୟବହାରକରି ଶରୀରରେ ଲୋହିତ ରକ୍ତକଣିକା ତିଆରି କରେ । ଯଦି ବୃକ୍ମକ ହାନି ହୁଏ ତେମେ ବୃକ୍ମକ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍ ତିଆରି କରିପାରେ ନାହିଁ ଫଳରେ ଲୋହିତ ରକ୍ତ କଣିକାର ମାତ୍ରା କମି କମି ଯାଏ ଫଳରେ ରୋଗୀ ରକ୍ତହୀନତା ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହୁଏ । ବୃକ୍ମକ ହାନି ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିବା ରକ୍ତହୀନତାକୁ ପୂରଣ କରିବାପାଇଁ ଏରିଥ୍ରୋପୋଏଟିନ୍ ଇକ୍ସସନ ଏବଂ ଔଷଧ ଆକାରରେ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଛି ।

ବିନିମୟ : ଏହାର ଅର୍ଥ ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ଚକ୍ର ଥରେ ପୁରା ହୋଇଯିବା । ଏହି ଚକ୍ର ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପୁରା ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ଫୁଲ୍‌ଡକ୍ ପେଟ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇବା, ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସେଇ ଫୁଲ୍‌ଡକ୍ ବା ତରଳ ପେଟରେ ରହି ଶରୀରରୁ ନିର୍ଗତ ବିଷାକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ବଳକା ଜଳକୁ ରକ୍ତରୁ ଛାଣି ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ଦ୍ରବଣରେ ମିଶାଇଦିଏ (ଯାହାକୁ ଡେଲ କୁହାଯାଏ) ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ତରଳକୁ ଶରୀରରୁ ବାହାର କରିଦିଏ ।

ଏକ୍ସଟ୍ରା କରପୋରିଥଲ ସକ୍ୱେଡ୍ ଲିଥୋଟ୍ରିସି (ରୱଡିଏ) : ଏହା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକାର ମୋଡାଲିଟି ଯେଉଁଥିରେ ଉଚ୍ଚ ଶକ୍ତିସଂପନ୍ନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତରଙ୍ଗ ଲିଥୋଟ୍ରିପର ମେସିନ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନ କରି ସ୍ଫୁରିନାରା ପଥରକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯାଏ । ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡରେ ପଥର ଗୁଡ଼ିକ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ପରେ ପରିଶ୍ରାବାଗେ ତାହା ଆପେ ଆପେ ବାହାରିଯାଏ । ଇ ଏସ୍ ଡବ୍ଲୁ ଏଲ୍ ହେଉଛି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ବୃକ୍ମକ ପଥୁରୀ ପାଇଁ ଏହା ବହୁଳ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

ଫିଣ୍ଟୁଲା : ଆର୍ଟେରୀ ଭେନସ୍ ଫିଣ୍ଟୁଲା ଦେଖୁ ।

ଗ୍ରାଫ୍ଟ : ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ କରାଯିବା ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପ୍ରବେଶ ପଥ । ଗ୍ରାଫ୍ଟ ହେଉଛି ଏକ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ ସିଲିକନ୍ ନରମ ଚ୍ୟୁର୍ ବା ନଳୀ ଯାହାକୁ ରକ୍ତବାହୀ ଶିରାସହ ଯୋଡା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟତ୍ରକୁ ଧମନୀ ସହିତ ବାହୁରେ ଯୋଡି ଦିଆଯାଏ । ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା ସମୟରେ ଛୁଇଁକୁ ସେଇ ଗ୍ରାଫ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ ଭିକ୍ରି ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ କରାଯାଏ ।

ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ : ଅତ୍ୟନ୍ତ ପସନ୍ଦଯୋଗ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ବୃକ୍ମକ ହାନିରେ ଚିକିତ୍ସା କରିବାପାଇଁ ହେମୋଡାୟଲିସିସ୍ ପଦ୍ଧତିରେ ରକ୍ତ ବିଶୋଧିତ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ତାମ୍ବୁଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ ଏବଂ କୁଡ୍ରିମ୍ ବୃକ୍ମକ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଏ ଯାହାକୁ (ଡାୟଲାଇଜର କୁହୁଁ) ।

ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ : ଏହା ଗୋଟିଏ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଅଣୁ ଲୋହିତ ରକ୍ତକଣିକା ଯାହା ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌ରୁ ଅମ୍ଳଜାନକୁ ଶରୀରର ପେଶାକୁ ଯୋଗାଏ ଏବଂ ପେଶାରୁ ଅକ୍ସିଜନକୁ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌କୁ ଫେରାଇଆଣେ । ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍ ମପାଯାଏ । ଏହାର ପରିମାଣ କମିଗଲେ ତାହା ରକ୍ତହୀନତା ର ସୂଚନା ଦିଏ ।

ହାଇପରକାଲେମିଆ : ସାଧାରଣତଃ ସେରମ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ୩.୫ ଏମଇକ୍ୟୁ ରୁ ୫.୦୦ ଏମଇକ୍ୟୁ/ଏଲ୍ ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଗଲେ, ବୃକ୍ମକ ହାନି ଅବସ୍ଥାରେ ଏହା ଜୀବନପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ସେଥିପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସା ଦରକାର ହୁଏ । ଏଇ ରକ୍ତରେ ପୋଟାସିୟମର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିକୁ ହାଇପରକାଲେମିଆ କୁହାଯାଏ ।

ହାଇପରଟେନ୍ସନ : ଏଇ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।

ଇମ୍ୟୁନୋ ସପ୍ରେସା ଔଷଧ : ଏହି ଔଷଧ ଶରୀରର ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଚାପିଦିଏ ଏବଂ ଏହା ଶରୀରରେ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଇଥିବା ଅଙ୍ଗକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହେବାରୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ଇନ୍‌ଟ୍ରାଭେନସ୍ ସ୍ଫୁରୋଗ୍ରାମ (ଆଇ ଭି ସ୍ଫୁ) : ଏହା ଏକପ୍ରକାର ତଦ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ ଶିରା ଭିତରେ ଇକ୍ସସନ ଦ୍ୱାରା ତାଳ ଦିଗଲାପରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ସ୍ଫୁରିନାରା ସିଂସମର ଏକ୍ସ-ରେ ଫଟୋ ନିଆଯାଏ । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ବୃକ୍ମକ ଏବଂ ସ୍ଫୁରିନାରା ଟ୍ରାକ୍ଟର ଗଠନ ଶୈଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚିତ କରେ ।
ବୃକ୍ମକ ବାୟୋପସି : ଏହା ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ ବୃକ୍ମକର ଏକ ପେଶାକୁ ଛୁଇଁଦ୍ୱାରା ବାହାରକରି ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ।

ଚୁମ୍ବକ ହାନି : ରକ୍ତରୁ ବିଜାତୀୟ ବିଷାକ୍ତ ପଦାର୍ଥକୁ ଠିକ୍ ମାତ୍ରାର ଛାଣି ନ ପାରିବା ହେଉଛି ଏକ ଅବସ୍ଥା ଯେଉଁଥିରେ ଚୁମ୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କ୍ଷମତା କମି କମି ଯାଏ । ଏହା ହେବାଦ୍ୱାରା ରକ୍ତରେ ଯୁରିଆ କ୍ରିଏଟିନ୍‌ର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।

ମାଇଗ୍ରେ ଆଲବୁମିନୁରିଆ : ଏଥିରେ ପରିଶ୍ରାରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପରିମାଣର ଆଲବୁମିନ୍ ଷୟ ହୁଏ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ମଧୁମେହ ଜନିତ ଚୁମ୍ବକ ରୋଗର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ ।

ମିକ୍ରୋରେଟିଙ୍ଗ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ରେପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ : ଭଏଡିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍‌ରେପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଦେଖୁ ।

ନେଫ୍ରୋଇଟିସ୍ : ଚୁମ୍ବକର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ଏକକ ଯାହାକି ପ୍ରକୃତରେ ରକ୍ତର ସଫେଇ ଏବଂ ଛଣା ଉଭୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ଦାୟୀ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚୁମ୍ବକ ଏକ ମିଲିୟନ ନେଫ୍ରୋଇଟିସ୍ କୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ନେଫ୍ରୋଟିକ୍ ସିଷ୍ଟୋମସ୍ : ଏହା ଏକପ୍ରକାର ଚୁମ୍ବକ ସମସ୍ୟା ଯାହାକି ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାରମ୍ବାର ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଷୟ (୩.୪ ଗ୍ରାମ୍ ରୁ ଅଧିକ, ଦିନକୁ) ହେବାରୁ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ଏହାର ଚାରିତ୍ରିକ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଛି ପରିଶ୍ରାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଷୟ, ରକ୍ତରେ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ମାତ୍ରା କମିଯିବା, କୋଲେଷ୍ଟେରଲ ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ସହ ଫୁଲିଯିବା ।

ନେଫ୍ରୋଲୋଜିଷ୍ଟ : ଚୁମ୍ବକ ରୋଗରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ଡାକ୍ତର ।

ଯୁଗ୍ମ ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିରୋପଣ : ଶେଷ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଚୁମ୍ବକ ରୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଚୁମ୍ବକ ମିଳିଯାଇ ପାରୁ କି ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ରକ୍ତ ଗୁପ୍ତ କିମ୍ବା କୁସ୍ ମ୍ୟାଟ ଇନକମ୍‌ପ୍ୟାଟ୍‌ବିଲିଟିର । ଏଥିରେ ଗ୍ରହୀତାର ଦୁଇଟି ଖରାପ ଚୁମ୍ବକ ପରିଚର୍ଚ୍ଚିତ ରକ୍ତ ଗୁପ୍ତ ମ୍ୟାଟ୍ କରୁଥିବା ଦୁଇଜଣ ଡାକ୍ତରୀରୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଚୁମ୍ବକ ଆଣି ଖରାପ ଚୁମ୍ବକ ସ୍ଥାନରେ ଯୋଡିବାକୁ ଯୁଗ୍ମ ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିରୋପଣ କୁହାଯାଏ ।

ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ : ଚୁମ୍ବକ ହାନି ସମୟରେ ଏହାଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀର ସଫେଇରେ ଡାୟଲିସିସ୍ ଡାକ୍ତରୀ ଗୋଟିଏ ସତରଫ କ୍ୟାଥେଟର ଦ୍ୱାରା ପେଟରେ କଣା କରି ଭିତ୍ତି କରାଯାଏ । ଏହି ଡାକ୍ତରୀ ରକ୍ତରୁ ବିଜାତୀୟ ବିଷାକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ବଳକା ଜଳକୁ ଛାଣି ଥାଏ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟପରେ ସେହି ଡାକ୍ତରୀ ପେଟରୁ ବାହାର କରି ନଷ୍ଟ କରିଦିଆଯାଏ ।

ପେରିଟୋନାଇଟିସ୍ : ଏହା ପେଟରେ କରାଯାଉଥିବା ଛିଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ସଂକ୍ରମଣ । ପେରିଟୋନିଏଲ୍ ଡାୟଲିସିସ୍ ର ଏହା ହେଉଛି ଏକ ସାଧାରଣ ଜଟିଳତା ଯାହାକୁ ଚିକିତ୍ସା ନକଲେ ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଫସଫରସ୍ : ଫସଫରସ୍ ହେଉଛି ଶରୀର ନିମନ୍ତେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବହୁଳ ଆବଶ୍ୟକ ମିନେରାଲ୍, ଦେଖାଯାଇଥାଏ ଯେ କ୍ୟାଲସିୟମ ପରେ ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ । ଏହା କ୍ୟାଲସିୟମ ସହ ମିଶି କାମ କରେ । ହାତ ଶକ୍ତ କରିବାକୁ, ଦାଁ ଏବଂ ମାଟିକୁ ଶକ୍ତ କରିବାକୁ ଏହି ଦୁଇଟି ମିନେରାଲର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଧିକ । ମାଂସ, ବାଦାମ, ଦୁଗ୍ଧ, ଅଣ୍ଡା, ଶସ୍ୟଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟରେ ଫସଫରସ୍ ଅଧିକ ଥାଏ ।

ପଲିସିଷ୍ଟିକ୍ ଚୁମ୍ବକ ରୋଗ : ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ଜେନେଟିକ୍ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହାର ଚାରିତ୍ରିକ ଲକ୍ଷଣ ହେଲା ଚୁମ୍ବକ ମଧ୍ୟରେ ବହୁତଗୁଡ଼ିଏ (ତରଳ ମୁଣା) ସିଷ୍ଟ ବଢିବା । କ୍ରନିକ୍ ଚୁମ୍ବକ ରୋଗର ଏହିରୋଗ ଚରୁର୍ଥ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ।

ପୋଟାସିୟମ୍ : ଶରୀରପାଇଁ ଏହା ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣିଜ ଲବଣ । ଏହା ଶରୀରରେ ସ୍ନାୟୁ, ହୃଦୟ ଏବଂ ମାଂସପେଶୀର ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ । ସଜେତ ଫଳ, ଫଳରସ, ପଇତ ପାଣି ଏବଂ ଶୁଖିଲା ଫଳ ହେଉଛି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଟାସିୟମ୍‌ର ଆଧାର ।

ପ୍ରି-ଏମ୍ପଟିଭ୍ ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିରୋପଣ : ସାଧାରଣତଃ ବହୁତଥର ଡାୟଲିସିସ୍ ଚିକିତ୍ସା କରାଗଲାପରେ ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ । ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିରୋପଣ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ଡାୟଲିସିସ୍ କରାଯାଏ ସେଇ ଡାୟଲିସିସ୍ ପ୍ରତିପାଳନକୁ ପ୍ରି-ଏମ୍ପଟିଭ୍ ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିରୋପଣ କୁହାଯାଏ ।

ପ୍ରୋଟିନୁରିଆ : ପରିଶ୍ରାରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରୋଟିନ ମାତ୍ରାର ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଉପସ୍ଥିତି ।

ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ : ଏହା ଏକ ପ୍ରଣାଳୀ ଯେଉଁଥିରେ ଶରୀର, ପ୍ରତିରୋପିତ ଚୁମ୍ବକ ଚିକିତ୍ସାରେ ଏବଂ ତାହା ନିଜ ଶରୀରର ଅଂଶ ହୋଇ ନଥିବା କାରଣରୁ ତାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ବା ନଷ୍ଟ କରିବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକରେ ।

ସେମିପରମିଏବଲ ମେମ୍‌ବ୍ରେନ୍ : ଗୋଟିଏ ଝିଲ୍ଲି, ବାଛିବାଛି କେତେକ ମିଳାଇ ଯାଇଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ ଏବଂ ତରଳକୁ ପାରିକରିଦିଏ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ କେତେକକୁ ଫେରାଇ ଦିଏ । ମେମ୍‌ବ୍ରେନ୍ ବା ଝିଲ୍ଲି ହେଉଛି ଏକ ଚିପ୍‌ସୁ ବା ପତଳା ପ୍ରାକୃତିକ ପେଶା ବା କୃତ୍ରିମ ଜିନିଷ ।

ସୋଡିୟମ୍ : ସୋଡିୟମ୍ ହେଉଛି ଏକ ଖଣିଜ ଲବଣ ଯାହାକି ରକ୍ତଚାପକୁ ସଂତାଳିତ କରେ ଏବଂ ରକ୍ତର ମାତ୍ରାକୁ ସାମିତ ସ୍ତରରେ ରଖେ ।

ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟର ଗ୍ରାନ୍ଥ ସ୍ଫୁରେଥ୍ରାଲ ରିସେକ୍ସନ୍ (ଞ୍ଚକ୍ତ) ଚିକିତ୍ସାଆରମ୍ଭ : ବେନାଲନ୍ ପ୍ରୋଷ୍ଟେଟିକ୍ ହାଇପର ପ୍ଲୁମ୍‌ଥ୍ରାଲ ଏହା ହେଉଛି ଏକ ମାନକ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି । ଏହା ସ୍ଫୁରେଥ୍ରାଲିକ୍‌ସ୍‌କ୍ ଦେଖାଗଣାରେ କରାଯାଏ । ଏହି ମିନିମାଲ୍-ଇନଭାନ୍‌ସିଭ୍ ସର୍ଜିକାଲ୍-ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତିରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ସିଷ୍ଟୋସ୍କୋପ କୁହାଯାଏ । ଯାହାକୁ ସ୍ଫୁରେଥ୍ରା ମଧ୍ୟଦେଇ ମୁତ୍ରାଶୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଏ ଯଦ୍ୱାରା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିବା ମୁତ୍ରାଧାର କୁ ସକ୍ରିୟ କରାଯାଏ ।

ଅଲଗ୍ରାସାଉଣ୍ଡ - ଏହାଏକ ଯନ୍ତ୍ର ବିହୀନ ପରୀକ୍ଷା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପଦ୍ଧତି ଯାହା ଉଚ୍ଚ ଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ଧ୍ୱନି ତରଙ୍ଗ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗର ଭିତରର ଏକ ଚିତ୍ର ତିଆରିକରେ ଯାହାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଡାକ୍ତର ରୋଗ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ଏହା ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ପରୀକ୍ଷା ଯାହାକି ଚୁମ୍ବକର ମାପ, ପରିଶ୍ରାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାରଣ, ସିଷ୍ଟ ବା ଅର୍ବୁଦର ଉପସ୍ଥିତି, ପଥୁରୀର ଉପସ୍ଥିତି ଏବଂ ଟ୍ୟୁମରର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ଆକଳନ କରେ ।

ସ୍ଫୁରେଥ୍ରାଲିକ୍ସ୍ : ଚୁମ୍ବକ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ନିମ୍ନ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଥିବା ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସକ ।

ଭେସିକୋସ୍ଫୁରେଥ୍ରାଲ ରିଫ୍ଲକ୍ସ୍ (ଭିସ୍ଫୁଆର) : ଏହା ଏପରି ଏକ ଅବସ୍ଥା, ଯେଉଁଥିରେ ପରିଶ୍ରା

ଧାରା ପଛୁଆ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇ (ରିଫ୍ଲୁକ୍ସ) ବ୍ଲଡରରୁ ସ୍କ୍ୱେଟରକୁ ସମ୍ଭବତଃ ବୃଦ୍ଧକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇପାରେ । ଏହାଏକ ଆନାଟୋମିକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହାକି ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱ କିମ୍ବା ଦୁଇଟି ଯାକ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ହୋଇଥାଏ । ମୂତ୍ରନଳୀ ସଂକ୍ରମଣ, ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ଏବଂ ପିଲାଙ୍କ ବୃଦ୍ଧକ ହାନି ହେବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି ଭି ସ୍କୁ ଆର ।

ଭଏଡିଂ ସିଷ୍ଟେମ୍ସରେଥୋଗ୍ରାଫ୍ : ଶରୀର ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରାଥମିକ ଚିଠା, ନିମ୍ନ ମୂତ୍ରାୟ ରାସ୍ତାକୁ (ବ୍ଲଡର ଏବଂ ସ୍କ୍ୱେଟଥୋ) କ୍ୟାଥେଟରାଇଜିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାଦ୍ୱାରା ଜଣେ ରୋଗୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରେ ଏବଂ ମିଶ୍ରଣ (ଡାଏ) କୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଏକ୍ସ-ରେ ପିଲ୍ଡରେ ଦେଖାଯାଏ । ତାପରେ ରୋଗୀକୁ ପରିଶ୍ରା କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ ଏବଂ ପରିଶ୍ରା କରିବାପରେ ଏକ୍ସ-ରେ କରାଯାଏ ।